

משניות

סדר נשים

על פי מהדורת הרב דוד אלטאראס ז"ל
שהודפס בשנת ה'תק"ע בעיר פיסא

פה ירושלים יע"א
שנת שלום בין איש לאשתו לפ"ק

הוצאת חטף-סגול

2024

הובא לדפוס באמצעות \LaTeX ע"י שמעון מונטגיו

תפלת ר' נחוניא בן הקנה שחייב לאומרה כל הנכנס לבית המדרש ללמוד
יהי רצון מלפניך יי אלהי שלא יאָרע דְבַר תְּקֻלָּה עַל יְדֵי וְלֹא אֶכְשֶׁל
בְּדַבֵּר הִלְכָה וַיִּשְׁמָחוּ בִּי חֲבִירֵי וְלֹא אֹמֵר עַל טְהוֹר טָמֵא וְלֹא עַל
טָמֵא טְהוֹר וְלֹא עַל מִתֵּר אֶסוּר וְלֹא עַל אֶסוּר מִתֵּר וְלֹא יִכְשְׁלוּ חֲבִירֵי
בְּדַבֵּר הִלְכָה וַאֲשַׁמַּח בָּהֶם:

והאר"י צוק"ל היה אומר אחר תפלה זו שני פסוקים אלו

כִּי יִי יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי דַעַת וְתְבוּנָה:
גַּל עֵינֵי וַאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ:

קודם הלימוד

כתוב בספר תוצאות חיים כשפותח הספר ללמוד בו יאמר

הִנְנִי רוֹצֶה לְלַמֹּד כְּדֵי שִׁבְיָאֲנִי תִלְמוּד זֶה לִידי מַעֲשֶׂה וְלִידי מִדּוֹת
יִשְׁרוֹת וְלִידי יְדִיעַת הַתּוֹרָה וְהִרְיֵנִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יְחִיד קֹדֶשׁא בְּרִיךְ
הוא וּשְׂכִינְתִּיה בְּדַחֲלֵהוּ וּרְחִימוּ וְיֵהִי נֹעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה
יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

משניות סדר נשים

יש בו ז' מסכתות וזהו סדורן

א יבמות טז פרקים ב כתובות יג פרקים ג קדושין
יד פרקים ד גיטין ט פרקים ה סוטה ט פרקים ו נדרים
ז נזיר ט פרקים ח הכל ע"א פרקים:

אבל כפי סדר תוספת יום טוב כך הוא

יבמות כתובות נדרים נזיר סוטה גיטין קדושין

אבל הר"ם סידר גיטין אחר נזיר

ואלו ואלו דברי אלהים חיים:

מסכת יבמות

יום יוד

פרק א

חֲמִשׁ עָשָׂרָה נָשִׁים פּוֹטְרוֹת צְרוּתֵיהֶן וְצָרוֹת צְרוּתֵיהֶן
מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיָּבוּם עַד סוֹף הָעוֹלָם וְאֵלוֹ הֵן
בִּתּוֹ וְיֵבֶת בִּתּוֹ וְיֵבֶת בְּנוֹ בֵּת אִשְׁתּוֹ וְיֵבֶת בְּנָהּ וְיֵבֶת בִּתְּהָא
חֲמוֹתוֹ וְאִם חֲמוֹתוֹ וְאִם חֲמִיו אַחֲזוֹתוֹ מֵאִמּוֹ וְאִחֲזוֹת
אִמּוֹ וְאִחֲזוֹת אִשְׁתּוֹ וְאִשְׁת׃ אִחִיו מֵאִמּוֹ וְאִשְׁת׃ אִחִיו שְׁלֹא
הָיָה בְּעוֹלָמוֹ וְכָלָתוֹ הָרִי אֵלּוֹ פּוֹטְרוֹת צְרוּתֵיהֶן וְצָרוֹת
צְרוּתֵיהֶן מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיָּבוּם עַד סוֹף הָעוֹלָם וְכָלֵן
אִם מֵתוֹ אוֹ מֵאִנּוֹ אוֹ נִתְּגַרְשׁוֹ אוֹ שֶׁנִּמְצְאוּ אֵילּוּנִיּוֹת
צְרוּתֵיהֶן מִתְּרוֹת וְאִי אֶתָּה יָכוֹל לֹאמַר בְּחֲמוֹתוֹ (וּבָאִם
חֲמוֹתוֹ) וּבָאִם חֲמִיו שֶׁנִּמְצְאוּ אֵילּוּנִיּוֹת אוֹ שֶׁמֵּאִנּוֹ:

ב כֵּיצַד פּוֹטְרוֹת צְרוּתֵיהֶן הֵיטָה בִּתּוֹ אוֹ אֶחָת מִכָּל
הָעֵרִיּוֹת הָאֵלּוֹ נִשְׁוֵאָה לְאִחִיו וְלֹא אִשָּׁה אַחֶרֶת וּמֵת
כֶּשֶׁם שֶׁבִּתּוֹ פְּטוּרָה כֵּךְ צֶרֶתָּהּ פְּטוּרָה הִלָּכָה צֶרֶת בִּתּוֹ
וְנִשְׁוֵאֶת לְאִחִיו הַשֵּׁנִי וְלֹא אִשָּׁה אַחֶרֶת וּמֵת כֶּשֶׁם שֶׁצֶרֶת
בִּתּוֹ פְּטוּרָה כֵּךְ צֶרֶת צֶרֶתָּהּ פְּטוּרָה אִפְּלִיּוֹ הֵן מֵאָה
כֵּיצַד אִם מֵתוֹ צְרוּתֵיהֶן מִתְּרוֹת הֵיטָה בִּתּוֹ אוֹ אֶחָת מִכָּל
הָעֵרִיּוֹת הָאֵלּוֹ נִשְׁוֵאָה לְאִחִיו וְלֹא אִשָּׁה אַחֶרֶת מֵתָה
בִּתּוֹ אוֹ נִתְּגַרְשָׁה וְאַחֵר כֵּךְ מֵת אִחִיו צֶרֶתָּהּ מִתְּרָת וְכָל
הַיָּכוֹלָה לְמֵאֵן וְלֹא מִיֵּאֲנָה צֶרֶתָּהּ חוֹלָצֶת וְלֹא מִתִּיבָמֶת:

^א שש עריות חמורות מאלו. מפני שנשואות לאחרים צרותיהן מתרות. אמו. ואשת אביו. ואחות אביו. אחותו מאביו. ואשת אחי אביו. ואשת אחיו מאביו:

^ד בית שמאי מתירין הצרות לאחים. ובית הלל אוסרין. חלצו. בית שמאי פוסלין מן הכהנה. ובית הלל מכשירין. נתיבמו בית שמאי מכשירין. ובית הלל פוסלין. אף על פי שאלו (אוסרין ואלו מתירין. אלו) פוסלין ואלו מכשירין. לא נמנעו בית שמאי מלשא נשים מבית הלל. ולא בית הלל מבית שמאי. כל הטהרות והטמאות שהיו אלו מטהרין ואלו מטמאין. לא נמנעו עושין טהרות. אלו על גבי אלו:

פרק ב

כיצד אשת אחיו שלא היה בעולמו. שני אחים ומת אחד מהם. ונולד להם אח. ואחר כך יבם השני את אשת אחיו ומת. הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו. והשניה משום צרתה. עשה בה מאמר ומת. שניה חולצת ולא מתבטמת:

^ב שני אחים ומת אחד מהן. ויבם השני את אשת אחיו. ואחר כך נולד להן אח ומת. הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו. והשניה משום צרתה. עשה בה מאמר ומת. השניה חולצת ולא מתבטמת. רבי

שמעון אומר מיבם לאיזו מהן שירצה. או חולץ לאיזו
מהן שירצה:

א כלל אמרו ביבמה. כל שהיא אסורה אסור ערוה
לא חולצת ולא מתיבמת. (אסורה) אסור מצוה ואסור
קדושה. חולצת ולא מתיבמת. אחותה שהיא יבמתה.
חולצת או מתיבמת:

ד אסור מצוה שניות מדברי סופרים. אסור קדושה
אלמנה לכהן גדול. גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. ממזרת
ונתינה לישראל. ובת ישראל לנתין וממזר:

ה מי שיש לו אח מכל מקום. זקק את אשת אחיו
ליבום. ואחיו לכל דבר. חוץ ממי שיש לו מן השפחה
ומן הנכרית. מי שיש לו בן מכל מקום. פוטר אשת אביו
מן היבום. וחייב על מכתו ועל קללתו. ובנו לכל דבר.
חוץ ממי שיש לו מן השפחה ומן הנכרית:

ו מי שקדש אחת משתי אחיות. ואינו יודע איזה מהן
קדש. נותן גט לזו וגט לזו. מת ולו אח אחד. חולץ
לשתייהן. היו לו שנים. אחד חולץ ואחד מיבם. קדמו
וכנסו. אין מוציאין מידם:

ז שנים שקדשו שתי אחיות. זה אינו יודע איזו קדש.
וזה אינו יודע איזו קדש. זה נותן שני גטין. וזה נותן שני
גטין. מתו. לזה אח ולזה אח. זה חולץ לשתייהן. וזה חולץ

לשתייהן. לזה אחד. ולזה שנים. היחיד חולץ לשתייהן. והשנים אחד חולץ. ואחד מיבם. קדמו וכנסו. אין מוציאין מידם. לזה שנים ולזה שנים. אחיו של זה חולץ לאחת. ואחיו של זה חולץ לאחת. אחיו של זה מיבם חלוצתו של זה. ואחיו של זה מיבם חלוצתו של זה. קדמו שנים וחלצו. לא ייבמו השנים. אלא אחד חולץ ואחד מיבם. קדמו וכנסו. אין מוציאין מידם:

ח מצוה בגדול ליבם. ואם קדם הקטן זכה. הנטען על השפחה ונשתחררה. או על הנכרית ונתגירה. הרי זה לא יכנס. ואם כנס אין מוציאין מידו. הנטען על אשת איש. והוציאה מתחת ידו. אף על פי שכנס יוציא:

ט המביא גט ממדינת הים ואמר בפני נכתב ובפני נחתם. לא ישא את אשתו. מת הרגתיו. הרגנהו. לא ישא את אשתו. רבי יהודה אומר הרגתיו. לא תנשא אשתו. הרגנהו. תנשא אשתו:

י החכם שאסר את האשה בנדר על בעלה. הרי זה לא ישאנה. מאנה. או שחלצה בפניו. ישאנה. מפני שהוא בית דין. וכלם שהיו להם נשים ומתו. מותרות לנשא להם. וכלן שנשארו לאחרים ונתגרשו. או שנתאלמנו. מותרות לנשא להן. וכלן מותרות לבניהם. או לאחיהם:

פרק ג

אֲרֻבָּעָה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נָשׂוּאִים שְׁתֵּי אָחִיוֹת וּמָתוּ
הַנָּשׂוּאִים אֶת הָאָחִיוֹת הָרִי אֵלָיו חֹלְצוֹת וְלֹא
מִתִּיבָמוֹת וְאִם קָדְמוּ וַכִּנְסוּ יוֹצִיאוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים יְקִימוּ וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים יוֹצִיאוּ:

ב הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה עַל אֶחָד אֲסוּר עֲרוּהָ אֲסוּר
בָּהּ וּמוֹתֵר בְּאַחֹתָהּ וְהַשְׁנִי אֲסוּר בְּשִׁתִּיהֶן אֲסוּר מִצּוּהָ
וְאֲסוּר קְדוּשָׁה חֹלְצָת וְלֹא מִתִּיבָמָה:

ג הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה עַל זֶה אֲסוּר עֲרוּהָ וְהַשְׁנִיָּה
אֲסוּרָה עַל זֶה אֲסוּר עֲרוּהָ הָאֲסוּרָה לָזֶה מִתֵּרָת לָזֶה
וְהָאֲסוּרָה לָזֶה מִתֵּרָת לָזֶה וְזוֹ הִיא שְׁאֵמְרוּ אַחֲוֹתָהּ
כְּשֶׁהִיא יִבְמָתָהּ אוֹ חֹלְצָת אוֹ מִתִּיבָמָה:

ד שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם מֵהֶן נָשׂוּאִין שְׁתֵּי אָחִיוֹת אוֹ אִשָּׁה
וּבִתָּהּ אוֹ אִשָּׁה וּבֵת בִּתְּהָ אוֹ אִשָּׁה וּבֵת בְּנֶהּ הָרִי אֵלָיו
חֹלְצוֹת וְלֹא מִתִּיבָמוֹת וְרַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר הָיְתָה אַחַת
מֵהֶן אֲסוּרָה עָלָיו אֲסוּר עֲרוּהָ אֲסוּר בָּהּ וּמוֹתֵר בְּאַחֲוֹתָהּ
אֲסוּר מִצּוּהָ אוֹ אֲסוּר קְדוּשָׁה חֹלְצָת וְלֹא מִתִּיבָמָה:

ה שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם (מֵהֶן) נָשׂוּאִים שְׁתֵּי אָחִיוֹת וְאֶחָד
מִפְנֵה מֵת אֶחָד מִבְּעָלֵי אָחִיוֹת וְעָשָׂה (בָּהּ) מִפְנֵה מֵאֵמֶר
וְאַחֲרַי כִּד מֵת אָחִיו הַשְׁנִי בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים אֲשֵׁתוֹ עָמּוּ
וְהִלָּה תֵּצֵא מִשּׁוּם אַחֲוֹת אִשָּׁה וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים מוֹצִיא

אֶת אִשְׁתּוֹ בָּגַט וּבַחֲלִיצָהּ וְאִשְׁתּוֹ אָחִיו בַּחֲלִיצָהּ זֶה הִיא
שֶׁאָמְרוּ אוֹי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ וְאוֹי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ אָחִיו:

י שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אַחִיוֹת וְאֶחָד נְשׂוֹי
נְכָרִית מֵת אֶחָד מִבְּעָלֶי אַחִיוֹת וְכֵּן נְשׂוֹי נְכָרִית אֶת
אִשְׁתּוֹ וּמֵת הָרֵאשׁוֹנָה יוֹצֵאָה מְשׁוּם אַחוֹת אִשָּׁה וּשְׁנִיָּה
מְשׁוּם צָרְתָּהּ עֲשֶׂה בָּהּ מֵאָמֵר וּמֵת נְכָרִית חוֹלֶצֶת וְלֹא
מִתִּיבָמֶת שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם מֵהֶם נְשׂוּאִים שְׁתֵּי אַחִיוֹת
וְאֶחָד נְשׂוֹי נְכָרִית מֵת הַנְּשׂוֹי נְכָרִית וְכֵּן אֶחָד מִבְּעָלֶי
אַחִיוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ וּמֵת הָרֵאשׁוֹנָה יוֹצֵאָה מְשׁוּם אַחוֹת
אִשָּׁה וּשְׁנִיָּה מְשׁוּם צָרְתָּהּ עֲשֶׂה בָּהּ מֵאָמֵר וּמֵת נְכָרִית
חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתִּיבָמֶת:

י שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִים שְׁתֵּי אַחִיוֹת וְאֶחָד
נְשׂוֹי נְכָרִית מֵת אֶחָד מִבְּעָלֶי אַחִיוֹת וְכֵּן נְשׂוֹי נְכָרִית
אֶת אִשְׁתּוֹ וּמֵתָהּ אִשְׁתּוֹ שֶׁל שְׁנִי וְאַחֲרֵי כֵּן מֵת נְשׂוֹי
נְכָרִית הָרִי זֶה אֲסוּרָה עָלָיו עוֹלָמִית הוֹאִיל וְנֶאֱסְרָה עָלָיו
שָׁעָה אַחַת שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אַחִיוֹת
וְאֶחָד נְשׂוֹי נְכָרִית גֵּרֵשׁ אֶחָד מִבְּעָלֶי אַחִיוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ
וּמֵת נְשׂוֹי נְכָרִית וְכֵּן גֵּרֵשׁ וּמֵת זֶה הִיא שֶׁאָמְרוּ
וְכָלֵן שְׁמֵתוֹ אוֹ נִתְּגַרְשׁוּ צְרוּתֵיהֶן מִתְּרוֹת:

ה וְכָלֵן שֶׁהָיוּ בָּהֶן קְדוּשִׁין אוֹ גִּירוּשִׁין בְּסִפְּקֵי הָרִי אֵלּוּ
(צְרוֹת) חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתִּיבָמוֹת בִּיצֵד סִפְּקֵי קְדוּשִׁין זֶרֶק
לָהּ קְדוּשִׁין סִפְּקֵי קָרוֹב לוֹ סִפְּקֵי קָרוֹב לָהּ זֶהוּ סִפְּקֵי

קדושין. ספק גירושין. כתב בכתב ידו. ואין עליו עדים.
יש עליו עדים ואין בו זמן. יש בו זמן ואין בו אלא עד
אחד. זהו ספק גירושין:

ט שלשה אחין נשואין שלש נכריות. ומת אחד מהן.
ועשה בה השני מאמר ומת. הרי אלו חולצות ולא
מתבמות. שנאמר ומת אחד מהם. יבמה יבא עליה.
שעליה זקת יבם אחד. ולא שעליה זקת שני יבמין. רבי
שמעון אומר מיבם לאי זו שירצה. וחולץ לשניה. שני
אחין נשואים לשתי אחיות. ומת אחד מהן. ואחר כך
מתה אשתו של שני. הרי זו אסורה עליו עולמית. הואיל
ונאסרה עליו שעה אחת:

י שנים שקדשו שתי נשים. ובשעת כניסתן לחפה.
החליפו את של זה לזה. ואת של זה לזה. הרי אלו חייבין
משום אשת איש. ואם היו אחים. משום אשת אח. ואם
היו אחיות. משום אשה אל אחותה. ואם היו נדות. משום
נדה. ומפרישין אותן שלשה חדשים. שמא מעברות הן.
ואם היו קטנות שאינן ראויות לילד. מחזירין אותן מיד.
ואם היו כהנות. נפסלו מן התרומה:

פרק ד

החולץ ליבמתו ונמצאת מעברת וילדה בזמן שהולד
 של קימא הוא מותר בקרובותיה והיא מותרת
 בקרוביו ולא פסלה מן הכהונה אין הולד של קימא
 הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מן
 הכהונה:

^ב הבונים את יבמתו ונמצאת מעברת וילדה בזמן שהולד
 של קימא יוציא וחיבין בקרבן ואם אין הולד של קימא
 יקיים ספק בן תשעה לראשון ספק בן שבעה לאחרון
 יוציא והולד כשר וחיבין באשם תלוי:

^ג שזמרת יבם שנפלו לה נכסים מוידים בית שמאי ובית
 הלל שמוכרת ונותנת וקיים מתה מה יעשו בכתובתה
 ובנכסים הנכנסים ויוצאין עמה בית שמאי אומרים
 יחלוקו יורשי הבעל עם יורשי האב ובית הלל אומרים
 נכסים בחזקתן כתובה בחזקת יורשי הבעל נכסים
 הנכנסים ויוצאים עמה בחזקת יורשי האב:

^ד כנסה הרי היא כאשתו לכל דבר ובלבד שתהא
 כתובתה על נכסי בעלה הראשון:

^ה מצוה בגדול ליבם לא רצה מהלכין על כל האחים לא
 רצו חוזרין אצל גדול ואומרים לו עליך מצוה או חלוק
 או יבם:

י תִּלָּה בְּקָטָן עַד שִׁיגְדִילִי אוֹ בְּגָדוֹל עַד שְׂיָבֵא מִמְּדִינַת
הַיָּם אוֹ בַּחֲרֹשׁ אוֹ בַּשּׁוֹטָה אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ אֶלָּא אוֹמְרִים
לוֹ עָלֶיךָ מִצְוָה אוֹ חֲלוּץ אוֹ יָבֵם:

י החולץ ליבמתו. הרי הוא כְּאֶחָד מִן הָאֲחִים לְנִחְלָה.
וְאִם יֵשׁ שָׁם אָבִי הַנִּכְסִים שֶׁל אָבִי הַכּוֹנֵס אֶת יִבְמָתוֹ זָכָה
בַּנִּכְסִים שֶׁל אָחִיו רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ אִם
יֵשׁ שָׁם אָבִי הַנִּכְסִים שֶׁל אָבִי הַחֲלוּץ לִיבְמָתוֹ הוּא אֲסוּר
בְּקִרְוֹבוּתָהּ וְהִיא אֲסוּרָה בְּקִרְוֹבָיו הוּא אֲסוּר בְּאִמָּה
וּבְאִם אִמָּה וּבְאִם אֲבִיהָ וּבְבִתָּהּ וּבְבִת בִּתָּהּ וּבְבִת
בְּנָהּ וּבְאֲחֻתָּהּ בְּזִמְנָה שֶׁהִיא קִיָּמָה וְהָאֲחִים מוֹתְרִין
וְהִיא אֲסוּרָה בְּאָבִיו וּבְאָבִי אָבִיו (וּבְאָבִי אִמּוֹ) וּבְבָנָהּ
וּבְבִתָּהּ בְּנָהּ בְּאָחִיו וּבְבִתָּהּ אָחִיו מוֹתֵר אָדָם בְּקִרְוֹבַת צֶרֶת
חֲלוּצָתוֹ וְאֲסוּר בְּצֶרֶת קִרְוֹבַת חֲלוּצָתוֹ:

י החולץ ליבמתו וְנָשָׂא אָחִיו אֶת אֲחֻתָּהּ וּמָתָה חֲלוּצָתָהּ
וְלֹא מִתִּיבְמָתָה וְכֵן הַמְּגֵרֶשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְנָשָׂא אָחִיו אֶת
אֲחֻתָּהּ וּמָתָה הִרִי זֶה פְּטוּרָה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיָּבוּם:

י שוֹמְרֵת יָבֵם שֶׁקִּדַּשׁ אָחִיו אֶת אֲחֻתָּהּ מִשּׁוּם רַבִּי יְהוּדָה
(בֶּן בֶּתִּירָא) אָמְרוּ אוֹמְרִים לוֹ הִמָּתֵן עַד שִׁיעֲשֶׂה אָחִיד
הַגָּדוֹל מַעֲשֶׂה חֲלָץ לָהּ אָחִיו אוֹ כִּנְסָהּ יִכְנוֹס אֶת אִשְׁתּוֹ
מִתָּה הַיָּבָמָה יִכְנוֹס אֶת אִשְׁתּוֹ מִתָּה יָבֵם יוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ
בְּגֵט וְאִשְׁתְּ אָחִיו בְּחִלְצָה:

י' הַיָּבָמָה לֹא תַחְלוּץ וְלֹא תִתִּיבִם. עַד שֶׁיְהִיוּ לָהּ שְׁלֹשָׁה
חֳדָשִׁים. וְכֵן שָׂאָר כָּל הַנָּשִׁים. לֹא יִתְאַרְסוּ וְלֹא יִנָּשְׂאוּ.
עַד שֶׁיְהִיוּ לָהֶן שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. אֶחָד בְּתוּלוֹת וְאֶחָד
בְּעוּלוֹת. אֶחָד גְּרוּשׁוֹת וְאֶחָד אֱלֻמָּנוֹת. אֶחָד נִשְׁוֹאוֹת
וְאֶחָד אָרוּסוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הַנִּשְׁוֹאוֹת יִתְאַרְסוּ.
וְהָאָרוּסוֹת יִנָּשְׂאוּ. חוּץ מִן הָאָרוּסוֹת שֶׁבִּיהוּדָה. מִפְּנֵי
שֶׁלְבוּ גַם בָּהּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר כָּל הַנָּשִׁים יִתְאַרְסוּ. חוּץ
מִן הָאֱלֻמָּנָה. מִפְּנֵי הָאֲבוּל:

י"א אַרְבָּעָה אַחִים נִשְׁוֹאִים אַרְבַּע נָשִׁים וּמָתוּ. אִם רָצָה
הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם לִיבֵם אֶת כָּלֶן. הָרִשׁוֹת בִּידוּ. מִי שֶׁהָיָה
נָשׁוּי שְׁתֵּי נָשִׁים וּמָת. בִּיאָתָהּ אוֹ חֲלִיצָתָהּ שֶׁל אַחַת מֵהֶן.
פּוֹטְרֵת צָרְתָּהּ. הָיָתָה אַחַת כְּשָׂרָה וְאַחַת פְּסוּלָה. אִם הָיָה
חוּלֵץ חוּלֵץ לַפְּסוּלָה. וְאִם הָיָה מִיָּבֵם מִיָּבֵם לַכְּשָׂרָה:

י"ב הַמַּחְזִיר גְּרוּשָׁתוֹ. וְהַנּוֹשֵׂא תְלוּצָתוֹ. וְהַנּוֹשֵׂא קְרוֹבַת
תְלוּצָתוֹ. יוֹצִיא וְהוֹלֵךְ מִמָּזֹר. דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. וְחֻכְמֵי
אוֹמְרִים אֵין הוֹלֵךְ מִמָּזֹר. וּמוֹדִים בְּנוֹשֵׂא קְרוֹבַת גְּרוּשָׁתוֹ.
שֶׁהוֹלֵךְ מִמָּזֹר:

י"ג אִיזָהוּ מִמָּזֹר. כָּל שָׂאָר בֶּשֶׁר שֶׁהוּא בְּלֹא יָבִיא. דְּבָרֵי
רַבִּי עֲקִיבָא. שֶׁמַּעֲזוֹן הִתִּימָנִי אוֹמֵר כָּל שֶׁחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת
בְּיָדֵי שְׂמִים. וְהִלָּכָה כַּדְּבָרֵיו. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר כָּל שֶׁחִיבִין
עָלָיו מִיתַת בֵּית דִּין. אָמַר רַבִּי שֶׁמַּעֲזוֹן בֶּן עֲזָאִי מַצְאֵתִי
מִגִּלְתָּ יוֹחֲסִין בִּירוּשָׁלַיִם. וְכָתוּב בָּהּ. אִישׁ פְּלוֹנִי מִמָּזֹר

מֵאִשֶּׁת אִישׁ לְקַיִם דְּבָרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֲשֶׁתוֹ שְׁמָתָה מוֹתֵר
בְּאַחֲוֹתֶיהָ גֵּרְשָׁהּ וּמֵתָה מוֹתֵר בְּאַחֲוֹתֶיהָ נִשְׂאָת לְאַחֵר
וּמֵתָה מוֹתֵר בְּאַחֲוֹתֶיהָ יִבְמָתוֹ שְׁמָתָה מוֹתֵר בְּאַחֲוֹתֶיהָ
חָלָץ לָהּ וּמֵתָה מוֹתֵר בְּאַחֲוֹתֶיהָ נִשְׂאָת לְאַחֵר וּמֵתָה
מוֹתֵר בְּאַחֲוֹתֶיהָ:

פרק ה

רַבִּין גְּמִלְיָאֵל אוֹמֵר אֵין גֵּט אַחֵר גֵּט וְלֹא מֵאֵמֶר אַחֵר
מֵאֵמֶר וְלֹא בְּעִילָה אַחֵר בְּעִילָה וְלֹא חֲלִיצָה אַחֵר
חֲלִיצָה וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים יֵשׁ גֵּט אַחֵר גֵּט וְיֵשׁ מֵאֵמֶר אַחֵר
מֵאֵמֶר אָבֵל לֹא אַחֵר בְּעִילָה וְלֹא אַחֵר חֲלִיצָה כָּלוּם:

^א כִּי־צִד עָשָׂה מֵאֵמֶר בִּיבְמָתוֹ וְנָתַן לָהּ גֵּט צְרִיכָה הֵימָנוּ
חֲלִיצָה עָשָׂה מֵאֵמֶר וְחָלָץ צְרִיכָה הֵימָנוּ גֵּט עָשָׂה מֵאֵמֶר
וּבְעַל הָרִי זֶה כְּמַצּוֹתָהּ:

^ב נָתַן גֵּט וְעָשָׂה מֵאֵמֶר צְרִיכָה גֵּט וְחֲלִיצָה נָתַן גֵּט וּבְעַל
צְרִיכָה גֵּט וְחֲלִיצָה נָתַן גֵּט וְחָלָץ אֵין אַחֵר חֲלִיצָה כָּלוּם
חָלָץ וְעָשָׂה מֵאֵמֶר נָתַן גֵּט וּבְעַל אוֹ בְּעַל וְעָשָׂה מֵאֵמֶר
נָתַן גֵּט וְחָלָץ אֵין אַחֵר חֲלִיצָה כָּלוּם אֶחָד יִבְמָה אֶחָת
לִיבָם אֶחָד וְאֶחָד שְׁתֵּי יִבְמוֹת לִיבָם אֶחָד:

^ד כִּי־צִד עָשָׂה מֵאֵמֶר בָּזוּ וּמֵאֵמֶר בָּזוּ צְרִיכוֹת שְׁנֵי גִטִּין
וְחֲלִיצָה מֵאֵמֶר בָּזוּ וְגִט בָּזוּ צְרִיכָה גֵּט וְחֲלִיצָה מֵאֵמֶר
בָּזוּ וּבְעַל אֶת זֶה צְרִיכוֹת שְׁנֵי גִטִּין וְחֲלִיצָה מֵאֵמֶר בָּזוּ

וְחָלֵץ לְזוֹ. הָרֵאשׁוֹנָה צָרִיכָה גֵט. גֵּט לְזוֹ וְגֵט לְזוֹ. צָרִיכוֹת
הֵימָנוּ חֲלִיצָה. גֵּט לְזוֹ. וּבָעַל אֶת זוֹ. צָרִיכָה גֵט וְחֲלִיצָה. גֵּט
לְזוֹ וּמֵאֲמָר לְזוֹ. צָרִיכָה גֵט וְחֲלִיצָה. גֵּט לְזוֹ וְחָלֵץ לְזוֹ. אֵין
אַחֵר חֲלִיצָה כָּלוּם:

ה' חָלֵץ וְחָלֵץ אִו חָלֵץ וְעָשָׂה מֵאֲמָר. נָתַן גֵּט וּבָעַל. אִו
בָּעַל וּבָעַל. אִו בָּעַל וְעָשָׂה מֵאֲמָר. נָתַן גֵּט וְחָלֵץ. אֵין אַחֵר
חֲלִיצָה כָּלוּם. בֵּין יָבֵם אֶחָד לְשֵׁתִי יְבָמוֹת. בֵּין שְׁנֵי יְבָמִין
לִיבָמָה אֶחָת:

י' חָלֵץ וְעָשָׂה מֵאֲמָר. נָתַן גֵּט וּבָעַל אִו בָּעַל וְעָשָׂה מֵאֲמָר.
וְנָתַן גֵּט וְחָלֵץ. אֵין אַחֵר חֲלִיצָה כָּלוּם. בֵּין בִּתְחִילָה.
בֵּין בְּאַמְצַע. בֵּין בְּסוֹף. וְהַבְעִילָה בְּזִמָּן שֶׁהִיא בִּתְחִילָה
אֵין אַחֲרֶיהָ כָּלוּם. בְּאַמְצַע וּבְסוֹף יֵשׁ אַחֲרֶיהָ כָּלוּם. רַבִּי
נְחֻמִּיאַ אֹמֵר אַחַת בְּעִילָה וְאַחַת חֲלִיצָה. בֵּין בִּתְחִילָה בֵּין
בְּאַמְצַע בֵּין בְּסוֹף. אֵין אַחֲרֶיהָ כָּלוּם:

פרק ו

הָבֵא עַל יְבָמָתוֹ בֵּין בְּשׁוּגֵג בֵּין בְּמִזִּיד בֵּין בְּאִנּוּס בֵּין
 בְּרִצּוֹן אֲפִילוּ הוּא שׁוּגֵג וְהִיא מְזִידָה הוּא מְזִיד
 וְהִיא שׁוּגֵגָת הוּא אִנּוּס וְהִיא לֹא אִנּוּסָה הִיא אִנּוּסָה
 וְהוּא לֹא אִנּוּס אֶחָד הַמַּעֲרָה וְאֶחָד הַגּוֹמֵר קָנָה וְלֹא
 חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה:

ב וְכֵן הָבֵא עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרִיּוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה אוֹ פְּסוּלוֹת
 כְּגוֹן אֱלֻמָּנָה לְכַהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכַהֵן הַדִּיּוֹט
 מִמְּזֵר וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל בֵּת יִשְׂרָאֵל לְמִמְזֵר וּלְנִתְּיָן
 פְּסָלָה וְלֹא חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה:

ג אֱלֻמָּנָה לְכַהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכַהֵן הַדִּיּוֹט מִן
 הָאֲרוּסִין לֹא יֹאכְלוּ בְּתֵרוּמָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן
 מְכַשִּׁירִין נִתְאַרְמְלוּ אוֹ נִתְגַּרְשׁוּ מִן הַנְּשׂוּאִין פְּסוּלוֹת מִן
 הָאֲרוּסִין כְּשֵׁרוֹת:

ד כֹּהֵן גָּדוֹל לֹא יֵשֵׂא אֱלֻמָּנָה בֵּין אֱלֻמָּנָה מִן הָאֲרוּסִין
 בֵּין אֱלֻמָּנָה מִן הַנְּשׂוּאִין וְלֹא יֵשֵׂא אֶת הַבּוֹגֶרֶת רַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַשִּׁירִין בְּבוֹגֶרֶת וְלֹא יֵשֵׂא אֶת
 מִכַּת עֵץ אֲרֵס אֶת הָאֱלֻמָּנָה וְנִתְמַנָּה לְהִיּוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל
 יִכְנוּס וּמַעֲשֶׂה בִּיהוּשָׁע בֶּן גִּמְלָא שֶׁקִּדַּשׁ אֶת מִרְתָּא בֵּת
 בִּיתוֹס וּמִנָּהוּ הַמֶּלֶךְ לְהִיּוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל וּכְנָסָה שׁוֹמֶרֶת יָבָם
 שֶׁנִּפְלָה לִפְנֵי כֹהֵן הַדִּיּוֹט וְנִתְמַנָּה לְהִיּוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל אִם עַל

פִּי שֶׁעָשָׂה בָּהּ מֵאֹמֶר הָרִי זֶה לֹא יִכְנוּס. כֹּהֵן גָּדוֹל שָׁמַת
אָחִיו. חוֹלֵץ וְלֹא מִיָּבָם:

ה' כֹּהֵן גָּדוֹל לֹא יִשָּׂא אִילוּנִית. אֶלָּא אִם בֶּן יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה
וּבָנִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִף עַל פִּי שֵׁשׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים.
לֹא יִשָּׂא אִילוּנִית. שֶׁהִיא זֹנָה הָאֻמּוּרָה בַּתּוֹרָה. וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים אֵין זֹנָה אֶלָּא גִיּוֹרֶת וּמִשְׁחַרְרֶת. וְשֹׁנְבַעְלָה
בְּעִילַת זָנוּת:

י' לֹא יִבְטֹל אָדָם מִפְרִיָּה וְרִבְיָה. אֶלָּא אִם בֶּן יֵשׁ לוֹ בָּנִים.
בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים שְׁנֵי זָכָרִים. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים זָכָר
וְנִקְבָּה. שֶׁנֶּאֱמַר זָכָר וְנִקְבָּה בְּרֵאִם. נָשָׂא אִשָּׁה וְשָׁהָה
עִמָּה עֶשֶׂר שָׁנִים וְלֹא יִלְדָּה. אֵינוּ רִשְׁאֵי לִבְטֹל. גִּרְשָׁה
מוֹתֶרֶת לְנִשָּׂא לְאַחֵר. וְרִשְׁאֵי הַשְּׁנִי לְשִׁהוּת עִמָּה עֶשֶׂר
שָׁנִים. וְאִם הִפִּילָה מִזֶּנֶה מִשְׁעָה שֶׁהִפִּילָה. הָאִישׁ מַצֵּנָה
עַל פְּרִיָּה וְרִבְיָה אָבֵל לֹא הָאִשָּׁה. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָא
אוֹמֵר עַל שְׁנֵיהֶם הוּא אוֹמֵר. וַיִּבְרַךְ אוֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר
לָהֶם אֱלֹהִים פָּרוּ וּרְבוּ:

פרק ז

אֶלְמָנָה לָכֶּהֶן גָּדוֹל. גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לָכֶּהֶן הִדְיוּט.
הַכְּנִיסָה לוֹ עֲבָדֵי מְלוֹג וְעֲבָדֵי צֹאן בְּרִזָּל. עֲבָדֵי
מְלוֹג לֹא יֵאָכְלוּ בִּתְרוּמָה. עֲבָדֵי צֹאן בְּרִזָּל יֵאָכְלוּ. וְאֵלוֹ
הֵן עֲבָדֵי מְלוֹג. אִם מֵתוּ מֵתוּ לָהּ. וְאִם הוֹתִירוּ הוֹתִירוּ
לָהּ. אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא חַיִּיב בְּמִזְוֹנוֹתֶיךָ. הֲרִי אֵלָיו לֹא יֵאָכְלוּ
בִּתְרוּמָה. וְאֵלוֹ הֵן עֲבָדֵי צֹאן בְּרִזָּל. אִם מֵתוּ מֵתוּ לוֹ. וְאִם
הוֹתִירוּ הוֹתִירוּ לוֹ. הוֹאִיל וְהוּא חַיִּיב בְּאַחֲרֵיּוֹתֶיךָ. הֲרִי אֵלָיו
יֵאָכְלוּ בִּתְרוּמָה:

ב בֵּית יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁאֵאת לָכֶּהֶן. וְהַכְּנִיסָה לוֹ עֲבָדִים. בֵּין עֲבָדֵי
מְלוֹג. בֵּין עֲבָדֵי צֹאן בְּרִזָּל. הֲרִי אֵלָיו יֵאָכְלוּ בִּתְרוּמָה. וּבֵת
כֹּהֵן שֶׁנִּשְׁאֵאת לְיִשְׂרָאֵל. וְהַכְּנִיסָה לוֹ בֵּין עֲבָדֵי מְלוֹג. בֵּין
עֲבָדֵי צֹאן בְּרִזָּל. הֲרִי אֵלָיו לֹא יֵאָכְלוּ בִּתְרוּמָה:

ג בֵּית יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁאֵאת לָכֶּהֶן. וּמֵת וְהִנִּיחָהּ מְעַבְרֶת. לֹא
יֵאָכְלוּ עֲבָדֶיהָ בִּתְרוּמָה מִפְּנֵי חֶלְקוֹ שֶׁל עֶבֶר. שֶׁהָעֶבֶר
פּוֹסֵל וְאֵינוֹ מֹאכִיל. דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי. אָמְרוּ לוֹ מֵאַחֵר
שֶׁהָעֵדֻת לָנוּ עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל לָכֶּהֶן. אֵף בֵּית כֹּהֵן לָכֶּהֶן.
וּמֵת וְהִנִּיחָהּ מְעַבְרֶת. לֹא יֵאָכְלוּ עֲבָדֶיהָ בִּתְרוּמָה מִפְּנֵי
חֶלְקוֹ שֶׁל עֶבֶר:

ד הָעֶבֶר. וְהַיֵּבֶם. וְהָאֲרוּסִין. וְהַחֲרָשׁ. וּבֶן תִּשְׁעַ שָׁנִים וַיּוֹם
אֶחָד. פּוֹסְלִין וְלֹא מֹאכִילִין. סָפֵק שֶׁהוּא בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים
וַיּוֹם אֶחָד. סָפֵק שֶׁאֵינוֹ. סָפֵק הֵבִיא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת. וְסָפֵק

שְׁלֹא הֵבִיא נֶפֶל הַבֵּית עָלָיו וְעַל בֵּת אָחִיו וְאִין יְדוּעַ אֵיזָה
מֵהֶם מֵת רֹאשׁוֹן צָרְתָּה חוֹלָצַת וְלֹא מִתִּיבָמַת:

ה' הָאוֹנֵס וְהַמִּפְתֵּה וְהַשּׁוֹטֶה לֹא פוֹסֵלִים וְלֹא מֵאֲכִילִים.
וְאִם אֵינָם רְאוּיִין לָבֵא בְּיִשְׂרָאֵל הָרִי אֵלּוּ פוֹסְלִין בִּיצֵד.
יִשְׂרָאֵל שָׂבֵא עַל בֵּת כֹּהֵן תֹּאכַל בְּתֵרוּמָה עֲבָרָה לֹא
תֹאכַל בְּתֵרוּמָה נִחְתָּד הָעֶבֶר בְּמַעֲיָה תֹאכַל כֹּהֵן שָׂבֵא
עַל בֵּת יִשְׂרָאֵל לֹא תֹאכַל בְּתֵרוּמָה עֲבָרָה לֹא תֹאכַל.
יִלְדָּה תֹאכַל נִמְצָא כַּחוֹ שֶׁל בֵּן גָּדוֹל מִשָּׁל אָבִי הָעֶבֶד
פוֹסֵל מִשּׁוּם בִּיאָה וְאִינוּ פוֹסֵל מִשּׁוּם זֶרַע בִּיצֵד בֵּת
יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן וּבֵת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל וְיִלְדָּה הֵימָנוּ בֵּן וְהִלְדָּ
הַבֵּן וְנִכְבָּשׁ עַל הַשִּׁפְחָה וְיִלְדָּה הֵימָנוּ בֵּן הָרִי זֶה עֶבֶד.
הֵיטָה אִם אָבִיו בֵּת יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן לֹא תֹאכַל בְּתֵרוּמָה.
בֵּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל תֹּאכַל בְּתֵרוּמָה מִמָּזֶר פוֹסֵל וּמֵאֲכִיל.
בִּיצֵד בֵּת יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן וּבֵת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל וְיִלְדָּה הֵימָנוּ
בֵּת וְהִלְכָה הַבֵּת וְנִשְׁאֵת לְעֶבֶד אוֹ לְנִכְרִי וְיִלְדָּה הֵימָנוּ
בֵּן הָרִי זֶה מִמָּזֶר הֵיטָה אִם אָמוֹ בֵּת יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן תֹּאכַל
בְּתֵרוּמָה בֵּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל לֹא תֹאכַל בְּתֵרוּמָה:

י כֹּהֵן גָּדוֹל פְּעָמִים שֶׁהוּא פוֹסֵל בִּיצֵד בֵּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל
וְיִלְדָּה הֵימָנוּ בֵּת וְהִלְכָה הַבֵּת וְנִשְׁאֵת לִכְהֵן וְיִלְדָּה הֵימָנוּ
בֵּן הָרִי זֶה רְאוּי לֵהִיּוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹמֵד וּמִשְׁמֵשׁ עַל גְּבִי
הַמִּזְבֵּחַ מֵאֲכִיל אֶת אָמוֹ וּפוֹסֵל אִם אָמוֹ וְזֹאת אוֹמֶרֶת
לֹא כִבְנֵי כֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא פוֹסְלֵנִי מִן הַתֵּרוּמָה:

פרק ח

הָעֶרֶל וְכָל הַטְּמְאִים לֹא יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָהּ וְנִשְׁיֶהָ
וְעִבְדֶּיהָ יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָהּ פָּצוּעַ דָּכָא וּכְרוֹת
שָׁפְכָה הֵן וְעִבְדֶּיהָ יֹאכְלוּ וְנִשְׁיֶהָ לֹא יֹאכְלוּ וְאִם לֹא
יִדְעָה מִשְׁנַעֲשֶׂה פָּצוּעַ דָּכָא וּכְרוֹת שָׁפְכָה הֲרִי אֵלּוּ
יֹאכְלוּ:

^ב אֵיזָהוּ פָּצוּעַ דָּכָא כָּל שֶׁנִּפְצָעוּ הַבָּצִים שָׁלוּ וְאֶפִּילוּ
אַחַת מֵהֶן וּכְרוֹת שָׁפְכָה כָּל שֶׁנִּכְרַת הַגִּיד וְאִם נִשְׁתִּיר
מִהֶעֱטָרָה אֶפִּילוּ כְחוֹט הַשְּׁעָרָה כָּשֶׁר פָּצוּעַ דָּכָא וּכְרוֹת
שָׁפְכָה מוֹתָרִין בְּגִיזוֹת וּמִשְׁחָרְרֵת וְאֵינָן אֲסוּרִין אֲלָא
מִלְּבֹא בִקְהָל שֶׁנֶּאֱמַר לֹא יָבֹא פָּצוּעַ דָּכָא וּכְרוֹת שָׁפְכָה
בִּקְהָל יי:

^ג עֲמוּנֵי וּמוֹאֲבֵי אֲסוּרִים וְאֲסוּרִין אֲסוּר עוֹלָם אֲבָל
נִקְבוֹתֵיהֶם מוֹתָרוֹת מִיד מִצְרֵי וְאֲדוּמֵי אֵינָם אֲסוּרִין אֲלָא
עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת אֶחָד זָכָרִים וְאֶחָד נְקִיבוֹת רַבִּי שִׁמְעוֹן
מִתִּיר אֶת הַנִּקְבוֹת מִיד אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן קָל וְחֹמֶר
הַדְּבָרִים וְמָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁאִסֹּר אֶת הַזָּכָרִים אֲסוּר
עוֹלָם הִתִּיר אֶת הַנִּקְבוֹת מִיד מָקוֹם שֶׁלֹּא אִסֹּר אֶת
הַזָּכָרִים אֲלָא עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת אֵינּוּ דִּין שֶׁנִּתִּיר אֶת
הַנִּקְבוֹת מִיד אָמְרוּ לֹא אִם הִלְכָה נִקְבָּל וְאִם לִדִּין יֵשׁ
תְּשׁוּבָה אָמַר לָהֶם לֹא כִי הִלְכָה אֲנִי אוֹמֵר מִמְּזָרִים

וּנְתִינִים אֲסוּרִין. וְאֲסוּרִין אֲסוּר עוֹלָם. אֶחָד זָכָרִים וְאֶחָד
נְקִבוֹת:

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ שְׁמַעְתִּי שֶׁהַסָּרִיס חוֹלֵץ וְחוֹלְצִין
לְאִשְׁתּוֹ וְהַסָּרִיס לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ. וְאִין לִי
לְפָרֶשׁ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא אֲנִי אֶפְרָשׁ. סָרִיס אָדָם חוֹלֵץ
וְחוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁהֵיְתָה לוֹ שַׁעַת הַכָּשֶׁר. סָרִיס
חֲמָה לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁלֹא הֵיְתָה לוֹ
שַׁעַת הַכָּשֶׁר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר לֹא כִּי אֵלֶּא סָרִיס חֲמָה
חוֹלֵץ וְחוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְפוּאָה. סָרִיס אָדָם
לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁאִין לוֹ רְפוּאָה. הָעִיד
רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן בְּתִירָא עַל בֶּן מְגוּסָת שֶׁהָיָה בִירוּשָׁלַיִם
סָרִיס אָדָם. וַיְבִמּוּ אֶת אִשְׁתּוֹ. לְקַיֵּם דְּבַרִּי רַבִּי עֲקִיבָא:

הַסָּרִיס לֹא חוֹלֵץ וְלֹא מֵיבֵם. וְכֵן אֵילּוֹנִית לֹא חוֹלֶצֶת
וְלֹא מְתִיבֶמֶת. הַסָּרִיס שֶׁחָלַץ לִיבֻמָּתוֹ. לֹא פָסְלָה. בְּעֵלָה
פָסְלָה. מִפְּנֵי שֶׁהָיָה בְּעִילַת זָנוֹת. וְכֵן אֵילּוֹנִית שֶׁחָלְצוּ לָהּ
אֲחִים לֹא פָסְלוּהָ. בְּעֵלּוּהָ פָסְלוּהָ. מִפְּנֵי שֶׁהָיָה בְּעִילַת
זָנוֹת:

סָרִיס חֲמָה כֹּהֵן. שֶׁנֶּשֶׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל מֵאֲכִילָה בְּתֵרוּמָה.
רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים אֲנִדְרוּגִינוֹס כֹּהֵן שֶׁנֶּשֶׂא בֵּת
יִשְׂרָאֵל. מֵאֲכִילָה בְּתֵרוּמָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר טוֹמְטוֹם
שֶׁנֶּקְרַע וְנִמְצָא זָכָר. לֹא יִחְלוֹץ מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּסָרִיס.

אֲנִדְרוּגִינוֹס נוֹשֵׂא אָבֵל לֹא נִשָּׂא רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר
אֲנִדְרוּגִינוֹס חֵיִיבִים עָלָיו סְקִילָה בְּזָכֶר:

פרק ט

יֵשׁ מוֹתָרוֹת לְבַעֲלֶיהֶן וְאַסוּרוֹת לִיבְמֵיהֶן. מוֹתָרוֹת
לִיבְמֵיהֶן וְאַסוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן. מוֹתָרוֹת לְאֵלּוּ וּלְאֵלּוּ.
וְאַסוּרוֹת לְאֵלּוּ וּלְאֵלּוּ. וְאֵלּוּ מוֹתָרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וְאַסוּרוֹת
לִיבְמֵיהֶן. כֹּהֵן הַדִּיּוֹט שֶׁנִּשָּׂא אֶת הָאֵלְמָנָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד כֹּהֵן
גָּדוֹל. חָלָל שֶׁנִּשָּׂא כְּשֶׁרָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד כָּשֶׁר. יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשָּׂא
בֵּת יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד מִמְּזֹר. מִמְּזֹר שֶׁנִּשָּׂא מִמְּזֹרֶת. וְיֵשׁ
לוֹ אֶחָד יִשְׂרָאֵל. מוֹתָרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וְאַסוּרוֹת לִיבְמֵיהֶן:

ב וְאֵלּוּ מוֹתָרוֹת לִיבְמֵיהֶן וְאַסוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן. כֹּהֵן גָּדוֹל
שֶׁקָּדַשׁ אֶת הָאֵלְמָנָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד כֹּהֵן הַדִּיּוֹט. כָּשֶׁר שֶׁנִּשָּׂא
חָלָל. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד חָלָל. יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשָּׂא מִמְּזֹרֶת. וְיֵשׁ
לוֹ אֶחָד מִמְּזֹר. מִמְּזֹר שֶׁנִּשָּׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד
יִשְׂרָאֵל. מוֹתָרוֹת לִיבְמֵיהֶן וְאַסוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן. אֲסוּרוֹת
לְאֵלּוּ וּלְאֵלּוּ. כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁנִּשָּׂא אֶת הָאֵלְמָנָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד
כֹּהֵן גָּדוֹל אוֹ כֹּהֵן הַדִּיּוֹט. כָּשֶׁר שֶׁנִּשָּׂא חָלָל. וְיֵשׁ לוֹ
אֶחָד כָּשֶׁר. יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשָּׂא מִמְּזֹרֶת. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד יִשְׂרָאֵל.
מִמְּזֹר שֶׁנִּשָּׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד מִמְּזֹר. אֲסוּרוֹת לְאֵלּוּ
וּלְאֵלּוּ. וְשָׂאֵר כָּל הַנָּשִׁים. מוֹתָרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וְלִיבְמֵיהֶן:

ג שְׁנֵי מִדְּבָרִי סוֹפְרִים. שְׁנֵיהֶם לַבַּעַל וְלֹא שְׁנֵיהֶם לַיָּבָם.
אֲסוּרָה לַבַּעַל וּמוֹתָרֶת לַיָּבָם. שְׁנֵיהֶם לַיָּבָם וְלֹא שְׁנֵיהֶם לַבַּעַל.

אסורה ליבם ומוותרת לבעל. שניה לזה ולזה. אסורה לזה ולזה. אין לה לא כתובה. ולא פירות. ולא מזונות. ולא בלאות. והולד כשר. וכופין אותו להוציא. אלמנה לכהן גדול. גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. ממזרת ונתניה לישׂראל. בת ישׂראל לנתין ולממזר. יש להן כתובה:

ד בת ישׂראל מאורסת לכהן. מעברת מכהן. שומרת יבם לכהן. וכן בת כהן לישׂראל. לא תאכל בתרומה. בת ישׂראל מאורסת ללוי. מעברת מלוי. שומרת יבם ללוי. וכן בת לוי לישׂראל. לא תאכל במעשר. בת לוי מאורסת לכהן. מעברת מכהן. שומרת יבם לכהן. וכן בת כהן ללוי. לא תאכל. לא בתרומה ולא במעשר:

ה בת ישׂראל שנשאת לכהן. תאכל בתרומה. מת ולזה הימנו בן. תאכל בתרומה. נשאת ללוי. תאכל במעשר. מת ולזה הימנו בן. תאכל במעשר. נשאת לישׂראל. לא תאכל. לא בתרומה ולא במעשר. מת ולזה הימנו בן. לא תאכל. לא בתרומה ולא במעשר. מת בנה מישׂראל. תאכל במעשר. מת בנה מלוי. תאכל בתרומה. מת בנה מכהן. לא תאכל. לא בתרומה ולא במעשר:

ו בת כהן שנשאת לישׂראל. לא תאכל בתרומה. מת ולזה הימנו בן. לא תאכל בתרומה. נשאת ללוי. תאכל במעשר. מת ולזה הימנו בן. תאכל במעשר. נשאת לכהן. תאכל בתרומה. מת ולזה הימנו בן. תאכל בתרומה. מת

בְּנֵה מִכֶּהֱן לֹא תֹאכַל בִּתְרוֹמָהּ מֵת בְּנֵה מְלוֹי לֹא תֹאכַל
בַּמַּעֲשֵׂר מֵת בְּנֵה מִיִּשְׂרָאֵל חוֹזֶרֶת לְבֵית אָבִיהָ וְעַל זֶה
נֶאֱמַר וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעֲוִיָּה מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹאכַל:

פרק י

הָאִשָּׁה שֶׁהִלְךָ בְּעֵלָהּ לְמַדִּינַת הַיָּם וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ
מֵת בְּעֵלֶיךָ וְנִשְׁאֵת וְאַחֵר כֵּךְ בָּא בְּעֵלָהּ תֵּצֵא
מִזֶּה וּמִזֶּה וְצָרִיכָה גֵט מִזֶּה וּמִזֶּה וְאִין לָהּ כְּתוּבָה וְלֹא
פִּירוֹת וְלֹא מְזוֹנוֹת וְלֹא בְּלָאוֹת לֹא עַל זֶה וְלֹא עַל זֶה אִם
נָטְלָה מִזֶּה וּמִזֶּה תַּחֲזִיר וְהוּלָד מִמֶּזֶר מִזֶּה וּמִזֶּה וְלֹא זֶה
וְזֶה מִטְּמֵאִין לָהּ וְלֹא זֶה וְזֶה זָכָאִי לֹא בִּמְצִיאתָהּ וְלֹא
בַּמַּעֲשֵׂה יָדֶיהָ וְלֹא בַּהֲפָרַת נְדָרֶיהָ הֵיטָהּ בֵּת יִשְׂרָאֵל
נִפְסְלָה מִן הַכְּהוֹנֵה וּבֵת לִוִּי מִן הַמַּעֲשֵׂר וּבֵת כֹּהֵן מִן
הַתְּרוֹמָה וְאִין יוֹרְשִׁים שֶׁל זֶה וְיוֹרְשִׁים שֶׁל זֶה יוֹרְשִׁים אֶת
כְּתוּבָתָהּ וְאִם מֵתוּ אָחִיו שֶׁל זֶה וְאָחִיו שֶׁל זֶה חוֹלְצִין
וְלֹא מִיִּבְמִין רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר כְּתוּבָתָהּ עַל גִּבְסֵי בְּעֵלָהּ
הָרֵאשׁוֹן רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר הָרֵאשׁוֹן זָכָאִי בִּמְצִיאתָהּ
וּבַמַּעֲשֵׂה יָדֶיהָ וּבַהֲפָרַת נְדָרֶיהָ רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר בִּיאָתָהּ
אוֹ חֲלִיצָתָהּ מֵאָחִיו שֶׁל רֵאשׁוֹן פּוֹטְרֶת צָרְתָּהּ וְאִין הוּלָד
מִמֶּנּוּ מִמֶּזֶר וְאִם נִשְׁאֵת שְׁלֹא בְּרִשׁוֹת מוֹתֶרֶת לַחֲזוֹר לוֹ:

ב נִשְׁאֵת עַל פִּי בֵּית דִּין תֵּצֵא וּפְטוּרָה מִן הַקֶּרְבֵּן שְׁלֹא עַל
פִּי בֵּית דִּין תֵּצֵא וְחִיבָת בְּקֶרְבֵּן יָפָה כַּח בֵּית דִּין שְׁפוֹטֶרֶת

מִן הַקֶּרְבֵּן. הוֹרוּהָ בֵּית דִּין לַנָּשָׂא וְהִלָּכָה וּמִלְקָלָה חֵיבָתָה
בְּקֶרְבֵּן. שְׁלֹא הִתִּירוּהָ אֶלָּא לַנָּשָׂא:

ג' הָאִשָּׁה שֶׁהִלָּךְ בַּעֲלָהּ וּבָנָה לַמְּדִינָת הָיִם. וּבָאוּ וְאָמְרוּ
לָהּ מֵת בַּעֲלֶיךָ. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ מֵת בְּגֶד וְנִשְׂאָתָּ. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ
אָמְרוּ לָהּ חֲלוּף הָיוּ הַדְּבָרִים. תֵּצֵא וְהוֹלֵךְ הָרָאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן
מִמָּזוֹר. אָמְרוּ לָהּ מֵת בְּגֶד. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ מֵת בַּעֲלֶיךָ. וְנִתְיַבְּמָה.
וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ אָמְרוּ לָהּ חֲלוּף הָיוּ הַדְּבָרִים. תֵּצֵא וְהוֹלֵךְ
רָאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן מִמָּזוֹר. אָמְרוּ לָהּ מֵת בַּעֲלֶיךָ וְנִשְׂאָתָּ. וְאַחֲרַיִךְ
כֵּךְ אָמְרוּ לָהּ קָיָם הָיָה וּמֵת. תֵּצֵא וְהוֹלֵךְ רָאשׁוֹן מִמָּזוֹר.
וְהָאֲחֵרוֹן אֵינוֹ מִמָּזוֹר. אָמְרוּ לָהּ מֵת בַּעֲלֶיךָ. וְנִתְקַדְּשָׁה.
וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ בָּא בַּעֲלָהּ. מוֹתֶרֶת לַחֲזוֹר לוֹ. אֵף עַל פִּי שְׁנֵתָן
לָהּ אַחֲרוֹן גָּט. לֹא פָסְלָהּ מִן הַכְּהוֹנָה. אֵת זֶה דֶּרֶשׁ רַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּן מִתְיָא וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מְאִישָׁה. וְלֹא מְאִישׁ שְׂאִינוּ
אִישָׁה:

ד' מִי שֶׁהִלָּכָה אֶשְׁתּוֹ לַמְּדִינָת הָיִם. וּבָאוּ וְאָמְרוּ לוֹ מֵתָה
אֶשְׁתֶּךָ. וְנִשְׂאָתָּ אֵת אַחֻתָּהּ. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ בָּאת אֶשְׁתּוֹ. מוֹתֶרֶת
לַחֲזוֹר לוֹ. הוּא מוֹתֵר בְּקִרְבּוֹת שְׁנֵיָהּ. וּשְׁנֵיָהּ מוֹתֶרֶת
בְּקִרְבּוֹתָיו. וְאִם מֵתָה רָאשׁוֹנָה. מוֹתֵר בְּשְׁנֵיָהּ. אָמְרוּ לוֹ
מֵתָה אֶשְׁתֶּךָ. וְנִשְׂאָתָּ אֵת אַחֻתָּהּ. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ אָמְרוּ לוֹ קִיַּמְתָּ
הֵיטָהּ וּמֵתָה. הוֹלֵךְ רָאשׁוֹן מִמָּזוֹר. וְהָאֲחֵרוֹן אֵינוֹ מִמָּזוֹר.
רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר כָּל שְׁפוּסֵל עַל יְדֵי אַחֲרִים. פּוֹסֵל עַל יְדֵי
עַצְמוֹ. וְכָל שְׂאִינוֹ פּוֹסֵל עַל יְדֵי אַחֲרִים. אֵינוֹ פּוֹסֵל עַל יְדֵי
עַצְמוֹ:

ה אמרו לו מתה אשתך. ונשא אחותה מאביה. מתה ונשא אחותה מאמה. מתה ונשא אחותה מאביה. מתה ונשא אחותה מאמה. ונמצאו כלן קימות. מתר בראשונה בשלישית ובחמישית. ופטרות צרותיהן. ואסור בשניה וברביעית. ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה. ואם בא על השניה לאחר מיתת הראשונה. מותר בשניה וברביעית. ופטרות צרותיהן. ואסור בשלישית ובחמישית. ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה:

ו בן תשע שנים ויום אחד. הוא פוסל על ידי אחין. והאחין פוסלין על ידו. אלא שהוא פוסל תחלה. והאחים פוסלין תחלה וסוף. כיצד בן תשע שנים ויום אחד. שבא על יבמתו. פסל על ידי אחין. באו אחין עליה ועשו בה מאמר. נתנו גט או חלצו פסלו על ידו:

ז בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו. ואחר כך בא עליה אחיו. שהוא בן תשע שנים ויום אחד. פסל על ידו. רבי שמעון אומר לא פסל:

ח בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו. ואחר כך בא על צרתה. פסל על ידי עצמו. רבי שמעון אומר לא פסל. בן תשע שנים ויום אחד. שבא על יבמתו ומת. חולצת ולא מתיבמת. נשא אשה ומת. הרי זו פטורה:

ט בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו. ומשהגדיל נשא אשה אחרת ומת. אם לא ידע את הראשונה

משהגדיל. הראשונה חולצת ולא מתבבמת. והשניה או
חולצת או מתבבמת. רבי שמעון אומר מיבם לאיזו
שירצה. וחולץ לשניה. אחד שהוא בן תשע שנים ויום
אחד. ואחד שהוא בן עשרים שנה. שלא הביא שתי
שערות:

פרק יא

נושאין על האנוסה ועל המפתה. האונס והמפתה על
הנשואה חייב. נושא אדם אנוסת אביו ומפתת
אביו. אנוסת בנו ומפתת בנו. רבי יהודה אוסר באנוסת
אביו ומפתת אביו:

^ב הגזירת שנתגירו בניה עמה. לא חולצין ולא מיבמין.
אפילו הורתו של ראשון שלא בקדושה ולידתו בקדושה.
והשני הורתו ולידתו בקדושה. וכן שפחה שנשתחררו
בניה עמה:

^ג חמש נשים שנתערבו ולדותיהן. הגדילו התערבות
ונשאו נשים ומתו. ארבעה חולצין לאחת. ואחד מיבם
אותה. הוא ושלושה. חולצין לאחת. ואחד מיבם. נמצאו
ארבע חליצות ויבום. לכל אחת ואחת:

^ד האשה שנתערב ולדה בולד כלתה. הגדילו התערבות
ונשאו נשים ומתו. בני הכלה חולצין ולא מיבמין. שהוא
ספק אשת אחיו. וספק אשת אחי אביו. ובני הזקנה.

או חולצין או מיבמין. שהוא ספק אשת אחיו ואשת בן
אחיו. מתו הפשרים בני התערובות לבני הזקנה. חולצין
ולא מיבמין. שהוא ספק אשת אחיו ואשת אחי אביו.
ובני הפלה אחד חולץ ואחד מיבם:

ה' כהנת שנתערב ולדה בולד שפחתה. הרי אלו אכלים
בתרומה וחולקים חלק אחד בגרן. ואינן מטמאין למתים.
ואין נושאין נשים. בין כשרות בין פסולות. הגדילו
התערובות ושחררו זה את זה. נושאין נשים ראויות
לכהונה. ואינן מטמאין למתים. ואם נטמאו אין סופגין
את הארבעים. ואינן אוכלים בתרומה. ואם אכלו אין
משלמים קרן וחמש. ואינן חולקין על הגרן. ומוכרין את
התרומה והדמים שלהם. ואינן חולקים בקדשי המקדש.
ואין נותנין להם קדשים. ואין מוציאין שלהם מידם.
ופטורים מן הזרוע ומן הלחיים ומן הקבה. ובכורן יהא
רועה עד שיסתאב. ונותנין עליהם חמרי כהנים וחמרי
ישראלים:

י' מי שלא שהתה אחר בעלה שלשה חדשים. ונשאת
וילדה. ואין ידוע אם בן תשעה לראשון. אם בן שבעה
לאחרון. היו לה בנים מן הראשון ובנים מן השני. חולצין
ולא מיבמין. וכן הוא להם חולץ ולא מיבם. היו לו אחים
מן הראשון ואחים מן השני. שלא מאותה האם. הוא
חולץ ומיבם. והם אחד חולץ ואחד מיבם:

י' הִיָּה אֶחָד יִשְׂרָאֵל וְאֶחָד כֹּהֵן. נוֹשֵׂא אִשָּׁה רְאוּיָה לִכְהֵן. וְאִינוּ מְטַמֵּא לַמֵּתִים. וְאִם נָטְמָא אִינוּ סוֹפֵג אֶת הָאֲרֻבָּעִים. וְאִינוּ אוֹכֵל בִּתְרוּמָה. וְאִם אָכַל אִינוּ מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ. וְאִינוּ חוֹלֵק עַל הַגֶּרֶן. וּמוֹכֵר (הַתְּרוּמָה) וְהַדָּמִים שָׁלוּ. וְאִינוּ חוֹלֵק בְּקֻדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ. וְאִין נֹתְנִים לוֹ (אֶת) הַקֻּדְשִׁים וְאִין מוֹצִיאִין אֶת שָׁלוּ מִיָּדוֹ. וּפְטוֹר מִן הַזֵּרוּעַ וְהַלְחִיִּים וְהַקֶּבֶה. וּבִכּוּרוֹ יִהְיֶה רוּעָה עַד שִׁסְתָּאב. וְנֹתְנִין עָלָיו חֲמֵרִי כֹהֲנִים וְחֲמֵרִי יִשְׂרָאֵלִים. הֵיוּ שְׁנֵיהֶם כֹּהֲנִים. הוּא אוֹנֵן עֲלֵיהֶם. וְהֵם אוֹנֵנִין עָלָיו. הוּא אִינוּ מְטַמֵּא לָהֶם. וְהֵם אִינֶם מְטַמְּאִין לוֹ. הוּא אִינוּ יוֹרֵשׁ אוֹתָן. אָבֵל הֵם יוֹרְשִׁין אוֹתוֹ. וּפְטוֹר עַל מִכְתּוֹ וְעַל קִלְלָתוֹ שֶׁל זֶה וְשֶׁל זֶה. וְעוֹלָה בְּמִשְׁמְרוֹ שֶׁל זֶה וְשֶׁל זֶה. וְאִינוּ חוֹלֵק. וְאִם הֵיוּ שְׁנֵיהֶם בְּמִשְׁמֵר אֶחָד. נוֹטְלִין חֵלֶק אֶחָד:

פרק יב

מִצְוֹת חֲלִיצָה בְּשִׁלְשָׁה דִּינִין. וְאֶפִּילוּ שְׁלֹשָׁתָן הִדְיוּטוֹת. חֲלִיצָה בְּמִנְעַל חֲלִיצָתָהּ בְּשָׂרָה. בְּאַנְפְּלִיא חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. בְּסִנְדֵּל שִׁישׁ לוֹ עָקֵב כָּשֶׁר. וְשֹׂאִין לוֹ עָקֵב פְּסוּל. מִן הָאֲרֻבּוּבָה וּלְמִטָּה. חֲלִיצָתָהּ בְּשָׂרָה. מִן הָאֲרֻבּוּבָה וּלְמַעְלָה חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה:

ב' חֲלִיצָה בְּסִנְדֵּל שֶׁאִינוּ שָׁלוּ. אוּ בְּסִנְדֵּל שֶׁל עֵץ. אוּ בְּשֶׁל שְׂמָאל בִּימִין. חֲלִיצָתָהּ בְּשָׂרָה. חֲלִיצָה בְּגָדוֹל שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַלֹּךְ בוֹ. אוּ בְּקִטָּן שֶׁהוּא חוֹפֶה אֶת רוֹב רִגְלוֹ. חֲלִיצָתָהּ

כְּשֶׁרָהּ. חֲלָצָה בְּלִילָהּ. חֲלִיצָתָה כְּשֶׁרָהּ. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר
פּוֹסֵל בְּשִׁמְאֵל חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְכַשֵּׁיר:

א חֲלָצָה וְרִקְקָה אֲבָל לֹא קָרְאָהּ. חֲלִיצָתָה כְּשֶׁרָהּ. קָרְאָהּ
וְרִקְקָה אֲבָל לֹא חֲלָצָה. חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. חֲלָצָה וְקָרְאָהּ
אֲבָל לֹא רִקְקָהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. רַבִּי
עֲקִיבָא אוֹמֵר חֲלִיצָתָה כְּשֶׁרָהּ. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר כָּכָה
יַעֲשֶׂה. כָּל דְּבַר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה מַעֲבֵב. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא
מִשֶּׁם רְאִיָּה. כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ. כָּל דְּבַר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה
בְּאִישׁ:

ד הַחֲרַשׁ שֶׁנֶּחֱלַץ וְהַחֲרַשֶּׁת שֶׁחֲלָצָה. וְהַחוֹלֶצֶת לְקָטָן.
חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. קָטָנָה שֶׁחֲלָצָה. תַּחֲלוּץ מִשְׁתַּגְּדִיל. וְאִם
לֹא חֲלָצָה. חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה:

ה חֲלָצָה בְּשָׁנִים אוֹ בְּשִׁלְשָׁה. וְנִמְצָא אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב
אוֹ פְּסוּל. חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי יוֹחָנָן
הַסַּנְדֵּלָר מְכַשִּׁירִין. וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁחֲלַץ בֵּינוֹ לְבֵינָה
בְּבֵית הָאֲסוּרִים. וְבֹא מַעֲשֶׂה לְפָנֵי רַבִּי עֲקִיבָא וְהַכְּשִׁיר:

ו מִצּוֹת חֲלָצָה. בָּא הוּא וַיִּבְמְתוּ לְבֵית דִּין. וְהָן מִשְׁיֵאִין
לוֹ עֶצֶה הַהוֹגֵנָת לוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר וְקָרְאוּ לוֹ זִקְנֵי עִירוֹ וְדִבְרוּ
אֵלָיו. וְהִיא אוֹמֶרֶת מֵאֵן יִבְמִי לְהִקִּים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל
לֹא אָבָה יִבְמִי. וְהוּא אוֹמֵר לֹא חֲפָצְתִּי לְקַחְתָּהּ. וּבִלְשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ הָיוּ אוֹמְרִים. וְנִגְשָׁה יִבְמְתוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזִּקְנִים.
וְחֲלָצָה נִעְלָו מֵעַל רִגְלוֹ. וַיִּרְקָה בְּפָנָיו רוֹק הַנִּרְאָה לְדִינָם.

וְעִנְתָּהּ וְאָמְרָהּ כִּכְהָ יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית
אָחִיו עַד כָּאן הָיוּ מְקַרִּין וּכְשֶׁהֱקָרָא רַבִּי הוֹרְקָנוֹס תַּחַת
הָאֵלָה בְּכַפֵּר עֵיטָם וְגָמַר אֶת כָּל הַפְּרָשָׁה הַחֲזָקוּ לְהִיּוֹת
גּוֹמְרִין כָּל הַפְּרָשָׁה וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ
הַנֶּעֱלֹ מִצְוָה בְּדִינָן וְלֹא מִצְוָה בְּתַלְמִידִים רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר מִצְוָה עַל כָּל הָעוֹמְדִים שֵׁם לוֹמַר חֲלוּץ הַנֶּעֱלֹ חֲלוּץ
הַנֶּעֱלֹ חֲלוּץ הַנֶּעֱלֹ:

פרק יג

בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים אֵין מִמָּאֲנִין אֶלָּא אַרוֹסוֹת וּבֵית הֵלֵל
אוֹמְרִים אַרוֹסוֹת וְנִשְׁוֹאוֹת בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים
בְּבַעַל וְלֹא בֵּיבָם וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים בְּבַעַל וּבֵיבָם בֵּית
שְׁמַאי אוֹמְרִים בְּפָנָיו וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים בְּפָנָיו וְשֵׁלֵא
בְּפָנָיו בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים בְּבֵית דִּין וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים
בְּבֵית דִּין וְשֵׁלֵא בְּבֵית דִּין אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הֵלֵל לְבֵית
שְׁמַאי מִמָּאֲנָתָהּ וְהִיא קִטְנָה אֶפִּילוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה
פְּעָמִים אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שְׁמַאי אֵין בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַפְּקָרָה
אֶלָּא מִמָּאֲנָתָהּ וּמִמִּתְנָתָה עַד שֶׁתִּגְדִּיל וְתִמָּאֵן וְתִנָּשֵׂא:

^ב אֵיזָה הִיא קִטְנָה שְׁצָרִיכָה לְמָאֵן כָּל שֶׁהִישִׂיאוּהָ אִמָּה
וְאָחִיהָ לְדַעְתָּהּ הִשִּׂיאוּהָ שֵׁלֵא לְדַעְתָּהּ אִינָה צָרִיכָה
לְמָאֵן רַבִּי חֲנִינָא בֶן אֲנָטִיגְנוֹס אוֹמֵר כָּל תַּנּוּקָת שְׁאִינָה
יְכוּלָה לְשִׁמּוֹר קְדוּשִׁיהָ אִינָה צָרִיכָה לְמָאֵן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוֹמֵר אֵין מַעֲשֶׂה קִטְנָה כְּלוֹם אֶלָּא כַּמִּפְתָּה בֵּת יִשְׂרָאֵל

לכהן לא תאכל בתרומה. בת כהן לישראל תאכל
בתרומה:

ג רבי אליעזר בן יעקב אומר כל עכבה שהיא מן האיש.
כאלו היא אשתו. וכל עכבה שאינה מן האיש כאלו אינה
אשתו:

ד הממאנת באיש הוא מותר בקרובותיה. והיא מותרת
בקרוביו. ולא פסלה מן הכהונה. נתן לה גט הוא אסור
בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מן הכהונה. נתן
לה גט והחזירה מאנה בו ונשאת לאחר. ונתארמלה או
נתגרשה. מותרת לחזור לו. מאנה בו והחזירה. נתן לה
גט ונשאת לאחר ונתארמלה או נתגרשה. אסורה לחזור
לו. זה הכלל. גט אחר מאן אסורה לחזור לו. מאן אחר
גט מותרת לחזור לו:

ה הממאנת באיש. נשאת לאחר וגרשה. (לאחר ומאנה
בו.) (לאחר וגרשה. זה הכלל. כל שיוצאת הימנו בגט
אסורה לחזור לו. במאן מותרת לחזור לו:

ו המגרש את האשה והחזירה. מותרת ליבם. ורבי
אליעזר אוסר. וכן המגרש את היתומה והחזירה.
מותרת ליבם. ורבי אליעזר אוסר. קטנה שהשיאה אביה
ונתגרשה כיתומה בחיי האב. החזירה דברי הכל אסורה
ליבם:

י שני אחין נשואין לשתי אחיות (יתומות) קטנות ומת בעלה של אחת מהן. תצא משום אחות אשה. וכן שתי חרשות גדולה וקטנה. מת בעלה של קטנה. תצא הקטנה משום אחות אשה. מת בעלה של גדולה. רבי אליעזר אומר מלמדן את הקטנה שתמאן בו. רבן גמליאל אומר אם מאנה מאנה. ואם לאו תמתין עד שתגדיל. ותצא הלזו משום אחות אשה. רבי יהושע אומר אי לו על אשתו. ואי לו על אשת אחיו. מוציא את אשתו בגט. ואשת אחיו בחליצה:

ח מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת. ביאתה או חליצתה של אחת מהן. פוטרת צרתה. וכן שתי חרשות. קטנה וחרשת אין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה. פקחת וחרשת ביאת הפקחת פוטרת החרשת. ואין ביאת החרשת פוטרת את הפקחת. גדולה וקטנה. ביאת הגדולה פוטרת את הקטנה. ואין ביאת הקטנה פוטרת את הגדולה:

ט מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת. בא יבם על הראשונה וחזר ובא על השנייה. או שבא אחיו על השנייה. לא פסל את הראשונה. וכן שתי חרשות. קטנה וחרשת. בא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת. או שבא אחיו על החרשת. לא פסל את הקטנה. בא יבם על החרשת. וחזר ובא על הקטנה. או שבא אחיו על הקטנה פסל את החרשת:

י פקקת וחרשת. בא יבם על הפקקת. וחזר ובא על
החרשת. או שבא אחיו על החרשת. לא פסל את
הפקקת. בא יבם על החרשת. לא פסל את הפקקת. בא
יבם על החרשת. וחזר ובא על הפקקת. או שבא אחיו
על הפקקת. פסל את החרשת:

י"ג גדולה וקטנה. בא יבם על הגדולה. וחזר ובא על
הקטנה. או שבא אחיו על הקטנה. לא פסל את הגדולה.
בא יבם על הקטנה. וחזר ובא על הגדולה. או שבא אחיו
על הגדולה. פסל את הקטנה. רבי אלעזר אומר (בבבלין)
מלמדין הקטנה שתמאן בו:

י"ד יבם קטן שבא על יבמתו קטנה. יגדלו זה עם זה. בא על
יבמה גדולה תגדלנו. היבמה שאמרה בתוך שלשים יום
לא נבעלתי. כופין אותו שיחלוץ לה. לאחר שלשים יום
מבקשים הימנו שיחלוץ לה. ובזמן שהוא מודה. אפילו
לאחר שנים עשר חדש. כופין אותו שיחלוץ לה:

י"ה הנודרת הנאה מיבמה בחיי בעלה. כופין אותו שיחלוץ
לה. לאחר מיתת בעלה. מבקשין הימנו שיחלוץ לה. ואם
נתכוננה לכך אפילו בחיי בעלה. מבקשין הימנו שיחלוץ
לה:

פרק יד

חֲרֵשׁ שֶׁנִּשְׂא פְקָחַת וּפְקָח שֶׁנִּשְׂא חֲרֶשֶׁת. (אם רָצָה יוֹצִיא) וְאִם רָצָה יְקִיִּים כְּשֶׁם שֶׁהוּא כּוֹנֵס בְּרַמְיָה כֵּךְ הוּא מוֹצִיא בְּרַמְיָה. פְּקָח שֶׁנִּשְׂא פְקָחַת וְנִתְחַרְשָׁה. אִם רָצָה יוֹצֵא וְאִם רָצָה יְקִיִּים נִשְׁתַּתֵּת. לֹא יוֹצִיא. נִתְחַרֵּשׁ הוּא אוֹ נִשְׁתַּתֵּה. אֵינוֹ מוֹצִיאָה עוֹלָמִית. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מִפְּנֵי מָה הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְחַרְשָׁה יוֹצֵאָה. וְהָאִישׁ שֶׁנִּתְחַרֵּשׁ אֵינוֹ מוֹצִיא. אָמְרוּ לוֹ אֵינוֹ דּוֹמָה הָאִישׁ הַמִּגְרֵשׁ לָאִשָּׁה הַמִּתְגַּרֶּשֶׁת. שֶׁהָאִשָּׁה יוֹצֵאָה לְרִצּוֹנָה וְשֶׁלֹּא לְרִצּוֹנָה. הָאִישׁ אֵינוֹ מוֹצִיא אֲלֵא לְרִצּוֹנוֹ:

^ב הַעֲדִיד רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוֹדְגָדָה עַל הַחֲרֶשֶׁת שֶׁהִשְׂיָאָה אֲבִיהָ. שֶׁהִיא יוֹצֵאָה בְּגֵט. אָמְרוּ לוֹ אַף זֶה כְּיוֹצֵא בָּהּ:

^ג שְׁנֵי אַחִים חֲרָשִׁים נִשְׂוֵאִים לְשְׁתֵּי אַחִיּוֹת חֲרָשׁוֹת. אוֹ לְשְׁתֵּי אַחִיּוֹת פְּקָחוֹת אוֹ לְשְׁתֵּי אַחִיּוֹת אַחַת חֲרָשֶׁת וְאַחַת פְּקָחַת. אוֹ שְׁתֵּי אַחִיּוֹת חֲרָשׁוֹת נִשְׂוֵאוֹת לְשְׁנֵי אַחִים פְּקָחִים. אוֹ לְשְׁנֵי אַחִין חֲרָשִׁים. אוֹ לְשְׁנֵי אַחִים אֶחָד חֲרֵשׁ וְאֶחָד פְּקָח. הֲרִי אֵלּוּ פְּטוּרוֹת מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיְבוּם. וְאִם הָיוּ נְכָרִיּוֹת יִכָּנְסוּ. וְאִם רָצוּ לְהוֹצִיא יוֹצִיאוּ:

^ד שְׁנֵי אַחִים אֶחָד חֲרֵשׁ וְאֶחָד פְּקָח. נִשְׂוֵאִים לְשְׁתֵּי אַחִיּוֹת פְּקָחוֹת. מִתְּ חֲרֵשׁ בְּעַל הַפְּקָחַת מָה יַעֲשֶׂה פְּקָח בְּעַל הַפְּקָחַת. תֵּצֵא מִשּׁוּם אַחֻת אִשָּׁה. מִתְּ פְּקָח בְּעַל

הַפְּקָחַת־מֶה יַעֲשֶׂה חֵרֶשׁ בֶּעַל פְּקָחַת־מוֹצִיא אֶשְׁתּוֹ בִּגְט־
וְאִשָּׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם:

^ה שְׁנֵי אֲחִים פְּקָחִים נִשְׁוֹאִים לְשֵׁתִי אַחִיּוֹת־אֶחָת חֲרָשֶׁת־
וְאֶחָת פְּקָחַת־מֵת פְּקַח בֶּעַל חֲרָשֶׁת־מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל
פְּקָחַת־תֵּצֵא מִשּׁוּם אַחוֹת אִשָּׁה־מֵת פְּקַח בֶּעַל פְּקָחַת־
מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל הַחֲרָשֶׁת־מוֹצִיא אֶת אֶשְׁתּוֹ בִּגְט־
וְאֵת אִשָּׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה:

^ו שְׁנֵי אֲחִים אֶחָד חֵרֶשׁ וְאֶחָד פְּקַח נִשְׁוֹאִים לְשֵׁתִי אַחִיּוֹת־
אֶחָת חֲרָשֶׁת וְאֶחָת פְּקָחַת־מֵת חֵרֶשׁ בֶּעַל חֲרָשֶׁת־מֶה
יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל פְּקָחַת־תֵּצֵא מִשּׁוּם אַחוֹת אִשָּׁה־מֵת
פְּקַח בֶּעַל פְּקָחַת־מֶה יַעֲשֶׂה חֵרֶשׁ בֶּעַל חֲרָשֶׁת־מוֹצִיא
אֶשְׁתּוֹ בִּגְט־וְאִשָּׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם:

^ז שְׁנֵי אֲחִים אֶחָד חֵרֶשׁ וְאֶחָד פְּקַח נִשְׁוֹאִים לְשֵׁתִי נְכָרִיּוֹת
פְּקָחוֹת־מֵת חֵרֶשׁ בֶּעַל פְּקָחַת־מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל
פְּקָחַת־אוֹ חוֹלֵץ אוֹ מִיָּבֵם־מֵת פְּקַח בֶּעַל פְּקָחַת־מֶה
יַעֲשֶׂה חֵרֶשׁ בֶּעַל פְּקָחַת־כּוֹנֵס וְאִינוֹ מוֹצִיא לְעוֹלָם:

^ח שְׁנֵי אֲחִים פְּקָחִים נִשְׁוֹאִים לְשֵׁתִי נְכָרִיּוֹת־אֶחָת פְּקָחַת
וְאֶחָת חֲרָשֶׁת־מֵת פְּקַח בֶּעַל חֲרָשֶׁת־מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח
בֶּעַל פְּקָחַת־כּוֹנֵס־וְאִם רָצָה לְהוֹצִיא יוֹצִיא־מֵת פְּקַח
בֶּעַל הַפְּקָחַת־מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל חֲרָשֶׁת־אוֹ חוֹלֵץ אוֹ
מִיָּבֵם:

ט שְׁנֵי אֲחִים אֶחָד חָרַשׁ וְאֶחָד פֶּקַח. נְשׂוּאִים לְשֵׁתִי
נִכְרִיּוֹת. אַחַת חֲרָשֶׁת וְאַחַת פֶּקַחֶת. מֵת חֲרַשׁ בְּעַל
חֲרָשֶׁת. מָה יַעֲשֶׂה פֶקַח בְּעַל פֶּקַחֶת. כּוֹנֵס. וְאִם רָצָה
לְהוֹצִיא יוֹצִיא. מֵת פֶּקַח בְּעַל פֶּקַחֶת. מָה יַעֲשֶׂה חֲרַשׁ
בְּעַל חֲרָשֶׁת. כּוֹנֵס וְאִינוֹ מוֹצִיא לְעוֹלָם:

פרק טו

הָאִשָּׁה שֶׁהִלְכָה הִיא וּבְעָלָהּ לְמַדִּינַת הָיִם. שְׁלוֹם בֵּינוֹ
לְבֵינָהּ וְשְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וּבָאתָה וְאַמְרָה מֵת בְּעָלִי
תִּנְשָׂא. מֵת בְּעָלִי תִתְיַבֵּם. שְׁלוֹם בֵּינוֹ לְבֵינָהּ. וּמִלְחָמָה
בְּעוֹלָם. קִטְטָה בֵּינוֹ לְבֵינָהּ. וְשְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וּבָאתָה וְאַמְרָה
מֵת בְּעָלִי. אֵינָה נֶאֱמָנָת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְעוֹלָם אֵינָה
נֶאֱמָנָת. אֲלֹא אִם כֵּן בָּאתָה בּוֹכָה וּבִגְדִיהָ קְרוּעִין. אָמְרוּ
לֹא אַחַת זֹו וְאַחַת זֹו תִנְשָׂא:

ב בית הַלֵּל אוֹמְרִים לֹא שָׁמַעְנוּ אֲלֹא בְּבֹאָה מִן הַקָּצִיר
בְּלִבָּד (וּבִאֲוָתָהּ הַמְּדִינָה וְכִמְעָשָׂה שֶׁהָיָה) אָמְרוּ לָהֶם
בֵּית שְׁמַאי אַחַת הַבָּאָה מִן הַקָּצִיר וְאַחַת הַבָּאָה מִן
הַיָּתִים. (וְאַחַת הַבָּאָה מִן הַבְּצִיר.) וְאַחַת הַבָּאָה מִמְּדִינָה
לְמַדִּינָה. לֹא דִבְּרוּ חֲכָמִים בְּקָצִיר אֲלֹא בַּהוֹוָה. חֲזָרוּ בֵּית
הַלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי:

ג בית שְׁמַאי אוֹמְרִים תִּנְשָׂא וְתִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. וּבֵית הַלֵּל
אוֹמְרִים תִּנְשָׂא וְלֹא תִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית
שְׁמַאי הִתְרַתְּם עֲרוּהָ חֲמוּרָה לֹא תִתִּירוּ אֶת הַמָּמוֹן הַקָּל.

אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הַלֵּל מְצִינוּ שְׂאִין הָאֲחִים נִכְנָסִים לְנִחְלָה
עַל פִּיהָ. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שְׁמַאי וְהֵלֵא מִסְפָּר כְּתוּבָתָהּ
נִלְמֹד. שֶׁהוּא כּוֹתֵב לָהּ. שְׁאֵם תְּנַשְׂאִי לְאַחַר תְּטִילִי מֵה
שְׁכֶתוֹב לִיכִי. וַחֲזָרוּ בֵּית הַלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי:

ד' הַכֹּל נֶאֱמַנִין לְהַעֲידָהּ. חוּץ מִחֲמוּתָהּ. וּבֵת חֲמוּתָהּ.
וְצָרָתָהּ. וְיִבְמָתָהּ. וּבֵת בַּעֲלָהּ. מֵה בֵּין גֵּט לְמִיתָה. שֶׁהִכְתֵּב
מוֹכִיחַ. עַד אוֹמֵר מֵת וְנִשְׁאֵת. וְבֵא אַחֵר וְאָמַר לֹא מֵת.
הָרִי זֶה לֹא תֵצֵא. עַד אוֹמֵר מֵת. וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים לֹא מֵת.
אֵךְ עַל פִּי שְׁנֵשֵׁאֵת תֵּצֵא. שְׁנַיִם אוֹמְרִים מֵת. וְעַד אוֹמֵר
לֹא מֵת. אֵךְ עַל פִּי שְׁלֹא נִשְׁאֵת תִּנְשֵׂא:

ה' אַחַת אוֹמֶרֶת מֵת. וְאַחַת אוֹמֶרֶת לֹא מֵת. זֶה שְׁאוּמֶרֶת
מֵת תִּנְשֵׂא וְתִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. וְזֶה שְׁאוּמֶרֶת לֹא מֵת לֹא
תִנְשֵׂא וְלֹא תִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. אַחַת אוֹמֶרֶת מֵת. וְאַחַת
אוֹמֶרֶת נִהְרָג. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הוֹאִיל וּמִכְחִישוֹת זֶה אֵת
זֶה הָרִי אֵלּוּ לֹא תִנְשֵׂאוּ. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים
הוֹאִיל זֶה וְזֶה מוֹדוֹת שְׂאִינוּ קִיָּם הָרִי אֵלּוּ תִנְשֵׂאוּ. עַד אוֹמֵר
מֵת. וְעַד אוֹמֵר לֹא מֵת. אִשָּׁה אוֹמֶרֶת מֵת. וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת
לֹא מֵת. הָרִי זֶה לֹא תִנְשֵׂא:

י' הָאִשָּׁה שֶׁהִלְכָה הִיא וּבַעֲלָהּ לְמַדִּינַת הָיִם. וּבָאָה וְאָמְרָה
מֵת בַּעֲלִי תִנְשֵׂא וְתִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ וְצָרָתָהּ אֶסוּרָה. הֵיתָה
בֵּת יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן. תֹּאכַל בְּתֵרוֹמָהּ. דְּבָרֵי רַבִּי טַרְפוֹן. רַבִּי

עקיבא אומר אין זו דרך מוציאתה מידי עבירה. עד
שתהא אסורה לנשא ואסורה מלאכול בתרומה:

^ז אמרה מת בעלי ואחר כך מת חמי. תנשא ותטול
כתובתה. וחמותה אסורה. היתה בת ישראל לכהן תאכל
בתרומה. דברי רבי טרפון. רבי עקיבא אומר אין זו דרך
מוציאתה מידי עבירה עד שתהא אסורה לנשא ואסורה
מלאכול בתרומה. קדש אחת מחמש נשים ואינו יודע
איזו קדש. כל אחת אומרת אותי קדש. נותן גט לכל אחת
ואחת. ומניח כתובה ביניהן ומסתלק. דברי רבי טרפון.
רבי עקיבא אומר אין זו דרך מוציאתו מידי עבירה. עד
שיתן גט וכתובה לכל אחת ואחת. גזל אחד מחמשה
ואינו יודע מאיזה גזל. כל אחד אומר אותי גזל מניח גזילה
ביניהן ומסתלק. דברי רבי טרפון. רבי עקיבא אומר אין זו
דרך מוציאתו מידי עבירה. עד שישלם גזילה לכל אחד
ואחד:

^ח האשה שהלכה היא ובעלה ובנה (עמהם) למדינת
הים. ובאה ואמרה מת בעלי. ואחר כך מת בני. נאמנת.
מת בני ואחר כך מת בעלי. אינה נאמנת. וחוששים
לדבריה וחולצת ולא מתיבמת:

^ט נתן לי בן במדינת הים ואמרה מת בני ואחר כך מת
בעלי. נאמנת. מת בני ואחר כך מת בעלי. אינה נאמנת
וחוששים לדבריה וחולצת ולא מתיבמת:

י נתן לי יבם במדינת הים אמרה מת בעלי ואחר כך
(מת) יבמי ואחר כך בעלי נאמנת הלכה היא
ובעלה ויבמה למדינת הים אמרה מת בעלי ואחר כך
מת יבמי ואחר כך בעלי אינה נאמנת שאין האשה
נאמנת לומר מת יבמי שתנשא ולא מתה אחותי שתכנס
לביתה ואין האיש נאמן לומר מת אחי שייבם אשתו
ולא מתה אשתי שישא אחותה:

פרק טז

האשה שהלך בעלה וצרתה למדינת הים ובאו ואמרו
לה מת בעליך לא תנשא ולא תתיבם עד
שתדע שמא מעברת היא צרתה היתה לה חמות אינה
חוששת יצתה מליאה חוששת רבי יהושע אומר אינה
חוששת:

ב שתי יבמות זו אומרת מת בעלי וזו אומרת מת בעלי זו
אסורה מפני בעלה של זו וזו אסורה מפני בעלה של זו
לזו עדים ולזו אין עדים את שיש לה עדים אסורה ואת
שאין לה עדים מותרת לזו בנים ולזו אין בנים את שיש
לה בנים מותרת ואת שאין לה בנים אסורה נתיבמו
ומתו היבמין אסורות להנשא רבי אלעזר אומר הואיל
והתרו ליבמין התרו לכל אדם:

ג אין מעידין אלא על פרוצות פנים עם החטם אף על
פי שיש סימנין בגופו ובכליו אין מעידין אלא עד שתצא

נִפְשׁוּ וְאַפִּילוּ רְאוּהוּ מְגוּיָד אוֹ צָלוּב וְחִיָּה אוֹכֶלֶת בּוֹ אֵין
מְעִידִין אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאֵי אֹמֵר
לֹא כָּל הָאָדָם וְלֹא כָּל הַמְּקוֹמוֹת וְלֹא כָּל הַשָּׁעוֹת שׁוֹיִן:

י' נֶפֶל לַמַּיִם בֵּין שֵׁשׁ לָהֶן סוּף בֵּין שָׁאִין לָהֶם סוּף אֲשֶׁתוֹ
אֲסוּרָה אָמַר רַבִּי מֵאִיר מַעֲשֶׂה בְּאַחַד שְׁנֵפֶל לְבוֹר הַגָּדוֹל
וְעָלָה לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים אָמַר רַבִּי יוֹסִי מַעֲשֶׂה בְּסוּמָא
שֶׁיָּרַד לְטָבוֹל בַּמַּעְרָה וַיֵּרַד מוֹשְׁכּוֹ אַחֲרָיו וְשָׁהוּ כְּדִי
שֶׁתֵּצֵא נֶפֶשׁ וְהִשְׁיִאוּ נְשׁוֹתֵיהֶם וְשׁוּב מַעֲשֶׂה בַּעֲסִיָּא
בְּאַחַד שְׁשֻׁלְשָׁלוּהוּ לַיִם וְלֹא עָלָה בְּיָדָם אֶלָּא רָגְלוֹ אָמְרוּ
חֲכָמִים מִן הָאֲרַכָּבָה וּלְמַעַלָּה תִּנְשָׂא מִן הָאֲרַכָּבָה וּלְמַטָּה
לֹא תִנְשָׂא:

ה' אֶפִּילוּ שָׁמַע מִן הַנָּשִׁים אוֹמְרוֹת מֵת אִישׁ פְּלוֹנִי דִּיּוֹ
רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר אֶפִּילוּ שָׁמַע מִן הַתְּנוּקוֹת אוֹמְרִים הֲרִי
אָנוּ הוֹלְכִין לְסִפּוּד וְלִקְבוּרָה אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי (דִּיּוֹ) בֵּין
שֶׁהוּא מִתְּכַוֵּין וּבֵין שֶׁאִינוֹ מִתְּכַוֵּין רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאֵי
אֹמֵר בְּיִשְׂרָאֵל אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא מִתְּכַוֵּין וּבִגְוִי אִם הָיָה
מִתְּכַוֵּין אֵין עֵדוּתוֹ עֵדוּת:

י' מְעִידִין לְאֹזֶר הַנֵּר וּלְאֹזֶר הַלֶּבֶנָה וּמִשְׁיִאִין עַל פִּי בֵּת קוֹל
מַעֲשֶׂה בְּאַחַד שְׁעָמֵד עַל רֹאשׁ הָהָר וְאָמַר אִישׁ פְּלוֹנִי
בֶּן פְּלוֹנִי מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי מֵת הָלַכּוּ וְלֹא מָצְאוּ שֵׁם אָדָם
וְהִשְׁיִאוּ אֶת אֲשֶׁתּוֹ וְשׁוּב מַעֲשֶׂה בְּצִלְמוֹן בְּאַחַד שְׁאָמַר

אָנִי אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי (מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי) נִשְׁכַּנִּי נָחֵשׁ
וְהֵרִי אֹנִי מֵת וְהָלְכוּ וְלֹא הִפְרִירוּהוּ וְהִשְׁיֵאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ:

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא כְּשִׁירְדָתִי לְנִהְרָדְעָא לְעֵבֶר הַשָּׁנָה
מִצְאֵנִי נְחֻמְיָה אִישׁ בֵּית דָּלִי וְאָמַר לִי שְׁמַעְתִּי שְׂאִין
מִשְׂאִין אֶת הָאִשָּׁה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל עַל פִּי עַד אֶחָד
אֶלָּא רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאִי וְנוֹמִיתִי לוֹ כֵּן הַדְּבָרִים אָמַר
לִי אֲמֹר לָהֶם מִשְׁמִי אַתֶּם יוֹדְעִים שֶׁהַמְדִּינָה הַזֹּאת
מִשְׁבֹּשֶׁת בְּגִיסוֹת מְקַבְּלֵנִי מִרְבֵּן גְּמְלִיאֵל הַזֶּקֶן שְׁמִשְׂאִין
אֶת הָאִשָּׁה עַל פִּי עַד אֶחָד וְכִשְׁבָּאתִי וְהִרְצִיתִי הַדְּבָרִים
לִפְנֵי רְבֵן גְּמְלִיאֵל שְׂמַח לְדַבְּרִי וְאָמַר מִצְאֵנוּ חֵבֶר לְרַבִּי
יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאִי מִתּוֹךְ הַדְּבָרִים נִזְכָּר רְבֵן גְּמְלִיאֵל שֶׁנֶּהְרָגוּ
הַרוֹגִים בְּתֵל אֶרְזָא וְהִשְׁיֵא רְבֵן גְּמְלִיאֵל (הַזֶּקֶן) נִשְׁוֹתֵיהֶם
עַל פִּי עַד אֶחָד (וְהַחֲזִקוּ לֵהִיּוֹת מִשְׂאִין עַל פִּי עַד אֶחָד)
וְהַחֲזִקוּ לֵהִיּוֹת מִשְׂאִין עַד מִפִּי עַד מִפִּי אִשָּׁה מִפִּי
שְׁפָחָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמְרִים אֵין מִשְׂאִין אֶת
הָאִשָּׁה עַל פִּי עַד אֶחָד רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר לֹא עַל פִּי אִשָּׁה
וְלֹא עַל פִּי עֶבֶד וְלֹא עַל פִּי שְׁפָחָה וְלֹא עַל פִּי קְרוֹבִים
אָמְרוּ לוֹ מַעֲשֵׂה בִבְנֵי לֹוי שֶׁהָלְכוּ לְצוּעֵר עִיר הַתְּמָרִים
וְחָלָה אֶחָד מֵהֶם בְּדֶרֶךְ וְהִבִּיאוּהוּ בַּפֶּנֶדֶק וּבַחֲזִרְתָּם
אָמְרוּ לַפֶּנֶדֶקִית אֵיהָ חֲבִירָנוּ אָמְרָה לָהֶם מֵת וּקְבַרְתִּיו
וְהִשְׁיֵאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ אָמְרוּ לוֹ וְלֹא תֵּהָא כְּהִנֵּת כַּפֶּנֶדֶקִית
אָמַר לָהֶם לִכְשֶׁתֵּהָא פֶּנֶדֶקִית נֶאֱמַנָת הַפֶּנֶדֶקִית הוֹצִיָּאָה
לָהֶם מִקְלוֹ וְתַרְמִילוֹ וְסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁהָיָה בִידּוֹ: סליק

מסכת כתובות

פרק א

בְּתוּלָה נִשְׂאת לַיּוֹם הָרְבִיעִי וְאַלְמָנָה לַיּוֹם חֲמִישִׁי.
שְׁפַעַמִּים בְּשֶׁבֶת בְּתִי דִינִין יוֹשְׁבִין בְּעֶרְיוֹת בַּיּוֹם
הַשֵּׁנִי וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי שֶׁאִם הָיָה לוֹ טַעַנַּת בְּתוּלִים הָיָה
מִשְׁכִּים לְבֵית דִּין:

ב בְּתוּלָה כְּתוּבָתָהּ מְאֵתִים וְאַלְמָנָה מִנָּה בְּתוּלָה אֲלֻמָּנָה
גְּרוּשָׁה וְחִלוּצָה מִן הָאֲרוּסִין כְּתוּבָתָן מְאֵתִים וַיֵּשׁ לָהֶן
טַעַנַּת בְּתוּלִים הַגִּזְרֶת וְהַשְׁבוּיָה וְהַשְׁפָּחָה שֶׁנִּפְדּוּ
וְשֶׁנִּתְּגִירוּ וְשֶׁנִּשְׁתַּחֲרָרוּ פְּחוּתוֹת מִבָּנוֹת שְׁלֹשׁ שָׁנִים וַיּוֹם
אֶחָד כְּתוּבָתָן מְאֵתִים וַיֵּשׁ לָהֶן טַעַנַּת בְּתוּלִים:

ג הַגְּדוֹל שָׁבָא עַל הַקָּטָנָה וְהַקָּטָן שָׁבָא עַל הַגְּדוֹלָה וּמִכַּת
עץ כְּתוּבָתָן מְאֵתִים דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר וְחֲכָמִים אוֹמְרִים
מִכַּת עֵץ כְּתוּבָתָהּ מִנָּה:

ד בְּתוּלָה אֲלֻמָּנָה גְּרוּשָׁה וְחִלוּצָה מִן הַנִּשְׁוֹאִין כְּתוּבָתָן
מִנָּה וְאִין לָהֶן טַעַנַּת בְּתוּלִים הַגִּזְרֶת וְהַשְׁבוּיָה וְהַשְׁפָּחָה
שֶׁנִּפְדּוּ וְשֶׁנִּתְּגִירוּ וְשֶׁנִּשְׁתַּחֲרָרוּ יְתִירוֹת עַל בָּנוֹת שְׁלֹשׁ
שָׁנִים וַיּוֹם אֶחָד כְּתוּבָתָן מִנָּה וְאִין לָהֶן טַעַנַּת בְּתוּלִים:

ה הָאוֹכֵל אֶצֶל חָמִיו בִּיהוּדָה שֶׁלֹּא בְּעֵדִים אֵינּוּ יָכוֹל לְטַעֵן
טַעַנַּת בְּתוּלִים מִפְּנֵי שֶׁמִּתְיַחַד עָמָה אַחַת אֲלֻמָּנָת יִשְׂרָאֵל

וְאַחַת אֲלֻמֶּנֶת כֹּהֵן כְּתוּבָתָהּ מָנָהּ בֵּית דִּין שֶׁל כֹּהֲנִים
גֻּבֵּין לְבִתּוּלָהָ אַרְבַּע מֵאוֹת זָוִי וְלֹא מִיחוּ בִידָם חֻכָּמִים:

^י הַנוֹשֵׂא אֶת הָאִשָּׁה וְלֹא מֵצָא לָהּ בְּתוּלִים הִיא אוֹמֶרֶת
מִשְׁאֲרִסְתָּנִי נֶאֱנַסְתִּי וְנִסְתַּחֲפָה שְׂדֵךְ וְהָלָה אוֹמֵר לֹא כִי
אֶלָּא עַד שֶׁלֹּא אֲרִסְתִּיד וְהָיָה מִקְחִי מִקַּח טְעוֹת רַבֵּן
גְּמִלְיָאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים נֶאֱמַנְתָּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר
לֹא מִפִּיָּה אָנוּ חִיִּין אֶלָּא הֲרִי זֶה בְּחֻזְקָת בְּעוּלָה עַד שֶׁלֹּא
תִּתְאַרֵּס וְהִטְעַתּוּ עַד שֶׁתִּבְיָא רְאִיָּה לְדַבְּרִיהָ:

^י הִיא אוֹמֶרֶת מִכֶּת עַץ אָנִי וְהוּא אוֹמֵר לֹא כִי אֶלָּא
דְּרוֹסַת אִישׁ אֶת רַבֵּן גְּמִלְיָאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים
נֶאֱמַנְתָּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא מִפִּיָּה אָנוּ חִיִּין אֶלָּא הֲרִי
זֶה בְּחֻזְקַת דְּרוֹסַת אִישׁ עַד שֶׁתִּבְיָא רְאִיָּה לְדַבְּרִיהָ:

^ח רְאוּהָ מִדְּבַרְתָּ עִם אֶחָד בְּשׁוּק אָמְרוּ לָהּ מַה טָבוּ
שֶׁל זֶה אִישׁ פְּלוֹנִי וְכֵהֵן הוּא רַבֵּן גְּמִלְיָאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוֹמְרִים נֶאֱמַנְתָּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא מִפִּיָּה אָנוּ חִיִּין
אֶלָּא הֲרִי זֶה בְּחֻזְקַת בְּעוּלָה לְנִתִּין וּלְמִמְזֹר עַד שֶׁתִּבְיָא
רְאִיָּה לְדַבְּרִיהָ:

^ט הִיָּתָה מִעֲבֵרֶת וְאָמְרוּ לָהּ מַה טָבוּ שֶׁל עֶבֶר זֶה
מֵאִישׁ פְּלוֹנִי וְכֵהֵן הוּא רַבֵּן גְּמִלְיָאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים
נֶאֱמַנְתָּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא מִפִּיָּה אָנוּ חִיִּין אֶלָּא הֲרִי זֶה
בְּחֻזְקַת מִעֲבֵרֶת מִנִּתִּין וּמִמְזֹר עַד שֶׁתִּבְיָא רְאִיָּה לְדַבְּרִיהָ:

אמר רבי יוסי מעשה בתינוקת שירדה למלאת מים מן העין ונאנסה אמר רבי יוחנן בן נורי אם רוב אנשי העיר משיאים לכהונה הרי זו תנשא לכהונה:

פרק ב

האשה שנתארמלה או שנתגרשה והיא אומרת בתולה נשאתני והוא אומר לא כי אלא אלמנה נשאתיך אם יש עדים שיצאת בהינומא וראשה פרוע כתובתה מאתים רבי יוחנן בן ברוקא אומר אף חלוק קליות ראה:

ב ומודה רבי יהושע באומר לחבירו שדה זו של אביך היתה ולקחתיה הימנו שהוא נאמן שהפה שאסר הוא הפה שהתיר ואם יש עדים שהיתה של אביו והוא אומר לקחתיה הימנו אינו נאמן:

ג העדים שאמרו כתב ידינו הוא זה אבל אנוסים היינו קטנים היינו פסולי עדות היינו הרי אלו נאמנים ואם יש עדים שהוא כתב ידם או שהיה כתב ידם יוצא ממקום אחר אינן נאמנים:

ד זה אומר זה כתב ידי וזה כתב ידו של חברי וזה אומר זה כתב ידי וזה כתב ידו של חברי הרי אלו נאמנים זה אומר זה כתב ידי וזה אומר זה כתב ידי צריכים לצרף

עמהם אחר דברי רבי. וחכמים אומרים אינם צריכים
לצרף עמהם אחר. אלא נאמן אדם לומר זה כתב ידי:

ה האשה שאמרה אשת איש הייתי וגרושה אני. נאמנת.
שהפה שאסר הוא הפה שהתיר. ואם יש עדים שהיתה
אשת איש. והיא אומרת גרושה אני. אינה נאמנת.
אמרה נשבתי וטהורה אני. נאמנת. שהפה שאסר הוא
הפה שהתיר. ואם יש עדים שנשבית. והיא אומרת
טהורה אני. אינה נאמנת. ואם משנשאת באו העדים
הרי זו לא תצא:

י שתי נשים שנשבו. זאת אומרת נשבתי וטהורה אני.
וזאת אומרת נשבתי וטהורה אני. אינן נאמנות. ובזמן
שהן מעידות זו את זו. הרי אלו נאמנות:

י' וכן שני אנשים. זה אומר כהן אני. וזה אומר כהן אני.
אינן נאמנין. ובזמן שהן מעידין זה את זה. הרי אלו
נאמנין:

ח רבי יהודה אומר אין מעלין לכהונה על פי עד אחד.
אמר רבי אלעזר אימתי במקום שיש עוררין. אבל במקום
שאין עוררין מעלין לכהונה על פי עד אחד. רבן שמעון בן
גמליאל אומר משום רבי שמעון בן הסגן. מעלין לכהונה
על פי עד אחד:

ט האשה שנחבשה בידי גוים על ידי ממון. מותרת
 לבעלה. על ידי נפשות. אסורה לבעלה. עיר שנחבשה
 ברכוס. כל הכהנות שנמצאו בתוכה. פסולות. ואם יש
 להן עדים. אפילו עבד. אפילו שפחה. הרי אלו נאמנין.
 ואין נאמן אדם על ידי עצמו. אמר רבי זכריה בן הקצב
 המעון הזה לא זוהי ידה מתוך ידי משעה שנכנסו גוים
 לירושלים ועד שיצאו. אמרו לו אין אדם מעיד על ידי
 עצמו:

ו' ואלו נאמנין להעיד בגדלן. מה שראו בקטנן. נאמן אדם
 לומר זה כתב ידו של אבא. וזה כתב ידו של רבי. וזה
 כתב ידו של אחי. זכור אני בפלונית שיצתה בהינומא
 וראשה פרוע. ושהיה איש פלוני יוצא מבית הספר.
 לטבול לאכול בתרומה. ושהיה חולק עמנו על הגרן.
 ושהמקום הזה בית הפרס. ועד כאן היינו באין בשבת.
 אבל אין אדם נאמן לומר דרך היה לפלוני במקום הזה.
 מעמד ומושב ומספד. היה לפלוני במקום הזה:

יום יא

פרק ג

אֵלּוּ נִעְרוֹת שֵׁישׁ לָהֶן קִנְסֵי הָבֵא עַל הַמַּמְזֵרֶת וְעַל
הַנְּתִינָה וְעַל הַכּוֹתִיטִי הָבֵא עַל הַגִּיזֵרֶת וְעַל
הַשְּׁבוּיָה וְעַל הַשִּׁפְחָה שֶׁנִּפְדּוּ וְשֶׁנִּתְּגִירוּ וְשֶׁנִּשְׁתַּחֲרָרוּ
פְּחוּתוֹת מִבָּנוֹת שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד הָבֵא עַל אַחוֹתָיו
וְעַל אַחוֹת אָבִיו וְעַל אַחוֹת אִמּוֹ וְעַל אַחוֹת אִשְׁתּוֹ וְעַל
אִשֶּׁת אָחִיו וְעַל אִשֶּׁת אָחִי אָבִיו וְעַל הַנָּדָה יֵשׁ לָהֶן קִנְסֵי
אֵף עַל פִּי שֶׁהֵן בִּהְפֹּרֶת אֵין בָּהֶן מִיתַת בֵּית דִּין:

^ב וְאֵלּוּ שֶׁאֵין לָהֶן קִנְסֵי הָבֵא עַל הַגִּיזֵרֶת וְעַל הַשְּׁבוּיָה
וְעַל הַשִּׁפְחָה שֶׁנִּפְדּוּ וְשֶׁנִּתְּגִירוּ וְשֶׁנִּשְׁתַּחֲרָרוּ יִתְרִירוֹת
עַל בָּנוֹת שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שְׁבוּיָה
שֶׁנִּפְדִּית הִרִי הִיא בְּקִדּוּשָׁתָהּ אֵף עַל פִּי שֶׁגְּדוּלָּהּ הָבֵא
עַל בִּתּוֹ וְעַל בֵּת בִּתּוֹ וְעַל בֵּת בְּנוֹ וְעַל בֵּת אִשְׁתּוֹ וְעַל בֵּת
בָּנָה וְעַל בֵּת בָּתָה אֵין לָהֶן קִנְסֵי מִפְּנֵי שֶׁמִּתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ
שֶׁמִּיתָתוֹ בִּידֵי בֵּית דִּין וְכָל הַמִּתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ אֵינוֹ מְשַׁלֵּם
מִמּוֹן שֶׁנֶּאֱמַר אִם לֹא יִהְיֶה אֶסּוֹן עָנוּשׁ יַעֲנֶשׁ:

^ג נִעְרָה שֶׁנִּתְאַרְסָה וְנִתְגַּרְשָׁה רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר אֵין
לָהּ קִנְסֵי רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר יֵשׁ לָהּ קִנְסֵי וּקְנָסָה לְעַצְמָהּ:

^ד הַמִּפְתָּה נוֹתֵן שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָאוֹנֵס אַרְבָּעָה הַמִּפְתָּה
נוֹתֵן בִּשְׁתֵּי וּפָגָם וּקְנָס מוֹסִיף עָלָיו הָאוֹנֵס שְׁנוֹתֵן אֶת

הַצֵּעַר. מֵהַ בֵּין הָאוֹנֵס לַמִּפְתָּה. הָאוֹנֵס נוֹתֵן אֶת הַצֵּעַר.
הַמִּפְתָּה אֵינוֹ נוֹתֵן אֶת הַצֵּעַר. הָאוֹנֵס נוֹתֵן מִיד. וְהַמִּפְתָּה
לְכַשְׁיוּצִיא. הָאוֹנֵס שׁוֹתֵה בַּעֲצִיצוֹ. וְהַמִּפְתָּה אִם רָצָה
לְהוּצִיא מוּצִיא:

ה' בִּיצֵד שׁוֹתֵה בַּעֲצִיצוֹ. אֶפִּילוּ הִיא חֲגֶרֶת. אֶפִּילוּ הִיא
סוּמָא. וְאֶפִּילוּ הִיא מִכַּת שְׁחִין. נִמְצָא בָּהּ דְּבַר עֶרְוָה. אוֹ
שְׂאִינָה רְאוּיָה לְבֹא בִּישְׂרָאֵל. אֵינוֹ רֹשָׁאִי לְקִימָה. שְׁנֹאמֵר
וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה אִשָּׁה הֵרְאוּיָה לוֹ:

י יִתּוּמָה שְׁנִתְאַרְסָה וְנִתְגַּרְשָׁה. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר הַמִּפְתָּה
פְּטוּר. וְהָאוֹנֵס חַיִּיב:

י' אֵיזָהוּ בִשְׁת. הַכֹּל לְפִי הַמְבִּישׁ וְהַמְתַּבִּישׁ. פָּגֶם רוֹאִין
אוֹתָהּ כְּאִלוּ הִיא שִׁפְחָה נִמְכָּרֶת. כִּמָּה הֵיחָה יָפָה. וְכִמָּה
הִיא יָפָה. קִנְס שְׁוֵה בְּכָל אָדָם. וְכָל שֵׁשׁ לוֹ קִצְבָּה מִן
הַתּוֹרָה שְׁוֵה בְּכָל אָדָם:

ח' כָּל מְקוֹם שֵׁשׁ מְכָר אֵין קִנְס. וְכָל מְקוֹם שֵׁשׁ קִנְס אֵין
מְכָר. קִטְנָה יֵשׁ לָהּ מְכָר וְאֵין לָהּ קִנְס. נַעֲרָה יֵשׁ לָהּ קִנְס
וְאֵין לָהּ מְכָר. הַבּוֹגֶרֶת אֵין לָהּ לֹא מְכָר וְלֹא קִנְס:

ט' הָאוֹמֵר פְּתִיתִי אֶת בֵּתוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי. מְשַׁלֵּם בִּשְׁת וּפָגֶם
עַל פִּי עֲצָמוֹ. וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם קִנְס. הָאוֹמֵר גִּנְבֹּתִי (וְטַבַּחְתִּי
וּמְכַרְתִּי). מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן עַל פִּי עֲצָמוֹ. וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם
תְּשֻׁלוּמֵי כֶּפֶל. וְתְשֻׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וְחֲמִשָּׁה. הַמִּית שׁוּרֵי אֶת

פְּלוּזִי. או שזורו של פְּלוּזִי. הרי זה מְשֻׁלָּם על פי עֲצָמוֹ.
המית שזרי עבדו של פְּלוּזִי. אינו מְשֻׁלָּם על פי עֲצָמוֹ. זה
הַכֶּלֶל. כָּל הַמְשֻׁלָּם יֵתֵר על מה שְׁהִזִּיק אינו מְשֻׁלָּם על פי
עֲצָמוֹ:

פרק ד

נֶעְרָה שֶׁנִּתְפַּתְתָּהּ. בְּשִׁתָּהּ וּפְגָמָה וּקְנָסָה שֶׁל אָבִיהָ.
וְהִצְעֵר בַּתְּפוּסָה. עֲמָדָה בְּדִין עַד שֶׁלֹּא מֵת הָאָב.
הָרִי הֵן שֶׁל אָב. מֵת הָאָב. הָרִי הֵן שֶׁל אֲחִים. לֹא הִסְפִּיקָה
לְעֵמּוּד בְּדִין עַד שְׁמֵת הָאָב. הָרִי הֵן שֶׁל עֲצָמָה. רַבִּי
שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אִם לֹא הִסְפִּיקָה לְגִבּוֹת עַד שְׁמֵת הָאָב.
הָרִי הֵן שֶׁל עֲצָמָה. עֲמָדָה בְּדִין עַד שֶׁלֹּא בִּגְרָה. הָרִי הֵן
שֶׁל אָב. מֵת הָאָב. הָרִי הֵן שֶׁל אֲחִים. לֹא הִסְפִּיקָה לְעֵמּוּד
בְּדִין עַד שֶׁבִּגְרָה. הָרִי הֵן שֶׁל עֲצָמָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אִם
לֹא הִסְפִּיקָה לְגִבּוֹת עַד שְׁמֵת הָאָב. הָרִי הֵן שֶׁל עֲצָמָה.
מַעֲשֵׂה יָדֶיהָ וּמִצִּיאָתָה אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא גָבְתָה. מֵת הָאָב.
הָרִי הֵן שֶׁל אֲחִים:

^ב הַמֵּאֲרִס אֶת בֵּתוֹ וְגִרְשָׁהּ. אֲרִסָּה וְנִתְאַרְמְלָה כְּתוּבָתָה
שָׁלוֹ. הַשִּׂיאָה וְגִרְשָׁהּ. הַשִּׂיאָה וְנִתְאַרְמְלָה כְּתוּבָתָה
שָׁלָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הִרְאֵשׁוּנָה שֶׁל אָב. אָמְרוּ לוֹ
(מִשֵּׁה־שִּׂיאָה) אֵין לְאָבִיָּה רְשׁוֹת בָּהּ:

^ג הַגִּזְוֶרֶת שֶׁנִּתְגִּירָה בָּתָה עָמָה וְזִנְתָהּ. הָרִי זֶה בְּחֻנְקָא. אֵין
לָהּ לֹא פֶתַח בֵּית הָאָב. וְלֹא מֵאָה סֵלַע. הֵיתָה הוֹרְתָה

שלא בקדושה ולידתה בקדושה. הרי זו בסקילה. אין לה לא פתח בית האב ולא מאה סלע. היתה הורתה ולידתה בקדושה. הרי היא כבת ישראל לכל דבר. יש לה אב ואין לה פתח בית האב. יש לה פתח בית האב ואין לה אב. הרי זו בסקילה. לא נאמר פתח בית אביה אלא למצוה:

ד האב זכאי בבתו בקדושיה. בכסף בשטר ובביאה. וזכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה. ומקבל את גטה. ואינו אוכל פרות בחייה. נשאת. יתר עליו הבעל שאוכל פירות בחייה וחיוב במזונותיה. בפרקונה ובקבורתה. רבי יהודה אומר אפילו עני שבישראל. לא יפחות משני חלילים ומקוננות:

ה לעולם היא ברשות האב עד שתפנס לרשות הבעל לנשואין. מסר האב לשלוחי הבעל. הרי היא ברשות הבעל. הלך האב עם שלוחי הבעל. או שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל. הרי היא ברשות האב. מסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל. הרי היא ברשות הבעל:

י האב אינו חייב במזונות בתו. זה מדרש דרש רבי אלעזר בן עזריה לפני חכמים בפרס בבינה. הבנים יירשו והבנות יזונו. מה הבנים אינם יורשים. אלא לאחר מיתת אביהן. אף הבנות אינן נזונות אלא לאחר מיתת אביהן:

י' לא כתב לה כתובה. בתולה גובה מאתים. ואלמנה מנה. מפני שהוא תנאי בית דין. כתב לה שדה שוה מנה תחת מאתים. ולא כתב לה כל נכסים דאית לי אחראין לכתובתיך. חייב שהוא תנאי בית דין:

ח' לא כתב לה. אם תשתבאי אפרקינך ואותבינך לי לאנתו. ובפנהנת אהדרינך למדינתך חייב שהוא תנאי בית דין:

ט' נשבית חייב לפדותה. ואם אמר הרי גטה וכתובתה תפדה את עצמה. אינו רשאי לקתה חייב לרפאתה. אמר הרי גטה וכתובתה תרפא את עצמה רשאי:

י' לא כתב לה בגין דכרין דיהוון ליכי מנאי. אינון ירתון כסף כתובתיך. יתר על חולקהון דעם אחוהון. חייב שהוא תנאי בית דין:

יא' בגן נוקבן דיהוין ליכי מנאי. יהוין יתבן בביתי. ומתזנן מנכסי עד דתנסבן לגברין. חייב שהוא תנאי בית דין:

יב' את תהא יתבא בביתי ומתזנא מנכסי. כל ימי מיגד אלמנותיך בביתי. חייב שהוא תנאי בית דין. כך היו אנשי ירושלים כותבין. ואנשי גליל היו כותבין באנשי ירושלים. אנשי יהודה היו כותבין עד שיירצו היורשין לתן ליד כתובתיך. לפיכך אם רצו יורשין נותנין לה כתובתה. ופוסרין אותה:

פרק ה

אף על פי שאמרו בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה.
 אם רצה להוסיף אפילו מאה מנה יוסיף. נתארמלה
 או נתגרשה. בין מן הארוסין בין מן הנשואין. גובה את
 הכל. רבי אלעזר בן עזריה אומר מן הנשואין גובה את
 הכל. מן הארוסין בתולה גובה מאתים. ואלמנה מנה.
 שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה. רבי יהודה אומר
 אם רצה כותב לבתולה שטר של מאתים. והיא כותבת
 התקבלתי ממך מנה. ואלמנה מנה. והיא כותבת
 התקבלתי ממך חמשים וזו. רבי מאיר אומר כל הפוחת
 לבתולה ממאתים. ואלמנה ממנה. הרי זו בעילת זנות:

ב נותנין לבתולה שנים עשר חדש משתבעה הבעל
 לפרנס את עצמה. וכשם שנותנין לאשה. כך נותנין לאיש
 לפרנס את עצמו. ואלמנה שלשים יום. הגיע זמן ולא
 נשאו אוכלות משלו. ואוכלות בתרומה. רבי טרפון אומר
 נותנין לה הכל תרומה. רבי עקיבא אומר מחצה חולין
 ומחצה תרומה:

ג היבם אינו מאכיל בתרומה. עשתה ששה חדשים בפני
 הבעל. וששה חדשים בפני היבם. ואפילו כלן בפני הבעל.
 חסר יום אחד בפני היבם. או כלן בפני היבם. חסר
 יום אחד בפני הבעל אינה אוכלת בתרומה. זו משנה

ראשונה: בית דין של אחריהן אמרו אין האשה אוכלת
בתרומה עד שתכנס לחפה:

ד המקדיש מעשה ידי אשתו. הרי זו עושה ואוכלת.
המותר רבי מאיר אומר הקדש. רבי יוחנן הסנדלר אומר
חולין:

ה אלו מלאכות שהאשה עושה לבעלה. טוחנת ואופה
ומכבסת ומבשלת ומניקה את בנה. ומצעת לו המטה.
ועושה בצמר הכניסה לו שפחה אחת. לא טוחנת. ולא
אופה. ולא מכבסת. שתיים אינה מבשלת. ואינה מניקה
את בנה. שלש אינה מצעת (לו) המטה. ואינה עושה
בצמר. ארבע יושבת בקתדרא. רבי אליעזר אומר אפילו
הכניסה לו מאה שפחות כופה לעשות בצמר. שהבטלה
מביאה לידי זמה. רבן שמעון בן גמליאל אומר אף
המדיר את אשתו מלעשות מלאכה. יוציא ויתן כתובה.
שהבטלה מביאה לידי שיעמום:

י המדיר את אשתו מתשמיש המטה. בית שמאי
אומרים שתי שבתות. בית הלל אומרים שבת אחת.
התלמידים יוצאים לתלמוד תורה שלא ברשות שלשים
יום. הפועלים שבת אחת. העונה האמורה בתורה.
הטילין בכל יום. הפועלים שתיים בשבת. החמרים אחת
בשבת. הגמלים אחד לשלשים יום. הספגים אחת
לששה חודשים דברי רבי אליעזר:

י המורדת על בעלה פוחתין לה מכתובתה שבעה דינרין בשבת. רבי יהודה אומר שבעה טרפעיקים. עד מתי הוא פוחת. עד כנגד כתובתה. רבי יוסי אומר לעולם הוא פוחת והולך שפא תפול לה ירושה ממקום אחר. ויחזור ויגבה הימנה. וכן המורד על אשתו מוסיפין לה על כתובתה שלשה דינרים בשבת. רבי יהודה אומר שלשה טרפעיקין:

ח המשרה את אשתו על ידי שלישי לא יפחות לה משני קבין חטין. או מארבע קבין שעורים. אמר רבי יוסי לא פסק לה שעורים אלא רבי ישמעאל שהיה סמוך לאדום. ונותן לה חצי קב קטנית. וחצי לוג שמן. וקב גרוגרות או מנה דבילה. ואם אין לו. פוסק לעמתן פירות ממקום אחר. ונותן לה מטה ומפץ ומחצלת. ונותן לה כפה לראשה. וחגור למתניה. ומנעלים ממועד למועד. וכלים של חמשים זוז משנה לשנה. ואינו נותן לה לא חדשים בימות החמה. ולא שחקים בימות הגשמים. אלא נותן לה כלים של חמשים זוז בימות הגשמים. והיא מתכסה בבלאותיהן בימות החמה. והשחקים שלה:

ט נותן לה מעה כסף לצרכיה. ואוכלת עמו מלילי שבת ללילי שבת. ואם אין נותן לה מעה כסף לצרכיה. מעשה ידיה שלה. ומה היא עושה לו. משקל חמש סלעים שתי ביהודה. שהן עשרים סלעים בגליל. או משקל עשר סלעים ערב ביהודה. שהן עשרים סלעים בגליל. ואם

הִיְתָה מְנִיקָה פּוֹחֲתִין לָהּ מִמַּעֲשֵׂה יְדֶיהָ וּמוֹסִיפִין לָהּ עַל
מְזוֹנוֹתֶיהָ בָּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים בְּעָנִי שְׂבִישָׁרְאֵל אֲבָל
בְּמַכְבֵּד הַכֹּל לְפִי כְבוֹדוֹ:

פרק ו

מְצִיאת האשה ומַעֲשֵׂה יְדֶיהָ לְבַעֲלָהּ וִירוּשָׁתָהּ הוּא
אוֹכֵל פִּירוֹת בְּחֵייהָ בְּשָׂתָהּ וּפְגָמָהּ שְׁלָהּ רַבִּי
יְהוּדָה בֶּן בֶּתִירָא אוֹמֵר בְּזֶמֶן שֶׁבִּסְתֵּר לָהּ שְׁנֵי חֲלָקִים וְלוֹ
חֶלֶק אֶחָד וּבְזֶמֶן שֶׁבִּגְלוּי לֹא שְׁנֵי חֲלָקִים וְלָהּ אֶחָד שְׁלֹ
יִנְתֵּן מִיָּד וְשְׁלָה יִלְקַח בָּהֶן קֶרֶקַע וְהוּא אוֹכֵל פִּירוֹת:

^א הַפּוֹסֵק מַעוֹת לַחֲתָנּוֹ וּמֵת חֲתָנּוֹ אֲמָרוּ חֲכָמִים יָכוֹל הוּא
שִׁיאֲמַר לְאַחִידָה הָיִיתִי רוֹצֵה לָתֵן וְלֹךְ אִי אֶפְשִׁי לָתֵן:

^ג פֶּסְקָה לְהַכְנִיס לוֹ אֶלֶף דִּינָר הוּא פּוֹסֵק כְּגִגְדֵן חֲמִשָּׁה
עָשָׂר מָנָה וּכְגִגְדֵן הַשּׁוֹם הוּא פּוֹסֵק פָּחוֹת חֲמִשׁ שׁוֹם
בְּמָנָה וְשׁוֹה אֵין לוֹ אֶלָּא מָנָה שׁוֹם בְּמָנָה הִיא נוֹתֶנֶת
שְׁלֹשִׁים וְאַחַד סֵלַע וְדִינָר וּבְאַרְבַּע מֵאוֹת הִיא נוֹתֶנֶת
חֲמִשׁ מֵאוֹת מֵה שֶׁחֲתָן פּוֹסֵק הוּא פּוֹסֵק פָּחוֹת חֲמִשׁ:

^ד פֶּסְקָה לְהַכְנִיס לוֹ כֶּסֶפִּים סֵלַע (כֶּסֶף) נַעֲשֶׂה שְׁשֶׁה
דִּינָרִים הַחֲתָן מְקַבֵּל עָלָיו עֲשָׂרָה דִּינָרִין לְקַפָּה לְכֹל מָנָה
וּמָנָה רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמִּדְיָנָה:

^ה הַמִּשְׁיָא אֶת בֵּתוֹ סֵתֵם לֹא יִפְחוֹת לָהּ מִחֲמִשִּׁים זוּזֵי
פֶּסֶק לְהַכְנִיסָה עֲרוּמָה לֹא יֹאמַר הַבַּעַל כְּשֶׁתְּבֹא לְבֵיתִי

אֶכְסָנָה בְּכִסּוּתִי אֵלֶּא מְכַסָּה וְעוֹדָה בְּבֵית אָבִיהָ וְכֵן
הַמְשִׁיאִין אֶת הַיְתוּמָּה לֹא יִפְתְּחוּ לָהּ מַחְמָשִׁים זָוִי אִם
יֵשׁ בָּכִים מִפְּרִנְסִין אוֹתָהּ לְפִי כְבוֹדָה:

י יְתוּמָה שֶׁהִשְׁיֵאוּהָ אִמָּה אוֹ אַחִיהָ מַדְעֵתָהּ וְכָתְבוּ לָהּ
בְּמֵאָה אוֹ בְּחֲמִשִּׁים זָוִי יָכוֹלָה הִיא מִשְׁתַּגְּדִיל לְהוֹצִיא
מִיָּדָן מֶה שֶׁרָאוי לְהַנָּתֵן לָהּ רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם הִשְׁיֵא
אֶת הַבֵּת הָרֵאשׁוֹנָה יִנָּתֵן לַשֵּׁנִיָּה כְּדָרְךָ שֶׁנָּתַן לְרֵאשׁוֹנָה
וְחֻכְמִים אוֹמְרִים פְּעָמִים שְׁאֵדָם עָנִי וְהַעֲשִׂיר אוֹ עֲשִׂיר
וְהָעָנִי אֵלֶּא שְׁמִין אֶת הַנִּכְסִים וְנוֹתֵנִין לָהּ:

י הַמְשָׁלִישׁ מְעוֹת לְבֵתוֹ וְהִיא אוֹמֶרֶת נֶאֱמַן בְּעָלִי עָלִי
יַעֲשֶׂה הַשָּׁלִישׁ מֶה שֶׁהִשְׁלֵשׁ בִּידּוֹ דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר רַבִּי
יוֹסִי אוֹמֵר וְכִי אֵינָהּ אֵלֶּא שְׂדָה הִיא רוֹצָה לְמוֹכְרָהּ הָרִי
הִיא מְכוֹרָה מַעֲבָשׁוֹ בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּגִדּוּלָהּ אֲבָל
בְּקֻטְנָה אֵין מַעֲשֶׂה קֻטְנָה כָּלוּם:

פרק ז

הַמִּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִלִּהְנוֹת לוֹ עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם יַעֲמִיד
פֶּרֶנֶס יֵתֵר מִכֵּן יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר בְּיִשְׂרָאֵל חֹדֶשׁ אֶחָד יָקִים וּשְׁנַיִם יוֹצִיא וְיִתֵּן
כְּתוּבָה וּבִכְהֻנָּה שְׁנַיִם יָקִים וּשְׁלֹשָׁה יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה:

^ב הַמִּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שְׁלֹא תִטְעוּם אֶחָד מִכָּל הַפִּירוֹת
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּיִשְׂרָאֵל יוֹם אֶחָד
יָקִים שְׁנַיִם יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה וּבִכְהֻנָּה שְׁנַיִם יָקִים
שְׁלֹשָׁה יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה:

^ג הַמִּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שְׁלֹא תִתְקַשֵּׁט בְּאֶחָד מִכָּל הַמִּינִין
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר בְּעֻנִיּוֹת שְׁלֹא נָתַן
קֶצֶבָה וּבַעֲשִׂירוֹת שְׁלֹשִׁים יוֹם:

^ד הַמִּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שְׁלֹא תִלְךְ לְבֵית אָבִיהָ בְּזִמָּן שֶׁהוּא
עֹמֶה בְּעִיר חֹדֶשׁ אֶחָד יָקִים שְׁנַיִם יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה
וּבְזִמָּן שֶׁהוּא בְּעִיר אַחֶרֶת רִגְלֵ אֶחָד יָקִים שְׁלֹשׁ יוֹצִיא
וְיִתֵּן כְּתוּבָה:

^ה הַמִּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שְׁלֹא תִלְךְ לְבֵית הָאָבֶל אוֹ לְבֵית
הַמִּשְׁתָּה יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה מִפְּנֵי שְׁנוּעֵל בְּפָנֶיהָ וְאִם הָיָה
טוֹעֵן מִשּׁוּם דָּבָר אַחֵר רָשָׁאִי אָמַר לָהּ עַל מִנַּת שְׂתֵּאמְרִי
לְפָלוּנִי מָה שְׂאֻמְרָתָ לִי אוֹ מָה שְׂאֻמְרָתִי לָךְ אוֹ שְׂתֵּהָא
מִמֶּלֶאָה וּמִמְעָרָה לְאַשְׁפָּה יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה:

י ואילו יוצאות שלא בכתובה. העוברת על דת משה ויהודית. ואיזה היא דת משה. מאכילתו שאינו מעשר. ומשמשו נדה ולא קוצה לה חלה. ונודרת ואינה מקימת. ואיזו היא דת יהודית. יוצאה וראשה פרוע. וטוזה בשוק. ומדברת עם כל אדם. אבא שאול אומר אף המקללת יולדיו בפניו. רבי טרפון אומר אף הקולנית. ואיזו היא קולנית כל שהיא מדברת בתוך ביתה. ושכניה שומעין קולה:

י המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים. ונמצאו עליה נדרים. אינה מקדשת. כנסה סתם. ונמצאו עליה נדרים. תצא שלא בכתובה. על מנת שאין בה מומין ונמצאו בה מומין. אינה מקדשת. כנסה סתם ונמצאו בה מומין. תצא שלא בכתובה. כל המומין הפוסלים בפהנים. פוסלין בנשים:

ח היו בה מומין ועודה בבית אביה. האב צריך להביא ראיה שמשנתארסה נולדו בה מומין הללו. ונסתחפה שדהו. נכנסה לרשות הבעל. הבעל צריך להביא ראיה שעד שלא נתארסה. היו בה מומין אלו. והיה מקחו מקח טעות. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים במה דברים אמורים במומין שבסתר. אבל במומין שבגלוי. אינו יכול לטעון. ואם יש מרחץ באותה העיר. אף מומין שבסתר אינו יכול לטעון מפני שהוא בודק בקרובותיו:

ט האיש שנולדו בו מומין אין כופין אותו להוציא אמר רבן שמעון בן גמליאל במה דברים אמורים במומין הקטנים אבל במומין הגדולים כופין אותו להוציא:

וואלו שכופין אותו להוציא מכה שחין ובעל פוליוס והמקמץ והמצרף נחשת והברסי בין שהיו בם עד שלא נשאו ובין משנשאו נולדו ועל כלן אמר רבי מאיר אף על פי שהתנה עמה יכולה היא שתאמר סבורה הייתי שאני יכולה לקבל ועכשיו איני יכולה לקבל וחכמים אומרים מקבלת היא על כרחיה חוץ ממכה שחין מפני שממיקתו מעשה בצידון בברסי אחד שמת והיה לו אח ברסי אמרו חכמים יכולה היא שתאמר לאחיך הייתי יכולה לקבל ולך איני יכולה לקבל:

פרק ח

האשה שנפלו לה נכסים עד שלא תתארס מודים בית שמאי ובית הלל שמוכרת ונותנת וקיים נפלו לה משנתארסה בית שמאי אומרים תמכור ובית הלל אומרים לא תמכור אלו ואלו מודים שאם מכרה ונתנה קיים אמר רבי יהודה אמרו לפני רבן גמליאל הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים אמר להם על החדשים אנו בושין אלא שאתם מגלגלין עלינו את הישנים נפלו לה משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה ונתנה שהבעל מוציא מיד הלקוחות עד שלא

נשאת ונשאת רבן גמליאל אומר אם מכרה ונתנה קיים.
אמר רבי חנינא בן עקיבא אמרו לפני רבן גמליאל הואיל
וזכה באשה לא יזכה בנכסים. אמר להם על החדשים
אנו בושין. אלא שאתם מגלגלין עלינו את הישנים:

^ב רבי שמעון חולק בין נכסים לנכסים. נכסים הידועים
לבעל לא תמכור. ואם מכרה ונתנה בטל. שאינו ידועים
לבעל לא תמכור. ואם מכרה ונתנה קיים:

^ג נפלו לה כספים. ילקח בהן קרקע. והוא אוכל פירות.
פירות התלושין מן הקרקע. ילקח בהן קרקע. והוא אוכל
פירות. והמחברין בקרקע. אמר רבי מאיר שמיין אותן
כמה הן יפין בפירות. וכמה הן יפין בלא פירות. והמוזתר
ילקח בהן קרקע. והוא אוכל פירות. וחכמים אומרים
המחברין לקרקע שלו והתלושין מן הקרקע שלה. וילקח
בהן קרקע והוא אוכל פירות:

^ד רבי שמעון אומר מקום שיפה כחו בכניסתה הורע
כחו ביצאתה. מקום שהורע כחו בכניסתה. יפה כחו
ביצאתה. (כיצד) פירות המחברין לקרקע. בכניסתה
שלו. וביצאתה שלה. והתלושין מן הקרקע. בכניסתה
שלה. וביצאתה שלו:

^ה נפלו לה עבדים ושפחות זקנים. ימכרו וילקח בהן
קרקע. והוא אוכל פירות. רבן שמעון בן גמליאל אומר
לא תמכור. מפני שהן שבח בית אביה. נפלו לה זיתים

וּגְפָנִים זָקָנִים יִמְכְּרוּ לְעֵצִים וְיִלְקַח בָּהֶן קָרְקַע וְהוּא אוֹכֵל פִּירוֹת רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא תִמְכּוֹר מִפְּנֵי שֶׁהֵן שָׁבַח בֵּית אֲבִיהֶּהּ הַמוֹצִיא הוֹצֵאתָ עַל נָכְסֵי אִשְׁתּוֹ הוֹצִיא הֶרְבֵּה וְאָכַל קִמְעָא קִמְעָא וְאָכַל הֶרְבֵּה מֵה שֶׁהוֹצִיא הוֹצִיא וּמֵה שֶׁאָכַל אָכַל הוֹצִיא וְלֹא אָכַל יִשְׁבַּע כִּמְה הוֹצִיא וְיִטּוֹל:

י שׁוֹמֶרֶת יָבֵם שֶׁנִּפְּלוּ לָהּ נָכְסִים מוֹדִים בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל שֶׁמוֹכְרֶת וְנוֹתֶנֶת וְקִיִּים מֵתָה מֵה יַעֲשׂוּ בְּכַתּוּבָתָהּ וּבְנָכְסִים הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצֵאִין עֲמָה בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים יִחְלֹקוּ יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל עִם יוֹרְשֵׁי הָאָב וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים נָכְסִים בְּחֻזְקָתָן וּכְתוּבָה בְּחֻזְקַת יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל נָכְסִים הַנִּכְנָסִים וְהַיּוֹצֵאִים עֲמָה בְּחֻזְקַת יוֹרְשֵׁי הָאָב:

י הַנִּיחַ אָחִיו מְעוֹת יִלְקַח בָּהֶן קָרְקַע וְהוּא אוֹכֵל פִּירוֹת פִּירוֹת הַתְּלוּשִׁין מִן הַקָּרְקַע יִלְקַח בָּהֶן קָרְקַע וְהוּא אוֹכֵל פִּירוֹת הַמִּחְבְּרִין בַּקָּרְקַע אָמַר רַבִּי מֵאִיר שְׁמִין אוֹתָן כִּמְה הֵן יָפִין בִּפְיֹתָן וְכִמְה הֵן יָפִין בְּלֹא פִירוֹת וְהַמּוֹתֵר יִלְקַח בָּהֶן קָרְקַע וְהוּא אוֹכֵל פִּירוֹת וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים פִּירוֹת הַמִּחְבְּרִין בַּקָּרְקַע שְׁלוֹ וְהַתְּלוּשִׁין מִן הַקָּרְקַע כָּל הַקּוֹדֵם זָכָה בָּהֶן קֹדֵם הוּא זָכָה קֹדֵם הוּא יִלְקַח בָּהֶן קָרְקַע וְהוּא אוֹכֵל פִּירוֹת כְּנֶסֶה הָרִי הוּא כְּאִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר וּבִלְבָד שֶׁתִּהְיֶה כְּתוּבָתָהּ עַל נָכְסֵי בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן:

ח לא יאמר לה הרי כתובתיך מנחת על השלחן. אלא כל נכסיו אחראין לכתובתה. (וכן לא יאמר אדם לאשתו הרי כתובתיך מנחת על השלחן. אלא כל נכסיו אחראין לכתובתה.) גרשה אין לה אלא כתובתה. החזירה הרי היא ככל הנשים. ואין לה אלא כתובתה בלבד:

פרק ט

הכותב לאשתו דין ודברים אין לי בנכסיך. הרי זה אוכל פירות בחייה. ואם מתה יורשה. אם בן למה כתב לה דין ודברים. אין לי בנכסיך. שאם מכרה ונתנה קיים. כתב לה דין ודברים אין לי בנכסיך. ובפירותיהן. הרי זה אינו אוכל פירות בחייה. ואם מתה יורשה. רבי יהודה אומר לעולם אוכל פירי פירות עד שיכתוב לה דין ודברים. אין לי בנכסיך. ובפירותיהן. ובפירי פירותיהן עד עולם. כתב לה דין ודברים אין לי בנכסיך. ובפירותיהן (ובפירי פירותיהן) בחייה ובמותיה. אינו אוכל פירות בחייה. ואם מתה אינו יורשה. רבן שמעון בן גמליאל אומר אם מתה ירשנה מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה. וכל המתנה על מה שכתוב בתורה. תנאו בטל:

ב מי שמת והניח אשה ובעל חוב ויורשין. והיה לו פקדון או מלוה ביד אחרים. רבי טרפון אומר ינתנו לכושל שבהן. רבי עקיבא אומר אין מרחמין בדין. אלא

יִנָּתְנוּ לַיּוֹרְשִׁין שְׂכָלָן צְרִיכִין שְׁבוּעָה וְאִין הַיּוֹרְשִׁין צְרִיכִים
שְׁבוּעָה:

א הֵנִיחַ פִּירוֹת תְּלוּשִׁין מִן הַקֶּרֶקַע כָּל הַקּוֹדֵם בָּהֶן זָכָה
בָּהֶן זָכָתָה אִשָּׁה יוֹתֵר עַל כְּתוּבָתָהּ וּבַעַל חוֹב יוֹתֵר
עַל חוּבוֹ הַמּוֹתֵר רַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמֵר יִנָּתְנוּ לְכוֹשֵׁל שְׁבָהֶן
רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר אֵין מִרְחֻמִּין בְּדִין אֶלָּא יִנָּתְנוּ לַיּוֹרְשִׁין
שְׂכָלָם צְרִיכִים שְׁבוּעָה וְאִין הַיּוֹרְשִׁים צְרִיכִין שְׁבוּעָה:

ד הַמּוֹשִׁיב אֶת אִשְׁתּוֹ חֲנוּנִית אוֹ שְׂמֻנָּה אֶפּוֹטְרוֹפָא הֵרִי
זֶה מִשְׁבִּיעָה כָּל זְמַן שִׁירְצָהּ רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר אֶפִּילוּ עַל
פְּלֶכָה וְעַל עֶסְתָּה:

ה כָּתַב לָהּ גֵּדֵר וּשְׁבוּעָה אֵין לִי עָלֶיךָ אֵינּוּ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעָה
אֲבָל מִשְׁבִּיעַ הוּא אֶת יוֹרְשִׁיהָ וְאֶת הַבָּאִים בְּרִשּׁוֹתָהּ גֵּדֵר
וּשְׁבוּעָה אֵין לִי עָלֶיךָ וְעַל יוֹרְשֶׁיךָ וְעַל הַבָּאִים בְּרִשּׁוֹתֶיךָ
אֵינּוּ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעָה לֹא הִיא וְלֹא יוֹרְשִׁיהָ וְלֹא הַבָּאִים
בְּרִשּׁוֹתָהּ אֲבָל יוֹרְשֵׁיו מִשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ וְאֶת יוֹרְשִׁיהָ וְאֶת
הַבָּאִים בְּרִשּׁוֹתָהּ גֵּדֵר וּשְׁבוּעָה אֵין לִי וְלֹא לַיּוֹרְשִׁין וְלֹא
לְבָאִים בְּרִשּׁוֹתֶיךָ עָלֶיךָ וְעַל יוֹרְשֶׁיךָ וְעַל הַבָּאִים בְּרִשּׁוֹתֶיךָ
אֵינּוּ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעָה לֹא הוּא וְלֹא יוֹרְשָׁיו וְלֹא הַבָּאִים
בְּרִשּׁוֹתוֹ לֹא אוֹתָהּ וְלֹא אֶת יוֹרְשִׁיהָ וְלֹא אֶת הַבָּאִים
בְּרִשּׁוֹתָהּ:

ו הֵלְכָה מִקְבֵּר בַּעֲלָהּ לְבֵית אָבִיהָ אוֹ שִׁחְזָרָה לְבֵית חָמֶיהָ
וְלֹא נִעְשִׂית אֶפּוֹטְרוֹפָא אֵין הַיּוֹרְשִׁין מִשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ:

וְאִם נִעְשִׂית אֶפּוֹטְרוֹפָא • (הַיּוֹרְשִׁים) מְשַׁבְּעִין אוֹתָהּ עַל
הָעֵתִיד לָבֹא וְאֵין מְשַׁבְּעִין אוֹתָהּ עַל מֶה שֶׁעָבַר:

י' הַפּוֹגֶמֶת בְּתוֹבָתָה לֹא תִפְרַע אֶלָּא בְּשְׁבוּעָה • עַד אֶחָד
מֵעֵידָה שֶׁהִיא פְּרוּעָה לֹא תִפְרַע אֶלָּא בְּשְׁבוּעָה • מִנְכָּסִי
יְתוּמִים וּמִנְכָּסִים מְשַׁעֲבָדִין וְשֹׁלָא בְּפָנָיו לֹא תִפְרַע אֶלָּא
בְּשְׁבוּעָה:

י"א הַפּוֹגֶמֶת בְּכְתוּבָתָהּ • כִּי־צַד • הֵי־תָה כְּתוּבָתָהּ אֶלֶף
זוֹז • וְאָמַר לָהּ הִתְקַבְּלָתְךָ כְּתוּבָתֶיךָ • וְהִיא אוֹמֶרֶת לֹא
הִתְקַבְּלָתִי אֶלָּא מִנָּה • לֹא תִפְרַע אֶלָּא בְּשְׁבוּעָה • עַד
אֶחָד מֵעֵידָה שֶׁהִיא פְּרוּעָה • כִּי־צַד • הֵי־תָה כְּתוּבָתָהּ אֶלֶף
זוֹז • וְאָמַר לָהּ הִתְקַבְּלָתְךָ כְּתוּבָתֶיךָ • וְהִיא אוֹמֶרֶת לֹא
הִתְקַבְּלָתִי • וְעַד אֶחָד מֵעֵידָה שֶׁהִיא פְּרוּעָה • לֹא תִפְרַע
אֶלָּא בְּשְׁבוּעָה • מִנְכָּסִים מְשַׁעֲבָדִים • כִּי־צַד • מִכָּר נִכְסֵי
לְאַחֲרִים • וְהִיא נִפְרַעַת מִן הַלְקוּחוֹת • לֹא תִפְרַע אֶלָּא
בְּשְׁבוּעָה • מִנְכָּסִי יְתוּמִים כִּי־צַד • מֵת וְהֵנִיחַ נִכְסֵי לְיְתוּמִים •
וְהִיא נִפְרַעַת מִן הַיְתוּמִים • לֹא תִפְרַע אֶלָּא בְּשְׁבוּעָה •
וְשֹׁלָא בְּפָנָיו • כִּי־צַד • הִלֵּךְ לוֹ לְמַדִּינַת הָיִם • וְהִיא נִפְרַעַת
שֹׁלָא בְּפָנָיו • לֹא תִפְרַע אֶלָּא בְּשְׁבוּעָה • רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר
כָּל זֶמֶן שֶׁהִיא תוֹבַעַת כְּתוּבָתָהּ • הַיּוֹרְשִׁים מְשַׁבְּעִין אוֹתָהּ •
וְאִם אֵינָה תוֹבַעַת כְּתוּבָתָהּ • אֵין הַיּוֹרְשִׁין מְשַׁבְּעִין אוֹתָהּ:

ט' הוֹצִיָּאָה גֵּט וְאֵין עִמּוֹ כְּתוּבָה • גּוֹבָה כְּתוּבָתָהּ • כְּתוּבָה
וְאֵין עִמָּה גֵּט • הִיא אוֹמֶרֶת נֶאֱבַד גֵּטִי • וְהוּא אוֹמֵר נֶאֱבַד

שׁוֹבְרִי. וְכֵן בַּעַל חֹב שֶׁהוֹצִיא שְׁטַר חֹב. וְאִין עֲמוּ
פְּרוֹזְבוֹל. הָרִי אֵלּוּ לֹא יִפְרְעוּ. רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
מִן הַסִּכָּנָה וְאֵילָף. אִשָּׁה גֹבָה כְּתוּבָתָהּ שְׁלֹא בָּגַט. וּבַעַל
חֹב גֹּבָה שְׁלֹא בִפְרוֹזְבוֹל. שְׁנֵי גִטִּין וְשֵׁתִי כְּתוּבוֹת. גֹּבָה
שְׁתֵּי כְּתוּבוֹת. שְׁתֵּי כְּתוּבוֹת וְגִט אֶחָד. אוֹ כְּתוּבָה וְשְׁנֵי
גִטִּין. אוֹ כְּתוּבָה וְגִט וּמִיתָה. אֵינָה גֹבָה אֲלֵא כְּתוּבָה
אֶחָת. שֶׁהִמְגִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ וְהִחְזִירָהּ. עַל מְנַת כְּתוּבָה
הָרֵאשׁוֹנָה מִחְזִירָהּ. קָטָן שֶׁהִשְׁאִי אָבִיו כְּתוּבָתָהּ קִיָּמָת.
שֶׁעַל מְנַת כֵּן קִיָּמָה. גֵּר שֶׁנִּתְגִּיר וְאִשְׁתּוֹ עֲמוּ. כְּתוּבָתָהּ
קִיָּמָת שֶׁעַל מְנַת כֵּן קִיָּמָה:

פרק י

מִי שֶׁהָיָה נָשׁוּי שְׁתֵּי נָשִׁים וּמָת. הָרֵאשׁוֹנָה קוֹדֶמֶת
לְשֵׁנִיָּה. וְיֹרְשֵׁי הָרֵאשׁוֹנָה קוֹדְמִין לְיֹרְשֵׁי שֵׁנִיָּה. נָשָׂא
אֶת הָרֵאשׁוֹנָה וּמָתָה. נָשָׂא שֵׁנִיָּה וּמָת הוּא. שֵׁנִיָּה וְיֹרְשֵׁיהָ
קוֹדְמִין לְיֹרְשֵׁי הָרֵאשׁוֹנָה:

^א מִי שֶׁהָיָה נָשׁוּי שְׁתֵּי נָשִׁים וּמָתוּ. וְאַחֵר כָּךְ מָת הוּא.
וּיְתוּמִים מִבְּקָשִׁים כְּתוּבַת אִמָּן. וְאִין שָׁם אֲלֵא כִּדִּי שְׁתֵּי
כְּתוּבוֹת. חוֹלְקִין בְּשָׁוָה. הָיָה שָׁם מוֹתֵר דִּינָר. אֵלּוּ נוֹטְלִין
כְּתוּבַת אִמָּן. וְאֵלּוּ נוֹטְלִין כְּתוּבַת אִמָּן. אִם אָמְרוּ יְתוּמִים.
אֲנַחְנוּ מַעֲלִין עַל נְכָסֵי אֲבִינוּ יֵתֵר דִּינָר. כִּדִּי שֶׁיִּטְלוּ כְּתוּבַת
אִמָּן. אִין שׁוֹמְעִין לָהֶן אֲלֵא שְׁמִין אֶת הַנְּכָסִים בְּבֵית דִּין:

ג' הָיוּ שָׁם גִּבְסִים בְּרָאוּי אֵינָן כְּבִמְחִזָּק. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר
אֲפִילוּ יֵשׁ שָׁם גִּבְסִים שְׂאִין לָהֶם אַחֲרִיּוֹת אֵינָן כְּלוּם
עַד שֶׁיְהִיוּ שָׁם גִּבְסִים שֵׁשׁ לָהֶן אַחֲרִיּוֹת. יוֹתֵר עַל שְׁתֵּי
הַכְּתוּבוֹת דִּינָר:

ד' מִי שֶׁהָיָה נָשׁוּי שְׁלֹשׁ נָשִׁים וּמֵת. כְּתוּבָתָהּ שֶׁל זֶה זֶה מָנָה.
וְשֶׁל זֶה מֵאֲתִים. וְשֶׁל זֶה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת. וְאֵין שָׁם אֶלָּא מָנָה
חֻלְקוֹת בְּשָׁוָה. הָיוּ שָׁם מֵאֲתִים שֶׁל מָנָה נוֹטֶלֶת חֲמִשִּׁים.
שֶׁל מֵאֲתִים וְשֶׁל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה שֶׁל זָהָב. הָיוּ
שָׁם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת. שֶׁל מָנָה נוֹטֶלֶת חֲמִשִּׁים. וְשֶׁל מֵאֲתִים
מָנָה. וְשֶׁל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁשָׁה שֶׁל זָהָב. וְכֵן שְׁלֹשָׁה שֶׁהִטִּילוּ
לְכִיס פָּחַתוּ אוֹ הוֹתִירוּ בְּדָ הֵן חֻלְקִין:

ה' מִי שֶׁהָיָה נָשׁוּי אַרְבַּע נָשִׁים וּמֵת. הָרֵאשׁוֹנָה קוֹדֶמֶת
לַשֵּׁנִיָּה. וְשֵׁנִיָּה לַשְּׁלִישִׁית. וְשְׁלִישִׁית לַרְבִּיעִית. הָרֵאשׁוֹנָה
נִשְׁבַּעַת לַשֵּׁנִיָּה. וְשֵׁנִיָּה לַשְּׁלִישִׁית. וְשְׁלִישִׁית לַרְבִּיעִית.
וְהַרְבִּיעִית נִפְרַעַת שְׁלֹא בִשְׁבוּעָה. בֶּן נָנֶס אוֹמֵר וְכִי
מִפְּנֵי שֶׁהָיָה אַחֲרוֹנָה נִשְׁכָּרֶת. אִף הִיא לֹא תִפְרָע אֶלָּא
בִּשְׁבוּעָה. הָיוּ יוֹצְאוֹת כָּלָן בְּיוֹם אֶחָד. כָּל הַקּוֹדֶמֶת
לַחֲבֵרָתָהּ. אֲפִילוּ שְׁעָה אַחַת זָכָתָהּ. וְכֵד הָיוּ כּוֹתְבִין
בִּירוֹשָׁלַיִם שְׁעוֹת. הָיוּ כָּלָן יוֹצְאוֹת בְּשְׁעָה אַחַת. וְאֵין שָׁם
אֶלָּא מָנָה. חֻלְקוֹת בְּשָׁוָה:

ו' מִי שֶׁהָיָה נָשׁוּי שְׁתֵּי נָשִׁים. וּמָכַר אֶת שְׁדֵהוּ. וְכָתְבָהּ
רֵאשׁוֹנָה לְלוֹקַח דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי עִמָּךְ. הַשֵּׁנִיָּה מוֹצִיאָה

מֵהִלּוּקָח. וְרֵאשׁוֹנָה מִן הַשְּׁנִיָּה. וְהִלּוּקָח מִן הָרֵאשׁוֹנָה
וְחִזְזוֹת חֲלִילָה. עַד שֶׁיַּעֲשׂוּ פֶשֶׁרָה בֵּינֵיהֶם. וְכֵן בַּעַל חוֹב.
וְכֵן אִשָּׁה בַּעֲלַת חוֹב:

פרק יא

אֶלְמָנָה נְזוּנָת מִנְכָּסֵי יְתוּמִים. וּמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ שְׁלֶהֶן.
וְאִין חֲיִיבִין בְּקִבּוּרָתָהּ. יוֹרְשִׁיהָ יוֹרְשִׁי כְּתוּבָתָהּ.
חֲיִיבִין בְּקִבּוּרָתָהּ:

^א אֶלְמָנָה בֵּין מִן הָאִירוֹסִין. בֵּין מִן הַנְּשׂוּאִין. מוֹכֶרֶת שְׁלֵא
בְּבֵית דִּין. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר מִן הַנְּשׂוּאִין מוֹכֶרֶת שְׁלֵא
בְּבֵית דִּין. מִן הָאִירוֹסִין לֹא תִמְכּוֹר. אֲלֵא בְּבֵית דִּין. מִפְּנֵי
שָׂאִין לָהּ מְזוֹנוֹת. וְכָל שָׂאִין לָהּ מְזוֹנוֹת. לֹא תִמְכּוֹר אֲלֵא
בְּבֵית דִּין:

^ב מִכְרָה כְּתוּבָתָהּ אוֹ מְקַצָּתָהּ. מִשְׁכָּנָה כְּתוּבָתָהּ אוֹ
מְקַצָּתָהּ. נִתְּנָה כְּתוּבָתָהּ לְאַחֵר אוֹ מְקַצָּתָהּ. לֹא תִמְכּוֹר
אֶת הַשָּׂאֵר אֲלֵא בְּבֵית דִּין. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים מוֹכֶרֶת הִיא
אֲפִילוֹ אַרְבָּעָה וְחֲמִשָּׁה פְּעָמִים. וּמוֹכֶרֶת לְמְזוֹנוֹת שְׁלֵא
בְּבֵית דִּין. וְכוּתֶבֶת לְמְזוֹנוֹת מִכְרָתִי. וְגֵרוּשָׁה לֹא תִמְכּוֹר
אֲלֵא בְּבֵית דִּין:

^ד אֶלְמָנָה שֶׁהִיְתָה כְּתוּבָתָהּ מֵאֲתִים. וּמִכְרָה שְׂוֵה מָנָה
בְּמֵאֲתִים. אוֹ שְׂוֵה מֵאֲתִים בְּמָנָה. נִתְּקַבְּלָה כְּתוּבָתָהּ.
הִיְתָה כְּתוּבָתָהּ מָנָה. וּמִכְרָה שְׂוֵה מָנָה וְדִינָר בְּמָנָה.

מכרה בטל. אפילו היא אומרת אחזיר דינר ליורשים.
 מכרה בטל. רבן שמעון בן גמליאל אומר לעולם מכרה
 קיים. עד שתהא שם כדי שתשיר בשדה. בת תשעה קבין.
 ובגנה בת חצי קב. וכדברי רבי עקיבא בית רובע. היתה
 כתובתה ארבע מאות זוז. ומכרה לזה במנה. ולזה במנה.
 ולאחרון יפה מנה ודינר במנה. של אחרון בטל. ושל כלם
 מכרן קיים:

ה שום הדיינים שפחתו שתות. או הוסיפו שתות. מכרן
 בטל. רבן שמעון בן גמליאל אומר מכרן קיים. אם בן מה
 כח בית דין יפה. אבל אם עשו אגרת בקורת. אפילו
 מכרו שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה. מכרן
 קיים:

י הממאנת. והשניה. והאילונית. אין להן כתובה. ולא
 פירות. ולא מזונות. ולא בלאות. ואם מתחלה נשאת
 לשם אילונית. יש לה כתובה. אלמנה לכהן גדול. גרושה
 וחלוצה לכהן הדיוט. ממזרת ונתניה לישראל. בת
 ישראל לנתין ולממזר. יש להן כתובה:

פרק יב

הַנוּשָׂא אֶת הָאִשָּׁה וּפְסָקָה עִמּוֹ כְּדִי שְׂיִזוֹן אֶת בִּתָּהּ
 חֲמֵשׁ שָׁנִים חַיִּיב לְזוּנָה חֲמֵשׁ שָׁנִים נִשְׂאָת
 לְאַחֵר וּפְסָקָה עִמּוֹ כְּדִי שְׂיִזוֹן אֶת בִּתָּהּ חֲמֵשׁ שָׁנִים חַיִּיב
 לְזוּנָה חֲמֵשׁ שָׁנִים לֹא יֹאמֵר הָרָאשׁוֹן לְכַשְׁתָּבֵא אֶצְלִי
 אֲזוּנָה אֲלֵא מוֹלִיד אֶת מְזוּנוֹתֶיהָ לְמָקוֹם (שֶׁהִיא) אָמָּה
 וְכֵן לֹא יֹאמְרוּ שְׁנֵיהֶם הִרִי אָנוּ זָנִין אוֹתָהּ בְּאַחַד אֲלֵא
 אֶחָד זָנָה וְאַחַד נֹתֵן לָהּ דָּמֵי מְזוּנוֹת:

^ב נִשְׂאָת הַבַּעַל נֹתֵן לָהּ מְזוּנוֹת וְהֵן נֹתֵנִים לָהּ דָּמֵי
 מְזוּנוֹת מֵתוֹ בְּנֹתֶיהֶן נְזוּנוֹת מִנְכָּסִים בְּנֵי חוֹרִין וְהִיא
 נְזוּנָת מִנְכָּסִים מִשְׁעָבָדִים מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּבַעֲלָת חוֹב
 הַפְּקָחִים הֵיוּ כּוֹתְבִין עַל מַנֶּת שְׂאֵזוֹן אֶת בִּתְּךָ חֲמֵשׁ שָׁנִים
 כָּל זְמַן שְׂאֵת עִמִּי:

^ג אֲלֵמָנָה שְׂאֵמָרָה אִי אֶפְשִׁי לְזוּז מִבֵּית בַּעְלִי אִין הַיּוֹרְשִׁין
 יְכוּלִין לֹאמַר לָהּ לְכִי לְבֵית אָבִיךָ וְאָנוּ זָנִין אוֹתָךְ אֲלֵא זָנִין
 אוֹתָהּ בְּבֵית בַּעְלָהּ וְנוֹתֵנִין לָהּ מְדוֹר לְפִי כְּבוֹדָהּ אֵמָרָה
 אִי אֶפְשִׁי לְזוּז מִבֵּית אָבִא יְכוּלִים הַיּוֹרְשִׁים לֹאמַר לָהּ אִם
 אֶת אֶצְלָנוּ יֵשׁ לִיד מְזוּנוֹת וְאִם אִין אֶת אֶצְלָנוּ אִין לִיד
 מְזוּנוֹת אִם הִיתָה טוֹעֵנָת מִפְּנֵי שֶׁהִיא יִלְדָה וְהֵן יִלְדִים
 זָנִין אוֹתָהּ וְהִיא בְּבֵית אָבִיהָ:

^ד כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ גּוֹבָה כְּתוּבָתָהּ לְעוֹלָם כָּל
 זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעְלָהּ גּוֹבָה כְּתוּבָתָהּ עַד עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ

שָׁנִים. שֵׁשׁ בְּעָשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנִים שֶׁתַּעֲשֶׂה טוֹבָה כְּנֶגֶד
 כְּתוּבָתָהּ. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר שֶׁאָמַר מִשּׁוּם רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן
 גַּמְלִיאֵל. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים כָּל זְמַן שֶׁהָיָא בְּבֵית בַּעֲלָהּ.
 גּוֹבָה כְּתוּבָתָהּ לְעוֹלָם. כָּל זְמַן שֶׁהָיָא בְּבֵית אָבִיהָ. גּוֹבָה
 כְּתוּבָתָהּ עַד עָשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנִים. מִתָּהּ יוֹרְשִׁיהָ מוֹכְרִים
 כְּתוּבָתָהּ. עַד עָשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנִים:

פרק יג

שְׁנֵי דִינֵי גִזְרוֹת הָיוּ בִּירוּשָׁלַיִם. אֲדָמוֹן וְחֲנַן בֶּן אַבִּישָׁלוֹם.
 חֲנַן אוֹמֵר שְׁנֵי דְבָרִים. אֲדָמוֹן אוֹמֵר שְׁבַעָה. מִי
 שֶׁהִלֵּךְ לְמַדְיַת הַיָּם וְאַשְׁתּוֹ תוֹבַעַת מְזוֹנוֹת. חֲנַן אוֹמֵר
 תִּשְׁבַּע בְּסוּף וְלֹא תִשְׁבַּע בְּתַחֲלָה. נִחְלְקוּ עָלָיו בְּנֵי כְּהֻנָּה
 גְּדוּלִים. וְאָמְרוּ. תִּשְׁבַּע בְּתַחֲלָה וּבְסוּף. אָמַר רַבִּי דוֹסָא
 בֶּן הֶרְפִּיָּס כְּדַבְּרֵיהֶם. אָמַר רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זְכָאִי יָפָה אָמַר
 חֲנַן. לֹא תִשְׁבַּע אֶלָּא בְּסוּף:

^ב מִי שֶׁהִלֵּךְ לְמַדְיַת הַיָּם וְעָמַד אַחֵר וּפְרָגַס אֶת אִשְׁתּוֹ.
 חֲנַן אָמַר אֲבִיד אֶת מַעוֹתָיו. נִחְלְקוּ עָלָיו בְּנֵי כְּהֻנָּה גְּדוּלִים
 וְאָמְרוּ יִשְׁבַּע כִּמָּה הוֹצִיא וַיִּטּוֹל. אָמַר רַבִּי דוֹסָא בֶּן
 הֶרְפִּיָּס כְּדַבְּרֵיהֶם. אָמַר רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זְכָאִי יָפָה אָמַר חֲנַן.
 הִנֵּיחַ מַעוֹתָיו עַל קֶרֶן הַצְּבִי:

^ג אֲדָמוֹן אוֹמֵר שְׁבַעָה. מִי שֶׁמַּת וְהִנִּיחַ בָּנִים וּבָנוֹת. בְּזִמָּן
 שֶׁהִנְכָּסִים מִרְבִּין. הַבָּנִים יוֹרְשִׁין וְהַבָּנוֹת גְּזוּנוֹת. וּבְנִכְסִים
 מוֹעָטִים. הַבָּנוֹת יִזְנוּ וְהַבָּנִים יַחְזְרוּ עַל הַפְּתָחִים. אֲדָמוֹן

אומר בשביל שאני זכר הפסדתי. אמר רבן גמליאל
רואה אני את דברי אדמון:

ד' הטוען את חברו כדי שמן והודה בקנקנים. אדמון
אומר הואיל והודה. במקצת הטענה ישבע. וחכמים
אומרים אין זו הודאה ממין הטענה. אמר רבן גמליאל
רואה אני את דברי אדמון:

ה' הפוסק מעות לחתנו. ופשט לו את הרגל. תשב עד
שתלבין ראשה. אדמון אומר יכולה היא שתאמר אלו
אני פסקתי לעצמי. אשב עד שילבין ראשי. עכשיו שאבא
פסק עלי. מה אני יכולה לעשות. או כנוס או פטור. אמר
רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון:

י' העורר על השדה והוא חתום עליה בעד. אדמון אומר
יכול הוא שיאמר. השני נוח לי והראשון קשה הימנו.
וחכמים אומרים אבד את זכותו. עשאה סימן לאחר.
אבד את זכותו:

י' מי שהלך למדינת הים ואבדה דרך שדהו. אדמון אומר
ילך בקצרה. וחכמים אומרים יקנה לו דרך במאה מנה.
או יפרח באויר:

ח' המוציא שטר חוב על חברו. והלה מוציא שמכר לו
את השדה. אדמון אומר יכול הוא שיאמר אלו הייתי
חייב לך. היה לך להפרע את שלך. כשמכרת לי את

השָׁדֶה. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים זֶה הִיא פֶּקַח שְׁמֹכֵר לוֹ אֵת
הַקֶּרֶקַע. מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לִמְשַׁכְּנוֹ:

^ט שְׁנַיִם שֶׁהוֹצִיאוּ שְׁטֵר חוֹב זֶה עַל זֶה. אֲדַמּוֹן אוֹמֵר אֵלּוּ
הָיִיתִי חַיִּיב לָךְ בִּיצֵד אֶתָּה לָזֶה מִמֶּנִּי. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים זֶה
גּוֹבֶה שְׁטֵר חוֹבוֹ. וְזֶה גּוֹבֶה שְׁטֵר חוֹבוֹ:

^י שְׁלֹשׁ אֲרָצוֹת לְנִשְׁוֹאִין. יְהוּדָה. וְעֵבֶר הִירְדֵּן. וְהַגָּלִיל. אֵין
מוֹצִיאִין מֵעִיר לְעִיר. וּמִכְרֶךְ לְכְרֶךְ. אֲבָל בְּאוֹתָהּ הָאָרֶץ
מוֹצִיאִין מֵעִיר לְעִיר. וּמִכְרֶךְ לְכְרֶךְ. אֲבָל לֹא מֵעִיר לְכְרֶךְ.
וְלֹא מִכְרֶךְ לְעִיר. מוֹצִיאִין מִנְּוֶה הָרַע לְנְוֶה הַיִּפֶּה. אֲבָל לֹא
מִנְּוֶה הַיִּפֶּה לְנְוֶה הָרַע. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אִף
לֹא מִנְּוֶה הָרַע לְנְוֶה הַיִּפֶּה. מִפְּנֵי שֶׁהַנְּוֶה הַיִּפֶּה בּוֹדֵק:

^{יא} הַכֹּל מַעֲלִין לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאֵין הַכֹּל מוֹצִיאִין. הַכֹּל
מַעֲלִין לִירוּשָׁלַיִם. וְאֵין הַכֹּל מוֹצִיאִין. אֶחָד הָאֲנָשִׁים.
וְאֶחָד הַנָּשִׁים. (וְאֶחָד עֲבָדִים). נָשָׂא אִשָּׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
וַגֵּרְשָׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. נוֹתֵן לָהּ מִמַּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
נָשָׂא אִשָּׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וַגֵּרְשָׁה בְּקִפּוֹטְקִיָּא. נוֹתֵן לָהּ
מִמַּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. נָשָׂא אִשָּׁה בְּקִפּוֹטְקִיָּא. וַגֵּרְשָׁה
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. נוֹתֵן לָהּ מִמַּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. רַבֵּן שְׁמַעוֹן
בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר נוֹתֵן לָהּ מִמַּעוֹת קִפּוֹטְקִיָּא. נָשָׂא
אִשָּׁה בְּקִפּוֹטְקִיָּא. וַגֵּרְשָׁה בְּקִפּוֹטְקִיָּא. נוֹתֵן לָהּ מִמַּעוֹת
קִפּוֹטְקִיָּא: סליק

מסכת קידושין

פרק א

האִשָּׁה נִקְנִית בְּשִׁלְשָׁה דְּרָכִים וְקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בְּשֵׁתִי
דְּרָכִים נִקְנִית בְּכֶסֶף בְּשֹׁטֶר וּבְבִיאָהּ בְּכֶסֶף
בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים בְּדִינָר וּבְשֹׁוֹה דִינָר וּבֵית הַלֵּל
אוֹמְרִים בְּפִרוּטָה וּבְשֹׁוֹה פְּרוּטָה וְכַמָּה הִיא פְּרוּטָה
אֶחָד מִשְׁמָנָה בְּאִיסֵר הָאֵטְלָקִי וְקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בְּגִט
וּבְמִיתַת הַבַּעַל הַיָּבָמָה נִקְנִית בְּבִיאָהּ וְקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ
בְּחִלְצָהּ וּבְמִיתַת הַיָּבָם:

^ב עֶבֶד עֲבָרִי נִקְנָה בְּכֶסֶף וּבְשֹׁטֶר וְקוֹנָה אֶת עַצְמוֹ
בְּשָׁנִים וּבִיּוֹבֵל וּבְגֵרָעוֹן כֶּסֶף יִתְּיָרָה עָלָיו הָאָמָה הָעֲבָרִיָּה
שְׁקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בְּסִימָנֶיךָ הַנֶּרְצָע נִקְנָה בְּרָצִיעָהּ וְקוֹנָה
אֶת עַצְמוֹ בִּיּוֹבֵל וּבְמִיתַת הָאָדוֹן:

^ג עֶבֶד כְּנַעֲנִי נִקְנָה בְּכֶסֶף וּבְשֹׁטֶר וּבְחִזְקָהּ וְקוֹנָה אֶת
עַצְמוֹ בְּכֶסֶף עַל יָדֵי אֲחֵרִים וּבְשֹׁטֶר עַל יָדֵי עַצְמוֹ דְּבָרֵי
רַבִּי מֵאִיר וְחֲכָמִים אוֹמְרִים בְּכֶסֶף עַל יָדֵי עַצְמוֹ וּבְשֹׁטֶר
עַל יָדֵי אֲחֵרִים וּבִלְבָד שְׁיָהָא הַכֶּסֶף מִשָּׁל אֲחֵרִים:

^ד בְּהֶמָּה גִּסָּה נִקְנִית בְּמִסִּירָה וְהַדָּקָה בְּהַגָּבָהּ דְּבָרֵי רַבִּי
מֵאִיר וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְחֲכָמִים אוֹמְרִים בְּהֶמָּה דָּקָה נִקְנִית
בְּמִשְׁיכָה:

ה נכסים שיש להם אחריות. נקנים בכסף ובשטר ובחזקה. ושאין להם אחריות. אין נקנין אלא במשיכה. נכסים שאין להם אחריות. נקנין עם נכסים שיש להם אחריות. בכסף ובשטר ובחזקה. וזוקקין נכסים שאין להן אחריות את הנכסים שיש להן אחריות. לשבע עליהן:

י כל הנעשה דמים באחר. כיון שזכה זה נתחייב זה בחליפיו. כיצד. החליף שור בפרה. או חמור בשור. כיון שזכה זה. נתחייב זה בחליפיו. רשות הגבוהה בכסף ורשות ההדיוט בחזקה. אמירתו לגבוהה. כמסירתו להדיוט:

י כל מצות הבן על האב. אנשים חייבין ונשים פטורות. וכל מצות האב על הבן. אחד אנשים ואחד נשים חייבים. וכל מצות עשה שהזמן גרמה. אנשים חייבים ונשים פטורות. וכל מצות עשה שלא הזמן גרמה. אחד אנשים ואחד נשים חייבים. וכל מצות לא תעשה. בין שהזמן גרמה בין שלא הזמן גרמה. אחד אנשים ואחד נשים חייבין. חוץ מכל תשחית. וכל תקיף. וכל תטמא למתים:

ח הסמיכות והתנופות. וההגשות והקמיצות. וההקטרות והמליקות. וההזאות והקבלות. נוהגין באנשים ולא בנשים. חוץ ממנחת סוטה ונזירה. שהן מניפות:

ט כל מצוה שאינה תלויה בארץ. נוהגת בארץ ובחוץ לארץ. וכל המצוה שהיא תלויה בארץ. אינה נוהגת אלא

בְּאֶרֶץ חוּץ מִן הָעֶרְלָה וְכֻלָּאִים רַבִּי אֶלְיעָזֵר אוֹמֵר אֵף מִן הַחֹדֶשׁ:

י כָּל הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת מִטִּיבִין לוֹ וּמֵאַרִּיכִין לוֹ יָמָיו וְנוֹחַל אֶת הָאָרֶץ וְכָל שְׂאִינוֹ עוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת אֵין מִטִּיבִין לוֹ וְאֵין מֵאַרִּיכִין לוֹ יָמָיו וְאִינוֹ נוֹחַל אֶת הָאָרֶץ וְכָל שְׂיִשְׁנוֹ בַּמִּקְרָא בַּמִּשְׁנָה וּבַדֶּרֶךְ אָרֶץ לֹא בַּמִּהְרָה הוּא חוֹטֵא שְׁנָאֵמַר וְהַחוּט הַמְּשָׁלֵשׁ לֹא בַּמִּהְרָה יִנָּתֵק וְכָל שְׂאִינוֹ לֹא בַּמִּקְרָא וְלֹא בַּמִּשְׁנָה וְלֹא בַּדֶּרֶךְ אָרֶץ אִינוֹ מִן הַיָּשׁוּב:

פרק ב

הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ בּוֹ וּבְשָׁלוּחוֹ הָאִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת בָּהּ וּבְשָׁלוּחָהּ הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ אֶת בֵּתוֹ כְּשֶׁהִיא נִעְרָה בּוֹ וּבְשָׁלוּחוֹ הָאוֹמֵר לָאִשָּׁה הִתְקַדְּשִׁי לִי בַת־מָרָה זֹו הִתְקַדְּשִׁי לִי בְּזֹו אִם יֵשׁ בְּאַחַת מֵהֵן שְׁוֹה פְּרוּטָה מְקַדֶּשֶׁת וְאִם לֹא אֵינָהּ מְקַדֶּשֶׁת בְּזֹו וּבְזֹו אִם יֵשׁ שְׁוֹה פְּרוּטָה בְּכֻלָּן מְקַדֶּשֶׁת וְאִם לֹא אֵינָהּ מְקַדֶּשֶׁת הִיתָה אוֹכֶלֶת רֹאשׁוֹנָה רֹאשׁוֹנָה אֵינָהּ מְקַדֶּשֶׁת עַד שֶׁיְהִי בְּאַחַת מֵהֵן שְׁוֹה פְּרוּטָה:

ב הִתְקַדְּשִׁי לִי בְּכּוֹס זֶה שֶׁל יַיִן וְנִמְצָא שֶׁל דְּבִשׁ שֶׁל דְּבִשׁ וְנִמְצָא שֶׁל יַיִן בְּדִינָר זֶה שֶׁל כֶּסֶף וְנִמְצָא שֶׁל זָהָב שֶׁל זָהָב וְנִמְצָא שֶׁל כֶּסֶף עַל מִנֵּת שְׁאֵנִי עֲשִׂיר וְנִמְצָא עֲנִי:

עני וּנְמָצָא עֲשִׂירִי אֵינָהּ מְקַדֶּשֶׁת רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אִם
הִטָּעָה לְשִׁבַּח מְקַדֶּשֶׁת:

ג' עַל מִנַּת שְׂאֵנִי כֹהֵן וּנְמָצָא לוֹיִי לְוִי וּנְמָצָא כֹהֵן נָתִין
וּנְמָצָא מִמְּזֹרֶם מִמְּזֹרֶם וּנְמָצָא נָתִין בֶּן עֵיר וּנְמָצָא בֶּן כְּרֶדֶךְ
בֶּן כְּרֶדֶךְ וּנְמָצָא בֶּן עֵיר עַל מִנַּת שְׁבִיטִי קְרוֹב לְמִרְחָץ
וּנְמָצָא רְחוֹק רְחוֹק וּנְמָצָא קְרוֹב עַל מִנַּת שֵׁשׁ לִי בֵּת
אוֹ שְׁפָחָה גּוֹדֶלֶת וְאֵין לוֹ אוֹ עַל מִנַּת שְׂאֵין לִי וְיֵשׁ לוֹ עַל
מִנַּת שְׂאֵין לִי בָנִים וְיֵשׁ לוֹ אוֹ עַל מִנַּת שֵׁשׁ לִי וְאֵין לוֹ
עַל כָּלֶם אֶף עַל פִּי שְׁאִמְרָה בְּלִבִּי הִיא לְהִתְקַדֵּשׁ לוֹ אֶף
עַל פִּי בֶן אֵינָהּ מְקַדֶּשֶׁת וְכֵן הִיא שֶׁהִטָּעָהּ:

ד' הָאוֹמֵר לְשְׁלוּחוֹ צֵא וְקַדֵּשׁ לִי אִשָּׁה פְּלוֹנִית בְּמָקוֹם
פְּלוֹנִי וְהִלֵּךְ וְקַדֶּשָׁהּ בְּמָקוֹם אַחֵר אֵינָהּ מְקַדֶּשֶׁת הֵרִי
הִיא בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי וְקַדֶּשָׁהּ בְּמָקוֹם אַחֵר הֵרִי זֶה מְקַדֶּשֶׁת:

ה' הַמְּקַדֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה עַל מִנַּת שְׂאֵין עָלֶיהָ נְדָרִים וּנְמָצָאוּ
עָלֶיהָ נְדָרִים אֵינָהּ מְקַדֶּשֶׁת כְּנֶסֶה סֶתֶם וּנְמָצָאוּ עָלֶיהָ
נְדָרִים תֵּצֵא שְׁלֵא בְּכַתוּבָה עַל מִנַּת שְׂאֵין בָּהּ מוֹמִין
וּנְמָצָאוּ בָּהּ מוֹמִין אֵינָהּ מְקַדֶּשֶׁת כְּנֶסֶה סֶתֶם וּנְמָצָאוּ בָּהּ
מוֹמִין תֵּצֵא שְׁלֵא בְּכַתוּבָה כָּל הַמוֹמִין הַפּוֹסְלִים בַּפְּהֵגִים
פּוֹסְלִים בְּנָשִׁים:

ו' הַמְּקַדֵּשׁ שְׁתֵּי נָשִׁים בְּשָׁוָה פְּרוּטָה אוֹ אִשָּׁה אַחַת
בְּפָחוֹת מְשָׁוָה פְּרוּטָה אֶף עַל פִּי שֶׁשָּׁלַח סְבִלּוֹנוֹת לְאַחֵר

מכאן אינה מקדשת שמחמת קדושין הראשונים שלח.
וכן קטן שקדש:

^י המקדש אשה ובתה או אשה ואחותה באחת. אינן
מקדשות ומעשה בחמש נשים ובהן שתי אחיות ולקט
אחד כלכלה של תאנים ושלם היתה ושל שביעית
היתה ואמר הרי כלכם מקדשות לי בכלכלה זו וקבלתה
אחת מהן על ידי כלן ואמרו חכמים אין האחיות
מקדשות:

^ח המקדש בחלקו בין קדשי קדשים בין קדשים קלים
אינה מקדשת במעשר שני בין שוגג בין מזיד לא קדש.
דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר בשוגג לא קדש במזיד
קדש ובהקדש במזיד קדש ובשוגג לא קדש דברי רבי
מאיר רבי יהודה אומר בשוגג קדש במזיד לא קדש:

^ט המקדש בערלה ובכלאי הכרם בשור הנסקל ובעגלה
ערופה בצפורי מצורע ובשער נזיר ובפטר חמור
ובבשר בחלב ובחולין שנשחטו בעזרה אינה מקדשת
מכרן וקדש בדמיהן מקדשת:

^י המקדש בתרומות ובמעשרות ובמתנות ובמי חטאת
ובאפר חטאת הרי זו מקדשת ואפילו ישראל:

פרק ג

הָאוֹמֵר לַחֲבִירוֹ צֵא וְקִדַּשׁ לִי אִשָּׁה פְּלוֹנִית. וְהִלֵּךְ
וְקִדְּשָׁהּ לְעַצְמוֹ. מְקַדְּשֶׁת לְשָׁנִי. וְכֵן הָאוֹמֵר
לְאִשָּׁה הָרִי אֶת מְקַדְּשֶׁת לִי לְאַחֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם וּבֵא
אַחֵר וְקִדְּשָׁהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. מְקַדְּשֶׁת לְשָׁנִי. בֵּת
יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן תֹּאכֵל בְּתֵרוּמָה. מֵעַכְשָׁיו וּלְאַחֵר שְׁלֹשִׁים
יוֹם. וּבֵא אַחֵר וְקִדְּשָׁהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. מְקַדְּשֶׁת. וְאֵינָהּ
מְקַדְּשֶׁת. בֵּת יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן אוֹ בֵּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל. לֹא
תֹאכֵל בְּתֵרוּמָה:

ב הָאוֹמֵר לְאִשָּׁה הָרִי אֶת מְקַדְּשֶׁת לִי. עַל מִנַּת שְׁאֵתָן
לֵךְ מֵאֵתִים זוּזֵי הָרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת וְהוּא יֵתֵן. עַל מִנַּת שְׁאֵתָן
לֵךְ מִכָּאן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם. נָתַן לָהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם.
מְקַדְּשֶׁת. וְאִם לֹא אֵינָהּ מְקַדְּשֶׁת. עַל מִנַּת שִׁישׁ לִי
מֵאֵתִים זוּזֵי הָרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת וְיֵשׁ לוֹ. עַל מִנַּת שְׁאֵרְאָד
מֵאֵתִים זוּזֵי הָרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת וְיִרְאָה לָהּ. וְאִם הִרְאָה עַל
הַשְּׁלֶחָן אֵינָהּ מְקַדְּשֶׁת:

ג עַל מִנַּת שִׁישׁ לִי בֵּית כּוֹר עֶפֶר הָרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת וְיֵשׁ לוֹ.
עַל מִנַּת שִׁישׁ לִי בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי. אִם יֵשׁ לוֹ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם
מְקַדְּשֶׁת. וְאִם לֹא אֵינָהּ מְקַדְּשֶׁת. עַל מִנַּת שְׁאֵרְאָד בֵּית
כּוֹר עֶפֶר. הָרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת וְיִרְאָנָהּ. וְאִם הִרְאָה בְּבִקְעָה
אֵינָהּ מְקַדְּשֶׁת:

י רבי מאיר אומר כל תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן אינו תנאי שנאמר ויאמר משה אלהם אם יעברו בני גד ובני ראובן וכתוב ואם לא יעברו חלוצים רבי חנינא בן גמליאל אומר צריך היה הדבר לאמרו שאלמלא כן יש במשמע שאפילו בארץ כנען לא ינחלו:

ה המקדש את האשה ואמר בסבור הייתי שהיא כהנת והרי היא לויה לויה היא כהנת עניה והרי היא עשירה עשירה היא עניה הרי זו מקדשת מפני שלא הטעתו האומר לאשה הרי את מקדשת לי לאחר שאתגר או לאחר שתתגירי לאחר שאשתחרר או לאחר שתשתחררי לאחר שימות בעליך או לאחר שתמות אחותיך לאחר שיחלוץ לך יבמיד אינה מקדשת וכן האומר לחבירו אם ילדה אשתך נקבה הרי היא מקדשת לי אינה מקדשת (אם היתה אשת חבירו מעברת והכר עוברת דבריו קימין ואם ילדה נקבה מקדשת):

י האומר לאשה הרי את מקדשת לי על מנת שאדבר עליך לשלטון ואעשה עמך כפועל דבר עליה לשלטון ועשה עמה כפועל מקדשת ואם לאו אינה מקדשת על מנת שירצה אבא רצה האב מקדשת ואם לאו אינה מקדשת מת האב הרי זו מקדשת מת הבן מלמדין האב לומר שאינו רוצה:

י' קִדְּשִׁתִּי אֶת בִּתִּי. וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְמִי קִדְּשִׁתִּיהָ. וּבֵּא אַחֵר
 וְאָמַר אֲנִי קִדְּשִׁתִּיהָ נֶאֱמַן. זֶה אָמַר אֲנִי קִדְּשִׁתִּיהָ. וְזֶה
 אָמַר אֲנִי קִדְּשִׁתִּיהָ. שְׁנֵיהֶם נוֹתְנִים גֵּט. וְאִם רָצוּ אֶחָד נוֹתֵן
 גֵּט. וְאֶחָד כּוֹנֵס:

מסכת גיטין

פרק א

הַמְּבִיא גֵט מִמְּדִינַת הַיָּם. צָרִיד שִׁיאָמַר בְּפָנַי נִכְתָּב
וּבְפָנַי נִחְתָּם. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אִף הַמְּבִיא
מִן הָרֶקֶם וּמִן הַחֲגָר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֶפִּילוּ מִכַּפֵּר
לוֹדִים לָלוּד. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ צָרִיד שִׁיאָמַר בְּפָנַי
נִכְתָּב וּבְפָנַי נִחְתָּם. אֱלָא הַמְּבִיא מִמְּדִינַת הַיָּם. וְהַמּוֹלִיד
וְהַמְּבִיא מִמְּדִינָה לְמְדִינָה בְּמְדִינַת הַיָּם. צָרִיד שִׁיאָמַר
בְּפָנַי נִכְתָּב וּבְפָנַי נִחְתָּם. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
אֶפִּילוּ מִהַגְמוּנִיָּא לְהַגְמוּנִיָּא:

ב רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מֶרְקֶם לְמַזְרַח. וְרֶקֶם כְּמַזְרַח.
מֵאשְׁקֵלוֹן לְדָרוֹם. וְאֵשְׁקֵלוֹן כְּדָרוֹם. מֵעֵבֹ לְצָפוֹן. וְעֵבֹ
כְּצָפוֹן. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר עֵבֹ כְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל לְגִטִּין:

ג הַמְּבִיא גֵט בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל. אֵינוֹ צָרִיד שִׁיאָמַר בְּפָנַי
נִכְתָּב וּבְפָנַי נִחְתָּם. אִם יֵשׁ עָלָיו עוֹרָרִים. יִתְקַים בְּחוֹתָמָיו.
הַמְּבִיא גֵט מִמְּדִינַת הַיָּם. וְאֵינוֹ יָכוֹל לוֹמַר בְּפָנַי נִכְתָּב
וּבְפָנַי נִחְתָּם. אִם יֵשׁ עָלָיו עֵדִים יִתְקַים בְּחוֹתָמָיו:

ד אֶחָד גִּטִּי נָשִׁים. וְאֶחָד שְׁחֵרוּרֵי עֲבָדִים. שְׁוִין לְמוֹלִיד
וְלַמְּבִיא. וְזוֹ אַחַת מִן הַדְּרָכִים שֶׁשְׁוֵי גִטִּי נָשִׁים לְשְׁחֵרוּרֵי
עֲבָדִים:

ה כל גט שיש עליו עד כותי פסול. חוץ מגטי נשים
 ושחרורי עבדים. מעשה שהביאו לפני רבן גמליאל
 לכפר עותנאי גט אשה. והיו עדיו עדי כותים והכשיר.
 כל השטרות העולים בערכאות של נכרים. אף על פי
 שחותמיהם נכרים. כשרים. חוץ מגטי נשים ושחרורי
 עבדים. רבי שמעון אומר אף אלו כשרים. לא הזכירו אלא
 בזמן שנעשו בהדיוט:

י האומר תנו גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי.
 אם רצה לחזור בשניהן יחזור דברי רבי מאיר. וחכמים
 אומרים בגטי נשים. אבל לא בשחרורי עבדים. לפי שזכין
 לאדם שלא בפניו. ואין חבין לו אלא בפניו. שאם ירצה
 שלא לזון את עבדו רשאי. ושלא לזון את אשתו אינו
 רשאי. אמר להם והרי הוא פוסל את עבדו מן התרומה.
 בשם שהוא פוסל (את) אשתו. אמרו לו מפני (שהוא)
 קנינו. האומר תנו גט זה לאשתי. ושטר שחרור זה לעבדי
 ומת. לא יתנו לאחר מיתה. תנו מנה לאיש פלוני ומת.
 יתנו לאחר מיתה:

פרק ב

הַמְּבִיא גֵט מִמְּדִינַת הַיָּם וְאָמַר בְּפָנַי נִכְתָּב אֲבָל לֹא
 בְּפָנַי נִחְתָּם בְּפָנַי נִחְתָּם אֲבָל לֹא בְּפָנַי נִכְתָּב
 בְּפָנַי נִכְתָּב כָּלֹּ וּבְפָנַי נִחְתָּם חֲצִי בְּפָנַי נִכְתָּב חֲצִי וּבְפָנַי
 נִחְתָּם כָּלֹּ פָּסוּל אֶחָד אוֹמֵר בְּפָנַי נִכְתָּב וְאֶחָד אוֹמֵר
 בְּפָנַי נִחְתָּם פָּסוּל שְׁנַיִם אוֹמְרִים בְּפָנֵינוּ נִכְתָּב וְאֶחָד
 אוֹמֵר בְּפָנַי נִחְתָּם פָּסוּל וְרַבִּי יְהוּדָה מְכַשִּׁיר אֶחָד אוֹמֵר
 בְּפָנַי נִכְתָּב וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים בְּפָנֵינוּ נִחְתָּם כָּשֵׁר:

^ב נִכְתָּב בַּיּוֹם וְנִחְתָּם בַּיּוֹם בְּלִילָה וְנִחְתָּם בְּלִילָה בְּלִילָה
 וְנִחְתָּם בַּיּוֹם כָּשֵׁר בַּיּוֹם וְנִחְתָּם בְּלִילָה פָּסוּל רַבִּי שְׁמַעוֹן
 מְכַשִּׁיר שֶׁהָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר כָּל הַגִּטִּין שֶׁנִּכְתְּבוּ בַּיּוֹם
 וְנִחְתָּמוּ בְּלִילָה פָּסוּלִין חוּץ מִגִּטֵּי נָשִׁים:

^ג בְּכָל כּוֹתֵבִין בְּדִיּוֹ בֶּסֶם בְּסִקְרָא וּבִקְוֹמוֹס וּבִקְנָקְנָתוֹס
 וּבְכָל דְּבָר שֶׁהוּא שֶׁל קִימָא אֵין כּוֹתֵבִין לֹא בְּמִשְׁקִין וְלֹא
 בְּמִי פִירוֹת וְלֹא בְּכָל דְּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁל קִימָא עַל הַכֹּל
 כּוֹתֵבִין עַל הָעֵלָה שֶׁל זֵית וְעַל הַקֶּרֶן שֶׁל פֶּרֶה וְנוֹתֵן לָהּ
 אֶת הַפֶּרֶה עַל יָד שֶׁל עֶבֶד וְנוֹתֵן לָהּ אֶת הָעֶבֶד רַבִּי יוֹסִי
 הַגָּלִילִי אוֹמֵר אֵין כּוֹתֵבִין לֹא עַל דְּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים
 וְלֹא עַל הָאוֹכָלִים:

^ד אֵין כּוֹתֵבִין בְּמַחְבֵּר לְקִרְקַע כְּתָבוֹ בְּמַחְבֵּר תִּלְשׁוֹ
 וְנִחְתָּמוּ וְנִתְּנוּ לָהּ כָּשֵׁר רַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל עַד שֶׁתֵּהָא
 כְּתִיבָתוֹ וְנִחְתִּמָּתוֹ בְּתִלוּשׁ רַבִּי יְהוּדָה בֵּין בְּתִירָא אוֹמֵר

אין כותבין לא על הנר המחוק. ולא על הדפתרא מפני
שהוא יכול להזדיף. וחכמים מכשירין:

ה הכל כשרין לכתוב את הגט. אפילו חרש שוטה וקטן.
האשה כותבת את גטה. והאיש כותב את שוברו. שאין
קיום הגט אלא בחותמיו. הכל כשרין להביא את הגט.
חוץ מחרש שוטה וקטן וסומא ונכרי:

י קבל הקטן והגדיל. חרש ונתפקח. סומא ונתפתח.
שוטה ונשתפה. נכרי ונתגיר פסול. אבל פקח ונתחרש.
וחזר ונתפקח. פתוח ונסתמא וחזר ונתפתח. שפוי
ונשתטה וחזר ונשתפה כשר. זה הכלל כל שתחלתו
וסופו בדעת. כשר:

י אף הנשים שאינן נאמנות לומר מת בעלה. נאמנות
להביא את גטה. חמותה ובת חמותה. וצרתה ויבמתה
ובת בעלה. מה בין גט למיתה. שהכתב מוכיח. האשה
עצמה מביאה את גטה. ובלבד שהיא צריכה לומר בפני
נכתב ובפני נחתם

פרק ג

כָּל גֵּט שֶׁנִּכְתַּב שְׁלֹא לְשׁוּם אִשָּׁה פָּסוּל כִּי־צַד הָיָה עוֹבֵר
 בְּשׁוּק וְשָׁמַע קוֹל סוֹפְרִים מְקַרִּין אִישׁ פְּלוֹנִי מִגֶּרֶשׁ
 אֶת פְּלוֹנִית מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי וְאָמַר זֶה שְׁמִי וְזֶה שֵׁם אִשְׁתִּי
 פָּסוּל לְגֶרֶשׁ בּוֹ יִתֵּר מִכֵּן כָּתַב לְגֶרֶשׁ (בּוֹ) אֶת אִשְׁתּוֹ
 וְנִמְלֵךְ מִצָּאוֹ בֶּן עִירוֹ וְאָמַר לוֹ שְׁמִי כְּשֶׁמָּדָּ וְשֵׁם אִשְׁתִּי
 כְּשֵׁם אִשְׁתְּךָ פָּסוּל לְגֶרֶשׁ בּוֹ יִתֵּר מִכֵּן הָיוּ לוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים
 וְשִׁמּוּתֵיהֶן שְׁווֹת כָּתַב לְגֶרֶשׁ בּוֹ אֶת הַגְּדוּלָּה לֹא יִגֶּרֶשׁ בּוֹ
 אֶת הַקִּטְנָה יִתֵּר מִכֵּן אָמַר לְלִבְלָר כָּתוּב לְאִיזָה שְׁאֲרָצָה
 אֲגֶרֶשׁ פָּסוּל לְגֶרֶשׁ בּוֹ:

ב הַכּוֹתֵב טוֹפְסִי גִטִּין צָרִיךְ שְׁיַנִּיחַ מְקוֹם הָאִישׁ וּמְקוֹם
 הָאִשָּׁה וּמְקוֹם הַזְּמַן שְׁטָרֵי מְלוּה צָרִיךְ שְׁיַנִּיחַ מְקוֹם
 הַמְּלוּה מְקוֹם הַלְוּוּה מְקוֹם הַמַּעוֹת וּמְקוֹם הַזְּמַן שְׁטָרֵי
 מִקַּח צָרִיךְ שְׁיַנִּיחַ מְקוֹם הַלּוֹקַח וּמְקוֹם הַמוֹכֵר וּמְקוֹם
 הַמַּעוֹת וּמְקוֹם הַשְׁדָּה וּמְקוֹם הַזְּמַן מִפְּנֵי הַתְּקֵנָה רַבִּי
 יְהוּדָה פּוֹסֵל בְּכֶלֶן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְכַשִּׁיר בְּכֶלֶן חוּץ מִגִּטֵּי
 נָשִׁים שֶׁנֶּאֱמַר וְכָתַב לָהּ (לְשִׁמָּה):

ג הַמְּבִיא גֵט וְנֶאֱבַד הַיָּמִינוֹ מִצָּאוֹ לְאַלְתֵּר כָּשֶׁר וְאִם
 לֹא פָּסוּל מִצָּאוֹ בַּחֲפִיסָה אוֹ בְּדִלְסָקְמָא אִם מִכִּירוֹ
 כָּשֶׁר הַמְּבִיא גֵט וְהִנִּחוֹ זָקֵן אוֹ חוּלָה נֹתְנֵנוּ לָהּ
 בְּחֻזְקָתָהּ שֶׁהוּא קָיָם בֶּת יִשְׂרָאֵל הַנִּשְׁוָאָה לִכְהֵן וְהִלָּךְ
 בַּעֲלָהּ לַמְּדִינָה הֵיטָּל אוֹכֵלֶת בְּתֵרוּמָה בְּחֻזְקָתָהּ שֶׁהוּא קָיָם:

השולח חטאתו ממדינת הים מקריבין אותה בחזקת
שהוא קיים:

י' שלשה דברים אמר רבי אלעזר בן פרטא לפני חכמים.
וקימו את דבריו. על עיר שהקיפה פרקום. ועל הספינה
המטרפת בים. ועל היוצא לדון שהן בחזקת קימין. אבל
עיר שכבשה פרקום. וספינה שנאבדה בים. והיוצא
להרג. נותנים עליהם חמרי חיים וחמרי מיתים. בת
ישראל לכהן ובת כהן לישראל. לא תאכל בתרומה:

ה' המביא גט בארץ ישראל וחלה. הרי זה משלחו ביד
אחר. ואם אמר לו טול לי הימנה חפץ פלוני. לא ישלחנו
ביד אחר. שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר:

י' המביא גט ממדינת הים וחלה. עושה בית דין ומשלחו.
ואומר לפניהם בפני נכתב ובפני נחתם. ואין שליח אחרון
צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם. אלא אומר שליח
בית דין אני:

י' המלוה מעות את הכהן ואת הלוי ואת העני. להיות
מפריש עליהן מחלקן. מפריש עליהן בחזקת שהן קימין.
ואינו חושש שמא מת הכהן. או הלוי. או העשיר העני.
מתו. צריך לטול רשות מן היורשין. אם הלזה בפני בית
דין. אינו צריך לטול רשות מן היורשין:

ה' המניח פירות להיות מפריש עליהן תרומה ומעשרות.
 מעות להיות מפריש עליהן מעשר שני. מפריש עליהן
 בחזקת שהן קימין. אם נאבדו. הרי זה חושש מעת לעת.
 דברי רבי אלעזר בן שמוע. רבי יהודה אומר בשלשה
 פרקים בודקין את היין. בקדים של מוצאי החג. ובהוצאת
 סמדר. ובשעת כניסת מים בבסר:

יום יב

פרק ד

השולח גט לאשתו והגיע בשליח. או ששלח אחריו
 שליח. ואמר לו גט שנתי לך בטל הוא. הרי
 זה בטל. קדם אצל אשתו. או ששלח אצלה שליח. ואמר
 לה גט ששלחתי לך בטל הוא. הרי זה בטל. אם משהגיע
 גט לידה. שוב אינו יכול לבטלו:

ב' בראשונה היה עושה בית דין במקום אחר ומבטלו.
 התקין רבן גמליאל הזקן שלא יהו עושין בן מפני תקון
 העולם. בראשונה היה משנה שמו ושמה. שם עירו ושם
 עירה. התקין רבן גמליאל הזקן שיהא כותב איש פלוני.
 וכל שם שיש לו. אשה פלונית וכל שם שיש לה. מפני
 תקון העולם:

ג' אין אלמנה נפרעת מנכסי יתומים. אלא בשבועה. נמנעו
 מלהשביעה. התקין רבן גמליאל הזקן שתהיה נודרת

לִיתּוּמִים כָּל מָה שִׁירְצוּ וְגוֹבָה כְּתוּבָתָהּ הָעֵדִים חוֹתָמִים
עַל הַגֵּט מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם הַלֵּל הַתִּקּוּן פְּרוֹזְבוֹל מִפְּנֵי
תִקּוּן הָעוֹלָם:

י עֶבֶד שֶׁנִּשְׁבָּה וּפְדָאוּהוּ אִם לָשׁוּם עֶבֶד יִשְׁתַּעֲבֹד אִם
לָשׁוּם בֶּן חוֹרִין לֹא יִשְׁתַּעֲבֹד רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
בֵּין כֶּד וּבֵין כֶּד יִשְׁתַּעֲבֹד עֶבֶד שֶׁעָשָׂא רַבּוֹ אֶפְסוֹתִיקִי
לְאַחֵרִים וְשִׁחְרָרוֹ שׁוֹרֵת הַדִּין אֵין הָעֶבֶד חַיִּיב כָּלוּם אֵלֹא
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶּן חוֹרִין
וְכוֹתֵב שְׁטֵר עַל דָּמְיוֹ רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אֵינוֹ
כוֹתֵב אֵלֹא מִשִּׁחְרָרוֹ:

ה מִי שֶׁחָצִיו עֶבֶד וְחָצִיו בֶּן חוֹרִין עוֹבֵד אֶת רַבּוֹ יוֹם אֶחָד
וְאֶת עַצְמוֹ יוֹם אֶחָד דְּבָרֵי בֵית הַלֵּל אָמְרוּ לֶהֱנִיב בֵּית שְׁמַאי
תִּקְנִיתָם אֶת רַבּוֹ וְאֶת עַצְמוֹ לֹא תִקְנִיתָם לִישָׁא שְׁפָחָה
אֵינוֹ יָכוֹל שֶׁפֶכֶר חָצִיו בֶּן חוֹרִין בֵּת חוֹרִין אֵינוֹ יָכוֹל שֶׁפֶכֶר
חָצִיו עֶבֶד לִבְטֹל וְהֵלֵא לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֵלֹא לְפָרִיָּה
וְרִבְיָה שֶׁנֶּאֱמַר לֹא תִהְיֶה בְּרָאָה לְשִׁבְתָּ יִצְרָה אֵלֹא מִפְּנֵי
תִקּוּן הָעוֹלָם כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶּן חוֹרִין וְכוֹתֵב
שְׁטֵר עַל חָצִי דָּמְיוֹ וְחִזְרוּ בֵית הַלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵית
שְׁמַאי:

י הַמוֹכֵר עֶבְדוֹ לַנִּכְרִי אוֹ לְחוּצָה לְאַרְצָא יָצָא בֶּן חוֹרִין אֵין
פוֹדִין אֶת הַשְּׁבוּיִם יֵתֵר עַל כִּדִּי דְּמִיָּהֵן מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם
וְאֵין מִבְּרִיחִין אֶת הַשְּׁבוּיִין מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם רַבֵּן שִׁמְעוֹן

בן גמליאל אומר מפני תקנת השבויין אין לזקחין ספרים
תפלין ומזוזות מן הנכרי יותר על כדי דמיהן מפני תקון
העולם:

^ז המוציא את אשתו משום שם רע לא יחזיר. משום
גדר לא יחזיר. רבי יהודה אומר כל גדר שיזעו בו רבים
לא יחזיר. ושלם ידעו בו רבים יחזיר. רבי מאיר אומר
כל גדר שצריך חקירת חכם לא יחזיר. ושאינו צריך
חקירת חכם יחזיר. אמר רבי אליעזר לא אסרו זה אלא
מפני זה. אמר רבי יוסי בר יהודה מעשה בצידון באחד
שאמר לאשתו קונם (אם) איני מגרשך וגרשה. והתירו
לו חכמים שיחזירנה מפני תקון העולם:

^ח המוציא את אשתו משום אילונית. רבי יהודה אומר לא
יחזיר וחכמים אומרים יחזיר. נשאת לאחר והיו לה בנים
הימנו והיא תובעת כתובתה. אמר רבי יהודה אומר לה
שתקו תיד יפה ליד מדבוריך:

^ט המוכר את עצמו ואת בניו לנכרים אין פודין אותו.
אבל פודין את הבנים לאחר מיתת אביהן. המוכר את
שדהו לנכרים (וחזר ולקחה ממנו ישראל) הלוקח מביא
(ממנו) בבורים. מפני תקון העולם:

פרק ה

הַנִּזְקִים שְׁמִין לָהֶם בְּעֵידִית. וּבַעַל חֹב בְּבִינוּנִית.
וּכְתוּבַת אִשָּׁה בְּזִבּוּרִית. רַבִּי מֵאִיר אָמַר אֶף
כְּתוּבַת אִשָּׁה בְּבִינוּנִית:

^א אֵין נִפְרָעִין מִנִּכְסִים מְשַׁעֲבָדִים. בְּמָקוֹם שֵׁישׁ נִכְסִים בְּנִי
חֹרִין. וְאִפִּילוּ הֵן זִבּוּרִית. אֵין נִפְרָעִין מִנִּכְסֵי יְתוּמִים. אֶלָּא
מִן הַזִּבּוּרִית:

^ב אֵין מוֹצִיאִין לֶאֱכִילַת פִּירוֹת. וּלְשִׁבַּח קִרְקָעוֹת. וְלִמְזוֹן
הָאִשָּׁה וְהַבָּנוֹת. מִנִּכְסִים מְשַׁעֲבָדִים. מִפְּנֵי תִקּוֹן הָעוֹלָם.
הַמוֹצִיא מַצִּיָּאָה לֹא יִשְׁבַּע מִפְּנֵי תִקּוֹן הָעוֹלָם:

^ד יְתוּמִים שְׁסָמְכוּ אֶצֶל בַּעַל הַבֵּית. אוֹ שְׁמָנָה לָהֶן אֲבִיהֶן
אֶפְסָרוּפּוֹס. חֵיִיב לַעֲשׂוֹת פִּירוֹתֵיהֶם. אֶפְסָרוּפּוֹס שְׁמָנָהוּ
אָבִי יְתוּמִים יִשְׁבַּע. מְנוּהוּ בֵּית דִּין לֹא יִשְׁבַּע. אָבִא
שָׂאוֹל אָמַר חֲלוּף הַדְּבָרִים. הַמְטַמָּא וְהַמְדַּמֵּעַ וְהַמְנַסֵּךְ.
בְּשׁוּגָג פָּטוּר. בְּמִזִּיד חֵיִיב. הַפְּהָגִים שֶׁפָּגְלוּ בְּמִקְדָּשׁ מִזִּידִין
חֵיִיבִין:

^ה הָעֵיד רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גִּדְגָּדָה. עַל הַחֲרָשֶׁת שֶׁהִשְׁיָאָה
אָבִיהָ שֶׁהָיָא יוֹצֵאָה בְּגִט. וְעַל קִטְנָה בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׂאָתָא
לְכָהֵן שְׂאוּכְלָת בְּתָרוּמָה. וְאִם מֵתָה. בַּעֲלָהּ יוֹרְשָׁהּ. וְעַל
הַמְרִישׁ הַגָּזוּל שֶׁבִנְאוֹ בְּבִירָה. שֶׁיִּטּוֹל אֶת דָּמָיו מִפְּנֵי

תִּקְנַת הַשָּׁבִים. וְעַל חֲטָאת הַגְּזוּלָה שֶׁלֹּא נֹדְעָה לְרַבִּים
שֶׁהִיא מִכִּפָּרַת מִפְּנֵי תִקּוּן הַמִּזְבֵּחַ:

י לֹא הָיָה סְקָרִיקוֹן בִּיהוּדָה בַּהֲרוּגֵי הַמִּלְחָמָה. מִהֲרוּגֵי
הַמִּלְחָמָה וְאֵילָךְ יֵשׁ בָּהּ סְקָרִיקוֹן. בֵּיצֵד. לָקַח מִסְקָרִיקוֹן
וְחָזַר וְלָקַח מִבַּעַל הַבֵּית. מִקְחוֹ בָטֹל. מִבַּעַל הַבֵּית וְחָזַר
וְלָקַח מִסְקָרִיקוֹן. מִקְחוֹ קָיָם. לָקַח מִן הָאִישׁ. וְחָזַר וְלָקַח
מִן הָאִשָּׁה. מִקְחוֹ בָטֹל. מִן הָאִשָּׁה. וְחָזַר וְלָקַח מִן הָאִישׁ.
מִקְחוֹ קָיָם. זֶה מִשְׁנֵה רֵאשׁוֹנָה. בֵּית דִּין שֶׁל אַחֲרֵיהֶן אָמְרוּ.
הַלּוֹקֵחַ מִסְקָרִיקוֹן נוֹתֵן לְבָעָלִים רְבִיעַ. אִימָתִי. בְּזֶמֶן שֶׁאֵין
בִּידּוֹן לָקַח. אֲבָל יֵשׁ בִּידּוֹן לָקַח. הֵן קוֹדֵמִין לְכָל אָדָם. רַבִּי
הוֹשִׁיב בֵּית דִּין וְנִמְנָו שֶׁאֵם שֶׁהָתָה בְּפָנֵי סְקָרִיקוֹן שְׁנַיִם
עָשָׂר חֹדֶשׁ כָּל הַקּוֹדֵם (לָקַח) זֹכֶה. אֲבָל נוֹתֵן לְבָעָלִים
רְבִיעַ:

י חֲרַשׁ רוֹמִז וְנִרְמִז. בֶּן בְּתִירָא אוֹמֵר קוֹפֵץ וְנִקְפָּץ
בְּמַטְלָטָלִים. הַפְּעוּטוֹת מִקְחָן מִקְחָן וּמִמִּכְרָן מִמִּכְרָן
בְּמַטְלָטָלִים:

ח וְאֵלּוּ דְּבָרִים אָמְרוּ מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם. כֹּהֵן קוֹרֵא רֵאשׁוֹן.
וְאַחֲרָיו לוֹי. וְאַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל. מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם. מְעַרְבִין
בְּבֵית יֶשֶׁן מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם. בּוֹר שֶׁהוּא קְרוֹב לְאַמָּה.
מִתְמַלֵּא רֵאשׁוֹן מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם. מְצוּדוֹת חֲתָה וְעוֹפּוֹת
וְדָגִים. יֵשׁ בָּהֶם מְשׁוּם גָּזֵל. מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם. רַבִּי יוֹסִי
אוֹמֵר גָּזֵל גָּמוֹר. מְצִיאַת חֲרַשׁ שׁוֹטָה וְקָטָן יֵשׁ בָּהֶם מְשׁוּם

גִּזְלִי מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר גִּזְלִי גָמּוּר. עֲנִי
הַמִּנְקֶף בְּרֹאשׁ הַזֵּית מֵה שֶׁתַּחֲתָיו גִּזְלִי. מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם.
רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר גִּזְלִי גָמּוּר. אֵין מִמַּחֲזִין בִּיד עֲנִי גוֹיִם. בְּלֻקֵּט
שְׂכָחָה וּפָאָה. מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם:

^ט מִשְׁאֲלַת אִשָּׁה לַחֲבֵרְתָּהּ הַחֲשׂוּדָה עַל הַשְּׂבִיעִית נִפְה
וּכְבָּרָה וְרִיחִים וְתִנּוּר. אֲבָל לֹא תָבוּר וְלֹא תִטָּחֵן עִמָּה.
אִשָּׁת חֵבֶר מִשְׁאֲלַת לְאִשָּׁת עִם הָאָרֶץ נִפְה וּכְבָּרָה.
וּבִזְרָת וְטוֹחֲנָת וּמִרְקָדָת עִמָּה. אֲבָל מִשְׁתַּטִּיל הַמַּיִם לֹא
תִגַּע אֶצְלָהּ לְפִי שֶׁאֵין מִחֲזִיקִין יָדֵי עוֹבְדֵי עֲבִירָה. וְכֵלָן
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם. וּמִחֲזִיקִין יָדֵי נָכָרִים
בְּשִׁבְעִית. אֲבָל לֹא יָדֵי יִשְׂרָאֵל. וְשׂוֹאֲלִין בְּשִׁלּוּמֵן מִפְּנֵי
דְרָכֵי שְׁלוֹם:

פרק ו

הָאֹמֵר הִתְקַבֵּל גִּט זֶה לְאִשְׁתִּי. אוֹ הוֹלֵךְ גִּט זֶה לְאִשְׁתִּי.
אִם רָצָה לְהַחֲזִיר יַחֲזִיר. הָאִשָּׁה שְׁאִמְרָה
הִתְקַבֵּל לִי גִטִּי. אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. לְפִיכָךְ אִם
אָמַר לוֹ הַבֵּעַל אֵי אִפְשִׁי שֶׁתִּתְקַבֵּל לָהּ. אֶלָּא הוֹלֵךְ וְתָן לָהּ.
אִם רָצָה לְהַחֲזִיר יַחֲזִיר. רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר אִף
הָאִמְרָת טוֹל לִי גִטִּי. אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר:

^כ הָאִשָּׁה שְׁאִמְרָה הִתְקַבֵּל לִי גִטִּי. צָרִיכָה שְׁתֵּי כֶּתִי עֲדִים.
שְׁנַיִם שְׁאִמְרִים בְּפָנֵינוּ אִמְרָה. וְשְׁנַיִם שְׁאִמְרִים בְּפָנֵינוּ
קִבֵּל וְקָרַע. אֶפִּילוּ הֵן הָרֵאשׁוֹנִים וְהֵן הָאַחֲרוֹנִים. אוֹ אֶחָד

מן הראשונים ואחד מן האחרונים ואחד מצטרף עמהן.
נערה המאורסה היא ואביה מקבלין את גטה. רבי יהודה
אומר אין שתי ידים זוכות באחת. אלא אביה מקבל את
גטה בלבד. וכל שאינה יכולה לשמור את גטה. אינה
יכולה להתגרש:

א קטנה שאמרה התקבל לי גטי. אינו גט עד שיגיע
גט לידה. לפיכך אם רצה הבעל להחזיר יחזיר. שאין
קטן עושה שליח. אבל אם אמר לו אביה. צא והתקבל
לבתי גטה. אם רצה להחזיר לא יחזיר. האומר תן גט זה
לאשתי במקום פלוני. ונתנו לה במקום אחר פסול. הרי
היא במקום פלוני. ונתנו לה במקום אחר פשוט. האשה
שאמרה התקבל לי גטי במקום פלוני. וקבלו לה במקום
אחר פסול. רבי אליעזר מכשיר. הבא לי גטי במקום
פלוני. והביאו לה במקום אחר פשוט:

ב הבא לי גטי. אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לידה.
התקבל לי גטי. אסורה לאכול בתרומה מיד. התקבל לי
גטי במקום פלוני. אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לאותו
מקום. רבי אליעזר אוסר מיד:

ה האומר כתבו גט ותנו לאשתי. גרשוה. כתבו אגרת
ותנו לה. הרי אלו יכתבו ויתנו. פטרוה. פרנסוה. עשו
לה בנימוס. עשו לה כראוי. לא אמר כלום. בראשונה
היו אומרים היצא בקולר. ואמר כתבו גט לאשתי. הרי

אלו יכתבו ויתנו. חזרו לומר אף המפרש והיוצא בשירא.
רבי שמעון שזורי אומר אף המסכן:

י מי שהיה משלך בבור. ואמר כל השומע את קולי יכתוב
גט לאשתי. הרי אלו יכתבו ויתנו. הבריא שאמר כתבו
גט לאשתי. רצה לשחק בה. מעשה בבריא אחד שאמר
כתבו גט לאשתי ועלה לראש הגג ונפל ומת. אמר רבן
שמעון בן גמליאל אמרו חכמים אם מעצמו נפל. הרי זה
גט. אם הרוח דחאתו אינו גט:

י אמר לשנים. תנו גט לאשתי. או לשלשה. כתבו גט
ותנו לאשתי. הרי אלו יכתבו ויתנו. אמר לשלשה תנו גט
לאשתי. הרי אלו יאמרו לאחרים ויכתבו. מפני שעשאן
בית דין. דברי רבי מאיר. וזו הלכה העלה חנניה איש
אונז מביית האסורין מקבל אני באומר לשלשה. תנו גט
לאשתי שיאמרו לאחרים ויכתבו. מפני שעשאן בית דין.
אמר רבי יוסי גומינו לשליח אף אנו מקבלין. שאפילו
אמר לבית דין הגדול שבירושלים. תנו גט לאשתי
שילמדו ויכתבו ויתנו לה. אמר לעשרה כתבו גט לאשתי.
אחד כותב ושנים חותמין. כלכם כתבו. אחד כותב וכלם
חותמין. לפיכך אם מת אחד מהן. הרי זה גט בטל:

פרק ז

מי שֶׁאַחֲזוּ קְרִדִּיקוֹסִים וְאָמַר כְּתָבוּ גִּט לְאִשְׁתִּי לֹא אָמַר
 כָּלוּם אָמַר כְּתָבוּ גִּט לְאִשְׁתִּי וְאַחֲזוּ קְרִדִּיקוֹסִים וְחִזְרָה
 וְאָמַר אֵל תִּכְתְּבוּ אֵין דְּבָרֵיו הָאֲחֵרוֹנִים כָּלוּם גִּשְׁתַּתְקָה
 וְאָמְרוּ לוֹ נִכְתּוּב גִּט לְאִשְׁתֶּךָ וְהִרְכִּין בְּרֹאשׁוֹ בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ
 שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים אִם אָמַר עַל לֹא לֹא וְעַל הֵן הֵן הִרִי אֵלָיו
 יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ:

ב אָמְרוּ לוֹ נִכְתּוּב גִּט לְאִשְׁתֶּךָ וְאָמַר לָהֶן כְּתוּבוֹ אָמְרוּ
 לְסוֹפֵר וְכָתַב וְלַעֲדִים וְחִתְּמוּ אֵף עַל פִּי שֶׁכְּתוּבוֹהוּ
 וְחִתְּמוּהוּ וְנִתְּנוּהוּ לוֹ וְחִזְרָה וְנִתְּנוּ לָהּ הִרִי הִגִּט בְּטֵל עַד
 שִׁיאֲמַר לְסוֹפֵר כְּתוּב וְלַעֲדִים חִתּוּמוֹ:

ג זֶה גִּטְךָ אִם מֵתִי זֶה גִּטְךָ אִם מֵתִי מִחֲלִי זֶה זֶה גִּטְךָ
 לְאַחֵר מִיָּתֶה לֹא אָמַר כָּלוּם מֵהַיּוֹם אִם מֵתִי מֵעַכְשָׁיו
 אִם מֵתִי הִרִי זֶה גִּט מֵהַיּוֹם וְלְאַחֵר מִיָּתֶה גִּט וְאֵינוּ גִּט
 וְאִם מֵת חוֹלָצֶת וְלֹא מִתְּיַבֶּמֶת זֶה גִּטְךָ מֵהַיּוֹם אִם מֵתִי
 מִחֲלִי זֶה וְעַמֵּד וְהִלֵּךְ בְּשׁוּק וְחָלָה וּמֵת אוֹמְדִין אוֹתוֹ אִם
 מִחֲמַת חֲלִי הִרְאִשׁוֹן מֵת הִרִי זֶה גִּט וְאִם לֹא אֵינוּ גִּט:

ד לֹא תִתְיַחַד עִמּוֹ אֶלָּא בְּפָנֵי עֲדִים אֶפִּילוּ עֶבֶד אֶפִּילוּ
 שִׁפְחָה חוּץ מִשִּׁפְחָתָה מִפְּנֵי שְׁלֵבָה גִּס בָּהּ מֵה הִיא
 בְּאוֹתָן הַיָּמִים רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כֹּאֲשֶׁת אִישׁ לְכָל דְּבָרֶיהָ
 רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר מְגוֹרֶשֶׁת וְאֵינָה מְגוֹרֶשֶׁת:

ה הרי זה גטף על מנת שתתני לי מאתים וזו הרי זו מגורשת ותתן על מנת שתתני לי מכאן ועד שלשים יום אם נתנה לו בתוך שלשים יום מגורשת ואם לאו אינה מגורשת אמר רבן שמעון בן גמליאל מעשה בצידון באחד שאמר לאשתו הרי זה גטף על מנת שתתני לי אצטליתי ואבדה אצטליתו ואמרו חכמים תתן לו את דמיה:

י הרי זה גטף על מנת שתשמשי את אבא על מנת שתניקי את בני כמה היא מניקתו שתי שנים רבי יהודה אומר שמונה עשר חודש מת הבן או שמת האב הרי זה גטף הרי זה גטף על מנת שתשמשי את אבא שתי שנים על מנת שתניקי את בני שתי שנים מת הבן (או שמת האב) או שאמר האב אי אפשי שתשמשי שלא בהקפדה אינו גטף רבן שמעון בן גמליאל אומר כזה גטף כלל אמר רבן שמעון בן גמליאל כל עכבה שאינה הימנה הרי זה גטף:

י הרי זה גטף אם לא באתי מכאן עד שלשים יום והיה הולך מיהודה לגליל הגיע לאנטיפטרס וחזר בטל תנאו הרי זה גטף אם לא באתי מכאן עד שלשים יום והיה הולך מגליל ליהודה והגיע לכפר עותנאי וחזר בטל תנאו הרי זה גטף אם לא באתי מכאן עד שלשים יום והיה הולך למדינת הים והגיע לעכו וחזר בטל תנאו הרי זה גטף:

זֶה גִּטָּךְ כָּל זְמַן שְׁאֵעָבֹר מִכְּנֻגְד פְּנִיךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם הִיא הוֹלֶךְ וּבֹא הוֹלֶךְ וּבֹא הוֹאִיל וְלֹא נִתְיַחַד עִמָּה הֲרִי זֶה גִּט:

ח הֲרִי זֶה גִּטָּךְ אִם לֹא בָאתִי מִכָּאן וְעַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וּמֵת בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ אֵינוֹ גִּט הֲרִי זֶה גִּטָּךְ מֵעַכְשָׁיו אִם לֹא בָאתִי מִכָּאן וְעַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וּמֵת בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ הֲרִי זֶה גִּט:

ט אִם לֹא בָאתִי מִכָּאן עַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ כָּתְבוּ וּתְנוּ גִט לְאִשְׁתִּי כָּתְבוּ גִט בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וְנָתַנּוּ לְאַחֵר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ אֵינוֹ גִּט כָּתְבוּ וּתְנוּ גִט לְאִשְׁתִּי אִם לֹא בָאתִי מִכָּאן עַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ כָּתְבוּ בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וְנָתַנּוּ לְאַחֵר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ אֵינוֹ גִּט רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר כֵּזֶה גִּט כָּתְבוּ בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וְנָתַנּוּ לְאַחֵר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וּמֵת אִם הִגִּט קֹדֶם לְמִיתָה הֲרִי זֶה גִּט וְאִם מִיתָה קֹדֶם לְגִט אֵינוֹ גִּט וְאִם אֵין יָדוּעַ זֶה הִיא שְׁאֵמְרוּ מְגוּרָשֶׁת וְאֵינָה מְגוּרָשֶׁת:

פרק ח

הַזֹּרֵק גֵּט לְאִשְׁתּוֹ וְהָיָא בְּתוּךְ בֵּיתָהּ אִם בְּתוּךְ חֲצָרָהּ
הָרִי זֶה מְגוּרְשֶׁת זֶרֶק לָהּ בְּתוּךְ בֵּיתוֹ אִם בְּתוּךְ
חֲצָרוֹ אֲפִילוּ הוּא עָמָה בְּמִטָּה אֵינָה מְגוּרְשֶׁת לְתוּךְ
חִיקָה אִם לְתוּךְ קִלְתָּהּ הָרִי זֶה מְגוּרְשֶׁת:

ב אָמַר לָהּ כְּנָסִי שְׂטֵר חוּב זֶה אִם שְׁמַצָּאתוֹ מֵאֲחוּרָיו
קוֹרְאָה וְהָרִי הוּא גְטָה אֵינוֹ גֵּט עַד שִׁיאֲמַר לָהּ הָא גִּטִּי
נָתַן בִּידָה וְהָיָא יִשְׁנָה נְעוּרָה קוֹרְאָה וְהָרִי הוּא גְטָה אֵינוֹ
גֵּט עַד שִׁיאֲמַר לָהּ הָא גִּטִּי הֵיטָה עוֹמֶדֶת בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּים
וְזָרְקוּ לָהּ קְרוֹב לָהּ מְגוּרְשֶׁת קְרוֹב לוֹ אֵינָה מְגוּרְשֶׁת
מִחֲצָה עַל מִחֲצָה מְגוּרְשֶׁת וְאֵינָה מְגוּרְשֶׁת:

ג וְכֵן לְעֵנִין קְדוּשִׁין וְכֵן לְעֵנִין הַחוּב אָמַר לוֹ בְּעַל חוּבוֹ
זֶרֶק לִי חוּבִי וְזָרְקוּ לוֹ קְרוֹב לַמְלוּהָ זָכָה הַלּוּהָ קְרוֹב
לַלּוּהָ הַלּוּהָ חֵיִב מִחֲצָה עַל מִחֲצָה שְׁנֵיהֶם יִחְלֹקוּ הֵיטָה
עוֹמֶדֶת עַל רֹאשׁ הַגֶּג וְזָרְקוּ לָהּ כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ לְאֲוִיר הַגֶּג
הָרִי זֶה מְגוּרְשֶׁת הוּא מְלַמֵּעַלָּה וְהָיָא מְלַמֵּטָה וְזָרְקוּ לָהּ
כִּיּוֹן שֶׁיֵּצֵא מִרִשּׁוֹת הַגֶּג נִמְחַק אִם נִשְׂרַף הָרִי זֶה מְגוּרְשֶׁת:

ד בֵּית שְׁמָאִי אוֹמְרִים פּוֹטֵר אָדָם אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט יִשְׁן
וּבֵית הֵלֵל אוֹסְרִין וְאִיזְהוּ גֵט יִשְׁן כָּל שְׁנֵתִיחַד עָמָה אַחֵר
שֶׁכָּתְבוּ לָהּ:

ה כתב לשום מלכות שאינה הוגנת. לשום מלכות מדי. לשום מלכות יון. לבגן הבית. לחרבן הבית. היה במזרח וכתב במערב. במערב וכתב במזרח. תצא מזה ומזה. וצריכה גט מזה ומזה. ואין לה לא כתובה. ולא פירות. ולא מזונות. ולא בלאות. לא על זה ולא על זה. אם גטלה מזה ומזה תחזיר. והולד ממזר מזה ומזה. ולא זה וזה מטמאין לה. ולא זה וזה זכאין. לא במציאתה ולא במעשה ידיה. ולא בהפרת נדריה. היתה בת ישראל נפסלת מן הכהנה. בת לוי מן המעשר. בת כהן מן התרומה. ואין יורשיו של זה ויורשיו של זה. יורשין כתובתה. ואם מתו. אחיו של זה ואחיו של זה. חולצין ולא מיבמין. שנה שמו ושמה. שם עירו ושם עירה. תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה:

י כל העריות שאמרו צרותיהן מותרות. הלכו הצרות האלו ונשאו. ונמצאו אלו אילוניות תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה:

י הכונס את יבמתו. והלכה צרתה ונשאת לאחר. ונמצאת זאת שהיא אילונית. תצא מזה ומזה. וכל הדרכים האלו בה:

ח כתב סופר גט לאיש ושובר לאשה. וטעה ונתן גט לאשה ושובר לאיש. ונתנו זה לזה. ולאחר זמן הרי הגט יוצא מיד האיש. ושובר מיד האשה. תצא מזה ומזה. וכל

הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בָּהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִם לְאַלְתֵּר יֵצֵא
 אֵין זֶה גֵּט. וְאִם לְאַחֵר זָמַן יֵצֵא. הֲרִי זֶה גֵּט. לֹא כָּל הַיָּמֵנוּ
 מִן הָרֵאשׁוֹן לְאַבְדּוֹ זְכוּתוֹ שֶׁל שְׁנִי. כָּתַב לְגֶרֶשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ
 וְנִמְלַךְ. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים פְּסָלָהּ מִן הַכֹּהֲנָה. וּבֵית הַלֵּל
 אוֹמְרִים אֵף עַל פִּי שֶׁנִּתְּנוּ לָהּ עַל תְּנָאִי. וְלֹא נַעֲשֶׂה הַתְּנָאִי
 לֹא פְסָלָהּ מִן הַכֹּהֲנָה:

^ט הַמְּגֵרֶשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ. וְלָנָה עֲמוֹ בְּפִנְדָּקִי. בֵּית שְׁמַאי
 אוֹמְרִים אֵינָה צְרִיכָה הַיָּמֵנוּ גֵּט שְׁנִי. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים
 צְרִיכָה הַיָּמֵנוּ גֵּט שְׁנִי. אֵימָתִי בְּזָמַן שֶׁנִּתְּגַרְשָׁה מִן
 הַנְּשׁוּאִין. וּמוֹדִים בְּנִתְּגַרְשָׁה מִן הָאִירוּסִין שְׁאֵינָה צְרִיכָה
 הַיָּמֵנוּ גֵּט שְׁנִי. מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָבוֹ גֵּט בָּהּ. כְּנֶסֶה בְּגֵט קֶרַח.
 תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה. וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בָּהּ:

^י גֵּט קֶרַח. הַכֹּל מִשְׁלִימִין עָלָיו. וְדַבְּרִי בֶן נָגַס. רַבִּי עֲקִיבָא
 אוֹמֵר אֵין מִשְׁלִימִין עָלָיו אֲלָא קְרוֹבִים הָרֵאשׁוֹן לְהַעֲדִיד
 בְּמָקוֹם אַחֵר. וְאֵיזְהוּ גֵט קֶרַח. כָּל שֶׁקִּשְׁרִיו מִרְבִּין מֵעֲדִיו:

פרק ט

הַמְגֵרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ. וְאָמַר לָהּ הֲרִי אֶת מִתְרַת לְכָל
 אָדָם אֲלֵא לְפִלּוֹנִי. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִתִּיר. וְחֲכָמִים
 אוֹסְרִין. בִּיצֵד יַעֲשֶׂה. יִטְלֶנּוּ הַיִּמָּנָה וַיַּחֲזֹר וַיִּתְּנֶנּוּ לָהּ.
 וַיֹּאמֶר לָהּ הֲרִי אֶת מִתְרַת לְכָל אָדָם. וְאִם כָּתְבוּ בְּתוֹכּוֹ.
 אֵף עַל פִּי שֶׁחָזַר וּמָחָקוּ פָּסוּל:

ב הֲרִי אֶת מִתְרַת לְכָל אָדָם. אֲלֵא לְאָבָא וּלְאָבִיד. לְאָחִי
 וּלְאָחִיד. לְעֶבֶד וּלְנִכְרִי. וּלְכָל מִי שֶׁאֵין לָהּ עָלָיו קְדוּשִׁין
 כָּשֶׁר. הֲרִי אֶת מִתְרַת לְכָל אָדָם. אֲלֵא אֶלְמָנָה לְכַהֵן גָּדוֹל.
 גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכַהֵן הַדְּיוּט. מִמְּזֵרָה וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל.
 בֵּת יִשְׂרָאֵל לְמִמְזֹר וּלְנִתִּין. וּלְכָל מִי שֶׁיֵּשׁ לָהּ עָלָיו קְדוּשִׁין.
 אֲפִילוּ בַּעֲבִירָה פָּסוּל:

ג גּוֹפּוֹ שֶׁל גֵּט. הֲרִי אֶת מִתְרַת לְכָל אָדָם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
 וְדִין דִּיהֵי לִיכִי מִנְאִי. סֵפֶר תְּרוּכִין וְאַגְרָת שְׁבוּקִין וְגֵט
 פְּטוּרִין. לְמַהֲדָּה לְהַתְנַסְכָּא לְכָל גִּבֵּר דְּתַצְבִּיין. גּוֹפּוֹ שֶׁל גֵּט
 שֶׁחָרוּר. הֲרִי אֶת בֶּן חוֹרִין. הֲרִי אֶת לְעֶצְמָד:

ד שְׁלֹשָׁה גִטִּין פְּסוּלִין. וְאִם נִשְׁאֵת הַיּוֹלֵד כָּשֶׁר. כָּתְבָהּ בְּכֶתֶב
 יָדוֹ וְאֵין עָלָיו עֵדִים. יֵשׁ עָלָיו עֵדִים וְאֵין בּוֹ זְמַן. יֵשׁ בּוֹ זְמַן
 וְאֵין בּוֹ אֲלֵא עַד אֶחָד. הֲרִי אֵלּוּ שְׁלֹשָׁה גִטִּין פְּסוּלִין. וְאִם
 נִשְׁאֵת הַיּוֹלֵד כָּשֶׁר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֵף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלָיו
 עֵדִים אֲלֵא שֶׁנִּתְּנָה לָהּ בְּפָנֶי עֵדִים כָּשֶׁר. וְגוֹבָה מִנְּכָסִים

מִשְׁעֲבָדִים שֶׁאֵין הָעֵדִים חֹתְמִין עַל הַגֵּט אֵלָא מִפְּנֵי תַקוּן
הָעוֹלָם:

ה' שְׁנִים שֶׁשָּׁלְחוּ שְׁנֵי גֵטִין שְׂוִין וְנִתְעַרְבוּ. נֹתֵן שְׁנֵיהֶם לְזוֹ
וְשְׁנֵיהֶם לְזוֹ. לְפִיכֹךְ אִם נֶאֱבַד אֶחָד מֵהֶן. הָרִי הַשְּׁנִי בְטִל.
חֻמְשָׁה שֶׁכָּתְבוּ כָּלֵל בְּתוֹךְ הַגֵּט. אִישׁ פְּלוֹנִי מְגֵרֵשׁ פְּלוֹנִית.
וּפְלוֹנִי פְּלוֹנִית וְהָעֵדִים מְלַמְטָה. כֵּלָן כְּשֶׁרִין. וְיִנָּתֵן לְכָל
אֶחָת וְאֶחָת. הִיא כְּתוּב טַפָּס לְכָל אֶחָת וְאֶחָת וְהָעֵדִים
מְלַמְטָה. אֵת שֶׁהָעֵדִים נִקְרִין עֲמוּ כָּשֶׁר:

י' שְׁנֵי גֵטִין שֶׁכָּתְבוּ זֶה בְּצַד זֶה. וְשְׁנֵי עֵדִים עֲבָרִים בָּאִים
מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה. וְשְׁנֵי עֵדִים יְוֹנִים בָּאִים מִתַּחַת זֶה
לְתַחַת זֶה. אֵת שֶׁהָעֵדִים הָרֵאשׁוֹנִים נִקְרָאִים עֲמוּ כָּשֶׁר.
עַד אֶחָד עֲבָרִי וְעַד אֶחָד יְוֹנִי. וְעַד אֶחָד עֲבָרִי וְעַד אֶחָד
יְוֹנִי. בָּאִין מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה שְׁנֵיהֶם פְּסוּלִין:

י' שִׁיר מְקַצֵּת הַגֵּט. וְכָתְבוּ בְּדֶף הַשְּׁנֵי וְהָעֵדִים מְלַמְטָה
כָּשֶׁר. חֲתָמוּ עֵדִים בְּרֹאשׁ הַדֶּף. מִן הַצֵּד וּמֵאַחֲרָיו. בְּגֵט
פָּשוּט פְּסוּל. הַקִּיף רֹאשׁוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד רֹאשׁוֹ שֶׁל זֶה.
וְהָעֵדִים בְּעֶמְצֵעַ שְׁנֵיהֶם פְּסוּלִים. סוּפוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד סוּפוֹ
שֶׁל זֶה. וְהָעֵדִים בְּאַמְצֵעַ אֵת שֶׁהָעֵדִים נִקְרִין עֲמוּ כָּשֶׁר.
רֹאשׁוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד סוּפוֹ שֶׁל זֶה. וְהָעֵדִים בְּאַמְצֵעַ. אֵת
שֶׁהָעֵדִים נִקְרִין בְּסוּפוֹ כָּשֶׁר:

ה' גֵּט שֶׁכָּתְבוּ עֲבָרִית וְעֵדִיו יְוֹנִית. יְוֹנִית וְעֵדִיו עֲבָרִית. עַד
אֶחָד עֲבָרִי וְעַד אֶחָד יְוֹנִי. כָּתַב סוּפֵר וְעַד. כָּשֶׁר. אִישׁ

פְּלוֹנִי עַד כָּשֶׁר בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי (עַד כָּשֶׁר אִישׁ פְּלוֹנִי
 בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי) וְלֹא כָּתַב עַד כָּשֶׁר וְכָךְ הָיוּ נִקְיֵי הַדַּעַת
 שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם עוֹשִׂין כָּתַב חֲנִיכָתוֹ וְחִנִּיכָתָהּ כָּשֶׁר גִּט
 מַעֲשֶׂה בְּיִשְׂרָאֵל כָּשֶׁר וּבִנְכָרִים פָּסוּל וּבִנְכָרִים חוֹבְטִין
 אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ עֲשֵׂה מָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים לָךְ וְכָשֶׁר:

^ט יֵצֵא שָׁמָּה בְּעִיר מְקַדְּשֶׁת הָרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת מְגוֹרֶשֶׁת
 הָרִי זֶה מְגוֹרֶשֶׁת וּבִלְבָד שְׁלֹא יִהְיֶה שָׁם אִמְתָּלָא אִיזוּ הִיא
 אִמְתָּלָא גֵרֵשׁ אִישׁ פְּלוֹנִי אֶת אִשְׁתּוֹ עַל תְּנָאִי זֶרֶק לָהּ
 קְדוּשָׁיָהּ סָפֵק קְרוֹב לָהּ סָפֵק קְרוֹב לוֹ זֶה הִיא אִמְתָּלָא:

^י בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים לֹא יִגְרֵשׁ אָדָם אֶת אִשְׁתּוֹ אֶלָּא
 אִם כֵּן מֵצֵא בָּהּ דְּבַר עֲרוּהָ שֶׁנֶּאֱמַר כִּי מֵצֵא בָּהּ עֲרוּת
 דְּבַר וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים אֶפִּילוּ הַקְדִּיחָהּ תְּבַשִּׁילוּ שֶׁנֶּאֱמַר
 כִּי מֵצֵא בָּהּ עֲרוּת דְּבַר רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר אֶפִּילוּ מֵצֵא
 אַחֲרֵת נָאָה הֵימָּנָה שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה אִם לֹא תִמָּצֵא חֵן
 בְּעֵינָיו: סליק

מסכת סוטה

פרק א

הַמִּקְנָא לְאַשְׁתּוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מִקְנָא לָהּ עַל פִּי שְׁנַיִם וּמִשְׁקָה עַל פִּי עַד אֶחָד אוֹ עַל פִּי עֶצְמוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר מִקְנָא לָהּ עַל פִּי שְׁנַיִם וּמִשְׁקָה עַל פִּי שְׁנַיִם:

^א בִּיצֵד מִקְנָא לָהּ אָמַר לָהּ בִּפְנֵי שְׁנַיִם אֶל תִּדְבְּרִי עִם אִישׁ פְּלוֹנִי וְדַבְּרָה עִמּוֹ עַדִּין הִיא מִתְּרַת לְבֵיתָהּ וּמִתְּרַת לְאֹכֹל בְּתֵרוּמָה נִכְנָסָה עִמּוֹ לְבֵית הַסֵּתֶר וְשִׁהֲתָה עִמּוֹ כְּדִי טְמֵאָה אֲסוּרָה לְבֵיתָהּ וְאֲסוּרָה לְאֹכֹל בְּתֵרוּמָה וְאִם מֵת חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתִּיבֶמֶת:

^ג וְאִלּוּ אֲסוּרוֹת מִלְּאֹכֹל בְּתֵרוּמָה הָאוֹמֶרֶת טְמֵאָה אֲנִי לָךְ וְשָׁבָאוּ עֲדִים שֶׁהִיא טְמֵאָה וְהָאוֹמֶרֶת אֲנִי שׁוֹתָהּ וְשִׁבְעָלָה אֵינּוּ רוֹצֶה לְהַשְׁקוֹתָהּ וְשִׁבְעָלָה בָּא עָלֶיהָ בְּדֶרֶךְ בִּיצֵד עוֹשָׂה לָהּ מוֹלִיכָה לְבֵית דִּין שֶׁבָּאוּתוֹ מְקוֹם וּמוֹסְרִין לוֹ שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים שָׁמָּה יָבֹא עָלֶיהָ בְּדֶרֶךְ רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בֶּעָלָה נֶאֱמַן עָלֶיהָ:

^ד הָיוּ מַעֲלִין אוֹתָהּ לְבֵית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִירוּשָׁלַיִם וּמֵאֵימִין עָלֶיהָ בְּדֶרֶךְ שְׁמֵאֵימִין עַל עַדִי נִפְשׁוֹת וְאוֹמְרִים לָהּ בְּתִי הִרְבָּה יֵין עוֹשָׂה הִרְבָּה שְׁחוֹק עוֹשָׂה הִרְבָּה יִלְדוֹת עוֹשָׂה הִרְבָּה שְׂכָנִים הִרְעִים עוֹשִׂים עָשִׂי לְשִׁמּוֹ הַגָּדוֹל שֶׁנִּכְתָּב

בְּקִדְשָׁהּ שֶׁלֹּא יִמָּחָה עַל הַמֵּים. וְאוֹמְרִים לְפָנֶיהָ דְּבָרִים
שֶׁאֵינָהּ כְּדִי לְשׁוּמְעָן. הִיא וְכָל מִשְׁפַּחַת בֵּית אָבִיהָ:

ה' אִם אָמְרָה טְמֵאָה אָנִי. שׁוֹבֶרֶת כְּתוּבָתָהּ וְיוֹצֵאתָ.
וְאִם אָמְרָה טְהוֹרָה אָנִי. מַעֲלִין אוֹתָהּ לְשַׁעַר הַמִּזְרָח.
שֶׁעַל פֶּתַח שַׁעַר נִקְנָז. שֶׁשָּׁם מְשַׁקֵּין אֶת הַסּוֹטוֹת.
וּמְטַהְרִין אֶת הַיּוֹלְדוֹת. וּמְטַהְרִין אֶת הַמַּצֹּרְעִים. וְכֵהֵן
אוֹחִז בְּבִגְדֶיהָ. אִם נִקְרָעוּ נִקְרָעוּ. וְאִם נִפְרָמוּ נִפְרָמוּ. עַד
שֶׁהוּא מְגַלָּה אֶת לְבָהּ. וְסוֹתֵר אֶת שַׁעְרָהּ. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר אִם הָיָה לְבָהּ נָאָה. לֹא הָיָה מְגִלָּהּ. וְאִם הָיָה שַׁעְרָהּ
נָאָה. לֹא הָיָה סוֹתֶרוֹ:

י' הֵיחָתָה מִכֶּסֶּה בְּלִבָּנִים. מִכֶּסֶּה בְּשַׁחֲזִירִים. הָיָה עָלֶיהָ
כָּלִי זָהָב וְקַטְלִיאוֹת. נִזְמִים וְטַבָּעוֹת. מַעֲבִירִם מִמֶּנָּה כְּדִי
לְנוֹלָה. וְאַחֵר כֶּךָ מִבִּיא חֶבֶל מִצָּרִי וְקוֹשֵׁר לְמַעֲלָה מִדֹּדֶיהָ.
וְכָל הָרוּצָה לְרֹאוֹת. בָּא לְרֹאוֹת חוּץ מִעֲבָדֶיהָ וְשִׁפְחוֹתֶיהָ.
מִפְּנֵי שֶׁלִּבָּהּ גָּס בָּהֶן. וְכָל הַנָּשִׁים מִתְּרוֹת לְרֹאוֹתָהּ.
שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּגְדְּלוּ כָּל הַנָּשִׁים וְלֹא תַעֲשִׂינָה כְּזִמְתִּכְנָה:

י' בַּמֶּדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד בָּהּ מוֹדֵדִין לוֹ. הִיא קִשְׁטָה אֶת
עַצְמָהּ לַעֲבִירָה. הַמָּקוֹם נוֹלָה. הִיא גִלְתָּה אֶת עַצְמָהּ
לַעֲבִירָה. הַמָּקוֹם גִּלָּה עָלֶיהָ. הִירָד הַתַּחֲלִילָה בַּעֲבִירָה
תַּחֲלָה. וְאַחֵר כֶּךָ הַבֶּטֶן. וְשֶׁאֵר כָּל הַגּוֹף לֹא פִלֵּט:

ח' שֶׁמִּשּׁוֹן הֵלֶךְ אַחֵר עֵינָיו. לְפִיכֶךָ נִקְרוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת עֵינָיו.
שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּאֲחִזּוּהוּ פְּלִשְׁתִּים וַיִּנְקְרוּ אֶת עֵינָיו. אֲבָשָׁלוּם

נִתְּנָאָה בְּשַׁעְרוֹ לְפִיכָךְ נִתְּלָה בְּשַׁעְרוֹ וּלְפִי שָׁבָא עַל
 עֶשֶׂר פְּלִגְשֵׁי אָבִיו לְפִיכָךְ נִתְּנוּ בּוֹ עֶשֶׂר לְנָבִיאוֹת שֶׁנֶּאֱמַר
 וַיִּסְבוּ עֶשְׂרֵה נְעָרִים נוֹשְׂאֵי כָּלִי יוֹאֵב וּלְפִי שָׁגֵב שְׁלֹשָׁה
 לְבָבוֹת לֵב אָבִיו וְלֵב בֵּית דִּין וְלֵב יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּגְנֹב
 אֲבִשְׁלוֹם אֶת לֵב אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל לְפִיכָךְ נִתְּקְעוּ בּוֹ שְׁלֹשָׁה
 שְׁבָטִים שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּקַּח שְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים בְּכַפּוֹ וַיִּתְּקֵם בָּלֵב
 אֲבִשְׁלוֹם:

ט וְכֵן לַעֲנִין הַטּוֹבָה מְרִים הַמְּתִינָה לְמֹשֶׁה שְׁעָה אַחַת
 שֶׁנֶּאֱמַר וַתִּתְּצֵב אַחוֹתָיו מֵרְחוֹק לְפִיכָךְ נִתְּעַכְּבוּ לָהּ
 יִשְׂרָאֵל שְׁבָעָה יָמִים בְּמִדְבָּר שֶׁנֶּאֱמַר וְהָעָם לֹא נָסַע עַד
 הָאֶסֶף מְרִים יוֹסֵף זָכָה לְקַבֹּר אֶת אָבִיו וְאַיִן בְּאַחֲיוֹ גְּדוֹל
 מִמֶּנּוּ שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעַל יוֹסֵף לְקַבֹּר אֶת אָבִיו וְגוֹמֵר וַיַּעַל עִמּוֹ
 גַּם רָכֵב וְגַם פָּרָשִׁים מִי לָנוּ גְּדוֹל מִיוֹסֵף שְׁלֹא נִתְּעַסֵּק
 בּוֹ אֱלָא מֹשֶׁה מֹשֶׁה זָכָה בְּעֲצָמוֹת יוֹסֵף וְאַיִן בְּיִשְׂרָאֵל
 גְּדוֹל מִמֶּנּוּ שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ מִי
 לָנוּ גְּדוֹל מִמֹּשֶׁה שְׁלֹא נִתְּעַסֵּק בּוֹ אֱלָא הַמָּקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר
 וַיִּקְבֹּר אוֹתוֹ בְּאֶגְיֵא לֹא עַל מֹשֶׁה בְּלִבָּד אָמְרוּ אֱלָא עַל
 כָּל הַצְּדִיקִים שֶׁנֶּאֱמַר וְהִלֵּךְ לִפְנֵיךְ צִדְקָךְ כְּבוֹד יי יֵאֲסַפְךָ:

פרק ב

הִיָּה מביא אֶת מִנְחָתָהּ בְּתוֹךְ כְּפִיפָה מִצָּרִית וְנוֹתְנָה
עַל יָדֶיהָ בְּדִי לִיגָעָה כָּל הַמִּנְחוֹת תַּחֲלָתָן וְסוֹפָן
בְּכָלִי שָׂרֵת וְזוֹ תַּחֲלָתָהּ בְּכַפִּיפָה מִצָּרִית וְסוֹפָהּ בְּכָלִי
שָׂרֵת כָּל הַמִּנְחוֹת טְעוֹנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה וְזוֹ אֵינָה טְעוֹנָה
לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה כָּל הַמִּנְחוֹת בָּאוֹת מִן הַחֲטִיץ וְזוֹ
בָּאָה מִן הַשְּׁעוּרִין מִנְחַת הָעֶמֶר אֲף עַל פִּי שֶׁבָּאָה מִן
הַשְּׁעוּרִין הִיא הֵיחָה בָּאָה גֶרֶשׁ וְזוֹ בָּאָה קֶמַח רֶבֶן
גְּמִלְיָאֵל אוֹמֵר כָּשֶׁם שֶׁמַּעֲשִׂיָּה מַעֲשֶׂה בְּהֶמָּה כֵּךְ קֶרְבָּנָה
מֵאֵכֶל בְּהֶמָּה:

^ב הִיָּה מביא פִּילִי שֶׁל חֶרֶס חֲדָשָׁה וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לֹזַג
מִמֶּיךָ מִן הַכִּיּוֹר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר רְבִיעִית כָּשֶׁם שֶׁמַּמַּעֲט
בְּכֶתֶב כֵּךְ מַמַּעֲט בַּמִּים נִכְנָס לְהִיכָל וּפְנָה לִימִינוֹ וּמִקּוֹם
הִיָּה שֵׁם אִמָּה עַל אִמָּה וְטַבְּלָא שֶׁל שִׁישׁ וְטַבְּעַת הֵיחָה
קְבוּעָה בָּהּ וּכְשֶׁהוּא מַגְבִּיָּהּ נוֹטֵל עֵפֶר מִתַּחֲתֶיהָ וְנוֹתֵן
כֵּדִי שִׁירָאָה עַל פְּנֵי הַמִּים שֶׁנֶּאֱמַר וּמִן הָעֶפֶר אֲשֶׁר יִהְיֶה
בְּקֶרֶקַע הַמִּשְׁכָּן יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן אֶל הַמִּים:

^ג בָּא לוֹ לְכַתּוֹב אֶת הַמְּגִלָּה מֵאִיזָה מְקוֹם הוּא כּוֹתֵב
מֵאֵם לֹא שָׁכַב אִישׁ וְגוֹמֵר וְאֵת כִּי שְׁטִית תַּחַת אִישׁ
וְגוֹמֵר וְאֵינוֹ כּוֹתֵב וְהַשְּׁבִיעַ הַכֹּהֵן אֶת הָאִשָּׁה וְכוֹתֵב יִתֵּן
יְיָ אוֹתָךְ לְאֵלָה וּלְשִׁבְעָה וּבָאוּ הַמִּים הַמְּאָרְרִים הָאֵלֶּה
בְּמַעֲיָד לְצָבוֹת בֶּטָן וּלְנִפִּיל יָרֵךְ וְאֵינוֹ כּוֹתֵב וְאִמָּרָה

הַאִשָּׁה אָמֵן. אָמֵן. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר לֹא הָיָה מִפְּסִיק. רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר כָּל עֲצָמוֹ אֵינוֹ כּוֹתֵב. אֲלֵא יִתֵּן יְיָ אוֹתָךְ לְאֵלֶּה
וּלְשִׁבְעָה וְגוֹמֵר. וּבָאוּ הַמֵּיִם הַמְּאָרְרִים הָאֵלֶּה בְּמַעֲיָד
וְגוֹמֵר. וְאֵינוֹ כּוֹתֵב וְאִמְרָה הַאִשָּׁה אָמֵן. אָמֵן:

ד' אֵינוֹ כּוֹתֵב לֹא עַל הַלּוּחַ. וְלֹא עַל הַנִּיר. וְלֹא עַל
הַדְּפִתָּרָא. אֲלֵא עַל הַמַּגְלָה. שֶׁנֶּאֱמַר בְּסִפְרִי. וְאֵינוֹ כּוֹתֵב
לֹא בְּקוֹמוֹס. וְלֹא בְּקִנְיָנוֹס. וְלֹא בְּכָל דְּבַר שְׂרוּשָׁם אֲלֵא
בְּדִיוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר וּמָחָה. כָּתֹב שִׁיכּוֹל לְהַמְּחֹת:

ה' עַל מָה הִיא אוֹמֶרֶת אָמֵן. אָמֵן. אָמֵן עַל הָאֵלֶּה. אָמֵן
עַל הַשְּׁבוּעָה. אָמֵן מֵאִישׁ זֶה. אָמֵן מֵאִישׁ אֲחֵר. אָמֵן שְׁלֹא
שְׁטִיתִי אֲרוּסָה וְנִשְׁוָאָה. וְשׁוֹמֶרֶת יָבָם וּכְנוּסָה. אָמֵן שְׁלֹא
נִטְמָאתִי. וְאִם נִטְמָאתִי יָבֹאוּ בִּי. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אָמֵן
שְׁלֹא נִטְמָאתִי. אָמֵן שְׁלֹא אֶטְמָא:

ו' הַכֹּל שְׁוִין שְׁאִין מִתְּנָה עִמָּה. לֹא עַל קוֹדֵם שֶׁתִּתְאַרֵס
וְלֹא מֵאַחֵר שֶׁתִּתְגַּרֵּשׁ. נִסְתָּרָה לְאַחֵר וְנִטְמָאת וְאַחֵר כֵּךְ
הַחֲזִירָה. לֹא הָיָה מִתְּנָה עִמָּה. זֶה הַכֹּל לְכָל שֶׁתִּבְעַל וְלֹא
תָהִא אֲסוּרָה לוֹ. לֹא הָיָה מִתְּנָה עִמָּה:

פרק ג

הָיָה נוֹטֵל אֶת מִנְחָתָהּ מִתּוֹךְ כְּפִיפָה מִצָּרִית וְנוֹתְנָה
לְתוֹךְ כָּלִי שָׂרֵת וְנוֹתְנָה עַל יָדֶיהָ וְכֵהֵן מְנִיחַ אֶת
יָדוֹ מִתַּחְתֶּיהָ וּמְנִיפָה:

^א הַנִּיף וְהַגִּישׁ קִמֵּץ וְהִקְטִיר וְהִשְׁאָר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים הָיָה
מִשְׁקָה וְאַחֵר כֶּךָ מִקְרִיב אֶת מִנְחָתָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר
מִקְרִיב אֶת מִנְחָתָה וְאַחֵר כֶּךָ הָיָה מִשְׁקָה שְׁנָאֹמֵר וְאַחֵר
יִשְׁקָה אֶת הָאִשָּׁה אֶת הַמֵּים אִם הִשְׁקָה וְאַחֵר כֶּךָ הַקְרִיב
אֶת מִנְחָתָה כְּשֶׁרָה:

^ב עַד שֶׁלֹּא נִמְחָקָה הַמְּגִלָּה אֲמַרָה אֵינִי שׁוֹטָה מְגֻלָּתָהּ
נִגְנָזָה וּמִנְחָתָהּ מִתְּפַזֶּרֶת עַל הַדֶּשֶׁן וְאִין מְגֻלָּתָה כְּשֶׁרָה
לְהִשְׁקוֹת בָּהּ שׁוֹטָה אַחֲרֵת נִמְחָקָה הַמְּגִלָּה וְאֲמַרָה
טְמֵאָה אֵינִי הַמֵּים נִשְׁפָּכִין וּמִנְחָתָהּ מִתְּפַזֶּרֶת (עַל הַדֶּשֶׁן).
נִמְחָקָה הַמְּגֻלָּה וְאֲמַרָה אֵינִי שׁוֹטָה מְעַרְעָרִין אוֹתָהּ
וּמִשְׁקִין אוֹתָהּ בְּעַל כְּרָחָה:

^ג אֵינָה מְסַפֶּקֶת לְשִׁתּוֹת עַד שֶׁפָּנְיָהּ מוֹרִיקוֹת וְעֵינֶיהָ
בוֹלְטוֹת וְהִיא מִתְּמַלְאָה גְּדִין וְהֵם אוֹמְרִים הוֹצִיאֶנָּה
(הוֹצִיאֶנָּה) שֶׁלֹּא תִטְמָא אֶת הָעֶזְרָה אִם יֵשׁ לָהּ זְכוּת
הֵיטָהּ תּוֹלָה לָּהּ יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שְׁנָה אַחַת יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה
שְׁתֵּי שָׁנִים יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שְׁלֹשׁ שָׁנִים מִכָּאן אָמַר בֶּן
עֲזַאי חֵיב אָדָם לִלְמַד אֶת בֵּיתוֹ תוֹרָה שְׂאֵם תִּשְׁתֶּה תִּדְעַ
שֶׁהַזְכוּת תּוֹלָה לָּהּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר כָּל הַמְּלָמֵד אֶת

בתו תורה. כאלו למדה תפלות. רבי יהושע אומר רוצה
אשה בקב ותפלות. מתשעה קבין ופרישות. הוא היה
אומר חסיד שוטה. ורשע ערום. ואשה פרושה. ומכות
פרושין. הרי אלו מכלי עולם:

ה רבי שמעון אומר אין זכות תולה במים המרים.
ואם אתה אומר הזכות תולה במים המאריים. מדה
אתה את המים בפני כל הנשים השותות. ומוציא אתה
שם רע. על הטהורות ששתו. שאומרים טמאות הן.
אלא שתלתה להן זכות. רבי אומר הזכות תולה במים
המאריים. אינה יולדת ואינה משבחת. אלא מתגונה
והולכת. לסוף היא מתה באותה מיתה:

י נטמאה מנחתה עד שלא קדשה בכלי. הרי היא ככל
המנחות ותפדה. ואם משקדשה בכלי. הרי היא ככל
המנחות ותשרף. ואלו שמנחותיהן נשרפות. האומרת
טמאה אני לך. ושבאו לה עדים שהיא טמאה. והאומרת
איני שותה. ושבבעלה אינו רוצה להשקותה. ושבבעלה בא
עליה בדרך. וכל הנשואות לכהנים. מנחותיהן נשרפות:

י בת ישראל שנשאת לכהן. מנחתה נשרפת. וכהנת
שנשאת לישראל. מנחתה נאכלת. מה בין כהן לכהנת.
מנחת כהנת נאכלת. ומנחת כהן אינה נאכלת. כהנת
מתחללת. ואין כהן מתחלל. כהנת מטמאה למתים. ואין

כֹּהֵן מִטָּמֵא לַמֵּתִים. כֹּהֵן אוֹכֵל בִּקְדָּשֵׁי קֳדָשִׁים. וְאִין כֹּהֵנֶת
אוֹכֶלֶת בִּקְדָּשֵׁי קֳדָשִׁים:

ח מה בין איש לאשה. האיש פורע ופורם. ואין האשה פורעת ופורמת. האיש מדיר את בנו בנזיר. ואין האשה מדרת את בנה בנזיר. האיש מגלח על נזירות אביו. ואין האשה מגלחת על נזירות אביה. האיש מוכר את בתו. ואין האשה מוכרת את בתה. האיש מקדש את בתו. ואין האשה מקדשת את בתה. האיש נסקל ערום. ואין האשה נסקלת ערומה. האיש נתלה. ואין האשה נתלית. האיש נמכר בגנבתו. ואין האשה נמכרת בגנבתה:

פרק ד

אֲרוּסָה וְשׁוֹמֶרֶת יָבֵם. לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתוּבָה.
שֶׁנֶּאֱמַר אֲשֶׁר תִּשָּׁטֵה אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁה.
פָּרַט לְאֲרוּסָה וְשׁוֹמֶרֶת יָבֵם. אֶלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל. גְּרוּשָׁה
וְחִלּוּצָה לְכֹהֵן הַדְּיוּט. מִמְּזֻרָת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל. וּבֵת
יִשְׂרָאֵל לְמִמְזֹר וּלְנִתְיָן. לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתוּבָה:

ב וְאֵלּוּ לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתוּבָה. הָאוֹמֶרֶת טְמֵאָה
אֲנִי (לָד). וְשָׁבְאוּ לָהּ עֲדִים שֶׁהִיא טְמֵאָה. וְהָאוֹמֶרֶת אֲנִי
שׁוֹתָה. וְשָׁבְעָלָה אִינוּ רוֹצֶה לְהִשְׁקוּתָהּ. וְשָׁבְעָלָה בָּא
עָלֶיהָ בַּדֶּרֶךְ. נוֹטֶלֶת כְּתוּבָתָהּ וְלֹא שׁוֹתָהּ. מֵתוּ בַּעֲלֶיהָ
עַד שֶׁלֹּא שָׁתוּ. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים נוֹטְלוֹת כְּתוּבָה וְלֹא

שׁוֹתוֹת. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת
בְּתוֹבָה:

^ג מֵעֲבֶרֶת חֲבִירוֹ וּמִיִּנְקַת חֲבִירוֹ. לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹטְלָה
בְּתוֹבָה. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יָכוֹל הוּא
לְהַפְרִישָׁהּ. וּלְהַחֲזִירָהּ לְאַחַר זְמַן. אִילוּגִית וְזִקְנָה וְשֹׁאִינָה
רְאוּיָה לִלְדוֹ. לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת בְּתוֹבָה. רַבִּי אֶלְעָזָר
אוֹמֵר יָכוֹל הוּא לִישָׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת. וּלְפָרוֹת וּלְרַבּוֹת
הֵימָנָה. וּשְׂאֵר כָּל הַנָּשִׁים אוֹ שׁוֹתוֹת אוֹ לֹא נוֹטְלוֹת
בְּתוֹבָה:

^ד אִשֶּׁת כַּהֵן שׁוֹתָה. וּמִתְּרַת לְבַעֲלָהּ. אִשֶּׁת סָרִיס שׁוֹתָה.
עַל יְדֵי כָּל הָעֲרִיּוֹת מְקַנֵּין. חוּץ מִן הַקָּטָן. וּמִמֵּי שֹׁאִינֹו אִישׁ:
^ה וְאֵלּוּ שְׁבִית דִּין מְקַנֵּין לָהֶן. מִי שֶׁנִּתְחַרֵּשׁ בַּעֲלָהּ. אוֹ
נִשְׁתַּטָּה. אוֹ שֶׁהָיָה חָבוּשׁ בְּבֵית הָאֶסְוָרִין. לֹא לְהִשְׁקוּתָהּ
אָמְרוּ אֶלָּא לְפֻסְלָהּ מִכְּתוּבָתָהּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֵף
לְהִשְׁקוּתָהּ. לְכַשְׂיֵצֵא בַּעֲלָהּ מִבֵּית הָאֶסְוָרִין יִשְׁקָנָה:

פרק ה

כֵּשֶׁם שֶׁהַמִּים בּוֹדְקִין אוֹתָהּ כֵּךְ הַמִּים בּוֹדְקִין אוֹתוֹ.
 שְׁנֵאֲמַר וּבָאוּ וּבָאוּ כֵּשֶׁם שֶׁאֲסוּרָה לִבְעַל כֵּךְ
 אֲסוּרָה לִבְעוּל. שְׁנֵאֲמַר נִטְמְאָה וְנִטְמְאָה דְּבָרֵי רַבִּי
 עֲקִיבָא. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ כֵּךְ הִיא דּוֹרֵשׁ זִכְרָה בֶּן הַקָּצֵב.
 רַבִּי אוֹמֵר שְׁנֵי פְעָמִים הָאֲמוּרִים בִּפְרָשָׁה אִם נִטְמְאָה
 נִטְמְאָה אֶחָד לִבְעַל וְאֶחָד לִבְעוּל:

בּו בִּיּוֹם דָּרֵשׁ רַבִּי עֲקִיבָא וְכָל כָּלִי חָרֵשׁ אֲשֶׁר יָפוּל
 מֵהֶם אֶל תּוֹכוֹ. כָּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא אֵינוֹ אוֹמֵר טָמֵא.
 אֶלָּא יִטְמָא לְטָמֵא אֲחֵרִים לִמַּד עַל כֵּכָר שְׁנֵי שְׁמִטָּמָא
 אֶת הַשְּׁלִישִׁי. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִי יִגְלֶה עֶפֶר מֵעֵינָיִךְ רֶבֶן
 יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי שֶׁהֵיטָּת אוֹמֵר עֲתִיד דּוֹר אַחֵר לְטִהַר כֵּכָר
 שְׁלִישִׁי שְׁאִין לוֹ מִקְרָא מִן הַתּוֹרָה שֶׁהוּא טָמֵא וְהִלָּא
 עֲקִיבָא תִלְמִידָד מִבֵּיא לוֹ מִקְרָא מִן הַתּוֹרָה שֶׁהוּא טָמֵא.
 שְׁנֵאֲמַר כָּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא:

גּו בִּיּוֹם דָּרֵשׁ רַבִּי עֲקִיבָא וּמִדּוֹתֶם מַחוּץ לָעִיר אֶת
 פֶּאֶת קִדְמָה אֲלֵפִים בָּאֲמָה וְגוֹמֵר. וּמִקְרָא אַחֵר אוֹמֵר
 מִקִּיר הָעִיר וְחוּצָה אֶלֶף אֲמָה סָבִיב. אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר
 אֶלֶף אֲמָה שֶׁכֶּבֶר נֶאֱמַר אֲלֵפִים אֲמָה. וְאִי אֶפְשָׁר לוֹמַר
 אֲלֵפִים אֲמָה שֶׁכֶּבֶר נֶאֱמַר אֶלֶף אֲמָה. הָא כֵּיצֵד. אֶלֶף
 אֲמָה מִגֶּרֶשׁ וְאֲלֵפִים אֲמָה תְּחוּם שַׁבָּת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּנוֹ

שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר. אֶלֶף אִמָּה מִגֶּרֶשׁ. וְאַלְפִים
אִמָּה שְׂדוֹת וּכְרָמִים:

ד' בּוֹ בַּיּוֹם דָּרַשׁ רַבִּי עֲקִיבָא אֲזִי יֵשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵי יִיאָמְרוּ לֵאמֹר. שְׂאִין תִּלְמוּד לֹמֵד
לֵאמֹר. וּמָה תִּלְמוּד לֹמֵר לֵאמֹר. מְלָמֵד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל
עוֹנִין אַחֲרָיו שֶׁל מֹשֶׁה עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר. כְּקוֹרְאִין אֶת
הַהֵלֵל. אֲשִׁירָה לֵי כִי גָאָה גָאָה. לְכֹךְ נֶאֱמַר לֵאמֹר. רַבִּי
נִחְמֶיהָ אוֹמֵר כְּקוֹרְאִין אֶת שְׁמֵעַ. וְלֹא כְּקוֹרְאִין אֶת הַהֵלֵל:

ה' בּוֹ בַּיּוֹם דָּרַשׁ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן הוֹרְקָנוֹס לֹא עָבַד אֵיזוֹב אֶת
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלֵא מֵאַהֲבָה. שְׁנֵאֲמַר הֵן יִקְטִלֵנִי לוֹ
אֵיחֹל. וְעַדִּין הַדָּבָר שָׁקוּל. לוֹ אֲנִי מְצַפֶּה. אוֹ אֲנִי מְצַפֶּה.
תִּלְמוּד לֹמֵר עַד אֲגֻעַ לֹא אֶסִּיר תּוֹמָתִי מִמֶּנִּי. מְלָמֵד
שְׁמֵאֲהָבָה עָשָׂה. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִי יִגְלֶה עֲפָר מֵעֵינַיִךְ
רִבֵּן יוֹחֲנָן בֶּן זִפְאִי. שֶׁהֵייתָ דוֹרֵשׁ כָּל יָמֶיךָ שְׁלֹא עָבַד
אֵיזוֹב אֶת הַמָּקוֹם אֲלֵא מִירָאָה. שְׁנֵאֲמַר אִישׁ תָּם וַיֵּשֶׁר
יֵרָא אֱלֹהִים וְסָר מֵרַע. וְהֵלֵא יְהוֹשֻׁעַ תִּלְמִיד תִּלְמִידֶךָ לִמַּד
שְׁמֵאֲהָבָה עָשָׂה:

פרק ו

מִי שֶׁקָּנָא לְאִשְׁתּוֹ וְנִסְתָּרָהּ אֶפִּילוֹ שָׁמַע מֵעוֹף הַפּוֹרֶחַ.
יֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
אוֹמֵר עַד שִׁישְׂאוּ וְיִתְּנוּ בָּהּ מוֹזְרוֹת בִּלְבָנָה:

^ב אָמַר עַד אֶחָד אָנִי רְאִיתִיהָ שְׁנִטְמַאת לֹא הָיְתָה שׁוֹתָה.
וְלֹא עוֹד אֶלָּא אֶפִּילוֹ עֶבֶד אֶפִּילוֹ שִׁפְחָה הָרִי אֵלּוּ נְאֻמִּין
אֶף לְפוֹסְלָה מִכְּתוּבָתָהּ חֲמוּתָה וְצָרְתָה וּבִמְתָּה וּבֵת
בְּעָלָה הָרִי אֵלּוּ נְאֻמִּנוֹת וְלֹא לְפוֹסְלָה מִכְּתוּבָתָה אֶלָּא
שֶׁלֹּא תִשְׁתָּה:

^ג שֶׁהָיָה בְּדִין וּמָה אִם עֵדוֹת רֵאשׁוֹנָה שְׂאִין אוֹסְרֶתָה
אֶסּוּר עוֹלָם אֵינָה מִתְקַיֶּמֶת בְּפָחוֹת מִשְׁנַיִם עֵדוֹת
אַחֲרוֹנָה שְׂאוֹסְרֶתָה אֶסּוּר עוֹלָם אֵינּוּ דִּין שֶׁלֹּא תִתְקַיֵּם
בְּפָחוֹת מִשְׁנַיִם תִּלְמוּד לֹמֵר וְעַד אֵין בָּהּ כָּל עֵדוֹת שִׁישׁ
בָּהּ קָל וְחֹמֶר לְעֵדוֹת הָרֵאשׁוֹנָה מֵעֵתָהּ וּמָה אִם עֵדוֹת
אַחֲרוֹנָה שְׂאוֹסְרֶתָה אֶסּוּר עוֹלָם הָרִי הִיא מִתְקַיֶּמֶת
בְּעַד אֶחָד עֵדוֹת הָרֵאשׁוֹנָה שְׂאִין אוֹסְרֶתָה אֶסּוּר עוֹלָם
אֵינּוּ דִּין שֶׁתִּתְקַיֵּם בְּעַד אֶחָד תִּלְמוּד לֹמֵר כִּי מִצָּא בָּהּ
עֲרוֹת דְּבָר וּלְהֵלֵךְ הוּא אוֹמֵר עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים יָקוּם דְּבָר.
מָה דְּבָר הָאֶמּוּר לְהֵלֵךְ עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אֶף כָּאֵן עַל פִּי
שְׁנַיִם עֵדִים:

^ד עַד אוֹמֵר נְטִמַּאת וְעַד אוֹמֵר לֹא נְטִמַּאת אִשָּׁה אוֹמֶרֶת
נְטִמַּאת וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת לֹא נְטִמַּאת הָיְתָה שׁוֹתָה אֶחָד

אומר נטמאת ושנים אומרים לא נטמאת היתה שוטה.
שנים אומרים נטמאת ואחד אומר לא נטמאת לא
היתה שוטה:

פרק ז

אֵלּוּ נֶאֱמְרִין בְּכָל לִשׁוֹן פְּרִשְׁת סוּטָה וּדְוֵי מַעֲשֶׂה.
קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן וּשְׁבוּעַת
הַעֲדוּת וּשְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן:

^א וְאֵלּוּ נֶאֱמְרִין בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ מִקְרָא בְּכוּרִים וְחִלְצָה.
בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת בִּרְכַּת כֹּהֲנִים וּבְרָכוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל וּפְרִשְׁת
הַמִּלֵּךְ וּפְרִשְׁת עֲגֻלָּה עֲרוּפָה וּמִשׁוּחַ מִלְחָמָה בְּשָׁעָה
שֶׁמַּדְבֵּר אֶל הָעָם:

^ב מִקְרָא בְּכוּרִים כֵּיצַד וְעֲנִית וְאִמְרַת לִפְנֵי יי אֱלֹהֵיךְ.
וְלִהְלֹךְ הוּא אֹמֵר וְעָנּוּ הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ מָה (עֲנִיָּה הָאֲמוּרָה)
לִהְלֹךְ בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ אִם כָּאֵן בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ:

^ג חִלְצָה כֵּיצַד וְעֲנִיתָ וְאִמְרָה וְלִהְלֹךְ הוּא אֹמֵר וְעָנּוּ
הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ מָה עֲנִיָּה הָאֲמוּרָה לִהְלֹךְ בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.
אִם כָּאֵן בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר וְעֲנִיתָ וְאִמְרָה
כִּכָּה עַד שֶׁתֹּאמַר בְּלִשׁוֹן הַזֶּה:

^ד בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת כֵּיצַד כִּיּוֹן שֶׁעֲבָרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיַּרְדֵּן
וּבָאוּ אֶל הַר גְּרָזִים וְאֶל הַר עֵיבֵל שֶׁבְּשִׁמְרוֹן שֶׁבְּצֵד שְׁכָם.
שֶׁבְּאַצֵּל אֱלֹוֵנִי מוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר הֲלֹא הִמָּה בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן

וְגוֹמֵר. וְלֵהֲלֹךְ הוּא אוֹמֵר וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בְּאַרְצָךְ עַד מְקוֹם שָׂכָם. עַד אֵלּוֹן מוֹרָה. מָה אֵלּוֹן מוֹרָה הָאֲמוֹר לְהֵלֵךְ שָׂכָם. אִף אֵלּוֹן מוֹרָה הָאֲמוֹר כָּאֵן שָׂכָם. שְׂשָׁה שְׂבָטִים עָלוּ לְרֹאשׁ הַר גְּרָזִים. וְשְׂשָׁה שְׂבָטִים עָלוּ לְרֹאשׁ הַר עֵיבֵל. וְהַכְּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהָאֲרֹזִים עוֹמְדִים לְמִטָּה בְּאֲמָצֵעַ. הַכְּהֲנִים מְקִיפִין אֶת הָאֲרֹזִים. וְהַלְוִיִּם אֶת הַכְּהֲנִים. וְכָל יִשְׂרָאֵל מִכָּאֵן וּמִכָּאֵן. שְׁנֵאֲמַר וְכָל יִשְׂרָאֵל וְזִקְנָיו וְשׁוֹטְרָיו וְשׁוֹפְטָיו עוֹמְדִים מִזֶּה וּמִזֶּה לְאֲרֹזִים וְגוֹמֵר. הִפְכוּ פְּנֵיהֶם כָּלִפִּי הַר גְּרָזִים. וּפְתַחוּ בִּבְרָכָה בְּרוּךְ הָאֵישׁ אֲשֶׁר לֹא יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמִסְכָּה. וְאֵלּוֹ וְאֵלּוֹ עוֹנִין אִמֵּן. הִפְכוּ פְּנֵיהֶם כָּלִפִּי הַר עֵיבֵל. וּפְתַחוּ בִּקְלָלָה אֲרוּר הָאֵישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמִסְכָּה. וְאֵלּוֹ וְאֵלּוֹ עוֹנִין אִמֵּן. עַד שְׁגוֹמְרִים בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת. וְאַחֵר כֵּךְ הִבִּיאוּ אֶת הָאֲבָנִים. וּבָנוּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְסִדּוּהוּ בְּסִיד. וּכְתָבוּ עָלָיו אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה בְּשִׁבְעִים לָשׁוֹן. שְׁנֵאֲמַר בְּאֵר הַיֵּטֵב. וְנִטְלוּ אֶת הָאֲבָנִים וּבָאוּ וְלָנוּ בַּמָּקוֹמִין:

י בְּרֶכֶת כְּהֲנִים כִּי־צַד. בַּמִּדִּינָה אוֹמְרִים אוֹתָהּ שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת. וּבַמִּקְדָּשׁ בְּרָכָה אַחַת. בַּמִּקְדָּשׁ אוֹמֵר אֶת הַשֵּׁם כְּכֹתְבוֹ. וּבַמִּדִּינָה בְּכַנּוּיָו. בַּמִּדִּינָה כְּהֲנִים נוֹשְׂאִים אֶת יְדֵיהֶן כְּנֶגֶד כְּתִפֵּיהֶן. וּבַמִּקְדָּשׁ עַל גְּבִי רֹאשֵׁיהֶן. חוּץ מִכֶּהֱן גָּדוֹל שְׂאִינוּ מַגְבִּיָּה אֶת יָדָיו לְמַעַלָּה מִן הָעֵץ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִף כֶּהֱן גָּדוֹל מַגְבִּיָּה אֶת יָדָיו לְמַעַלָּה מִן הָעֵץ. שְׁנֵאֲמַר וַיֵּשֶׂא אֶהֱרֹן אֶת יָדָיו אֶל הָעָם וַיְבָרֶכֶם:

י ברכות כהן גדול ביצד. חזן הכנסת נוטל ספר תורה ונותנו לראש הכנסת. וראש הכנסת נותנו לסגן. והסגן נותנו לכהן גדול. וכהן גדול עומד ומקבל (וקורא עומד). וקורא אחרי מות ואף בעשור. וגולל את התורה. ומניחה בחיקו. ואומר יותר ממה שקריתי לפניכם כתוב כאן. ובעשור שבחומש הפקדים קורא על פה. ומברך עליה שמנה ברכות. על התורה. ועל העבודה. ועל ההודיה. ועל מחילת העון. ועל המקדש. ועל ישראל. ועל הכהנים. ועל שאר התפלה:

ח פירשת המלך ביצד. מוצאי יום טוב הראשון של חג בשמיני במוצאי שביעית. עושין לו בימה של עץ בעזרה. והוא יושב עליה. שנאמר מקץ שבע שנים במועד וגומר. חזן הכנסת נוטל ספר תורה. ונותנו לראש הכנסת. וראש הכנסת נותנו לסגן. והסגן (נותנו) לכהן גדול. וכהן גדול נותנו למלך. והמלך עומד ומקבל וקורא יושב. אגריפס המלך עמד וקבל. וקרא עומד ושבחוהו חכמים. וכשהגיע ללא תוכל לתת עליך איש נכרי. זלגו עיניו דמעות. אמרו לו אל תתירא אגריפס. אחינו אתה. אחינו אתה. (אחינו אתה). וקורא מתחלת אלה הדברים עד שמע. ושמע והיה אם שמע. עשר תעשר. כי תכלה לעשר. ופירשת המלך. וברכות וקללות. עד שגומר כל הפרשה. ברכות שכהן גדול מברך אותן. המלך מברך אותן. אלא שנותן של רגלים. תחת מחילת העון:

פרק ח

מְשֻׁנַּח מִלְחָמָה בְּשָׁעָה שֶׁמְדַבֵּר אֶל הָעָם בְּלִשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ הִיא מְדַבֵּר. שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה בְּקִרְבְּכֶם אֶל
הַמִּלְחָמָה. וְנִגַּשׁ הַכֹּהֵן. זֶה כֹּהֵן מְשֻׁנַּח מִלְחָמָה. וְדַבֵּר אֶל
הָעָם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְאָמַר עֲלֵיהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגוֹמֵר.
עַל אוֹיְבֵיכֶם וְלֹא עַל אֲחֵיכֶם. לֹא יְהוּדָה עַל שְׁמַעוֹן.
וְלֹא שְׁמַעוֹן עַל בְּנִימִין. שְׁאֵם תִּפְּלוּ בִידֵם יִרְחֲמוּ עֲלֵיכֶם.
כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּקְוּמוּ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת וַיַּחֲזִיקוּ
בַשְּׂבִיָּה וְכָל מַעֲרֻמֵּיהֶם הִלְבִּישׁוּ מִן הַשָּׁלָל. וַיִּלְבִּישׁוּם
וַיַּגִּיעִלוּם וַיֹּאכִילוּם וַיִּשְׁקוּם וַיְסַכּוּם וַיַּנְהִילוּם בַּחֲמוּרִים
לְכָל כּוֹשֵׁל. וַיָּבִיאוּם יְרִיחוֹ עִיר הַתְּמָרִים אֲצֵל אֲחֵיהֶם.
וַיָּשׁוּבוּ שׁוֹמְרוֹן. עַל אוֹיְבֵיכֶם אַתֶּם הוֹלְכִים שְׁאֵם תִּפְּלוּ
בִידֵם אֵין מִרְחָמִים עֲלֵיכֶם. אֵל יֵרֶךְ לְבַבְכֶם. אֵל תִּירָאוּ
וְאֵל תַּחֲפוּזוּ וְגוֹמֵר. אֵל יֵרֶךְ לְבַבְכֶם. מִפְּנֵי צִהְלַת סוֹסִים.
וְצִחְצִיחַ תְּרֻבוֹת. אֵל תִּירָאוּ מִפְּנֵי הַגִּפְתַּת תְּרִיסִין. וְשִׁפְעַת
הַקִּלְגָּסִין. אֵל תַּחֲפוּזוּ. מִקּוֹל הַקֶּרְנוֹת. אֵל תַּעֲרֹצוּ. מִפְּנֵי קוֹל
צִוְחוֹת. כִּי יִי אֱלֹהֵיכֶם הַהוֹלֵךְ עִמָּכֶם. הֵן בָּאִין בְּנִצְחוֹנוֹ שֶׁל
בָּשָׂר וְדָם. וְאַתֶּם בָּאִים בְּנִצְחוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם. פְּלִשְׁתִּים בָּאוּ
בְּנִצְחוֹנוֹ שֶׁל גְּלִית. מָה הָיָה סוּפוֹ לְסוּף נָפַל בַּחֲרָב (וְהֵם)
נָפְלוּ עִמּוֹ. בְּנֵי עֵמּוֹן בָּאוּ בְּנִצְחוֹנוֹ שֶׁל שׁוּבָד. מָה הָיָה סוּפוֹ
לְסוּף נָפַל בַּחֲרָב. וְהֵם נָפְלוּ עִמּוֹ. (אָבֵל) אַתֶּם אֵי אַתֶּם
כֵּן. כִּי יִי אֱלֹהֵיכֶם הַהוֹלֵךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֵם לָכֶם וְגוֹמֵר. זֶה
מַחֲנֶה הָאָרוֹן:

ב ודברו השוטרים אל העם לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישוב לביתו וגומר אחד הבונה בית התבן בית הבקר בית העצים בית האוצרות אחד הבונה ואחד הלוקח ואחד היורש ואחד שנתן לו מתנה ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו וגומר אחד הנוטע הכרם ואחד הנוטע חמשת אילני מאכל ואפילו מחמשת מינין אחד הנוטע ואחד המבריך ואחד המרכיב ואחד הלוקח ואחד היורש ואחד שנתן לו מתנה ומי האיש אשר ארש אשה וגומר אחד המאיר את הבתולה ואחד המאיר את האלמנה אפילו שומרת יבם ואפילו שמע שמת אחיו במלחמה חוזר ובא לו כל אלו שומעים דברי כהן מעורכי המלחמה וחוזרין ומספיקין מים ומזון ומתקנין את הדרכים:

ג ואלו שאינן חוזרין הבונה בית שער אכסדרה ומרפסת הנוטע ארבעה אילני מאכל וחמשה אילני סרק המחזיר את גרושתו אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתיין לא היה חוזר רבי יהודה אומר אף הבונה בית על מכוננו לא היה חוזר רבי אליעזר אומר אף הבונה בית לבנים בשרון לא היה חוזר:

ד ואלו שאין זזין ממקומן בנה בית וחנכו נטע כרם וחללו הנזשא את ארוסתו הכונס את יבמתו שנאמר נקי יהיה לביתו שנה אחת לביתו זה ביתו יהיה זה

כִּרְמוֹ. וְשִׁמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ. זוֹ אִשְׁתּוֹ. אֲשֶׁר לָקַח לְהִבְיֹא
אֶת יְבִמְתּוֹ. אֵינָן מִסְפִּיקִין (לָהֶם) מִים וּמִזֶּזֶן. וְאֵינָן מִתְקַנְנִין
אֶת הַדִּרְכִּים:

ה' וַיִּסְפּוּ הַשּׁוֹטְרִים לְדַבֵּר אֶל הָעָם וְגוֹמֵר. רַבִּי עֲקִיבָא
אוֹמֵר הִירָא וְרַדְּ הַלֵּבב כַּמְשָׁמְעוּ. שְׂאִינוּ יָכוֹל לַעֲמֹד
בְּקִשְׁרֵי הַמִּלְחָמָה וְלִרְאוֹת חֶרֶב שְׁלוֹפָה. רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְלִי
אוֹמֵר הִירָא וְרַדְּ הַלֵּבב זֶהוּ הַמַּתִּירָא מִן הָעֲבִירוֹת שֶׁבִּידּוֹ.
לְפִיכֵךְ תִּלְתֶּה לֹא הַתּוֹרָה אֶת כָּל אֵלּוּ שִׁיחֲזוֹר בַּגִּלְלָן.
רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֶלְמָנָה לִכְהֵן גָּדוֹל. גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לִכְהֵן
הַדִּיּוֹט. מִמְּזֻרָת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל. בֵּת יִשְׂרָאֵל לְמַמְזֵר
וּלְנִתִּין. הֵרִי הוּא הִירָא וְרַדְּ הַלֵּבב:

י' וְהָיָה כְּכֹלֹת הַשּׁוֹטְרִים לְדַבֵּר אֶל הָעָם. וּפָקְדוֹ שָׂרִי
צְבָאוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם. וּבַעֲקָבוֹ שֶׁל עִם מַעֲמִידִין זְקִיפִין
לְפָנֵיהֶם. וְאַחֲרֵים מֵאַחֲזֹרֵיהֶם. וּכְשִׁילִין שֶׁל בְּרִזָּל בִּידֵיהֶן.
וְכָל הַמִּבְקֵשׁ לַחֲזוֹר הָרְשׁוֹת בְּיָדָם לְקַפֵּחַ אֶת שׁוֹקֵיו.
שֶׁתַּחֲלַת גִּיסָה נְפִילָה. שֶׁנֶּאֱמַר נָס יִשְׂרָאֵל לְפָנַי פְּלִשְׁתִּים.
וְגַם מִגִּפָּה גְדוֹלָה הָיְתָה בָּעָם. וְלַהֲלֹן הוּא אוֹמֵר וַיִּנּוֹסוּ
אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִפָּנֵי פְּלִשְׁתִּים וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים וְגוֹמֵר:

י' בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּמִלְחָמַת הָרְשׁוֹת. אֲבָל בְּמִלְחָמַת
מִצְוָה. הַכֹּל יוֹצְאִים אֶפִּילוֹ חֶתֶן מִחֲדָרוֹ וְכֹלָה מִחֻפְתָּהּ.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּמִלְחָמַת מִצְוָה.

אבל במלחמת חובה הכל יוצאין אפילו חתן מחדרו וכלה
מחפתה:

פרק ט

עגלה ערופה בלשון הקדש שנאמר כי ימצא חלל
באדמה ויצאו זקניו ושפטיה שלשה מבית דין
הגדול שבירושלים היו יוצאין רבי יהודה אומר חמשה
שנאמר זקניו שנים ושופטיה שנים ואין בית דין שקול
מוסיפין עליהם עוד אחד:

^ב נמצא טמון בגל או תלוי באילן או צף על פני המים
לא היו עורפין שנאמר באדמה ולא טמון בגל נופל ולא
תלוי באילן בשדה ולא צף על פני המים נמצא סמוך
לספר או לעיר שרבה גוים או לעיר שאין בה בית דין
לא היו עורפין אין מודדין אלא מעיר שיש בה בית דין
נמצא מכון בין שתי עירות שתיהן מביאות שתי עגלות
דברי רבי אליעזר (וחכמים אומרים עיר אחת מביאה
עגלה ערופה ואין שתי עירות מביאות שתי עגלות) ואין
ירושלים מביאה עגלה ערופה:

^ג נמצא ראשו במקום אחד וגופו במקום אחר מוליכין
הראש אצל הגוף דברי רבי אליעזר רבי עקיבא אומר
הגוף אצל הראש:

י מאין היו מוֹדִדִין רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מִטְבוּרוֹ רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִחוּטְמוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר מִמָּקוֹם שֶׁנִּעְשָׂה חֲלָל מִצְוָאוֹ:

ה נִפְטְרוּ זִקְנֵי יְרוּשָׁלַיִם וְהָלְכוּ לָהֶן זִקְנֵי אוֹתָהּ הָעִיר מִבֵּי־אֵין עֲגֻלַת בָּקָר אֲשֶׁר לֹא עֲבַד בָּהּ אֲשֶׁר לֹא מִשְׁכָּה בְּעוֹל וְאֵין הַמוֹם פּוֹסֵל בָּהּ וּמִזִּידִים אוֹתָהּ לְנַחֵל אֵיתָן וְאֵיתָן כִּמְשֻׁמְעוֹ קָשָׁה אִף עַל פִּי שְׂאִינוֹ אֵיתָן כֶּשֶׁר וְעוֹרְפִין אוֹתָהּ בְּקוֹפִיץ מֵאֲחוּרֶיהָ וּמְקוֹמָהּ אֲסוּר מִלְזוּרְעַ וּמִלְעֲבוֹד וּמוֹתֵר לְסָרוֹק שֵׁם פִּשְׁתָּן וּלְנֹקֶר שֵׁם אַבְנִים:

י זִקְנֵי אוֹתָהּ הָעִיר רוֹחֲצִין אֶת יְדֵיהֶן בְּמִים בְּמָקוֹם עֲרִיפְתָּהּ שֶׁל עֲגֻלָּה וְאוֹמְרִים יְדֵינוֹ לֹא שָׁפְכוּ אֶת הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוֹ לֹא רָאוּ וְכִי עַל דַּעְתָּנוּ עָלְתָה שְׁזַקְנֵי בֵּית דִּין שׁוֹפְכֵי דָמִים הֵן אֵלָּא שְׁלֹא בָּא לְיַדֵּינוּ וּפְטַרְנוּהוּ בְּלֹא מִזּוֹן וְלֹא רָאִינוּהוּ וְהִנַּחְנוּהוּ (בְּלֹא לִוְיָהּ) וְהִכְהִנִּים אוֹמְרִים כִּפּוּר לַעֲמֹד יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּדִיתָ יִי וְאַל תִּתֵּן דָּם נָקִי בְּקֶרֶב עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ צָרִיכִים לִזְמֹר וְנִכְפַּר לָהֶם הַדָּם אֵלָּא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִבְּשָׂרָתָן אֵימָתִי שֶׁתַּעֲשׂוּ כִכָּה הַדָּם מִתְכַּפֵּר לָהֶם:

י נִמְצָא הַהוֹרֵג עַד שֶׁלֹּא נִעְרְפָה הָעֲגֻלָּה תֵּצֵא וְתִרְעָה בְּעֵדֶר מִשְׁנַעְרְפָה הָעֲגֻלָּה תִּקְבֵּר בְּמָקוֹמָהּ שֶׁעַל סֶפֶק בָּאָה מִתַּחֲלָתָה כִּפְרָה סֶפְקָה וְהָלַכָה לָהּ נִעְרְפָה הָעֲגֻלָּה וְאַחֵר כִּד נִמְצָא הַהוֹרֵג הָרִי זֶה יִהְרֵג:

ח עד אחד אומר ראיתי את ההורג וְעַד אֶחָד אֹמֵר לֹא ראיתי אִשָּׁה אֹמֶרֶת רָאִיתִי וְאִשָּׁה אֹמֶרֶת לֹא רָאִיתִי הָיוּ עוֹרְפִין עַד אֶחָד אֹמֵר רָאִיתִי וְשְׁנַיִם אֹמְרִים לֹא רָאִיתִי הָיוּ עוֹרְפִין שְׁנַיִם אֹמְרִים רָאינוּ וְאֶחָד אֹמֵר לָהֶן לֹא רָאִיתֶם לֹא הָיוּ עוֹרְפִין:

ט מְשַׁרְבוּ הָרֶצְחִים בְּטֵלָה עֲגָלָה עֲרוּפָה מְשָׁבָא אֱלֻעָזָר בֶּן דִּינָאִי וְתַחֲנִיָּה בֶן פְּרִישָׁה (בֶּן פְּרִישָׁה) הָיָה נִקְרָא חֲזָרוּ לְקִרְוָתוֹ בֶּן הָרֶצְחִין מְשַׁרְבוּ הַמִּנְאָפִים פָּסְקוּ הַמֵּים הַמְּרִים וְרַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי הַפְּסִיקוֹן שֶׁנֶּאֱמַר לֹא אֶפְקֹד עַל בְּנוֹתֵיכֶם כִּי תִזְנֶינָה וְעַל כָּלֹתֵיכֶם כִּי תִנָּאֲפָנָה כִּי הֵם וְגוֹמֵר מִשְׁמַת יוֹסִי בֶּן יוֹעָזָר אִישׁ צְרִידָה וְיוֹסִי בֶּן (יוֹחָנָן) אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם בְּטָלוּ הָאֲשָׁכּוּלוֹת שֶׁנֶּאֱמַר אֵין אֲשָׁכּוּל לֶאֱכֹל בְּכוּרָה אֹתָהּ נִפְשִׁי:

י יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל הָעֶבֶיר הוֹדִית הַמַּעֲשֶׂר אָף הוּא בָטַל אֶת הַמַּעֲזָרִין וְאֶת הַנּוֹקְפִין עַד יָמָיו הָיָה פְּטִישׁ מִכָּה בִירוּשָׁלַיִם וּבְיָמָיו אֵין אָדָם צָרִיד לְשָׂאוֹל עַל הַדְּמָאִי:

יא מְשַׁבְּטֵלָה סְנֵה־דְרִין בָּטַל הַשִּׁיר מִבֵּית הַמִּשְׁתָּאוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בַּשִּׁיר לֹא יִשְׁתּוּ יַיִן וְגוֹמֵר:

יב מִשְׁמַתּוֹ נְבִיאִים הָרֵאשׁוֹנִים בְּטָלוּ אוֹרִים וְתַמִּים מִשְׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בָּטַל הַשְּׁמִיר וְנִפְתָּ צוּפִים וּפְסָקוֹ אֲנָשִׁי אֲמָנָה שֶׁנֶּאֱמַר הוֹשִׁיעָה יְיָ כִּי גָמַר חֲסִיד וְגוֹמֵר רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִיּוֹם

שְׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֵין יוֹם שָׁאִין בּוֹ קָלְלָהּ. וְלֹא יֵרֵד
הַטֵּל לְבָרְכָהּ. וְנִטְלָ טַעַם הַפִּירוֹת. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר אֵף נִטְלָ
שֶׁמֶן הַפִּירוֹת:

י" רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אֹמֵר הִטְהָרָה נִטְלָה אֶת הַטַּעַם
וְאֶת הָרִיחַ. הַמַּעֲשֻׂרוֹת נִטְלוּ אֶת שֶׁמֶן הַדָּגָן. (וּחֻכְמִים
אֹמְרִים הַזֵּנוֹת וְהַכֹּשְׁפִים כָּלוּ אֶת הַכֹּל):

י" בַּפּוֹלְמוֹס שֶׁל אֶסְפָּסִינוֹס גָּזְרוּ עַל עֲטָרוֹת חֲתָנִים וְעַל
הָאִירוֹס. בַּפּוֹלְמוֹס שֶׁל טִיטוֹס גָּזְרוּ עַל עֲטָרוֹת בָּלוֹת.
וְשֶׁלֹא יִלְמַד אָדָם אֶת בְּנוֹ יוֹנִית. בַּפּוֹלְמוֹס הָאֲחֵרוֹן. גָּזְרוּ
שֶׁלֹא תֵצֵא הַכֹּלָה בְּאֶפְרָיוֹן בְּתוֹךְ הָעִיר. וְרַבּוֹתֵינוּ הִתִּירוּ
שֶׁתֵּצֵא הַכֹּלָה בְּאֶפְרָיוֹן בְּתוֹךְ הָעִיר:

טו' מִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בִּטְלוּ מוֹשְׁלֵי מְשָׁלִים. מִשְׁמַת בֶּן עֲזָאִי
בִּטְלוּ הַשְׁקָדָנִים. מִשְׁמַת בֶּן זֹמָא בִּטְלוּ הַדִּרְשָׁנִים. מִשְׁמַת
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פָּסְקָה טוֹבָה מִן הָעוֹלָם. מִשְׁמַת רַבֶּן שִׁמְעוֹן
בֶּן גַּמְלִיאֵל בָּא גּוֹבָאִי. וְרַבּוֹ צָרוֹת. מִשְׁמַת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן
עֲזָרְיָה פָּסַק הָעֶשֶׂר מִן הַחֻכְמִים. מִשְׁמַת רַבִּי עֲקִיבָא בִּטְלָ
כְּבוֹד הַתּוֹרָה. מִשְׁמַת רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא בִּטְלוּ אֲנָשִׁי
מַעֲשֵׂה. מִשְׁמַת רַבִּי יוֹסִי קִטְנוּטָא פָּסְקוּ חֲסִידִים וְלָמָּה
נִקְרָא שְׁמוֹ קִטְנוּטָא. שֶׁהָיָה קִטְנוּטָן שֶׁל חֲסִידִים. מִשְׁמַת
רַבֶּן יוֹחָנָן בֶּן זָכָאִי בִּטְלָ זִיו הַחֻכְמָה. מִשְׁמַת רַבֶּן גַּמְלִיאֵל
הַזֶּקֶן בִּטְלָ כְבוֹד הַתּוֹרָה. וּמִתָּה טְהָרָה וּפְרִישוֹת. מִשְׁמַת

רבי ישמעאל בן פאבי בטל זיו הכהנה. משמת רבי בטלה
עונה ויראת חטא:

ברייता

רבי פינחס בן יאיר אומר משחרב בית המקדש בושו
חברים ובני חורין וחפו ראשם. ונדלדלו אנשי
מעשה. וגברו בעלי זרוע ובעלי לשון. ואין דורש ואין
מבקש ואין שואל. על מי לנו להשען על אבינו שבשמים.
רבי אליעזר הגדול אומר. מיום שחרב בית המקדש שרו
חכימא למיהוי כספריא. וספריא כחזנא. וחזנא כעמא
דארעא. ועמא דארעא אזלא ודלדלה. ואין שואל ואין
מבקש. על מי יש להשען על אבינו שבשמים. בעקבות
משיחא חצפא יסגא. ויקר יאמיר. הגפן תתן פריה. והיין
ביקר. והמלכות תהפך למינות. ואין תוכחה. בית ועד
יהיה לזנות. והגליל יחרב. והגבלן ישום. ואנשי הגבול
יסובבו מעיר לעיר ולא יחננו. וחכמת סופרים תסרח.
ויראי חטא ימאסו. והאמת תהא נעדרת. נערים פני
זקנים ילבינו. זקנים יעמדו מפני קטנים. בן מנול אב. בת
קמה באמה. כלה בחמותה. אויבי איש אנשי ביתו. פני
הדור כפני הכלב. הבן אינו מתבייש מאביו. ועל מי יש
לנו להשען על אבינו שבשמים:

עד כאן בנוסחא בבלי וירושלמי היא במשנה וכן גירסת רש"י
ובספר אחר כולה ברייתה היא

רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יֶאֱיר אָמַר זְרִיזוֹת מְבִיאָה לַיָּדִי נְקִיּוֹת.
וְנְקִיּוֹת מְבִיאָה לַיָּדִי טְהָרָה. וְטְהָרָה מְבִיאָה לַיָּדִי
פְּרִישוֹת. וּפְרִישוֹת מְבִיאָה לַיָּדִי קְדוּשָׁה. וְקְדוּשָׁה מְבִיאָה
לַיָּדִי עֲנוּה. וְעֲנוּה מְבִיאָה לַיָּדִי יִרְאַת חֶטָּא. וְיִרְאַת חֶטָּא
מְבִיאָה לַיָּדִי חֲסִידוֹת. וְחֲסִידוֹת מְבִיאָה לַיָּדִי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ.
וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ מְבִיאָה לַיָּדִי תַּחֲיִית הַמֵּתִים. וְתַחֲיִית הַמֵּתִים
בָּאָה עַל יְדֵי אֱלֹהֵיו זְכוּר לְטוֹב אָמֵן: סליק

מסכת נדרים

פרק א

כָּל כְּנוּי נְדָרִים כְּנִדְרִים וְחֲרָמִים כְּחֲרָמִים וְשִׁבּוּעוֹת
כְּשִׁבּוּעוֹת וְנִזְירוֹת כְּנִזְירוֹת הָאוֹמֵר לְחִבְרֵי מוֹדַרְנִי
מִמֶּדֶד מִפְּרִשְׁנִי מִמֶּדֶד מְרוּחֲקָנִי מִמֶּדֶד שְׂאִינִי אוֹכֵל לֶךְ
שְׂאִינִי טוֹעֵם לֶךְ אָסוּר מְנוּדָה אֲנִי לֶךְ רַבִּי עֲקִיבָא הִיא
חוֹכֵד בָּזָה לְהַחֲמִיר כְּנִדְרֵי רְשָׁעִים נֶדֶר בְּנִזִּיר וּבִקְרָבָן
וּבְשִׁבּוּעָה כְּנִדְרֵי כָשָׁרִים לֹא אָמַר כָּלוּם כְּנִדְבוֹתָם נֶדֶר
בְּנִזִּיר וּבִקְרָבָן:

ב הָאוֹמֵר לְחִבְרֵי קוֹנֵם קוֹנֵחַ קוֹנֵס הָרִי אֵלּוּ כְּנוּיָן
לְקִרְבָּן חֶרֶק חֶרֶד חֶרֶף הָרִי אֵלּוּ כְּנוּיִם לְחֶרֶם גְּזִיק
גְּזִיחַ פְּזִיחַ הָרִי אֵלּוּ כְּנוּיָן לְנִזְירוֹת שְׁבוּתָה שְׁקוּקָה נֶדֶר
בְּמוֹתָה הָרִי אֵלּוּ כְּנוּיָן לְשִׁבּוּעָה:

ג הָאוֹמֵר לֹא חוֹלִין לֹא אוֹכֵל לֶךְ לֹא כָשֶׁר וְלֹא דָכִי טְהוֹר
וְטָמֵא נוֹתֵר וּפְגוּל אָסוּר כְּאִמָּרָא כְּדִירִים כְּעֵצִים
כְּאִשִּׁים כְּמִזְבֵּחַ כְּהִיכָל כִּירוּשָׁלַיִם נֶדֶר בְּאֶחָד מִכָּל
מִשְׁמָשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ אֵף עַל פִּי שְׁלֹא הַזִּכִּיר קִרְבָּן הָרִי זֶה
נֶדֶר קִרְבָּן רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הָאוֹמֵר יְרוּשָׁלַיִם לֹא אָמַר
כָּלוּם:

ד הָאוֹמֵר קִרְבָּן עוֹלָה מִנְחָה חֲטָאת תּוֹדָה שְׁלָמִים
שְׂאִינִי אוֹכֵל לֶךְ אָסוּר רַבִּי יְהוּדָה מְתִיר הַקִּרְבָּן כְּקִרְבָּן:

קָרְבֵּן שְׂאוּכַל לֶךְ. אָסוּר. לְקָרְבֵּן לֹא אוֹכַל לֶךְ. רַבִּי מֵאִיר
אוֹסֵר. הָאֹמֵר לְחֵבִירוֹ קוֹנֵם פִּי מִדְּבַר עֲמָךְ. יְדֵי עוֹשֶׂה
עֲמָךְ. רִגְלֵי מְהַלֶּכֶת עֲמָךְ. אָסוּר:

פרק ב

וְאֵלּוּ מִתְּרִין חוֹלִין שְׂאוּכַל לֶךְ. כְּבֶשֶׂר חֲזִיר. כְּעִבּוֹדַת
כּוֹכָבִים. כְּעוֹרוֹת לְבוּבִין. כְּנִבְלוֹת. (כְּטֵרפוֹת).
כְּשִׁקְצִים. (כְּרִמָּשִׁים). כְּחֵלֶת אֶהָרִן וְכִתְרוֹמָתוֹ מִתֵּר.
הָאֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ הִרִי אֶת עָלִי כְּאַמָּא. פּוֹתֵחִין לוֹ פֶּתַח
מִמָּקוֹם אֲחֵר. שְׁלֹא יִקַּל רֹאשׁוֹ לְכַךְ. קוֹנֵם שְׂאִינִי יִשּׁוֹן.
שְׂאִינִי מִדְּבַר. שְׂאִינִי מִהֵלֶךְ. הָאֹמֵר לְאִשָּׁה קוֹנֵם שְׂאִינִי
מִשְׁמִשְׁדָּ. הִרִי זֶה בְּלֹא יַחַל דְּבָרוֹ. שְׁבוּעָה שְׂאִינִי יִשּׁוֹן.
שְׂאִינִי מִדְּבַר. שְׂאִינִי מִהֵלֶךְ אָסוּר:

^א קָרְבֵּן לֹא אוֹכַל לֶךְ. הַקָּרְבֵּן שְׂאוּכַל לֶךְ. לֹא קָרְבֵּן לֹא
אוֹכַל לֶךְ. מִתֵּר. שְׁבוּעָה לֹא אוֹכַל לֶךְ. שְׁבוּעָה שְׂאוּכַל
לֶךְ. לֹא שְׁבוּעָה לֹא אוֹכַל לֶךְ. אָסוּר. זֶה חֹמֶר בְּשְׁבוּעוֹת
מִבְּנֵדִים. וְחֹמֶר בְּנֵדִים מִבְּשְׁבוּעוֹת. בִּיצֵד. אָמַר קוֹנֵם
סִכָּה שְׂאִינִי עוֹשֶׂה. לֹוֹב שְׂאִינִי נוֹטֵל. תְּפִילִין שְׂאִינִי מְנִיחַ.
בְּנֵדִים אָסוּר. בְּשְׁבוּעוֹת מִתֵּר. שְׂאִין נִשְׁבָּעִין לְעִבּוֹר עַל
הַמִּצְוֹת:

^ב יֵשׁ נֶדֶר בְּתוֹךְ נֶדֶר. וְאִין שְׁבוּעָה בְּתוֹךְ שְׁבוּעָה. בִּיצֵד.
אָמַר הֲרִינִי נָזִיר אִם אוֹכַל. הֲרִינִי נָזִיר אִם אוֹכַל וְאֹכַל.

חייב על כל אחת ואחת. שבועה שלא אוכל. שבועה שלא אוכל ואכל. אינו חייב אלא אחת:

ד סתם נדרים להחמיר ופירושם להקל. כיצד. אמר הרי עלי כבשר מליח. כיון נסד. אם של שמים נדר. אסור. ואם של עבודת אלילים מתר. ואם סתם אסור. הרי עלי כחרם אם כחרם של שמים אסור. ואם כחרם של כהנים מתר. ואם סתם אסור. הרי עלי כמעשר אם כמעשר בהמה נדר אסור. ואם של דגן מתר. ואם סתם אסור. הרי עלי כתרומה. אם כתרומת הלשכה נדר אסור. ואם של גזרן מתר. ואם סתם אסור. דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר סתם תרומה ביהודה אסורה. ובגליל מותרת. שאין אנשי גליל מכירין את תרומת הלשכה. סתם חרמים ביהודה מתרין ובגליל אסורין. שאין אנשי גליל מכירין את חרמי הכהנים:

ה נדר בחרם. ואמר לא נדרתי אלא בחרמו של ים. בקרבן ואמר לא נדרתי אלא בקרבנות של מלכים. הרי עצמי קרבן. ואמר לא נדרתי אלא בעצם שהנחתי לי להיות נזדר בו. קונם אשתי נהנית לי. ואמר לא נדרתי אלא מאשתי הראשונה שגרשתי. על כלן אין נשאלים להם. ואם נשאלו עונשין אותן. ומחמירין עליהם. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים פותחין להן פתח ממקום אחר ומלמדן אותם כדי שלא ינהגו קלות ראש בנדרים:

פרק ג

אֲרַבְעָה נְדָרִים הִתִּירוּ חֲכָמִים: נְדָרֵי זִירוּזִין, וְנְדָרֵי הִבָּאִי.
 וְנְדָרֵי שְׁגָגוֹת, וְנְדָרֵי אוֹנָסִים, נְדָרֵי זִירוּזִין.
 כִּיצַד? הִיא מוֹכֵר חֶפֶץ, וְאָמַר קוֹנָם שְׁאֵינִי פּוֹחֶת לָךְ מִן
 הַסֵּלַע, וְהִלָּה אוֹמֵר קוֹנָם שְׁאֵינִי מוֹסִיף לָךְ עַל הַשֶּׁקֶל.
 שְׁנֵיהֶם רוֹצִים בְּשִׁלְשָׁה דִּינָרִין: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר
 אִף הַרוּצָה לְהַדִּיר אֶת חֲבִירוֹ שִׁיאֲכַל אֶצְלוֹ, אוֹמֵר (כָּל)
 נֶדֶר שְׁאֵנִי עֲתִיד לְדוֹר הוּא בָטֹל, וּבִלְבָד שְׂיֵהָא זְכוּר
 בְּשַׁעַת הַנֶּדֶר:

ב נְדָרֵי הִבָּאִי, אָמַר קוֹנָם אִם לֹא רָאִיתִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה כְּיוֹצְאֵי
 מִצָּרִים, אִם לֹא רָאִיתִי נָחַשׁ כְּקוֹרֶת בֵּית הַבֵּד, נְדָרֵי שְׁגָגוֹת
 אִם אֲכַלְתִּי וְאִם שְׁתִּיתִי, וְנִזְכָּר שְׁאֲכַל וְשָׁתָה, שְׁאֵינִי אוֹכֵל
 וְשְׁאֵינִי שׁוֹתָה, וְשָׁכַח וְאָכַל וְשָׁתָה, אָמַר קוֹנָם אֲשֶׁתִּי
 נִהְיִית לִי שְׁגָגָה אֶת כִּיסִּי וְשֶׁהִפְתָּה אֶת בְּנִי, וְנוֹדַע שְׁלֹא
 הִפְתָּו, וְנוֹדַע שְׁלֹא גִנְבָתוֹ, רָאָה אוֹתָן אוֹכְלִים תְּאֲנִים,
 וְאָמַר הֲרִי הֵן עָלֶיכֶם קֶרֶבֶן, וְנִמְצְאוּ אֲבִיו וְאֶחָיו וְהָיוּ עִמָּהֶן
 אַחֲרֵים, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים הֵן מִתְּרִין, וּמָה שְׁעִמָּהֶם
 אֲסוּרִים, וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים אֵלּוֹ וְאֵלּוֹ מִתְּרִין:

ג נְדָרֵי אוֹנָסִים, הִדִּירוּ חֲבִירוֹ שִׁיאֲכַל אֶצְלוֹ, וְחָלָה הוּא אוֹ
 שְׁחָלָה בָנוּ, אוֹ שֶׁעָכְבוּ נִהַר, הֲרִי אֵלּוֹ נְדָרֵי אוֹנָסִין:

ד נוֹדְרִין לַהוֹרָגִים, וְלַחֲרָמִין, וְלַמּוֹכְסִין, שֶׁהִיא תְּרוּמָה אִף
 עַל פִּי שְׁאִינָה תְּרוּמָה, שֶׁהֵן שֶׁל בֵּית הַמֶּלֶךְ, אִף עַל פִּי

שאינן של בית המלך. בית שמאי אומרים בכל נודרין חוץ מבשבועה. ובית הלל אומרים אף בשבועה. בית שמאי אומרים לא יפתח לו בנדר. ובית הלל אומרים אף יפתח לו. בית שמאי אומרים במה שהוא מדירו. ובית הלל אומרים אף במה שאינו מדירו. כיצד אמרו לו אמור קונם אשתי נהנית לי. ואמר קונם אשתי ובני נהנין לי. בית שמאי אומרים אשתו מתרת ובניו אסורין. ובית הלל אומרים אלו ואלו מתרין:

הרי נטיעות האלו קרבן. אם אינן נקצצות טלית זו קרבן. אם אינה נשרפת יש להן פדיון. הרי נטיעות האלו קרבן עד שיקצצו. טלית זו קרבן עד שתשרף אין להן פדיון:

הנודר מיורדי הים מתר ביושבי היבשה. מיושבי היבשה אסור ביורדי הים. שיורדי הים בכלל יושבי היבשה. לא כאלו שהולכין מעכו ליפו אלא במי שדרכו לפרש:

הנודר מרואי החמה אסור אף בסומין. שלא נתבון זה אלא למי שהחמה רואה אותו:

הנודר משחורי הראש אסור בקרחין ובעלי שיבות. ומתר בנשים ובקטנים. שאין נקראין שחורי הראש אלא אנשים:

^ט הַגּוֹדֵר מִן הַיְלֻדִים מִתֵּר בְּנֻלָּדִים. (מִן הַנּוֹלָדִים אָסוּר בְּיֻלָּדִים). רַבִּי מֵאִיר מִתֵּר אֶף בְּיֻלָּדִים. וַחֲכָמִים אֹמְרִים לֹא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא בְּמִי שֶׁדִּרְכוֹ לְהוֹלִיד:

הַגּוֹדֵר מִשּׁוּבְּתֵי שַׁבָּת אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל. (וְאָסוּר) בְּבוֹתִים. מֵאוֹכְלֵי שׁוּם אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בְּבוֹתִים. מַעוֹלֵי יְרוּשָׁלַיִם. אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל. וּמִתֵּר בְּבוֹתִים:

^י קוֹנֵם שְׂאִינִי נִהְנֶה לְבָנִי נַח. מִתֵּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בְּאוֹמוֹת. שְׂאִינִי נִהְנֶה לְזֶרַע אַבְרָהָם. אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וּמִתֵּר בְּאוֹמוֹת. שְׂאִינִי נִהְנֶה לְיִשְׂרָאֵל. לֹקַח בְּיֻתֵּר וּמוֹכֵר בְּפָחוֹת. שִׂישְׂרָאֵל נִהְנֵן לִי. לֹקַח בְּפָחוֹת וּמוֹכֵר בְּיֻתֵּר. (אִם שׁוֹמֵעִין לוֹ). שְׂאִינִי נִהְנֶה לָהֶן וְהֵן לִי. יִהְנֶה לְאוֹמוֹת. קוֹנֵם שְׂאִינִי נִהְנֶה לְעֶרְלִים מִתֵּר בְּעֶרְלֵי יִשְׂרָאֵל. וְאָסוּר בְּמוֹלֵי גוֹיִם. קוֹנֵם שְׂאִינִי נִהְנֶה לְמוֹלִים. אָסוּר בְּעֶרְלֵי יִשְׂרָאֵל. וּמִתֵּר בְּמוֹלֵי אוֹמוֹת הָעוֹלָם. שְׂאִין הָעֶרְלָה קְרוּיָה אֶלָּא לְשֵׁם גוֹיִם. שְׁנֵאֲמַר כִּי כָל הַגּוֹיִם עֶרְלִים וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל עֶרְלֵי לֵב. וְאוֹמֵר וְהָיָה הַפְּלִשְׁתִּי הָעֶרֶל הַזֶּה. וְאוֹמֵר פֶּן תִּשְׁמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים פֶּן תַּעֲלוּזְנָה בְּנוֹת הָעֶרְלִים. (רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר מֵאוֹסָה הָעֶרְלָה שֶׁנִּתְגַּנְּנוּ בָּהּ הָרָשָׁעִים. שְׁנֵאֲמַר כִּי כָל הַגּוֹיִם עֶרְלִים וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל עֶרְלֵי לֵב). רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר גְּדוּלָּה מִלָּה שֶׁנִּכְבְּרָתוֹ עָלֶיהָ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה בְּרִיתוֹת. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר גְּדוּלָּה מִלָּה שֶׁדוּחָה אֶת הַשַּׁבָּת הַחֲמוּרָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קֶרְחָה אוֹמֵר גְּדוּלָּה מִלָּה שֶׁלֹּא נִתְּלָה לוֹ לְמֹשֶׁה הַצַּדִּיק

עליה מלא שעה. רבי נחמיה אומר גדולה מילה שדוחה את הנגעים. רבי אומר גדולה מילה שכל המצות שעשה אברהם אבינו לא נקרא שלם עד שמל. שנאמר התהלך לפני והיה תמים. דבר אחר גדולה מילה שאלמלא היא לא ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו. שנאמר כה אמר יי אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת:

יום יג

פרק ד

אין בין המדר הנאה מחבירו. למדר הימנו מאכל. אלא דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אכל נפש. המדר מאכל מחבירו. לא ישאלנו נפה וכברה וריחים ותנור. אבל משאיל לו חלוק וטבעת וטלית ונזמים. וכל דבר שאין עושים בו אכל נפש. מקום שמשכירין כיוצא בהן אסור:

^ב המדר הנאה מחבירו. שוקל את שקלו. ופורע את חובו ומחזיר לו את אבידתו. מקום שנוטלים עליה שכר תפול הנאה להקדש:

^ג ותורם את תרומתו ומעשרותיו לדעתו. ומקריב עליו קני זבין. קני זבות. קני יולדות. חטאות ואשמות. ומלמדו מדרש הלכות ואגדות. (אבל) לא ילמדנו מקרא. אבל

מִלְמַד הוּא אֶת בָּנָיו (וְאֵת בְּנוֹתָיו) מִקְרָא וְזֶן אֶת אִשְׁתּוֹ
וְאֵת בָּנָיו אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא חַיֵּב בְּמִזְנוּתָיו וְלֹא יִזְוֶן אֶת
בְּהֶמְתּוֹ בֵּין טִמְאָה בֵּין טְהוֹרָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר זֶן
הַטִּמְאָה וְאִינוֹ זֶן אֶת הַטְהוֹרָה אָמְרוּ לוֹ מַה בֵּין טִמְאָה
לְטְהוֹרָה אָמַר לָהֶן שֶׁהַטְהוֹרָה נִפְשָׁה לְשָׁמַיִם וְגוֹפָה שְׁלוֹ
וְטִמְאָה נִפְשָׁה וְגוֹפָה לְשָׁמַיִם אָמְרוּ לוֹ אֶף הַטִּמְאָה
נִפְשָׁה לְשָׁמַיִם וְגוֹפָה שְׁלוֹ שְׁאֵם יִרְצָה הָרִי הוּא מוֹכֵרָה
לְגוֹיִם אוֹ מֵאֲכִילָה לְכָלֵּבִים:

י' הַמְדָּר הִנָּא מַחְבִּירוֹ וְנִכְנָס לְבִקְרוֹ עוֹמֵד אֲבָל לֹא
יוֹשֵׁב וּמִרְפָּאֵהוּ רְפוּאָת נֶפֶשׁ אֲבָל לֹא רְפוּאָת מָמוֹן
וְרוֹחֵץ עִמּוֹ בְּאִמְבָּטִי גְדוּלָּה אֲבָל לֹא בְקִטְנָה וְיִשֵּׁן עִמּוֹ
בְּמִטָּה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בִּימּוֹת הַחֲמָה אֲבָל לֹא בִימּוֹת
הַגְּשָׁמִים מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְהִינֵהוּ וּמִסֵּב עִמּוֹ עַל הַמִּטָּה וְאוֹכֵל
עִמּוֹ עַל הַשְּׁלֶחָן אֲבָל לֹא מִן הַתְּמָחוּי אֲבָל אוֹכֵל הוּא
מִן הַתְּמָחוּי הַחוּזָר לֹא יֹאכֵל עִמּוֹ מִן הָאֲבוֹס שְׁלִפְנֵי
הַפּוֹעֲלִים וְלֹא יַעֲשֶׂה עִמּוֹ בְּאֶמֶן דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר וְחֻכְמִים
אוֹמְרִים עוֹשֶׂה הוּא בְּרַחוּק מִמֶּנּוּ:

ה' הַמְדָּר הִנָּא מַחְבִּירוֹ לִפְנֵי שְׁבִיעִית לֹא יוֹרֵד לְתוֹךְ
שְׂדֵהוּ וְאִינוֹ אוֹכֵל מִן הַנּוֹטוֹת וּבְשִׁבְעִית אִינוֹ יוֹרֵד לְתוֹךְ
שְׂדֵהוּ אֲבָל אוֹכֵל הוּא מִן הַנּוֹטוֹת נֶדֶר הֵימְנוּ מֵאֲכָל
לִפְנֵי שְׁבִיעִית יוֹרֵד לְתוֹךְ שְׂדֵהוּ וְאִינוֹ אוֹכֵל מִן הַפִּירוֹת
וּבְשִׁבְעִית יוֹרֵד וְאוֹכֵל:

י המִדֵּר הַנָּאָה מִחֲבִירוֹ. לֹא יִשְׁאִלְנוּ. וְלֹא יִשְׁאֵל מִמֶּנּוּ.
 לֹא יִלְוֶנוּ וְלֹא יִלְוֶה מִמֶּנּוּ. וְלֹא יִמְכּוֹר לוֹ. וְלֹא יִקַּח מִמֶּנּוּ.
 אָמַר לוֹ הַשְׂאִילֵנִי פֶרֶתְךָ. אָמַר לוֹ אֵינָה פְנוּיָה. אָמַר קוֹנָם
 שְׂדֵי שְׂאִינִי חוֹרֵשׁ בָּהּ לְעוֹלָם. אִם הָיָה דֶּרֶכּוֹ לְחֵרוֹשׁ. הוּא
 אָסוּר וְכָל אָדָם מוֹתְרִין. וְאִם אֵין דֶּרֶכּוֹ לְחֵרוֹשׁ. הוּא וְכָל
 אָדָם אָסוּרִין:

י המִדֵּר הַנָּאָה מִחֲבִירוֹ. וְאֵין לוֹ מָה יֹאכֹל. הוֹלֵךְ אֶצֶל
 הַחֲנוּנִי וְאוֹמֵר. אִישׁ פְּלוֹנִי מִדֵּר מִמֶּנִּי הַנָּאָה. וְאֵינִי יוֹדֵעַ מָה
 אֶעֱשֶׂה. הוּא נוֹתֵן לוֹ. וּבֹא וְנוֹטֵל מִזֶּה. הִיא בֵּיתוֹ לְבָנוֹת.
 גִּדְּרוּ לְגִדּוֹר. שְׂדֵהוּ לְקִצּוֹר. הוֹלֵךְ אֶצֶל הַפּוֹעֲלִים וְאוֹמֵר.
 אִישׁ פְּלוֹנִי מִדֵּר מִמֶּנִּי הַנָּאָה. וְאֵינִי יוֹדֵעַ מָה אֶעֱשֶׂה. הֵם
 עוֹשִׂים עִמּוֹ. וּבָאִין וְנוֹטְלִין שְׂכָר מִזֶּה:

י"ה הָיוּ מְהֻלְכִין בַּדֶּרֶךְ וְאֵין לוֹ מָה יֹאכֹל. נוֹתֵן לְאַחֵר לְשֵׁם
 מִתְּנָה. וְהָלָה מוֹתֵר בָּהּ. אִם אֵין עִמָּהֶם אַחֵר. מֵנִיחַ עַל
 הַסֵּלַע אוֹ עַל הַגֶּדֶר וְאוֹמֵר הֲרִי הֵן מְפַקְרִין לְכָל מִי
 שִׁיחֲפוּץ. וְהָלָה נוֹטֵל וְאוֹכֵל. וְרַבִּי יוֹסִי אוֹסֵר:

פרק ה

הַשּׁוֹתָפִין שֶׁנִּדְּרוּ הִנָּא זֶה מִזֶּה. אֲסוּרִין לִכְנֵס לְחֹצֵר.
 רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר זֶה נִכְנָס לְתוֹךְ
 שְׁלוֹ. וְזֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שְׁלוֹ. וּשְׁנֵיהֶם אֲסוּרִים לְהַעֲמִיד שָׁם
 רִיחִים וְתַנּוּר. וּלְגַדֵּל תְּרֻנְגוּלִים. הִיא אֶחָד מֵהֶם מִדֶּר
 הִנָּא מַחְבִּירוֹ. לֹא יִכְנֵס לְחֹצֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב
 אֹמֵר יָכוֹל הוּא לֵאמֹר לוֹ. לְתוֹךְ שְׁלִי אֲנִי נִכְנָס. וְאֲנִי נִכְנָס
 לְתוֹךְ שְׁלָךְ. וְכוּפִין אֶת הַנּוֹדֵר לַמְּכוּר אֶת חֻלְקוֹ:

^ב הִיא אֶחָד מִן הַשּׁוֹק מִדֶּר מֵאֶחָד מֵהֶם הִנָּא. לֹא יִכְנֵס
 לְחֹצֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר יָכוֹל הוּא לֵאמֹר לוֹ.
 לְתוֹךְ שֶׁל חֵבֶרֶדְ אֲנִי נִכְנָס. וְאֲנִי נִכְנָס לְתוֹךְ שְׁלָךְ:

^ג הַמִּדֵּר הִנָּא מַחְבִּירוֹ. וַיֵּשׁ לוֹ מֶרְחָץ וּבֵית הַבַּד מְשַׁכְּרִים
 בָּעִיר. אִם יֵשׁ לוֹ בֵּהֶן תְּפִיסַת יָד אֲסוּר. אִין לוֹ בֵּהֶן תְּפִיסַת
 יָד מוֹתֵר. הָאֹמֵר לְחַבִּירוֹ קוֹנֵם לְבֵיתָךְ שְׂאִינִי נִכְנָס. וְשִׁדְךָ
 שְׂאִינִי לֹקַח. מֵת אוֹ שְׁמִכְרָה לְאַחֵר מוֹתֵר. קוֹנֵם לְבֵית זֶה
 שְׂאִינִי נִכְנָס. שְׂדֶה זוֹ שְׂאִינִי לֹקַח. מֵת אוֹ מְכָרָה לְאַחֵר.
 אֲסוּר:

^ד הָרִינִי עָלֶיךָ חֶרֶם. הַמִּדֵּר אֲסוּר. הָרִי אֶת עָלִי חֶרֶם הַנּוֹדֵר
 אֲסוּר. הָרִינִי עָלֶיךָ וְאֶת עָלִי. שְׁנֵיהֶם אֲסוּרִין. וּשְׁנֵיהֶם
 מוֹתֵרִים בְּדָבָר שֶׁל עוֹלִי בְּבֹל. וְאֲסוּרִים בְּדָבָר שֶׁל אוֹתָהּ
 הָעִיר:

ה ואיזהו דבר של עולי בבל. כגון הר הבית והעזרות והבזר שבאמצע הדרך. ואיזהו דבר של אותה העיר. כגון הרחוב והמרחץ ובית הכנסת והתבה והספרים. והכותב חלקו לנשיא. רבי יהודה אומר אחד כותב לנשיא. ואחד כותב להדיוט. מה בין כותב לנשיא לכותב להדיוט. שהכותב לנשיא אינו צריך לזכות. והכותב להדיוט צריך לזכות. וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה צריכין לזכות. לא דברו בנשיא אלא בהוזה. רבי יהודה אומר אין אנשי הגליל צריכין לכתוב שכבר כתבו אבותיהם על ידיהם:

י המדר הנאה מחבירו. ואין לו מה יאכל. נותן לאחר לשום מתנה. והלה מותר בה. מעשה באחד בבית חורון שהיה אביו מדר הימנו הנאה. והיה משיא את בנו. ואמר לחבירו חצר וסעודה נתונים לך במתנה. ואינו לפניך אלא כדי שיבא אבא. ויאכל עמנו בסעודה. אמר לו אם שלי הם. הרי הם מקדישים לשמים. אמר (לו) לא נתתי לך את שלי. שתקדישם לשמים. אמר לו לא נתת לי את שלך. אלא שתהא אתה ואביך אוכלים ושותים ומתרצים זה לזה. ויהא עון תלוי בראשו. (וכשבא דבר לפני חכמים אמרו) כל מתנה שאינה שאם הקדישה תהא מקדשת אינה מתנה:

פרק ו

הַנּוֹדֵר מִן הַמִּבְשָׁל מוֹתֵר בְּצָלִי וּבִשְׁלֹק. אָמַר קוֹנֵם
תִּבְשִׁיל שְׂאִינִי טוֹעֵם. אָסוּר בְּמַעֲשֵׂה קִדְרָה
רָדִי. וּמוֹתֵר בְּעֵבָהּ. וּמוֹתֵר בְּבִיצַת טְרִמִּיטָה. וּבִדְלֵעַת
הֶרְמוּצָה:

בַּ הַנּוֹדֵר מִמַּעֲשֵׂה קִדְרָה אֵינוֹ אָסוּר אֱלֹא מִמַּעֲשֵׂה
רְתִיחָתָהּ. אָמַר קוֹנֵם הַיּוֹרֵד לְקִדְרָה שְׂאִינִי טוֹעֵם. אָסוּר
בְּכָל הַמֵּתִבֶּשֶׁלִּין בַּקִּדְרָה:

ג מִן הַכֶּבֶשׂ אֵינוֹ אָסוּר אֱלֹא מִן הַכֶּבֶשׂ שֶׁל יֶרֶק. כֶּבֶשׂ
שְׂאִינִי טוֹעֵם אָסוּר בְּכָל הַכֶּבֶשׂוֹשִׁים. מִן הַשְּׁלֹק. אֵינוֹ אָסוּר
אֱלֹא מִן הַשְּׁלֹק שֶׁל בֶּשָׂר. שְׁלֹק שְׂאִינִי טוֹעֵם. אָסוּר בְּכָל
הַשְּׁלֹקִים. מִן הַצָּלִי. אֵינוֹ אָסוּר אֱלֹא מִן הַצָּלִי שֶׁל בֶּשָׂר
(דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה). צָלִי שְׂאִינִי טוֹעֵם אָסוּר בְּכָל הַצָּלוּיִן.
מִן הַמְּלִיחַ. אֵינוֹ אָסוּר אֱלֹא מִן הַמְּלִיחַ שֶׁל דָּג. מְלִיחַ
שְׂאִינִי טוֹעֵם. אָסוּר בְּכָל הַמְּלוּחִים:

ד דָּג דָּגִים שְׂאִינִי טוֹעֵם. אָסוּר בֵּהֶן בֵּין גְּדוֹלִים בֵּין קְטַנִּים.
בֵּין מְלוּחִים בֵּין טְפִלִּים. בֵּין חֲיִין בֵּין מִבְשָׁלִין. וּמוֹתֵר
בְּטָרִית טְרוּפָה וּבִצִּיר. הַנּוֹדֵר מִן הַצִּחְנָה אָסוּר בְּטָרִית
טְרוּפָה. וּמוֹתֵר בִּצִּיר וּבַמּוֹרִיס. הַנּוֹדֵר מִטָּרִית טְרוּפָה
אָסוּר בִּצִּיר וּבַמּוֹרִיס:

ה' הנזדר מן החלב מותר בקום ורבי יוסי אוסר מן הקום
 מותר בחלב אבא שאול אומר הנזדר מן הגבינה אסור
 בה בין מלוחה בין טפילה:

י' הנזדר מן הבשר מותר ברטב ובקפה ורבי יהודה
 אוסר אמר רבי יהודה מעשה ואסר (עלי) רבי טרפון
 בצים שנתבשלו עמו אמרו לו וכן הדבר אימתי בזמן
 שיאמר בשר זה עלי שהנזדר מן הדבר ונתערב באחר
 אם יש בו בנותן טעם אסור:

י' הנזדר מן היין מותר בתבשיל שיש בו טעם יין אמר
 קונם יין זה שאיני טועם ונפל לתבשיל אם יש בו בנותן
 טעם הרי זה אסור הנזדר מן הענבים מותר ביין מן
 הזיתים מותר בשמן אמר קונם זיתים וענבים אלו שאיני
 טועם אסור בהן וביוצא מהן:

ח' הנזדר מן התמרים מותר בדבש תמרים מסתוניות
 מותר בחמץ סתוניות רבי יהודה בן בתירה אומר כל
 ששם תולדתו קרויה עליו ונדר הימנו אסור אף ביוצא
 הימנו וחכמים מתירין:

ט' הנזדר מן היין מותר ביין תפוחים מן השמן מותר
 בשמן שומשמן מן הדבש מותר בדבש תמרים
 מן החמץ מותר בחמץ סתוניות מן הכרישין מותר
 בקפלוטות מן הירק מותר בירקות השדה מפני שהוא
 שם לווי:

הַנּוֹדֵר מִן הַכְּרוּב אָסוּר בְּאַסְפָּרְגוּס. מִן הָאֶסְפָּרְגוּס מוֹתֵר בְּכְרוּב. מִן הַגְּרִיסִין אָסוּר בַּמִּקְפָּה. וְרַבִּי יוֹסִי מֵתִיר. מִן הַמִּקְפָּה מוֹתֵר בַּגְּרִיסִין. מִן הַמִּקְפָּה אָסוּר בְּשׁוּם. וְרַבִּי יוֹסִי מֵתִיר. מִן הַשּׁוּם מוֹתֵר בַּמִּקְפָּה. מִן הָעֵדָשִׁים אָסוּר בְּאַשְׁשִׁימִים. וְרַבִּי יוֹסִי מֵתִיר. מִן הָאֲשִׁישִׁים מוֹתֵר בְּעֵדָשִׁים. חֹטֶה (חֹטִים) שְׂאִינִי טוֹעֵם. אָסוּר בָּהֶן בֵּין קֶמַח בֵּין פֶּת. גְּרִיס גְּרִיסִין שְׂאִינִי טוֹעֵם. אָסוּר בָּהֶן בֵּין חֵיז בֵּין מְבַשְּׁלִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר קוֹנֵם גְּרִיס אוֹ חֹטִים שְׂאִינִי טוֹעֵם מוֹתֵר לְכוֹס חֵיז:

פרק ז

הַנּוֹדֵר מִן הַיֶּרֶק מוֹתֵר בְּדִלּוּעִין וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹסֵר. אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא. וְהֵלֵא אוֹמֵר אָדָם לְשְׁלוּחוֹ. קַח לִי יֶרֶק. וְהוּא אוֹמֵר לֹא מִצָּאֲתִי אֶלֶּא דִּלּוּעִין. אָמַר לָהֶם בֶּן הַדְּבָר. אוֹ שְׂמָא אוֹמֵר הוּא לֹא מִצָּאֲתִי אֶלֶּא קֶטְנִית. אֶלֶּא שֶׁהַדִּלּוּעִים בְּכֻלָּל יֶרֶק (וְקֶטְנִית אֵינוֹ בְּכֻלָּל יֶרֶק.) וְאָסוּר בְּפוֹל הַמִּצְרֵי לַח. וּמוֹתֵר בִּיבֶשׁ:

הַנּוֹדֵר מִן הַדֶּגֶן אָסוּר בְּפוֹל הַמִּצְרֵי יָבֵשׁ דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ אָסוּר אֶלֶּא מִחֲמַשֶּׁת הַמִּינִין. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הַנּוֹדֵר מִן הַתְּבוּאָה אֵינוֹ אָסוּר אֶלֶּא מִחֲמַשֶּׁת הַמִּינִין. אָבֵל (הַנּוֹדֵר) מִן הַדֶּגֶן אָסוּר בְּכֹל וּמוֹתֵר בְּפִירוֹת הָאֵילָן וּבִיֶּרֶק:

ג הַנּוֹדֵר מִן הַכֹּסוֹת מוֹתֵר בְּשֶׁק וּבִירֵיעָה וּבִחְמִלָה אָמַר
 קוֹנֵם צָמַר עוֹלָה עָלָיו מוֹתֵר לְהַתְּכֹסוֹת בְּגִיזֵי צָמַר פְּשֵׁתָן
 עוֹלָה עָלָיו מוֹתֵר לְהַתְּכֹסוֹת בְּאַנִּיצֵי פְּשֵׁתָן רַבִּי יְהוּדָה
 אָמַר הַכֹּל לְפִי הַנּוֹדֵר טָעַן וְהִזִּיעַ וְהָיָה רִיחוֹ קֶשֶׁה אָמַר
 קוֹנֵם צָמַר וּפְשֵׁתִים עוֹלִים עָלָיו מוֹתֵר לְהַתְּכֹסוֹת וְאָסוּר
 לְהַפְשִׁיל לְאַחֲרָיו:

ד הַנּוֹדֵר מִן הַבֵּית מוֹתֵר בְּעֵלְיָה דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר וַחֲכָמִים
 אֹמְרִים עָלֶיהָ בְּכָלֵל הַבֵּית הַנּוֹדֵר מִן הָעֵלְיָה מוֹתֵר בַּבֵּית:

ה הַנּוֹדֵר מִן הַמָּטָה מוֹתֵר בְּדֶרֶגֶשׁ דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר
 וַחֲכָמִים אֹמְרִים דֶּרֶגֶשׁ בְּכָלֵל מָטָה הַנּוֹדֵר מִדֶּרֶגֶשׁ מוֹתֵר
 בַּמָּטָה הַנּוֹדֵר מִן הָעִיר מוֹתֵר לַכֶּנֶס לְתַחוּמָהּ שֶׁל עִיר
 וְאָסוּר לַכֶּנֶס לְעִבּוּרָהּ אָבֵל הַנּוֹדֵר מִן הַבֵּית אָסוּר מִן
 הָאֶגֶף וּלְפָנִים:

ו קוֹנֵם פִּירוֹת הָאֵלוֹ עָלָיו קוֹנֵם הֵן עַל פִּי קוֹנֵם הֵן לְפִי
 אָסוּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן שְׂאִינִי אוֹכֵל וְשְׂאִינִי טוֹעֵם
 מוֹתֵר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן בְּדָבָר שֶׁזָּרְעוּ כָּלָה אָבֵל
 בְּדָבָר שְׂאִין זָרְעוּ כָּלָה אָפִילוֹ גְּדוּלִי גְּדוּלִין אָסוּרִין:

ז הָאֹמֵר לֹא שָׂתוּ קוֹנֵם מַעֲשֵׂה יְדִיד עָלָיו קוֹנֵם הֵן עַל פִּי
 קוֹנֵם הֵן לְפִי אָסוּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן שְׂאִינִי אוֹכֵל
 שְׂאִינִי טוֹעֵם מוֹתֵר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן בְּדָבָר שֶׁזָּרְעוּ
 כָּלָה אָבֵל בְּדָבָר שְׂאִין זָרְעוּ כָּלָה אָפִילוֹ גְּדוּלִי גְּדוּלִין
 אָסוּרִין

ח שאת עושה איני אוכל עד הפסח. שאת עושה איני מתכסה עד הפסח. עשתה לפני הפסח מותר לאכול ולהתכסות אחר הפסח. שאת עושה עד הפסח איני אוכל. ושאת עושה עד הפסח איני מתכסה. עשתה לפני הפסח אסור לאכול ולהתכסות אחר הפסח:

ט שאת נהנית לי עד הפסח אם תלכי לבית אביך עד החג. הלכה לפני הפסח. אסורה בהנאתו עד הפסח. אחר הפסח בלא יחל דברו. שאת נהנית לי עד החג אם תלכי לבית אביך עד הפסח. והלכה לפני הפסח אסורה בהנאתו עד החג. ומותרת לילך אחר הפסח:

פרק ח

קונם יין שאיני טועם היום. אינו אסור אלא עד שתחשוך. שבת זו אסור בכל השבת. ושבת שעברה. חדש זה. אסור בכל החדש. וראש חדש להבא. שנה זו. אסור בכל השנה. וראש השנה לעתיד לבא. שבוע זה. אסור בכל השבוע. ושביעית שעברה. ואם אמר יום אחד. שבת אחד. חדש אחד. שנה אחת. שבוע אחד. אסור מיום ליום:

כ עד הפסח. אסור עד שיגיע. עד שיהא. אסור עד שיצא. עד לפני הפסח. רבי מאיר אומר אסור עד שיגיע. רבי יוסי אומר עד שיצא:

ג עד הקציר. עד הבציר. עד המסיק. אינו אסור אלא עד שיגיע. זה הכלל. כל שזמנו קבוע ואמר עד שיגיע אסור עד שיגיע. אמר עד שיהא אסור עד שיצא. וכל שאין זמנו קבוע. בין אמר עד שיהא בין אמר עד שיגיע אינו אסור אלא עד שיגיע:

ד עד הקיץ. עד שיהא הקיץ. עד שיתחילו העם להכניס בכללות. עד שיעבור הקיץ. עד שיקפלו המקצועות. עד הקציר עד שיתחיל העם לקצור קציר חטים אבל לא קציר שעורים. הכל לפי (מקום) נדרו. אם היה בהר בהר. ואם היה בבקעה בבקעה:

ה עד הגשמים. עד שיהיו הגשמים. עד שתדד רביעה שניה. רבן שמעון בן גמליאל אומר עד שיגיע זמנה של רביעה. עד שיפסקו גשמים. עד שיצא ניסן בלוי. דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר עד שיעבור הפסח. קונם יין שאיני טועם השנה. נתעברה השנה אסור בה ובעבורה. עד ראש אדר. עד ראש אדר הראשון. עד סוף אדר. עד סוף אדר ראשון. רבי יהודה אומר קונם יין שאיני טועם עד שיהא הפסח. אינו אסור אלא עד לילי הפסח. שלא נתכון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לשתות יין:

ו אמר קונם בשר שאיני טועם עד שיהא הצום. אינו אסור אלא עד לילי הצום שלא נתכון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לאכול בשר. רבי יוסי בנו אומר אמר

קונם שום שאיני טועם עד שתהא שבת אינו אסור אלא
עד לילי שבת שלא נתכון זה אלא עד שעה שדרך בני
אדם לאכול שום:

האומר לחבירו קונם שאיני נהנה לך אם אין אתה בא
וגוטל לבניך כור אחד של חטין ושתי חביות של יין הרי
זה יכול להפר את נדרו שלא על פי חכם ויאמר לו כלום
אמרת אלא מפני כבודי זהו כבודי וכן האומר לחבירו
קונם שאתה נהנה לי אם אין אתה בא וגותן לבני כור
אחד של חטין ושתי חביות של יין רבי מאיר אומר אסור
עד שיתן וחכמים אומרים אף זה יכול להפר את נדרו
שלא על פי חכם ויאמר לו הרי אני כאלו התקבלתי היו
מסרבין בו לשא בת אחותו ואמר קונם שהיא נהנית לי
לעולם וכן המגרש את אשתו ואמר קונם אשתי נהנית
לי לעולם הרי אלו מותרות להנות לו שלא נתכון זה
אלא לשום אישות היתה מסרב בחבירו שיאכל אצלו
אמר קונם לביתך שאיני נכנס טפת צונן שאיני טועם
לך מותר לכנס לביתו ולשתות ממנו צונן שלא נתכון
זה אלא לשום אכילה ושתייה:

פרק ט

רבי אליעזר אומר פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו.
 וחכמים אוסרין. אמר רבי צדוק עד שפותחין לו
 בכבוד אביו ואמו. יפתחו לו בכבוד המקום (אמרו לו)
 אם בן אין נדרים. מודים חכמים לרבי אליעזר בדבר
 שבינו לבין אביו ואמו. שפותחין לו בכבוד אביו ואמו:

^ב ועוד אמר רבי אליעזר פותחים בנולד. וחכמים אוסרין.
 כיצד. אמר קונם שאיני נהנה לאיש פלוני ונעשה סופר.
 או שהיה משיא את בנו (בקרוב) ואמר אלו הייתי יודע
 שהוא נעשה סופר. או שהיה משיא את בנו בקרוב.
 לא הייתי נודר. קונם לבית זה שאיני נכנס. ונעשה בית
 הכנסת אמר אלו הייתי יודע שהוא נעשה בית הכנסת.
 לא הייתי נודר. רבי אליעזר מתיר. וחכמים אוסרין:

^ג רבי מאיר אומר יש דברים שהן כנולד ואינן כנולד
 וחכמים מודים לו. כיצד. אמר קונם שאיני נושא את
 פלונית. שאביה רע. אמרו לו מת. או שעשה תשובה.
 קונם לבית זה שאיני נכנס שהכלב רע בתוכו. או שהנחש
 בתוכו. אמרו לו מת הכלב. או שנהרג הנחש. הרי הן
 כנולד ואינן כנולד וחכמים מודים לו:

^ד ועוד אמר רבי מאיר פותחים לו מן הכתוב שבתורה
 ואומרים לו. אלו היית יודע. שאתה עובר על לא תקום.
 ועל לא תטור. ועל לא תשנא את אחיך בלבבך. ואהבת

לְרַעָךְ כַּמוֹד וְחִי אַחִיד עִמָּךְ. (שָׁמָּא) יַעֲנִי וְאִין אַתָּה יָכוֹל
לְפָרְנָסוֹ. אָמַר אֵלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא בֶן. לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר.
הָרִי זֶה מוֹתֵר:

ה' פּוֹתְחִין לְאָדָם בְּכְתוּבַת אִשְׁתּוֹ. וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שְׁנֵדֵר
מֵאִשְׁתּוֹ הִנָּאָה. וְהִיתָה כְּתוּבָתָה אַרְבַּע מֵאוֹת דִּינָרִים.
וּבָאָה לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא וְחִיבוּ לָתֵן לָהּ כְּתוּבָתָהּ. אָמַר לוֹ
רַבִּי. שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת דִּינָרִין הֵנִיחַ אָבָא. וְנָטַל אַחִי אַרְבַּע
מֵאוֹת. וְאֲנִי אַרְבַּע מֵאוֹת. לֹא דִיָּה שֶׁתִּטּוֹל הִיא מֵאֲתִים.
וְאֲנִי מֵאֲתִים. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא אֲפִילוּ אַתָּה מוֹכֵר שְׁעַר
רֹאשְׁךָ. אַתָּה נוֹתֵן לָהּ כְּתוּבָתָהּ. אָמַר לוֹ אֵלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ
שֶׁהוּא בֶן לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר וְהִתִּירָה רַבִּי עֲקִיבָא:

י' פּוֹתְחִין בְּיָמִים טוֹבִים וּבְשַׁבָּתוֹת. בְּרֹאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים.
אוֹתָן הַיָּמִים מוֹתֵרִים. וְשָׂאֵר כָּל הַיָּמִים אֲסוּרִין. עַד שֶׁבָּא
רַבִּי עֲקִיבָא וְלָמַד. שֶׁהַנֵּדֵר שֶׁהִתֵּר מִקְצָתוֹ הִתֵּר כָּלּוֹ:

י' בִּיצֵד. אָמַר קוֹנֵם שְׂאִינִי נִהְיָה לְכָלְכֶם. הִתֵּר אֶחָד מֵהֶן.
הִתֵּרוּ כָּלָן. שְׂאִינִי נִהְיָה לְזֶה וְלָזֶה. הִתֵּר הָרֹאשׁוֹן הִתֵּרוּ
כָּלָן. הִתֵּר הָאֲחֵרוֹן. הָאֲחֵרוֹן מוֹתֵר וְכָלָן אֲסוּרִין. (הִתֵּר
הָאֲמֻצָּעִי. הֵימָנוּ וְלִמְטָה מוֹתֵר. הֵימָנוּ וְלִמְעֵלָה אֲסוּר.)
שְׂאִינִי נִהְיָה לְזֶה קֶרֶבֶן. וְלָזֶה קֶרֶבֶן. צְרִיכִין פֶּתַח לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד:

ה' קוֹנֵם יֵין שְׂאִינִי טוֹעֵם שֶׁהֵינִי רֹעַ לְמַעַם. אָמְרוּ לוֹ וְהִלֵּא
הַמְּיוֹשָׁן יִפֶּה לְמַעַם. הוֹתֵר בְּמִיּוֹשָׁן. וְלֹא בְּמִיּוֹשָׁן בְּלִבָּד

הותר. אלא בכל היין. קונם בצל שאיני טועם שהבצל רע ללב. אמרו לו הכפרי יפה ללב. התר בכפרי. ולא בכפרי בלבד התר אלא בכל הבצלים. מעשה היה והתירו רבי מאיר בכל הבצלים:

^ט פותחין לאדם בכבוד עצמו ובכבוד בניו. אומרים לו אלו היית יודע שלמחר יהיו אומרים עליך. כך היא וסתו של פלוני מגרש את נשיו. ועל בנותיך יהיו אומרים בנות גרושה הן. מה ראתה אמן של אלו להתגרש. ואמר אלו הייתי יודע שכן לא הייתי נודר. הרי זה מותר:

^י קונם שאיני נושא את פלונית כעורה. והרי היא נאה. שחורה. והרי היא לבנה. קצרה. והרי היא ארכה. מותר בה. לא מפני שהיא כעורה ונעשית נאה. שחורה ונעשית לבנה. קצרה ונעשית ארכה. אלא שהנדר טעות. ומעשה באחד שנדר מבית אחותו הנאה. והכניסוה לבית רבי ישמעאל ויפוג. אמר לו רבי ישמעאל בני מזו נדרת. אמר לו לאו. והתירו רבי ישמעאל. באותה שעה בכה רבי ישמעאל ואמר בנות ישראל נאות הן. אלא שהעניות מנולתן. וכשמת רבי ישמעאל היו בנות ישראל נושאות קינה. ואמרו בנות ישראל אל רבי ישמעאל בכינה. וכן הוא אומר בשאול בנות ישראל אל שאול בכינה:

פרק י

נֶעֱרָה הַמְּאוֹרְסָה אֲבִיהָ וּבִעְלָהּ מִפִּירִין נִדְרֶיהָ. הַפֶּר
הָאֵב וְלֹא הַפֶּר הַבֵּעַל. הַפֶּר הַבֵּעַל וְלֹא הַפֶּר הָאֵב
אֵינוֹ מוֹפֵר. וְאִין צָרִיד לֵאמֹר שְׁקִים אֶחָד מֵהֶן:

בִּמַּת הָאֵב לֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לְבֵעַל. מַת הַבֵּעַל
נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לָאֵב. בְּזָה יָפָה כַּח הָאֵב מִכַּח הַבֵּעַל.
בְּדָבָר אַחֵר יָפָה כַּח הַבֵּעַל מִכַּח הָאֵב שֶׁהַבֵּעַל מִפֶּר בְּבִגְרָה
וְהָאֵב אֵינוֹ מִפֶּר בְּבִגְרָה:

גִּנְדָּרָה וְהִיא אֲרוּסָה נִתְגַּרְשָׁה בּוֹ בַּיּוֹם. נִתְאַרְסָה בּוֹ בַּיּוֹם
אֲפִילוּ לְמֵאָה. אֲבִיהָ וּבִעְלָהּ הָאֲחֵרוֹן מִפִּירִין נִדְרֶיהָ. זֶה
הַכֹּל. כָּל שֶׁלֹּא יֵצֵא לְרְשׁוּת עֲצָמָה שְׁעָה אַחַת. אֲבִיהָ
וּבִעְלָהּ הָאֲחֵרוֹן מִפִּירִין נִדְרֶיהָ:

דִּדְרָךְ תִּלְמִידֵי חֻכְמִים עַד שֶׁלֹּא הִיָּתָה בְּתוֹ יוֹצֵאָה
מֵאֶצְלוֹ. אוֹמֵר לָהּ. כָּל נִדְרִים שֶׁנִּדְרַתְּ בְּתוֹךְ בֵּיתִי. הֲרִי הֵן
מוֹפְרִין. וְכֵן הַבֵּעַל עַד שֶׁלֹּא תִכְנַס לְרְשׁוּתוֹ. אוֹמֵר לָהּ כָּל
נִדְרִים שֶׁנִּדְרַתְּ. עַד שֶׁלֹּא תִכְנַסִּי לְרְשׁוּתִי הֲרִי הֵן מוֹפְרִין.
שְׁמִשְׁתַּכְנַס לְרְשׁוּתוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְהַפֵּר:

הִ בּוֹגֶרֶת שֶׁשֶּׁהָתָה שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וְאֶלְמָנָה שְׁלֹשִׁים יוֹם
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר הוֹאִיל וּבִעְלָהּ חַיִּב בְּמִזְוֹנוּתֶיהָ יִפֶּר.
וְחֻכְמִים אוֹמְרִים אִין הַבֵּעַל מִפֶּר עַד שֶׁתִּכְנַס לְרְשׁוּתוֹ:

י' שוּמְרֵת יָבֵם בֵּין לַיָּבֵם אֶחָד בֵּין לְשְׁנֵי יָבָמִין רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 אוֹמֵר יִפָּר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לְאֶחָד אָבָל לֹא לְשְׁנַיִם רַבִּי
 עֲקִיבָא אוֹמֵר לֹא לְאֶחָד וְלֹא לְשְׁנַיִם. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 מָה. אִם אִשָּׁה שְׁקֵנָה הוּא לְעֶצְמוֹ. הֲרִי הוּא מִפְּרֵי נִדְרֶיהָ.
 אִשָּׁה שֶׁהִקְנוּ לוֹ מִן הַשָּׂמִים. אֵינוּ דִין שִׁיפֹר נִדְרֶיהָ. אָמַר
 לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא לֹא. אִם אִמְרַת בְּאִשָּׁה שְׁקֵנָה הוּא לְעֶצְמוֹ.
 שָׂאִין לְאַחֲרִים בָּהּ רְשׁוּת. תֹּאמַר בְּאִשָּׁה שֶׁהִקְנוּ לוֹ מִן
 הַשָּׂמִים. שִׁיֵּשׁ לְאַחֲרִים בָּהּ רְשׁוּת. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
 עֲקִיבָא. דְּבָרֶיךָ בְּשְׁנֵי יָבָמִין מָה אַתָּה מְשִׁיב עַל יָבֵם אֶחָד.
 אָמַר לוֹ אֵין הִיבָמָה גְּמוּרָה לַיָּבֵם. כְּשֶׁם שֶׁהָאֲרוּסָה גְּמוּרָה
 לְאִשָּׁה:

י' הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ כָּל הַנִּדְרִים שֶׁתְּדוּרִי מִכָּאן עַד שְׂאֲבָא
 מִמָּקוֹם פְּלוּנִי. הֲרִי הֵן קִיָּמִים. לֹא אָמַר כָּלוּם. הֲרִי הֵן
 מוֹפְרִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מוֹפֵר. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים אֵינוּ
 מוֹפְרִים. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אִם הִפֵּר נִדְרִים שֶׁבָּאוּ לְכָלֵל
 אֲסוּר. לֹא יִפָּר נִדְרִים שֶׁלֹּא בָּאוּ לְכָלֵל אֲסוּר. אָמְרוּ לוֹ
 הֲרִי הוּא אוֹמֵר אִשָּׁה יְקִימֵנוּ וְאִשָּׁה יִפְרֵנוּ. אֵת שֶׁבָּא
 לְכָלֵל הֵקֵם בָּא לְכָלֵל הִפֵּר. לֹא בָּא לְכָלֵל הֵקֵם לֹא בָּא
 לְכָלֵל הִפֵּר:

ח' הַפֶּרֶת נִדְרִים כָּל הַיּוֹם. יֵשׁ בְּדָבָר לְהִקָּל וּלְהַחְמִיר. כִּי־עַד.
 נִדְרָה בְּלִילִי שֶׁבֶת. יִפָּר בְּלִילִי שֶׁבֶת. וּבִיּוֹם הַשַּׁבָּת עַד
 שֶׁתַּחֲשֹׁד. נִדְרָה עִם חֲשֻׁכָּה. מִפֶּר עַד שֶׁלֹּא תַחֲשֹׁד. שָׂאֵם
 חֲשֻׁכָּה וְלֹא הִפֵּר אֵינוּ יָכוֹל לְהִפָּר:

פרק יא

וְאֵלּוּ נִדְרִים שֶׁהוּא מִפְּרִי דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן עֲנּוּי נֶפֶשׁ.
אִם אֶרְחָץ וְאִם לֹא אֶרְחָץ אִם אֶתְקַשֵּׁט וְאִם לֹא
אֶתְקַשֵּׁט. אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֵין אֵלּוּ נִדְרֵי עֲנּוּי נֶפֶשׁ:

^ב וְאֵלּוּ הֵם נִדְרֵי עֲנּוּי נֶפֶשׁ. אָמְרָה קוֹנָם פִּירוֹת הָעוֹלָם
עָלֶי. הֲרִי זֶה יָכוֹל לְהַפֵּר. פִּירוֹת מְדִינָה (זו) עָלֶי. יָבִיא לָהּ
מִמְדִּינָה אַחֶרֶת. פִּירוֹת חֲנוּנִי זֶה עָלֶי. אֵינוּ יָכוֹל לְהַפֵּר.
וְאִם לֹא הִיָּתָה פִּרְנָסָתוֹ אֵלָּא מִמֶּנּוּ הֲרִי זֶה יִפָּר. דְּבָרֵי רַבִּי
יוֹסִי:

^ג קוֹנָם שְׂאִינִי נִהְנֶה לְבָרִיוֹת אֵינוּ יָכוֹל לְהַפֵּר. וְיָכוֹלָה הִיא
לִיהֲנוֹת בְּלֶקֶט וּבִשְׂכָחָהּ. וּבִפְאָהּ. קוֹנָם כֹּהֲנִים וְלוֹיִם נִהְנִים
לִי יִטְלוּ עַל כֶּרְחוֹ. כֹּהֲנִים אֵלּוּ וְלוֹיִם אֵלּוּ נִהְנִים לִי יִטְלוּ
אַחֲרֵיהֶם:

^ד קוֹנָם שְׂאִינִי עוֹשֶׂה עַל פִּי אָבָא. וְעַל פִּי אָבִיךָ. וְעַל פִּי
אֶחָי. וְעַל פִּי אֶחָיךָ אֵינוּ יָכוֹל לְהַפֵּר. שְׂאִינִי עוֹשֶׂה עַל פִּיךָ
אֵינוּ צָרִיךְ לְהַפֵּר. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר יִפָּר. שְׂמָא תַעֲדִיף
עָלָיו יוֹתֵר מִן הָרְאוּי לוֹ. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּרִי אוֹמֵר יִפָּר.
שְׂמָא יִגְרַשְׁנָהּ וְתֵהִי אֲסוּרָה לְחִזּוֹר לוֹ:

^ה נִדְרָה אֲשֶׁתּוֹ. וְסָבוֹר שֶׁנִּדְרָה בָּתּוֹ. נִדְרָה בָּתּוֹ. וְסָבוֹר
שֶׁנִּדְרָה אֲשֶׁתּוֹ. נִדְרָה בְּנִזִּיר. וְסָבוֹר שֶׁנִּדְרָה בְּקֶרְבֶּן. נִדְרָה
בְּקֶרְבֶּן. וְסָבוֹר שֶׁנִּדְרָה בְּנִזִּיר. נִדְרָה מִן הַתְּאֵנִים. וְסָבוֹר

שְׁנֵי דָּרָה מִן הָעֲנָבִים. נִדְרָה מִן הָעֲנָבִים וְסָבוּר שְׁנֵי דָּרָה מִן
הַתְּאֵנִים הֵרִי זֶה יַחֲזֹר וַיִּפֹּר:

^י אָמְרָה קוֹנֵם תְּאֵנִים וְעֲנָבִים אֵלּוּ שְׂאִינִי טוֹעֶמֶת. קַיִם
לְתְּאֵנִים. כָּלּוּ קַיִם. הֵפֵר לְתְּאֵנִים אֵינּוּ מוֹפֵר. עַד שִׁיפֹר אֶף
לְעֲנָבִים. אָמְרָה קוֹנֵם תְּאֵנִים שְׂאִינִי טוֹעֶמֶת וְעֲנָבִים שְׂאִינִי
טוֹעֶמֶת הֵרִי אֵלּוּ שְׁנֵי נִדְרִים:

^י יוֹדֵעַ אֲנִי שֵׁישׁ נִדְרִים אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֵׁישׁ מְפִירִין. יִפֹּר.
יוֹדֵעַ אֲנִי שֵׁישׁ מְפִירִין. אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שְׁזֶה נִדֵּר. רַבִּי מֵאִיר
אוֹמֵר לֹא יִפֹּר. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים יִפֹּר:

^ח הַמִּדֵּר הַנָּאָה מִחֲתָנּוּ. וְהוּא רוֹצֵה לְתֵת לְבִתּוֹ מַעוֹת.
אוֹמֵר לָהּ הֵרִי הַמַּעוֹת הָאֵלּוּ נְתוּנִין לָךְ בְּמִתְנָה. וּבִלְבָד
שְׁלֹא יִהְיֶה לְבַעַלְיָךְ רְשׁוּת בָּהֶן. אֲלֹא מֶה שְׂאֵת נֹשְׂאֵת
וְנוֹתְנֵת בְּפִיד:

^ט וְנִדֵּר אֶלְמָנָה וּגְרוּשָׁה יְקוּם עָלֶיהָ. בִּיצֵד אָמְרָה הֵרִינִי
נִזִּירָה לְאַחֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם אֶף עַל פִּי שְׁנֵשְׂאֵת בְּתוֹךְ
שְׁלֹשִׁים יוֹם אֵינּוּ יָכוֹל לְהִפֹּר. נִדְרָה וְהִיא בְּרִשׁוּת הַבַּעַל.
מִפֵּר לָהּ. בִּיצֵד. אָמְרָה הֵרִינִי נִזִּירָה לְאַחֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם
אֶף עַל פִּי שְׁנֵתְאֲרַמְלָה אוֹ נִתְגַּרְשָׁה. בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם
הֵרִי זֶה מוֹפֵר. נִדְרָה בּוֹ בְּיוֹם נִתְגַּרְשָׁה בּוֹ בְּיוֹם. הַחֲזִירָה
בּוֹ בְּיוֹם. אֵינּוּ יָכוֹל לְהִפֹּר. זֶה הַכֹּל כֹּל שִׁיִּצְאָה לְרִשׁוּת
עֲצָמָה שָׁעָה אַחַת אֵינּוּ יָכוֹל לְהִפֹּר:

י' תשע נערות נדריהן קימין. בוגרת והיא יתומה. נערה בוגרת והיא יתומה. נערה שלא בגרה והיא יתומה. בוגרת ומת אביה. נערה בוגרת ומת אביה. נערה שלא בגרה. ומת אביה. נערה שמת אביה. ומשמת אביה בגרה. בוגרת ואביה קים (נערה בוגרת ואביה קים). רבי יהודה אומר אף המשיא בתו הקטנה ונתאלמנה או נתגרשה וחזרה אצלו. עדין היא נערה:

י"א קונם שאיני נהנית לאבא ולאביד. אם עושה אני על פיד. שאיני נהנית לך אם עושה אני על פי אבא ועל פי אביד. הרי זה יפר:

י"ב בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות ונטולות כתובה. האומרת טמאה אני לך. שמים ביני לבינך. נטולה אני מן היהודים. חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר. ומקלקלת את בעלה. אלא האומרת טמאה אני לך. תביא ראיה לדבריה. שמים ביני לבינך. יעשו דרך בקשה. נטולה אני מן היהודים. יפר חלקו ותהא משמשתו. ותהא נטולה מן היהודים: סליק

מסכת נזיר

פרק א

כָּל כַּנּוּי נְזִירוֹת. כַּנּוּיֹת. הָאוֹמֵר אֵהָא הָרִי זֶה נְזִיר.
אוֹ אֵהָא נָוָה. נְזִיר. נְזִיק. נְזִיחַ. פְּזִיחַ. הָרִי זֶה נְזִיר.
הָרִינִי כְּזֶה. הָרִינִי מְסַלֵּס. הָרִינִי מְכַלְכֵּל. הָרִי עָלִי לְשִׁלּוּחַ
פְּרַע. הָרִי זֶה נְזִיר. הָרִי עָלִי צְפוּרִים. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר נְזִיר.
וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ נְזִיר:

^ב הָרִינִי נְזִיר מִן הַחֲרָצָנִים וּמִן הַזִּגִּים וּמִן הַתְּגִלְחָת. וּמִן
הַטְּמֵאָה. הָרִי זֶה נְזִיר. וְכָל דְּקִדּוּקֵי נְזִירוֹת עָלָיו. הָרִינִי
כְּשִׁמְשׁוֹן. כִּבְּן מְנוּחַ. כִּבְּעַל דְּלִילָה. כִּמִּי שֶׁעָקַר דְּלִתּוֹת
עֲזָה. כִּמִּי שֶׁנִּקְרוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת עֵינָיו. הָרִי זֶה נְזִיר שִׁמְשׁוֹן.
מֵה בֵּין נְזִיר עוֹלָם לְנְזִיר שִׁמְשׁוֹן. נְזִיר עוֹלָם הַכְּבִיד שֶׁעָרוֹ
מִיֶּקֶל בְּתַעֲרָה. וּמֵבִיא שְׁלֵשׁ בְּהִמּוֹת. וְאִם נִטְמָא מֵבִיא
קֶרֶבֶן טְמֵאָה. נְזִיר שִׁמְשׁוֹן הַכְּבִיד שֶׁעָרוֹ אֵינוֹ מִיֶּקֶל. וְאִם
נִטְמָא אֵינוֹ מֵבִיא קֶרֶבֶן טְמֵאָה:

^ג סֵתֵם נְזִירוֹת שְׁלֹשִׁים יוֹם. אָמַר הָרִינִי נְזִיר אַחַת גְּדוּלָּה.
הָרִינִי נְזִיר אַחַת קִטְנָה. אֶפִּילוֹ מִכָּאן וְעַד סוֹף הָעוֹלָם. נְזִיר
שְׁלֹשִׁים יוֹם. הָרִינִי נְזִיר וְיוֹם אֶחָד. הָרִינִי נְזִיר וְשָׁעָה אַחַת.
הָרִינִי נְזִיר אַחַת וּמַחְצָה. הָרִי זֶה נְזִיר שְׁתֵּים. הָרִינִי נְזִיר
שְׁלֹשִׁים יוֹם וְשָׁעָה אַחַת. נְזִיר שְׁלֹשִׁים וְאַחַד יוֹם. שְׁאֵין
נּוֹזְרִים לְשָׁעוֹת:

י הריני נזיר כשער ראשיי וכעפר הארץ וכחול היס הרי זה נזיר עולם ומגלח אחת לשלשים יום רבי אומר אין זה מגלח אחת לשלשים יום ואיזה שמגלח אחת לשלשים יום האומר הרי עלי נזירות כשער ראשיי וכעפר הארץ וכחול היס:

ה הריני נזיר מלא הבית או מלא הקפה בודקין אותו אם אמר אחת גדולה נזרתי נזיר שלשים יום ואם אמר סתם נזרתי רואין את הקפה באלו היא מלאה חרדל ונזיר כל ימיו:

י הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני אומדים כמה ימים מכאן עד מקום פלוני אם פחות משלשים יום נזיר שלשים יום ואם לאו נזיר כמנן הימים:

י הריני נזיר כמנן ימות החמה מונה נזירות כמנן ימות החמה אומר רבי יהודה מעשה היה וכיון שהשלים מת:

פרק ב

הַרִינִי נָזִיר מִן הַגְּרוּגָרוֹת. וּמִן הַדְּבִילָה. בֵּית שְׁמַאי
 אומרים נזיר. ובית הלל אומרים אינו נזיר. אמר
 רבי יהודה אף כשאמרו בית שמאי לא אמרו. אלא
 באומר הרי הן עלי בקרבן:

אמר אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת (אני). אמר
 הדלת הזה. הריני נזיר אם נפתח אני. בית שמאי אומרים
 נזיר. ובית הלל אומרים אינו נזיר. אמר רבי יהודה. אף
 כשאמרו בית שמאי לא אמרו. אלא באומר הרי פרה זו
 קרבן עלי. אם עומדת היא:

מזגו לו את הכוס. ואמר הריני נזיר ממנו. הרי זה נזיר.
 מעשה באשה אחת שהיתה שכורה. ומזגו לה את הכוס.
 ואמרה הריני נזירה ממנו. אמרו חכמים לא נתכונה זו.
 אלא לומר הרי הוא עלי קרבן:

הריני נזיר. על מנת שאהא שותה יין ומטמא למתים.
 הרי זה נזיר. ואסור בכלן. יודע אני שיש נזירות. אבל אני
 יודע שהנזיר אסור ביין. הרי זה אסור. ורבי שמעון מתיר.
 יודע אני שהנזיר אסור ביין. אבל סבור הייתי שחכמים
 מתירין לי. מפני שאין אני יכול לחיות אלא ביין. או מפני
 שאני קוֹבֵר את המתים. הרי זה מותר. ורבי שמעון אוסר:

ה' הריני נזיר ועלי לגלח נזיר. ושמע חבירו ואמר ואני ועלי לגלח נזיר. אם היו פקחים מגלחים זה את זה. ואם לאו מגלחים נזירים אחרים:

י' הרי עלי לגלח חצי נזיר. ושמע חבירו ואמר. ואני ועלי לגלח חצי נזיר. זה מגלח נזיר שלם. וזה מגלח נזיר שלם. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים זה מגלח חצי נזיר. וזה מגלח חצי נזיר:

י' הריני נזיר לכשיהיה לי בן. ונולד לו בן. הרי זה נזיר. נולד לו בת טומטום ואנדרוגינוס. אינו נזיר. אם אמר כשאראה (כשיהיה) לי ולד. אפילו נולד לו בת טומטום ואנדרוגינוס. הרי זה נזיר:

ח' הפילה אשתו אינו נזיר. רבי שמעון אומר יאמר. אם היה בן קימא. הרי אני נזיר חובה. ואם לאו. הרי אני נזיר נדבה. חזרה וילדה. הרי זה נזיר. רבי שמעון אומר יאמר. אם הראשון בן קימא הראשון חובה. וזו נדבה. ואם לאו הראשון נדבה. וזו חובה:

ט' הריני נזיר ונזיר כשיהיה לי בן. התחיל מונה את שלו. ואחר כך נולד לו בן. משלים את שלו. ואחר כך מונה את של בנו. הריני נזיר כשיהיה לי בן ונזיר. התחיל מונה את שלו. ואחר כך נולד לו בן. מניח את שלו ומונה את של בנו. ואחר כך משלים את שלו:

י הריני נזיר לכשיהא לי בן ונזיר מאה יום נולד לו בן
עד שבועים לא הפסיד כלום לאחר שבועים (יום) סותר
שבועים שאין תגלחת פחות משלשים יום:

פרק ג

מי שאמר הריני נזיר מגלח (יום) שלשים ואחד ואם
גלח ליום שלשים יצא הריני נזיר שלשים יום אם
גלח ליום שלשים לא יצא:

ב מי שנזר שתי נזירות מגלח את הראשונה יום שלשים
ואחד ואת השניה יום שלשים ואחד ואם גלח את
הראשונה יום שלשים מגלח את השניה יום שלשים ואם
גלח יום שלשים חסר אחד יצא וזו עדות העיד רבי פפיס
על מי שנזר שתי נזירות שאם גלח את הראשונה יום
שלשים מגלח את השניה יום שלשים ואם גלח (יום)
שלשים חסר אחד יצא שיום שלשים עולה לו מן המנין:

ג מי שאמר הריני נזיר נטמא יום שלשים סותר את
הכל רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא שבועה הריני
נזיר שלשים יום נטמא יום שלשים סותר את הכל:

ד הריני נזיר מאה יום נטמא יום מאה סותר את הכל
רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא שלשים נטמא יום
מאה ואחד סותר שלשים יום רבי אליעזר אומר אינו
סותר אלא שבועה:

ה' מי שֶׁנֶזֶר וְהוּא בְּבֵית הַקְּבֵרוֹת אֶפִּילוּ הָיָה שֵׁם שְׁלֹשִׁים יוֹם אֵין עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנּוּן וְאִינוּ מְבִיא קֶרֶבֶן טְמֵאָה יֵצֵא וְנִכְנָס עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנּוּן וּמְבִיא קֶרֶבֶן טְמֵאָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר לֹא בּוֹ בַּיּוֹם שֶׁנֶּאֱמַר וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְּלוּ עַד שֶׁיִּהְיוּ לוֹ יָמִים רִאשׁוֹנִים:

י' מי שֶׁנֶזֶר נְזִירוֹת הִרְבָּה וְהַשְׁלִים אֶת נְזִירוֹתָיו וְאַחֵר כִּדְּבָא לְאַרְץ בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים נְזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים נְזִיר בִּתְחִלָּה מַעֲשֶׂה בְּהִלְנֵי הַמִּלְכָּה שֶׁהִלֵּךְ בָּנָה לְמִלְחָמָה וְאָמְרָה אִם יָבֹא בְּנֵי מִן הַמִּלְחָמָה בְּשָׁלוֹם אָהָא נְזִירָה שֶׁבַע שָׁנִים וּבֹא בָנָה מִן הַמִּלְחָמָה וְהִיתָה נְזִירָה שֶׁבַע שָׁנִים וּבִסּוֹף שֶׁבַע שָׁנִים עָלְתָה לְאַרְץ וְהוֹרוּהָ בֵּית הַלֵּל שֶׁתִּהְיֶה נְזִירָה עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אַחֲרוֹת וּבִסּוֹף שֶׁבַע שָׁנִים נְטִמְאָתָה וְנִמְצְאָתָה נְזִירָה עֹשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לֹא הִיתָה נְזִירָה אֲלֵא אַרְבַּע עָשָׂר שָׁנָה:

י' מי שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי כַּתֵּי עֲדִים מְעִידוֹת אוֹתוֹ אֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנֶזֶר שְׁתֵּים וְאֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנֶזֶר חֲמֵשׁ בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים נְחָלְקָה הָעֲדוֹת וְאֵין כָּאֵן נְזִירוֹת וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים יֵשׁ בְּכָלל חֲמֵשׁ שְׁתֵּים שֶׁיִּהְיֶה נְזִיר שְׁתֵּים:

פרק ד

מי שְׁאָמַר הֲרִינִי נָזִיר. וְשָׁמַע חֲבִירוֹ וְאָמַר וְאֲנִי וְאֲנִי (וְאֲנִי). כֻּלָּם נָזִירִים. הֵתֵר הָרֹאשׁוֹן הִתְּרוּ כֻּלָּן. הֵתֵר הָאֲחֵרוֹן הָאֲחֵרוֹן מוֹתֵר. וְכֻלָּם אֲסוּרִין. אָמַר הֲרִינִי נָזִיר וְשָׁמַע חֲבִירוֹ וְאָמַר פִּי כִפְיוֹ וּשְׁעָרֵי כְשָׁעָרוֹ. הֲרִי זֶה נָזִיר. הֲרִינִי נָזִיר וְשָׁמַע אֶשְׁתּוֹ וְאָמְרָה וְאֲנִי מִפֵּר אֶת שְׁלָה וְשָׁלוּ קָיִים. הֲרִינִי נָזִירָה וְשָׁמַע בַּעֲלָהּ וְאָמַר וְאֲנִי אֵינוֹ יָכוֹל לְהִפָּר:

^ב הֲרִינִי נָזִיר וְאֶתִּי. וְאָמְרָה אֲמֵן. מִפֵּר אֶת שְׁלָה וְשָׁלוּ קָיִים. הֲרִינִי נָזִירָה וְאֶתִּי. וְאָמַר אֲמֵן. אֵינוֹ יָכוֹל לְהִפָּר:

^ג הָאִשָּׁה שֶׁנִּדְרָה בְּנָזִיר. וְהִיתָה שׁוֹתָה בֵּינָן וּמִטְמָאָה לַמֵּתִים. הֲרִי זֶה סוּפָגֶת אֶת הָאֲרֻבָּעִים. הִפֵּר לָהּ בַּעֲלָהּ. וְהִיא לֹא יָדְעָה שֶׁהִפֵּר לָהּ בַּעֲלָהּ. וְהִיתָה שׁוֹתָה בֵּינָן וּמִטְמָאָה לַמֵּתִים. אֵינָה סוּפָגֶת אֶת הָאֲרֻבָּעִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם אֵינָה סוּפָגֶת אֶת הָאֲרֻבָּעִים תִּסְפֹּג מִכֶּת מִרְדּוֹת:

^ד הָאִשָּׁה שֶׁנִּדְרָה בְּנָזִיר וְהִפְרִישָׁה אֶת בְּהֶמְתָּהּ. וְאַחֵר כֶּךָ הִפֵּר לָהּ בַּעֲלָהּ. אִם שָׁלוּ הִיתָה בְּהֶמְתָּהּ. תֵּצֵא וְתִרְעָה בַּעֲדָהּ. אִם שְׁלָה הִיתָה בְּהֶמְתָּהּ. הַחֲטָאת תָּמוּת. וְהַעוֹלָה תִּקְרַב עוֹלָה. וְהַשְּׁלָמִים יִקְרְבוּ שְׁלָמִים. וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד. וְאֵינָן טְעוּנִין לָחֶם. הֵיוּ לָהּ מַעוֹת סְתוּמִים יִפְּלוּ לְנִדְבָהּ. מַעוֹת מְפוֹרָשִׁים. דְּמֵי חֲטָאת יִלְכוּ לִים הַמֶּלֶח. לֹא נִהְנִים

ולא מוֹעֵלִים בָּהֶן. דְּמִי עוֹלָה יָבִיאוּ עוֹלָה וּמוֹעֵלִים בָּהֶן.
דְּמִי שְׁלָמִים יָבִיאוּ שְׁלָמִים. וְנֶאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד. וְאִינָן
טְעוּנִין לַחֵם:

ה' נִזְרַק עָלֶיהָ אֶחָד מִן הַדָּמִים. אֵינּוּ יָכוֹל לְהַפִּיר. רַבִּי עֲקִיבָא
אוֹמֵר אֲפִילוּ נִשְׁחָטָה עָלֶיהָ אַחַת מִכָּל הַבְּהֵמוֹת. אֵינּוּ
יָכוֹל לְהַפִּיר. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים בְּתַגְלִיחַת הַטְּהָרָה. אֲבָל
בְּתַגְלִיחַת הַטְּמֵאָה יָפַר. שֶׁהוּא יָכוֹל לֹאמַר אִי אֶפְשִׁי בְּאִשָּׁה
מִנְּוֹלֶת. רַבִּי אוֹמֵר אֵף בְּתַגְלִיחַת הַטְּהָרָה יָפַר. שֶׁהוּא יָכוֹל
לֹאמַר אִי אֶפְשִׁי בְּאִשָּׁה מְגֻלָּחֶת:

י' הָאִישׁ מַדִּיר אֶת בְּנוֹ בְּנִזְיֹר. וְאִין הָאִשָּׁה מַדְרִיחַת אֶת
בְּנָהּ בְּנִזְיֹר. כִּי־צָד גִּלַּח אוֹ שֶׁגִּלְחוּהוּ קְרוֹבִיו. מִיחָה אוֹ
שְׁמִיחוֹ קְרוֹבִיו. הֵיטָה לֹא בְּהֵמָה מִפְּרִשְׁתִּי. הַחֲטָאִת תָּמוֹת.
וְהָעוֹלָה תִּקְרַב עוֹלָה. וְהַשְּׁלָמִים יִקְרְבוּ שְׁלָמִים. וְנֶאֱכָלִין
לְיוֹם אֶחָד. וְאִינָן טְעוּנִין לַחֵם. הֵיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִים. יָפְלוּ
לְגִדְבָה. מַעוֹת מְפוֹרָשִׁין. דְּמִי חֲטָאִת יִלְכוּ לִים הַמֶּלֶח.
לֹא נִהְגִּין וְלֹא מוֹעֵלִים. דְּמִי עוֹלָה יָבִיאוּ עוֹלָה וּמוֹעֵלִין
בָּהֶן. דְּמִי שְׁלָמִים יָבִיאוּ שְׁלָמִים. וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד. וְאִינָן
טְעוּנִין לַחֵם:

י' הָאִישׁ מְגֻלָּח עַל נְזִירוֹת אָבִיו. וְאִין הָאִשָּׁה מְגֻלָּחֶת עַל
נְזִירוֹת אָבִיהָ. כִּי־צָד מִי שֶׁהָיָה אָבִיו נְזִיר וְהַפְּרִישׁ מַעוֹת
סְתוּמִים עַל נְזִירוֹתוֹ וּמֵת. וְאָמַר הָרִינִי נִזְיֹר עַל מִנֵּת
שֶׁאֲגַלַּח עַל מַעוֹת אָבִיא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי הָרִי אֵלַי יָפְלוּ

לַגְדָּבָהּ שֶׁאֵין זֶה מְגַלַּח עַל נְזִירוֹת אָבִיו וְאִיזָהוּ שֶׁמְגַלַּח
עַל נְזִירוֹת אָבִיו מִי שֶׁהָיָה הוּא וְאָבִיו נְזִירִים וְהַפְּרִישׁ
אָבִיו מְעוֹת סְתוּמִים לְנְזִירוֹתוֹ וּמַתּוּ זֶה הוּא שֶׁמְגַלַּח עַל
נְזִירוֹת אָבִיו:

פרק ה

בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים הַקֹּדֶשׁ טְעוֹת הַקֹּדֶשׁ וּבֵית הֵלֵל
אוֹמְרִים אֵינוֹ הַקֹּדֶשׁ בִּיצֵד אָמַר שׁוֹר שְׁחוֹר שִׁיֵּצֵא
מִבֵּיתִי רֹאשׁוֹן הָרִי הוּא הַקֹּדֶשׁ וַיֵּצֵא לָבֶן בֵּית שְׁמַאי
אוֹמְרִים הַקֹּדֶשׁ וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים אֵינוֹ הַקֹּדֶשׁ:

ב דִּינָר זֶהֱב שִׁיעֵלָה בְּיָדִי רֹאשׁוֹן הָרִי הוּא הַקֹּדֶשׁ וְעֵלָה
שֶׁל כֶּסֶף בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים הַקֹּדֶשׁ וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים
אֵינוֹ הַקֹּדֶשׁ חֲבִית שֶׁל יַיִן שֶׁתַּעֲלָה בְּיָדִי רֹאשׁוֹנָה הָרִי
הִיא הַקֹּדֶשׁ וְעֵלָתָה שֶׁל שֶׁמֶן בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים הַקֹּדֶשׁ
וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים אֵינוֹ הַקֹּדֶשׁ:

ג מִי שֶׁנָּדָר בְּנֶזֶר וְנִשְׁאַל לַחֲכָם וְאָסְרוּ מִזְנֶה מִשְׁעָה
שֶׁנָּדָר נִשְׁאַל לַחֲכָם וְהִתִּירוּ הִיתָה לוֹ בְּהֶמָּה מִפְּרִשֵּׁת
תֵּצֵא וְתִרְעָה בְּעֶדֶר אָמְרוּ בֵּית הֵלֵל לְבֵית שְׁמַאי אֵי אַתֶּם
מוֹדִים בָּזֶה שֶׁהוּא הַקֹּדֶשׁ טְעוֹת שֶׁתֵּצֵא וְתִרְעָה בְּעֶדֶר
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שְׁמַאי אֵי אַתֶּם מוֹדִים בְּמִי שֶׁטָּעָה וְקָרָא
לַתְּשִׁיעִי עֲשִׂירִי וְלַעֲשִׂירִי תְּשִׁיעִי וּלְאַחַד עָשָׂר עֲשִׂירִי
שֶׁהוּא מִקֹּדֶשׁ אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הֵלֵל לֹא הַשְּׁבֵט קִדְּשׁוֹ
וּמָה יָאֵלוּ טָעָה וְהִנִּיחַ אֶת הַשְּׁבֵט עַל שְׁמִינִי וְעַל שְׁנִים

עֶשֶׂר שְׁמָא עָשָׂה כָּלוּם אֶלָּא כָּתוּב שֶׁקֹּדֶשׁ אֶת הָעֲשִׁירִי.
הוא קֹדֶשׁ אֶת הַתְּשִׁיעִי וְאֶת הָאֶחָד עֶשֶׂר:

ד' מִי שֶׁנָּדָר בְּנִזִּיר וְהֵלֵךְ לְהֵבִיא אֶת בְּהֶמְתּוֹ וּמִצָּאָה
שֶׁנִּגְנְבָה אִם עַד שֶׁלֹּא נִגְנְבָה בְּהֶמְתּוֹ נִזִּיר הָרִי זֶה נִזִּיר.
וְאִם מִשֶּׁנִּגְנְבָה בְּהֶמְתּוֹ נִזִּיר אֵינוֹ נִזִּיר וְזוֹ טְעוֹת טָעָה נְחוּם
הַמִּדִּי כִּשְׁעָלוֹ נִזִּירִין מִן הַגּוֹלָה וּמִצָּאוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חֶרֶב.
אָמַר לָהֶם נְחוּם הַמִּדִּי אֵלּוּ הָיִיתֶם יוֹדְעִים שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ
עַתִּיד לִיחָרֵב הָיִיתֶם נוֹזְרִים אָמְרוּ לוֹ לֹא וְהִתִּירָן נְחוּם
הַמִּדִּי וּכְשָׁבָא הִדְבֵּר אֶצֶל חֲכָמִים אָמְרוּ לוֹ כָּל שֶׁנִּזִּיר עַד
שֶׁלֹּא חֶרֶב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִזִּיר וּמִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֵינוֹ
נִזִּיר:

ה' הָיוּ מֵהַלְכִין בַּדֶּרֶךְ וְאֶחָד בָּא כְּגִגְדִין אָמַר אֶחָד מֵהֶן.
הָרִינִי נִזִּיר שְׁזֶה פְּלוּנִי וְאֶחָד אָמַר הָרִינִי נִזִּיר שְׁאִין זֶה
פְּלוּנִי הָרִינִי נִזִּיר שְׁאֶחָד מִכֶּם נִזִּיר שְׁאִין אֶחָד מִכֶּם
נִזִּיר שְׁשִׁנִּיכֶם נִזִּירִים שְׁכָּלְכֶם נִזִּירִים בֵּית שְׁמָאִי אוֹמְרִים
כָּלֶם נִזִּירִים וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים אֵינוֹ נִזִּיר אֶלָּא מִי שֶׁלֹּא
נִתְקַיְמוּ דְּבָרָיו וְרַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמַר אֵין אֶחָד מֵהֶם נִזִּיר:

ו' הִרְתִּיעַ לֵאחֹרָיו אֵינוֹ נִזִּיר רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר יֹאמַר אִם
הָיָה כַּדְּבָרִי הָרִינִי נִזִּיר חוֹבָה וְאִם לֹא הָרִינִי נִזִּיר נִדְבָה:

ז' רָאָה אֶת הַכּוֹי וְאָמַר הָרִינִי נִזִּיר שְׁזֶה חֵיהּ הָרִינִי נִזִּיר
שְׁאִין זֶה חֵיהּ הָרִינִי נִזִּיר שְׁזֶה בְּהֶמָּה הָרִינִי נִזִּיר שְׁאִין זֶה
בְּהֶמָּה הָרִינִי נִזִּיר שְׁזֶה חֵיהּ וּבְהֶמָּה הָרִינִי נִזִּיר שְׁאִין זֶה

לא חִיָּה וְלֹא בְּהֶמָּה. הֲרִינִי נָזִיר שֶׁאֶחָד מֵכֶּם נָזִיר. שְׂאִין
אֶחָד מֵכֶּם נָזִיר. (שְׂשֻׁנֵיכֶם נָזִירִים.) שְׂכַלְכֶם נָזִירִים. הֲרִי
כֻלָּם נָזִירִים:

פרק ו

שְׁלֹשָׁה מִיָּנִים אֲסוּרִים בְּנָזִיר. הַטְּמֵאָה. וְהַתְּגַלְחָת.
וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן. וְכֹל הַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן מִצֵּטְרָפִין
זֶה עִם זֶה. וְאִינוּ חֲיִיב עַד שִׁיאֲכַל מִן הָעֲנָבִים כְּזֵית. מִשְׁנָה
רִאשׁוֹנָה עַד שִׁישְׁתָּה רְבִיעִית יֵין. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר אֲפִילוּ
שָׂרָה פָּתוּ בֵּינָם וַיֵּשׁ בָּהּ כְּדִי לְצַרֵּף כְּזֵית חֲיִיב:

ב וְחֵיב עַל הַיֵּין מִפְּנֵי עֲצָמוֹ. וְעַל הָעֲנָבִים בְּפָנֵי עֲצָמוֹ. וְעַל
הַחֲרָצִים בְּפָנֵי עֲצָמוֹ. וְעַל הַזֵּגִים בְּפָנֵי עֲצָמוֹ. רַבִּי אֶלְעָזָר
בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר אִינוּ חֵיב עַד שִׁיאֲכַל שְׁנֵי חֲרָצִים וְזֶגֶן. אֵלּוּ
הֵן הַחֲרָצִים. וְאֵלּוּ הֵן הַזֵּגִים. הַחֲרָצִים אֵלּוּ הַחִיצוֹנִים.
הַזֵּגִים אֵלּוּ הַפְּנִימִים. דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
שֶׁלֹּא תִטָּעָה כְּזוֹג שֶׁל בְּהֶמָּה. הַחִיצוֹן זוֹג. וְהַפְּנִימִי עֲנָבִל:

ג סֵתֵם נָזִירוֹת שְׁלֹשִׁים יוֹם. גִּלַּח אוֹ שְׁגַלְחוּהוּ לְסֻטִּים.
סוֹתֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם. נָזִיר שְׁגַלַּח בֵּין כְּזוֹג בֵּין בְּתֵעֵר.
אוֹ שֶׁסִּפְסַף כָּל שְׁהוּא חֵיב. נָזִיר חוּפֵף וּמִפְסָפֵס. אֲבָל
לֹא סוֹרֵק. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר לֹא יָחוּף בְּאֲדָמָה. מִפְּנֵי
שִׁמְשֻׁרֶת אֶת הַשֹּׁעֵר:

י נזיר שהיה שותה יין כל היום. אינו חייב אלא אחת. אמרו לו אל תשתה. אל תשתה. והוא שותה. חייב על כל אחת ואחת. היה מגלח כל היום אינו חייב אלא אחת. אמרו לו אל תגלח. אל תגלח. והוא מגלח. חייב על כל אחת ואחת. היה מטמא למתים כל היום אינו חייב אלא אחת. אמרו לו אל תטמא. אל תטמא. והוא מטמא. חייב על כל אחת ואחת:

ה שלשה מינין אסורין בנזיר. הטומאה. והתגלחת. והיוצא מן הגפן. חמר בטמאה ובתגלחת. מביוצא מן הגפן. שהטמאה והתגלחת סותרין. והיוצא מן הגפן אינו סותר. חמר ביוצא מן הגפן. מבטמאה ובתגלחת. שהיוצא מן הגפן לא התר מכללו. וטמאה ותגלחת התרו מכללן. בתגלחת מצוה. ובמת מצוה. וחמר בטמאה ובתגלחת. שהטמאה סותרת את הכל. וחיבים עליה קרבן. ותגלחת אינה סותרת אלא שלשים יום. ואין חייבין עליה קרבן:

י תגלחת הטמאה ביצד. היה מזה בשלישי ובשביעי ומגלח בשביעי. ומביא קרבנותיו בשמיני. ואם גלח בשמיני. מביא קרבנותיו בו ביום. דברי רבי עקיבא. אמר לו רבי טרפון מה בין זה למצורע. אמר לו זה טהרתו תלויה בימיו. ומצורע טהרתו תלויה בתגלחתו. ואינו מביא קרבנותיו. אלא אם כן היה מעורב שמש:

י' תגלחת הטהרה כיצד היה מביא שלש בהמות חטאת עולה ושלמים ושוחט את השלמים ומגלח עליהם דברי רבי יהודה רבי אליעזר אומר לא היה מגלח אלא על החטאת שהחטאת קודמת בכל מקום ואם גלח על אחת משלשתן יצא:

ח' רבן שמעון בן גמליאל אומר הביא שלש בהמות ולא פירש הראויה לחטאת תקרב חטאת לעולה תקרב עולה לשלמים תקרב שלמים היה נוטל שער ראש נזרו ומשלח תחת הדוד ואם גלח במדינה (לא) היה משלח תחת הדוד במה דברים אמורים בתגלחת הטהרה אבל בתגלחת הטמאה לא היה משלח תחת הדוד רבי מאיר אומר הכל משלחין תחת הדוד חוץ מן הטמא שבמדינה בלבד:

ט' היה מבשל את השלמים או שולקן הפהו נוטל את הזרוע בשלה מן האיל וחלת מצה אחת מן הסל ורקיק מצה אחד ונותן על כפי הנזיר ומניפן ואחר כך התר הנזיר לשתות יין ולטמא למתים רבי שמעון אומר בין שנוזק עליו אחד מן הדמים התר הנזיר לשתות בין ולהטמא למתים:

י' גלח על הזבח ונמצא פסול תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו גלח על החטאת שלא לשמה ואחר כך הביא קרבנותיו לשמן תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו גלח

על העולה ועל השלמים שלא לשמן. ואחר כך הביא קרבנותיו לשמן. תגלחתו פסולה וזבחויו לא עלו לו. רבי שמעון אומר אותו הזבח לא עלה לו. אבל שאר זבחים עלו לו. ואם גלח על שלשתן. ונמצא אחד מהן כשר. תגלחתו כשרה. ויביא שאר הזבחים:

^א מי שגזרק עליו אחד מן הדמים. ונטמא. רבי אליעזר אומר סותר את הכל. וחכמים אומרים יביא שאר קרבנותיו ויטהר. אמרו לו מעשה במרים התרמודית. שגזרק עליה אחד מן הדמים. ובאו ואמרו לה על בתה שהיתה מסכנת. והלכה ומצאה שמתה. ואמרו חכמים. תביא שאר קרבנותיה ויטהר:

פרק ז

כהן גדול ונזיר. אינן מטמאין בקרוביהן אבל מטמאין למת מצוה. היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה. רבי אליעזר אומר יטמא כהן גדול ואל יטמא נזיר. וחכמים אומרים יטמא נזיר ואל יטמא כהן גדול. אמר להם רבי אליעזר יטמא כהן שאינו מביא קרבן על טמאתו. ואל יטמא נזיר שהוא מביא קרבן על טמאתו. אמרו לו יטמא נזיר שאין קדושתו קדושת עולם. ואל יטמא כהן שקדושתו קדושת עולם:

^ב על אלו טמאות הנזיר מגלח. על המת. ועל כזית מן המת. ועל כזית נצל. ועל מלא תרוד רקב. על השדרה

וְעַל הַגְּלָגֶלֶת וְעַל אֶבֶר מִן הַמֵּת וְעַל אֶבֶר מִן הַחַי שֵׁשׁ
 עָלָיו בָּשָׂר פָּרְאוּ. וְעַל חֲצִי קֶבַע עֲצָמוֹת. וְעַל חֲצִי לֹוֹג דָּם.
 וְעַל מִגְעָן וְעַל מִשְׁאֵן. וְעַל אֶהֱלֵן. וְעַל עֵצִים כְּשֶׁעוֹרָה. וְעַל
 מִגְעוֹ וְעַל מִשְׁאוֹ. עַל אֵלוֹ הַנְּזִיר מְגַלַּח וּמִזָּה בְּשִׁלְשִׁי
 וּבִשְׁבִיעִי. וְסוֹתֵר אֶת הַקּוֹדֵמִים. וְאֵינוֹ מִתְחִיל לְמִנּוֹת אֶלָּא
 עַד שִׁיטֵּהָר. (וּמְבִיא אֶת קֶרְבָּנוֹתָיו):

^ג אֲבָל הַסְּכָכוֹת. וְהַפְּרָעוֹת. וּבֵית הַפָּרֶס. וְאֶרֶץ הָעַמִּים.
 וְהַגְּלָל. וְהַדֶּפֶק. וּרְבִיעִית דָּם. וְאֶהֱלֵן. וְרוֹבַע עֲצָמוֹת. וְכֻלָּם
 הַנּוֹגְעִים בַּמֵּת. וַיְמִי סִפְרוֹ. וַיְמִי גָמְרוֹ. עַל אֵלוֹ אֵין הַנְּזִיר
 מְגַלַּח וּמִזָּה בְּשִׁלְשִׁי וּבִשְׁבִיעִי. וְאֵינוֹ סוֹתֵר אֶת הַקּוֹדֵמִים.
 וּמִתְחִיל וּמוֹנֶה מִיד. וְקֶרְבֵּן אֵין לוֹ. בְּאַמֶּת (אָמְרוּ) יְמֵי הַזֶּבַע
 וְהַזָּבָה. וַיְמִי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מְצוּרָע. הָרִי אֵלוֹ עוֹלִין לוֹ:

^ד אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל טְמֵאָה מִן הַמֵּת
 שֶׁהַנְּזִיר מְגַלַּח עָלֶיהָ. חִיִּבִּין עָלֶיהָ עַל בִּיאַת מְקַדָּשׁ. וְכָל
 טְמֵאָה מִן הַמֵּת שֶׁאֵין הַנְּזִיר מְגַלַּח עָלֶיהָ. אֵין חִיִּבִּין עָלֶיהָ
 עַל בִּיאַת מְקַדָּשׁ. אָמַר רַבִּי מֵאִיר לֹא תִהְיֶה זֶה קֶלֶה מִן
 הַשָּׂרִץ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא דִּנְתִּי לִפְנֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. מָה אִם
 עֵצִים כְּשֶׁעוֹרָה שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא אָדָם בְּאֶהֱלֵן. הַנְּזִיר מְגַלַּח עַל
 מִגְעוֹ וְעַל מִשְׁאוֹ. רְבִיעִית דָּם שֶׁהוּא מְטַמֵּא אָדָם בְּאֶהֱלֵן.
 אֵינוֹ דִּין שִׁיָּהָר הַנְּזִיר מְגַלַּח עַל מִגְעָה וְעַל מִשְׁאָה. אָמַר
 לִי מָה זֶה עֲקִיבָא. אֵין דִּינִין כָּאֵן מִקַּל וְחֹמֶר. וְכִשְׁבָּאתִי
 וְהִרְצֵתִי דְּבָרִים לִפְנֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אָמַר לִי יִפָּה אִמְרָתִי.
 אֶלָּא כֵּן אָמְרוּ הַלֵּכָה:

פרק ח

שְׁנֵי נָזִירִים שֶׁאָמַר לָהֶן אֶחָד רֵאִיתִי אֶחָד מִכֶּם שֶׁנִּשְׁטְמָא
 וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיזָה מִכֶּם מְגַלְחִין וּמְבִיאִין קָרְבַּן טְמֵאָה
 וְקָרְבַּן טְהֵרָה וְאָמַר אִם אָנִי הוּא הַטְּמֵא קָרְבַּן טְמֵאָה
 שְׁלִי וְקָרְבַּן טְהֵרָה שְׁלָךְ וְאִם אָנִי הוּא הַטְּהוֹר קָרְבַּן טְהֵרָה
 שְׁלִי וְקָרְבַּן טְמֵאָה שְׁלָךְ וְסוֹפְרִין שְׁלֹשִׁים יוֹם וּמְבִיאִין
 קָרְבַּן טְהֵרָה וְאָמַר אִם אָנִי הוּא הַטְּמֵא קָרְבַּן טְמֵאָה
 שְׁלִי וְקָרְבַּן טְהֵרָה שְׁלָךְ וְזֶה קָרְבַּן טְהֵרָתִי וְאִם אָנִי הוּא
 הַטְּהוֹר קָרְבַּן טְהֵרָה שְׁלִי וְקָרְבַּן טְמֵאָה שְׁלָךְ וְזֶה קָרְבַּן
 טְהֵרָתְךָ מֵת אֶחָד מֵהֶן אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ יִבְקֹשׁ אֶחָד
 מִן הַשּׁוֹק שֶׁיִּדּוֹר כְּנִגְדּוֹ בְּנָזִיר וְאָמַר אִם טְמֵא הָיִיתִי
 הָרִי אֶתָּה נָזִיר מִיָּד וְאִם טְהוֹר הָיִיתִי הָרִי אֶתָּה נָזִיר
 אַחֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם וְסוֹפְרִין שְׁלֹשִׁים יוֹם וּמְבִיאִין קָרְבַּן
 טְמֵאָה וְקָרְבַּן טְהֵרָה וְאָמַר אִם אָנִי הוּא הַטְּמֵא קָרְבַּן
 טְמֵאָה שְׁלִי וְקָרְבַּן טְהֵרָה שְׁלָךְ וְאִם אָנִי הוּא הַטְּהוֹר
 קָרְבַּן טְהֵרָה שְׁלִי וְקָרְבַּן טְמֵאָה בְּסִפְּךָ וְסוֹפְרִים שְׁלֹשִׁים
 יוֹם וּמְבִיאִין קָרְבַּן טְהֵרָה וְאָמַר אִם אָנִי (הוּא) הַטְּמֵא
 קָרְבַּן טְמֵאָה שְׁלִי וְקָרְבַּן טְהֵרָה שְׁלָךְ וְזֶה קָרְבַּן טְהֵרָתִי
 וְאִם אָנִי הוּא הַטְּהוֹר קָרְבַּן טְהֵרָה שְׁלִי וְקָרְבַּן טְמֵאָה
 בְּסִפְּךָ וְזֶהוּ קָרְבַּן טְהֵרָתְךָ אָמַר לוֹ בֶּן זֹזְמָא וּמִי שֹׁמֵעַ
 לוֹ שֶׁיִּדּוֹר כְּנִגְדּוֹ בְּנָזִיר אֵלָּא מְבִיא חֲטָאת הָעוֹף וְעוֹלָת
 בְּהֵמָה וְאָמַר אִם טְמֵא הָיִיתִי הַחֲטָאת מִחוּבָתִי וְהָעוֹלָה
 נִדְּבָה וְאִם טְהוֹר הָיִיתִי הָעוֹלָה מִחוּבָתִי וְהַחֲטָאת בְּסִפְּךָ

וְסוֹפֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם וּמֵבִיא קֶרֶבֶן טְהָרָה וְאוֹמֵר אִם טָמֵא
הָיִיתִי הָעוֹלָה הָרִאשׁוֹנָה נִדְבָה וְזוֹ חֹבֶה וְאִם טָהוֹר הָיִיתִי
הָעוֹלָה הָרִאשׁוֹנָה חֹבֶה וְזוֹ נִדְבָה וְזֶה שְׂאֵר קֶרֶבְנִי אָמַר
רַבִּי יְהוֹשֻעַ נִמְצָא זֶה מֵבִיא קֶרֶבְנוֹתָיו לַחֲצָאִים אֲבָל הוֹדוּ
לוֹ חֲכָמִים לְבֶן זֹמָא:

^ב נָזִיר שֶׁהָיָה טָמֵא בְּסֶפֶק וּמִחֻלָּט בְּסֶפֶק אוֹכֵל בִּקְדָּשִׁים
אַחֵר שְׁשִׁים יוֹם וְשׁוֹתֶה יַיִן וּמִטָּמֵא לַמֵּתִים אַחֵר מֵאָה
וְעֶשְׂרִים יוֹם שֶׁתְּגַלַּחַת הַנֶּגַע דּוֹחָה תְּגַלַּחַת הַנָּזִיר בְּזֶמֶן
שֶׁהוּא וְדֹאִי אֲבָל בְּזֶמֶן שֶׁהוּא סֶפֶק אֵינָה דּוֹחָה:

פרק ט

הַגּוֹזִים אֵין לָהֶם נְזִירוֹת נָשִׁים וְעֶבְדִּים יֵשׁ לָהֶן נְזִירוֹת
חֹמֶר בְּנָשִׁים מִבְּעֶבְדִּים שֶׁהוּא כּוֹפֶה אֶת עֶבְדּוֹ
וְאֵינוֹ כּוֹפֶה אֶת אִשְׁתּוֹ חֹמֶר בְּעֶבְדִּים מִבְּנָשִׁים שֶׁהוּא
מִפֶּר נְדָרֵי אִשְׁתּוֹ וְאֵינוֹ מִפֶּר נְדָרֵי עֶבְדּוֹ הִפֵּר לֹאֲשֵׁתּוֹ
הִפֵּר עוֹלָמִית הִפֵּר לְעֶבְדּוֹ יֵצֵא לַחֲרוֹת וּמִשְׁלִים נְזִירוֹתוֹ
עֶבֶר מִכְּנָגֵד פָּנָיו רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר לֹא יִשְׁתֶּה וְרַבִּי יוֹסִי
אוֹמֵר יִשְׁתֶּה:

^ב נָזִיר שֶׁגִּלַּח וְנִדְעַע לוֹ שֶׁהוּא טָמֵא אִם טָמֵא יְדוּעָה
סוֹתֵר וְאִם טָמֵא הִתְהוּם אֵינוֹ סוֹתֵר אִם עַד שֶׁלֹּא גִלַּח
בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ סוֹתֵר בִּיעֵד יֵרֵד לְטָבֹל בַּמַּעֲרָה וְנִמְצָא
מֵת צָף עַל פִּי הַמַּעֲרָה טָמֵא נִמְצָא מְשֻׁקַּע בְּקֶרֶקַע

הַמַּעֲרָה יֵרֵד לְהַקֵּר טְהוֹרִי לְטָהָר מִטְּמֵאָה מֵת טָמֵא
שְׁחִזְקָת טָמֵא טָמֵא וְחִזְקָת טְהוֹר טְהוֹר שְׂרָגְלִים לְדַבֵּר:

א הַמוֹצֵא מֵת בִּתְחִלָּה מִשְׁכָּב כְּדָרְכוֹ נוֹטְלוֹ וְאֵת תְּבוּסָתוֹ
מִצָּא שְׁנַיִם נוֹטְלִין וְאֵת תְּבוּסָתָן מִצָּא שְׁלֹשָׁה אִם יֵשׁ
בֵּין זֶה לָזֶה מֵאַרְבַּע אֲמוֹת וְעַד שְׁמוֹנֶה הָרִי זֶה שְׁכוֹנַת
קְבָרוֹת בּוֹדֵק הֵימָנוּ וְלַהֲלֹץ עֲשָׂרִים אָמָּה מִצָּא אֶחָד בְּסוֹף
עֲשָׂרִים אָמָּה בּוֹדֵק הֵימָנוּ וְלַהֲלֹץ עֲשָׂרִים אָמָּה שְׂרָגְלִים
לְדַבֵּר שְׂאֵלוֹ מִתְחִלָּה מִצָּאוֹ נוֹטְלוֹ וְאֵת תְּבוּסָתוֹ:

ד כָּל סֶפֶק נִגְעִים בִּתְחִלָּה טְהוֹר עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְטְמָאָה
מִשְׁנִזְקַק לְטְמָאָה סִפְקוֹ טָמֵא בְּשִׁבְעָה דְּרָכִים בּוֹדֵקִין אֵת
הַזֵּב עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְזִיבָה בְּמֵאֶכָּל וּבְמִשְׁתָּהּ בְּמִשְׁאֵי
וּבְקִפְיָהּ וּבְחוֹלִי וּבְמִרְאָהּ וּבִהְרָהוּרִי מִשְׁנִזְקַק לְזִיבָה
אִין בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ אֲנָסוֹ וְסִפְקוֹ וְשִׁכְבַּת זֶרְעוֹ טָמֵאִין
שְׂרָגְלִים לְדַבֵּר הַמֶּכֶּה אֵת חֲבִירוֹ וְאַמְדוּהוּ לְמִיתָהּ וְהִקֵּל
מִמָּה שֶׁהָיָה וְלֵאחֶר מִכָּאן הַכְּבִיד וּמֵת חֲתִיב רַבִּי נַחֲמִיָּה
אוֹמֵר פְּטוּר שְׂרָגְלִים לְדַבֵּר:

ה נָזִיר הָיָה שְׂמוּאֵל כְּדַבְּרֵי רַבִּי נְהוֹרָאִי שֶׁנֶּאֱמַר וּמוֹרָה לֹא
יַעֲלֶה עַל רֹאשׁוֹ נֶאֱמַר בְּשִׁמְשׁוֹן מוֹרָה וְנֶאֱמַר בְּשִׁמְשׁוּאֵל
מוֹרָה מֵה מוֹרָה הָאֲמוֹרָה בְּשִׁמְשׁוֹן נָזִיר אָף מוֹרָה
הָאֲמוֹרָה בְּשִׁמְשׁוּאֵל נָזִיר אָמַר רַבִּי יוֹסִי וְהֵלֵא אִין מוֹרָה
אֵלֶּא שֶׁל בֶּשֶׂר וְדָם אָמַר לוֹ רַבִּי נְהוֹרָאִי וְהֵלֵא כִּכְר נֶאֱמַר:

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֶיךָ וְשָׁמַע שְׂאוּל וְהָרַגְנִי שְׁכַבְּרָה הִיא
עָלִיו (מורא) שֶׁל בֶּשֶׂר וְדָם: סליק

אחר השלמת כל מסכתא ומסכתא יאמר זה שלש פעמים

ויועיל לשכחה בעזרת השם יתברך:

הִדְרֵן עֲלֵךְ מִסְכָּת (פלוני) וְהִדְרֵךְ עֲלֵן דְּעֵתֵן עֲלֵךְ מִסְכָּת (פלוני) וְדַעְתָּךְ
עֲלֵן לֹא נִתְנָשִׁי מִינֵךְ מִסְכָּת (פלוני) וְלֹא תִתְנָשִׁי מִינֵן לֹא בְּעֲלָמָא הִדִּין
וְלֹא בְּעֲלָמָא דְאַתִּי:

ואחר כל יאמר

יְהִי רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא תוֹרְתֵךְ אוֹמְנוֹתֵנוּ
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְתֵהֵא עִמָּנוּ לְעוֹלָם הַבָּא חֲנֻנֶיךָ בְּרַחֲמֵי בְּרַחֲמֵי בְּרַחֲמֵי
נְחֻמָּן בְּרַחֲמֵי בְּרַחֲמֵי בְּרַחֲמֵי אֲבָא מְרִי בְּרַחֲמֵי רַבִּי בְּרַחֲמֵי בְּרַחֲמֵי
רְכִישׁ בְּרַחֲמֵי סְרַחֲב בְּרַחֲמֵי אֲדָא בְּרַחֲמֵי פַּפָּא דְרוּ בְּרַחֲמֵי פַּפָּא:

הָעֶרֶב נָא יי אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרְתֵךְ בְּפִינוּ וּבְפִיפִיּוֹת עִמָּךְ בֵּית
יִשְׂרָאֵל וְנִהְיָה אֲנַחְנוּ בְּלָנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל יִרְאֵי
שְׁמֵךְ וְלִזְמַדֵּי תוֹרְתֵךְ:

מֵאִיבֵי תַחֲכֻמֵּי מִצּוֹתֵךְ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי:

יְהִי לִבִּי תָמִיד בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ:

לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בָּם חִיֵּיתִנִּי:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה לְמַדְנִי חֻקֶּיךָ: